RADIO FREE EUROPE
EAST EUROPE RESEARCH & ANALYSIS

CZECHOSLOVAK UNIT

PŘEHLED TISKU

Číslo: 257 (XI.) Datum: 6.9.1968

OBSAH

SIGNÁL - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ str. 2

REPORTÉR - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ str. 9

ČESKOSLOVENSKÝ VOJÁK - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ str. 13

MLADÝ SVĚT - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ č. 3 str. 14

MY 68 - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ - 24. SRPNA 1968 str. 27

STUDENT - II. ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ - 24. SRPNA 1968 str. 30

POLITIKA č. 1 - 24. SRPNA 1968 str. 34

MLADÁ FRONTA - DRUHÉ SOBOTNÍ ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ - 24.8.1[illegible] str. 47

VEČERNÍ PRAHA - 24. SRPNA 1968 str. 56

PRÁCE - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ - 24. SRPNA 1968 str. 63

SVOBODA - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ - 25. SRPNA 1968 str. 71

PRAVDA (PRO SOVĚTSKÉ VOJÁKY) - 27. SRPNA 1968 str. 76

SVOBODA - 27. SRPNA 1968 str. 87

MLADÁ FRONTA - DRUHÉ PONDĚLNÍ ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ - 26.8.1[illegible] str. 94

MLADÁ FRONTA - I. ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ - 27. SRPNA 1968 str. 103

SVOBODNÉ SLOVO - 27. SRPNA 1968 str. 108

PRÁCE - 29. SRPNA 1968 str. 117

SVOBODA - 29. SRPNA 1968 str. 123

PRÁCE - 30. SRPNA 1968 str. 132

signál

Vycházíme jako týdeník, ale museli jsme udělat výjimku. Čas spěje příliš kupředu a tak k našim čtenářům posíláme alespoň dvě stránky.

REDAKCE

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

ZDARMA

SIGNÁL - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ - (bez data)

Dvoustránkové vydání novinového formátu na jednom listu v neobvyklé úpravě zcela se lišící od normálního.

Strana první:

PROVOLÁNÍ

Přípravný výbor Svazu osvobozených politických vězňů prohlašuje v těchto těžkých chvílích věrnost legálním ústavním orgánům v čele s presidentem republiky Ludvíkem Svobodou, Josefem Smrkovským, ing. Černíkem a stranickému vedení v čele s Alexandrem Dubčekem.

Nikdo z nás se nedá do služeb jiných, nám vnucených orgánů. Vyzýváme všechny kamarády — bývalé spoluvězně i všechen náš lid, aby se nikdy nezpronevěřil ideálům svobody a demokracie, za které jsme již jednou bojovali.

Jakákoliv spolupráce s okupanty je zradou na národě!

Vysvětlujte, ale neponižujte se!

Na protest proti okupaci vracejte vyznamenání i jakákoliv uznání udělená Vám vládami SSSR, NDR, Polska, Maďarska a Bulharska!

Celý svět nás sleduje! Svým statečným postojem ukažme jednotný odpor národa proti okupaci!

Suverenita, svoboda, socialismus a solidarita se zahalily mračny, rozvířenými tanky armád varšavské smlouvy. Motory tryskových letadel se snaží přehlušit hlas demokracie. Představitelé Československé socialistické republiky a Komunistické strany Československa soudruzi Svoboda, Dubček, Černík, Smrkovský a další, za kterými stály národy naší země v plné důvěře a lásce, jsou internováni. V nejbližší době umlknou zřejmě i hlasy těch, kteří informují národ svobodně a pravdivě a vystřídají je hlasy kolaborantů a zrádců, kteří pro kariéru a vlastní blaho zapomněli na svůj národ. Budou se nás snažit demogogicky a lživě, ale promyšleně dezorientovat.

To všechno nás nesmí zviklat. Jsme a zůstaneme neochvějně za Dubčekem, Černíkem.

Naše tragédie je veliká a situace je kritická. Ne však beznadějná. Celý svět je s námi — snad kromě představitelů několika „bratrských" států. Věříme však, že včetně lidu jejich zemí. S nadějí pohlížíme na zasedání Rady bezpečnosti. Celý svět společně s námi žádá okamžitý odchod okupačních vojsk, obnovení demokratických forem státní, politické a veřejné činnosti. Avšak největší naděje, o kterou se můžeme opřít, je naše jednota, odvaha a síla, přežít tyto těžké dny ať je jejich kalendář jakkoliv tlustý. Věřme sobě, odmítejme provokatéry a samozvané zástupce, kteří by chtěli vystupovat naším jménem. A zachovejme klid, neriskujme zbytečně prolévání krve a životy.

PRAVDA VÍTĚZÍ!

Náš Ludvík Svoboda

Zase se bojuje před rozhlasem...

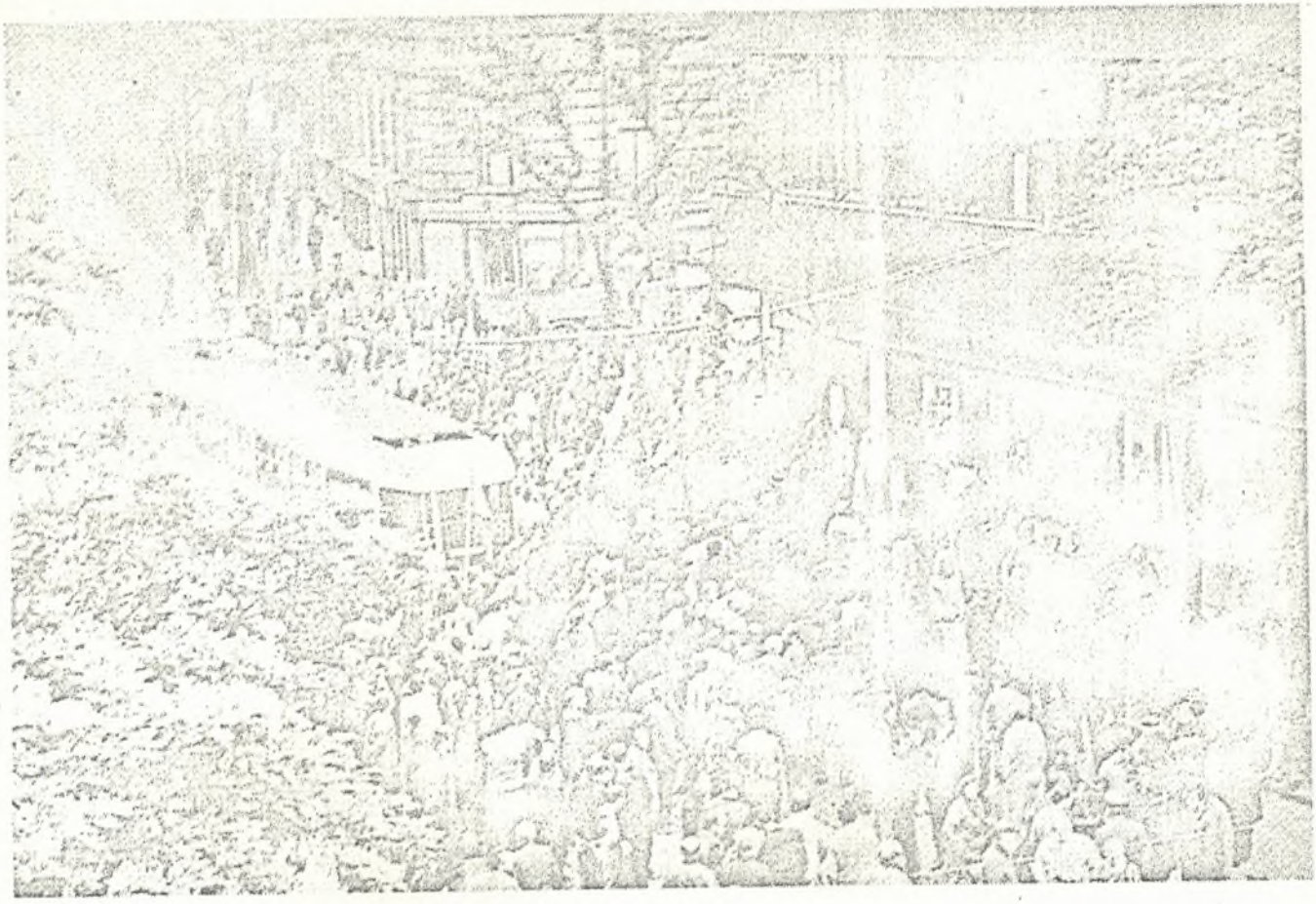

Jen ne strach,
jen žádný strach,
takovou fugu nezahrál
sám Sebastian Bach
jakou my zahrajeme,
až přijde čas.

Kůň bronzový, kůň Václavův
se včera v noci třás
a kníže kopí potěžkal.
Myslete na chorál,
malověrní,
myslete na chorál.

FRANTIŠEK HALAS

*

Vstali jsme zase do jednoho kalného rána naší vlasti. Máme prázdné ruce a v srdci rozčarování, že nám takto někdo může střílet do sovětských ideálů. Přejme si, aby Svoboda, Dubček a ostatní byli i nadále stateční. Aby jim v posilu zněla Internacionála, ale současně i naše státní hymna.

Redakce Signálu

Vysíláno dopoledne 21. VIII. 1968 rozhlasem.

Strana druhá:

V záhlaví nadpis "ZDRAVÍME DELEGÁTY XIV. MIMOŘÁDNÉHO SJEZDU KSČ !"

Dále fotografie sochy Sv. Václava, v pozadí průčelí Národního musea a tyto články:

Psáno za kulometné palby

Viděli jsme 21. srpna 1968:

Jak sovětský vojín před ÚV KSČ zastřelil pražského chlapce. Když jsme se ho ptali, proč vystřelil, říkal, že má rozkaz nikoho nepustit na chodník. Chtěl být k sobě tvrdý, ale plakal.

Je to smutné, ale dějiny se opakují. Viděli jsme opět boj o Čs. rozhlas. Stejné odhodlání, ve vzduchu voněl střelný prach, měl však pravlástní vůni. Do nás střílelí naši přátelé.

O hodinu později prvý sovětský pásový obrněnec u budovy rozhlasu. Vojáci s červenými barety. První barikáda. V místech, kde stála před třiadvaceti léty.

Před sedmou hodinou šoféři tarasí Vinohradskou třídu těžkými nákladními auty. Přijížděly tanky dolů od Jiřího náměstí. První výstřely u budovy devítiletky Na Smetance. Palba do domů, omítka padá na shromážděný dav. Křik. Pláč.

Sovětští okupanti před budovou Televize ve Vladislavově ulici zabavují fotoreportérům filmy. Zůstalo jich však natolik, že je budeme ukazovat vnukům. A víme, že se za tyto záběry budou stydět i vnuci okupantů.

22. srpna 1968:

Stále se ozývá v pražských ulicích střelba. Zbytečně. Zcela zbytečné je všechno. Jen ne naše odhodlání vydržet.

Světové agentury hlásí, že v největším koncertním sále Londýna houslista Strawinskij nastoupil na pódium, kde měl hrát našeho Dvořáka. V ten okamžik zabouřil sál ovacemi k Československu.

Kdo rozuměl důvěrněji politickému dění v ČSSR, měl přesnou představu, jakého zrna je Bil'ák, Kolder, Barbírek, Indra, Švestka. Mohli jsme je také klidně zavřít, jako to udělali nyní oni s Dubčekem. Nestalo se tak proto, že v demokracii má právo mít někdo jiný názor. Násilí je však typické jenom ve fašistických zřízeních.

Mělo se bojovat? Nestačilo v prvních chvílích, zlých chvílích Ruzyně bombardovat rolovací plochu a znemožnit tím přistát letecké technice okupantů? Neměly posádky vykročit v ústrety cizáckým vojskům? V té době ještě nebyla přesila spojeneckých vojsk tak silná... Také tohle mohla být jedna z úvah našich předních představitelů. Časem bychom však podlehli a nahráli největší trumf nepřátelům — že v Československu šlo o kontrarevoluci.

Z celé republiky

Ústí nad Labem — čtvrtek 10,30. Směrem od Litoměřic na Ústí jedou tanky okupačních armád. V krajském městě je nyní klid. Ve večerních hodinách došlo údajně k drancování obchodů s potravinami okupačními jednotkami. Ústecký rozhlas vysílá a v současné době vyzývá ke generální stávce ve středu od 12,00—13,00 hod.

Česká Třebová — čtvrtek 8,00 hod. Ve směru od Zábřehu na Ústí nad Orlicí projížděla v ranních hodinách kolona polských vojáků. Tanky dorazily před 10,00 hodinou a podle neověřených zpráv mají za úkol obsadit železniční uzel v České Třebové. Ostatní vojska zatím stojí na hranicích okresu. Naši občané v okrese zachovávají klid a pořádek, rozhlas pracuje normálně.

Brno — čtvrtek 10,30 hod. Včera večer byly okupačními jednotkami obsazeny všechny potravinářské sklady a redakce Brněnské Rovnosti. Dnes ráno však okupační vojska tyto místnosti opustila. Večer byly okupačními jednotkami rovněž vytrhány koleje na brněnském nádraží. V těchto hodinách se však okupační jednotky stáhly mimo město a táboří v polích. Od osmi hodin ráno vyjednávají zástupci Národní fronty Brno s velitelem okupačních vojsk a požadují do 12,00 hod. obnovit pořádek na nádraží a odchod okupačních jednotek.

Pardubice — čtvrtek 10,30 hod. Ve městě je navzdory tomu, že vojska okupačních jednotek stojí pod Kunětickou horou a letiště je obsazeno sovětskými letadly. Zcela obklíčena je vesnice Svítkov.

Košice — čtvrtek 12,00 VYHLÁŠENO STANNÉ PRÁVO!

Zemřít vstoje!

Jsou chvíle, kdy člověk nemůže čekat. Alespoň by neměl, pokud se nebojí, že se ho jednou zeptá syn nebo vnuk, co dělal, když byla doba temna. Naštěstí pro celý náš lid není mezi námi mnoho vychytralých. Jsme nešťastni, protože rozčarování z přátelství je vždy strašné. Jsme tak semknuti a jednotni, jako jsme byli jenom v minulé době nesvobody. Kdo však stojí o takové prověrky národů! Chceme být zase nezávislí, svobodní, chceme mít tvůrčí práci a ne založené ruce. K tomu je nezbytný požadavek, aby naši ústavní, političtí, a veřejní činitelé byli s to rozhodovat o našich věcech, tak jak jim to určuje svědomí a odpovědnost k těm, kteří je na tato místa povolali.

Proto žádáme odchod okupantských armád, proto žádáme, aby nebylo zabraňováno jednání XIV. sjezdu KSČ, Národního shromáždění a dalších složek našeho politického a veřejného života. Nepovolíme! Když umřít, tak vstoje. Proč však vůbec umírat!? Vždyť i dosavadní oběti na lidských životech a na materiálu jsou zbytečné. Sovětští vojáci, utíráme si slzy hanby! Protíráme si oči, stále se nám nechce věřit, že nejde jenom o škaredý sen. Který zoufalec rozhodl, že nás máte okupovat? Kteří čeští a slovenští činitelé namluvili Moskvě, že vás nemáme rádi a že se paktujeme s jinými!? Běžte domů a vypravujte, že šlo o krutý výsměch dějin, že jsme stáli proti vašim hlavním!!!

VĚRNÁ HUDBA

My, příslušníci Ústřední hudby Čs. lidové armády co nejrozhodněji protestujeme proti okupaci ČSSR, a žádáme okamžitý odchod všech cizích okupačních vojsk. Dále žádáme, aby byly vytvořeny podmínky pro zdárný průběh mimořádného XIV. sjezdu KSČ za účasti všech řádně zvolených a dosud brutálně internovaných soudruhů, armádního generála a hrdiny SSSR Ludvíka Svobody, Dubčeka, Císaře, Černíka, Smrkovského a dalších.

Prohlašujeme, že nebudeme podporovat ani poslouchat žádnou dosazenou nebo samozvanou vládu. Opis zaslán na velvyslanectví SSSR.

V Praze 22. srpna 1968

Následuje 97 podpisů příslušníků Ústřední hudby Československé lidové armády.

REPORTÉR

Zvláštní vydání

REPORTÉR - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

/0

Bez udání data na jedné straně novinového formátu.

V záhlaví nadpis:

NEMŮŽE BÝT SVOBODNÝ TEN NÁROD, JENŽ DRUHÉMU NÁRODU SVOBODU ODPÍRÁ

a dále tyto články:

Josef Hora:

VERŠE O PRAZE

V modravém oddychu podzimní promenády
taje tvůj obraz, na skle dech.
Odcházíš do mlhy. I zachvívám se hlady
po polibku tvém na ústech.

Kráčeje prostorem, jenž prázdnotou mě mýlí,
sčítám pád listí, věží zdvih.
Miluji, miluji tvou osudovou chvíli
i hudbu na ostrovech tvých.

V mou noc se vrátíš dnes. Zopakuješ mi v sluchu
krok vojska ze tvých bran.
Lesk vln a ocele, šum jezů, závrať duchů
obstoupí sen můj ze všech stran.

Spi, neviditelná, v závoji těžkých časů,
pod víčky kamenných tvých soch.
Spi dítě v kolébce, spi, echo dávných hlasů,
tesknící do tmy jako lesní roh.

Uzřím tě tančiti jak ženu nad propastí,
s pochodní ve dlani.
V tvé tmě, v tvé úzkosti jsem našel jméno vlasti
a jdu s ním k svítání.

SPORTOVNÍ ZPRÁVY

V současných dnech probíhá v Československu souboj v nové sportovní disciplíně. Utkává se zde několik národů. Zahraniční sportovci soutěží ve střelbě; domácí se výhod této disciplíny vzdali, zato získávají body v rozvaze, v klidu a jednotě. Zatím neustále zvyšují náskok.
Jejich soupeři jsou po pěti dnech utkání velmi vyčerpáni a často se stává, že ztrácejí drahocenné minuty a hodiny blouděním po špatných trasách. Nutno ovšem objektivně přiznat, že pořadatelé nevěnovali dostatečnou pozornost označení závodní dráhy. I pořadatelská služba funguje velice mizerně.

Jedna jediná disciplína, ve které zahraniční sportovci vysoko vedou, je lhaní na dálku. Ačkoliv domácí měli k dispozici po řadu let zahraniční trenéry, nevyužili jejich zkušeností ani v nejmenším. Mezinárodní jury však hodlá výsledky této disciplíny anulovat pro neregulérní podmínky na hřišti.

Zahraničním hostům se nedaří ani v orientačních závodech. Domácí totiž dokonale využívají výhody svého hřiště. Protestů proti neregulérnosti jednání je však více a uvažuje se o tom, víceboj přerušit. Zahraničním reprezentantům pravidla hry nevyhovují. Domácí se však chovají sportovně.

ZDRAVÍME VÁS, NAŠI DRAZÍ, VÍTÁME VÁS DOMA!

KOMENTÁŘ

Dnes by nemělo smyslu vracet se k onomu neblahému ránu 21. srpna. Dnes by nemělo smyslu přemýšlet o tom, zda nežijeme v jakémsi hrůzném snu.

Jsou tu! Skutečnost je až příliš přesvědčující. Uvažujme spíše z hlediska těch šesti dnů, ve kterých žijeme v jejich intimní blízkosti. Zdá se, že jsou velmi zklamáni letním pobytem, který jim zajistili jejich zaměstnavatelé. Počasí jim jaksi nesvědčí. Je jim horko a je jim zima. Na naše podnebí nejsou zvyklí. Stále častěji mezi nimi propuká malorijní horečka nejistoty, horečka z deště, či spíše přívalu odmítání.

Nejsou spokojeni ani se stravou. Jsou zvyklí na bohaté ruské snídaně a neprostřený stůl naší země nezve k posezení. Naše restaurace a jídelny mají zřejmě nedobrou otevírací hodinu. Obsluha je mizerná, ba téměř žádná. A přitom ještě inkasující vrchní započítávají všechno, co si hosté sami seženou v naší kuchyni, včetně slaných slz našich národů. Účet roste.

Lepší to není ani s ubytováním. Komfort našich apartmá pod mostními oblouky, tvrdá lůžka našich polí a lesů jsou jim nepohodlná.

Stále častěji naši „zahraniční turisté" uvažují o předčasném ukončení své dovolené. Nelíbí se jim tu a uvažují o návratu domů. Nu, co se dá dělat. Musíme se s tím smířit. Nenaplánovali si svou dovolenou dobře! Doma jim bude rozhodně líp!

CITÁTY

„V Rusku — pane, tam bylo práce, to už přestávalo psaní a bylo víc jednání. To se rozumí, také víc řečí, bez dlouhých šprochů to v Rusku ani nejde. Takové ruské porady, to trvá od rána do noci."

„Řekl bych: Pravdu především, pravdu vždycky a všude. Pravda není v rozporu s mravností, žádná lež nebo nepravda není trvale dobrá. Lež je nemožná, je zbraní slabochů, dost často také násilníků — ne lidí silných." (K. Č. — TGM)

„Ti, kdož právě přišli z dalekých krajů, hnali se s chutí proti nám, ale když to zkusili jednou, dvakrát, s takovým srdcem už nebojovali. Neboť náš národ je zatvrzelý, kteroužto zatvrzelost nám často vytýkali." (Sienkiewicz—Křižáci)

BUĎ HRDÝ NA TO, ŽE JSI NEZRADIL!

ČESKOSLOVENSKÝ VOJÁK

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ (bez udání data)

Celostránková fotografie presidenta Ludvíka Svobody v generálské uniformě a pod ní heslo:

SE SVOBODOU ZA SVOBODU !

Tištěno na silnějším papíře v dlouhém úzkém formátu.

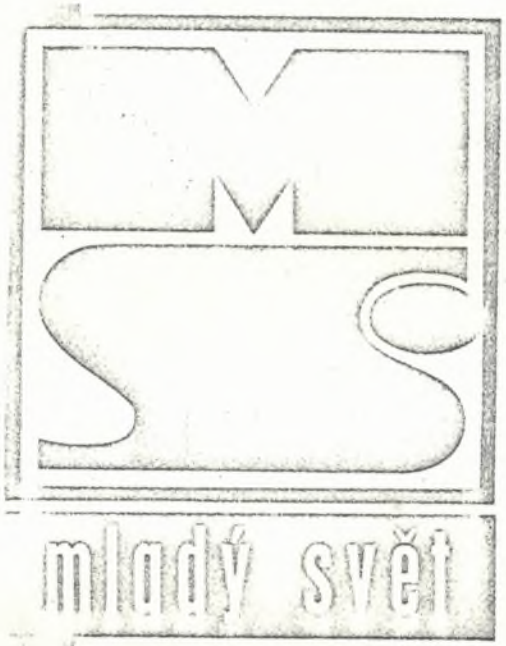

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ Č. 3

---

mladý svět
vždycky
svobodný!

K

MLADÝ SVĚT - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ č. 3

Bez data. Osmistránkové vydání obvyklého formátu.

Na straně první

celostránková fotografie s touto legendou:

Tomuto chlapci, kterého okupanti zabili v Praze na Václavském náměstí pod sochou sv. Václava, bylo čtrnáct let.

Strana druhá:

Přetištěno z východočeské Pochodně.

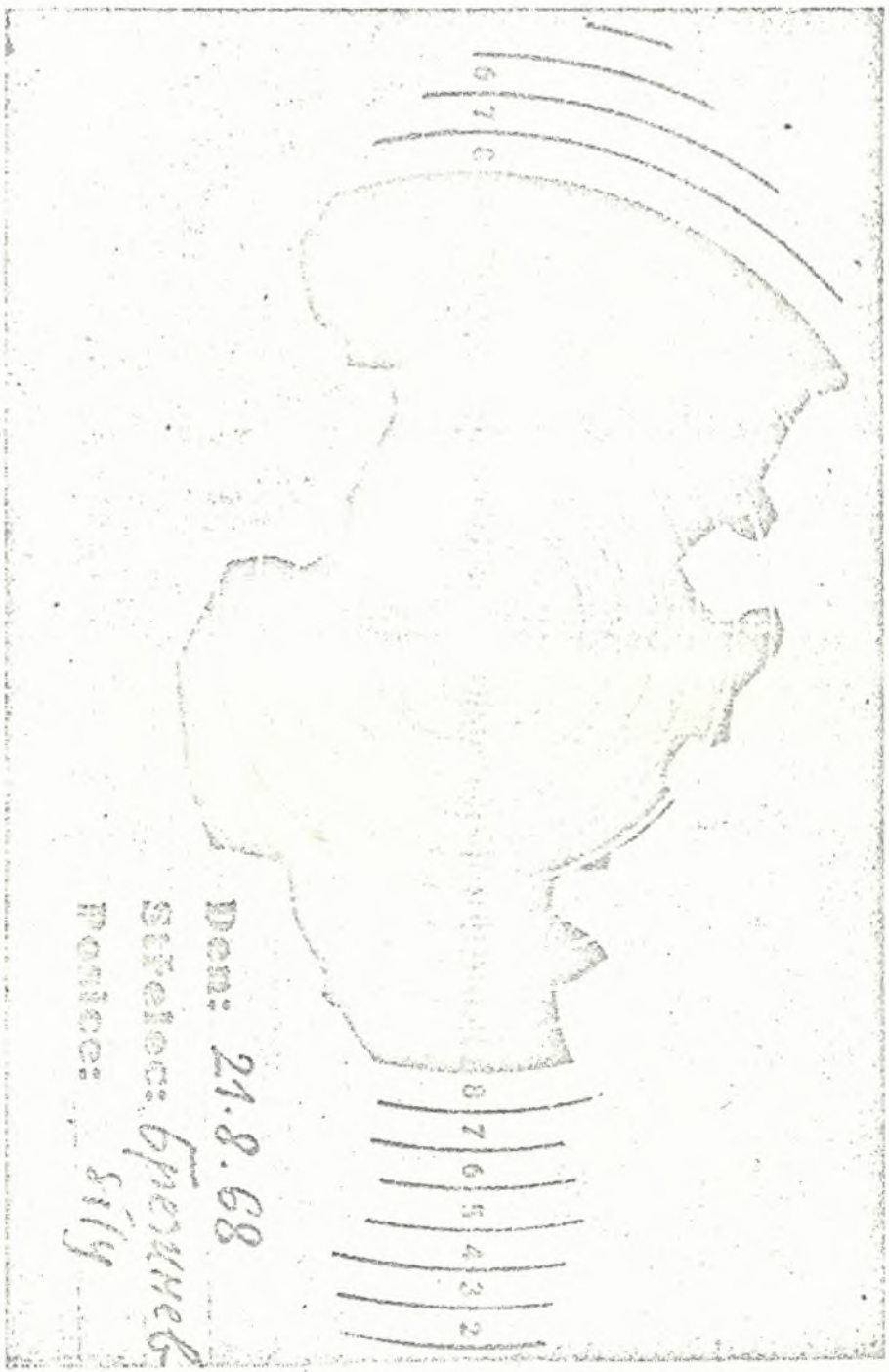

VTĚRINY NOCI

J. P. Sartre: Žádám komunisty všech zemí světa, aby apelovali na komunisty SSSR.

Svět odříká všechna sportovní utkání se sportovci SSSR a ostatních agresorských zemí.

V USA není jediného místa, kde by se nediskutovalo o událostech v Československu. Veřejné mínění celého světa je na straně Československa.

Ze všech komunistických a dělnických stran světa pouze Chile, Lucembursko, Záp. Berlín, Řecko a USA neodmítly okupaci naší republiky. Američtí komunisté se však sejdou na mimořádné konferenci a očekává se ostrá výměna názorů na události v Československu.

Britská komunistická strana označila vpád agresorů za tragický omyl.

Vedení belgické KS poslalo otevřený list politbyru sovětských komunistů, v němž žádá okamžité stažení okupačních vojsk a žádá SSSR o vysvětlení nesmyslné agrese.

Mimořádné plénum komunistické strany Rakouska odsoudilo agresi.

Představitelé Čínské lidové republiky odsoudili Kreml a prohlásili, že se dopustil činu podobného těm, jaké udělal Hitler.

Očekává se projev kubánského šéfa Fidela Castra. Kuba sympatizuje s ČSSR.

Spojené státy sledují v televizi filmové záběry z Prahy i dalších míst republiky. Rozhlasoví reportéři vysílají každou hodinu situační zprávy.

Část boje o naši budoucnost se odbývá i na americké půdě, v budově OSN, odkud se vysílají přímé přenosy. Na zoufalou snahu sovětského zástupce v Radě bezpečnosti Malika a bulharského delegáta vychrlil americký delegát Ball tvrdou palbu. Celému světu řekl, že protahují jednání, protože se kojí bláhovou nadějí, že se zatím v Československu najdou zrádci Quislingové. Upozornil, že podobné nedůstojné manévry se dají očekávat i nadále a že by se nedivil, kdyby ruský delegát začal číst moskevský telefonní seznam.

Po třetí hodině ráno dal nicméně předseda Rady bezpečnosti hlasovat o návrhu pěti zemí, označujícím vpád do Československa jako agresi. Proti této rezoluci byl SSSR a Maďarsko, hlasování se zdrželi Indie, Pakistán a Alžír. Nicméně Malik použil práva veta, což se setkalo s jasným nesouhlasem světové veřejnosti. Kanada podala okamžitě další návrh.

Generální tajemník OSN U Thant byl pověřen, aby poslal do Prahy svého zvláštního zástupce, který by usiloval o propuštění legálních zástupců československého lidu.

Dean Rusk: Tato akce SSSR a jejích satelitů nemůže než poškodit vztahy mezi Východem a Západem.

Podle zpráv tiskových agentur přistálo letadlo s prezidentem ČSSR Ludvíkem Svobodou asi v jedenáct dvacet na Vnukovském letišti (23. srpna). Tam Ludvík Svoboda ihned nasedl do připraveného auta, ve kterém seděli Brežněv, Kosygin, Podgornyj a odjel s nimi do Kremlu k jednání. Cestou zdravili auto zástupy moskevských občanů, které tleskaly a volaly: „Svoboda! Svoboda!". Ludvík Svoboda zdravil občany kynutím ruky, Brežněv, Kosygin a Podgornyj se usmívali.

V Bratislavě začali včera odpoledne okupační vojáci prohlížet byty soukromých osob. Zabavovali rozhlasové přijímače, tiskoviny a potraviny.

Drahomíra Koldera se 22. srpna zřekl veřejně jeho vlastní bratr.

Rodná ves ...oise Indry vzkázala tomuto kolaborantovi, že ho vyvrhuje a nemá se tam už nikdy objevovat.

Zprávy o našich turistech v Jugoslávii vysílá Jugoslávie na vlně 24 m.

Na četné dotazy posluchačů co je s Ludvíkem Vaculíkem, Ivanem Klímou, A. J. Liehmem a dalšími vynikajícími publicisty, odpověděl legální vysílač Československo I, že jsou všichni v bezpečí.

Ve Velké Británii je asi 1000 našich studentů. Mladí Angličané pro ně zajišťují ubytování, aby se nemuseli vracet do okupované země.

V neděli dopoledne bude v anglickém Hyde parku velká demonstrace proti obsazení Československa.

◎ Nemocnice z Příbrami oznamuje, že od úterka nemá pro nemocné děti Sunar a prosí o jakoukoliv pomoc.

◎ Podle zprávy z deváté hodiny ranní čeká ministr Hájek neustále na zprávy z ČSSR a na první výsledky moskevských jednání. Teprve na základě těchto získaných informací se rozhodne kdy a jak vystoupí na fóru OSN. Zatím měl hodinový rozhovor s U Thantem.

◎ Přes pět tisíc mladých lidí demonstrovalo v Paříži proti okupaci Československa.

◎ Včera odpoledne přistálo v Žatci letadlo, z něhož vystoupilo deset civilistů. Pravděpodobně jde o příslušníky ruské tajné služby.

◎ Od 22. hodin 23. srpna 1968 do rána platilo v hlavním městě Praze stanné právo.

◎ Fronta národního osvobození Jižního Vietnamu vyjadřuje nesouhlas s naší okupací.

◎ Okupační jednotky staví na Moravě nový vysílač.

◎ Okupační jednotky zabavují transistorové přijímače a fotoaparáty. Schovejte si je.

◎ Tiskárny v Ústí nad Labem a v Plzni byly opět vráceny do rukou svých ředitelů.

◎ Alexander Dubček, první tajemník ÚV KSČ, je navrhován na Nobelovu cenu. (Z vysílání neznámé zahraniční vysílačky.)

◎ Naše velvyslanectví v Londýně oznamuje, že má spojení s ostatními zastupitelskými (našimi) úřady ve světě a všechny se shodují v tom, že uznávají pouze naší legálně zvolenou vládu – Svoboda, Černík, Smrkovský.

◎ Rakouské ministerstvo vnitra oznámilo, že 23. srpna byla rakouská státní hranice třikrát narušena přeletem okupačních letadel.

◎ Petr Dubček, syn prvního tajemníka KSČ, prohlásil, že odmítá jakékoliv vyhnanství v cizině a myslí jen na to, jak se dostane ke své rodině v Československu.

◎ Dnes ráno ve čtvrt na devět vysílala budějovická stanice našeho legálního rozhlasu výzvu ke všem členům Světové federace mládeže, aby jednotlivé národní organizace přerušily styky s oficiálními představiteli organizací mládeže v pěti okupantských zemích.

◎ Bratislavský rozhlas rozšířil v 8 hodin a 25 minut potěšující zprávu, že představitelům komunistické strany Slovenska se podařilo navázat z území Slovenska kontakt s doktorem Husákem v Moskvě.

◎ Jihočeská vysílačka hovořila dnes ráno o tom, že v jednom z měst na jihu Čech byla cisterna s pitnou vodou předána okupantům až po smluvené „výměně". Cisterna vody za 4 zadržené československé občany.

◎ Na dole Obránců míru v západních Čechách zůstalo pod zemí devět horníků. Prohlásili, že nevyfárají do té doby, než okupanti opustí naše suverénní území.

◎ Středoslovenský krajský výbor KSS se připojil k požadavku co nejrychlejšího svolání mimořádného sjezdu slovenských komunistů.

◎ Rozhlasový komentátor Karel Jezdinský – jeden z odvážných hlasatelů legálního vysílání – požádal o vstup do KSČ.

◎ Světoznámý rakouský marxista Ernst Fischer se vyslovil proti okupaci Československa a uvedl, mimo jiné, že je to zřejmě další důkaz nedostatku demokratických tradic Sovětského svazu, který se tentokrát projevil ve strašlivé podobě.

◎ Celníci na hraničních přechodech malují hesla a nápisy.

◎ Čínská lidová republika oznámila, že v případě napadení Rumunska, se mohou Rumuni spolehnout na čínskou pomoc.

◎ Švédská armáda je v pohotovosti. V případě nutnosti zvýší ještě stav.

◎ Na zahradě sovětského velvyslanectví v Praze jsou připraveny tři televizní paraboly, určené zřejmě k okupačnímu vysílání pro Československo. Více snad už naším energetikům říkat netřeba ...

◎ Studentský výbor amerických studentů vyzval k demonstracím vsedě, stávkám a podobným akcím proti sovětské agresi do Československa.

◎ Podpora napadenému Československu spojila ke společným akcím jinak soupeřící pravicové a levicové organizace studentů v kanadském Montrealu.

Otištěny dvě fotografie Národní třídy (úsek u Národního divadla) a býv. Mostu Legií s touto legendou:

Národní divadlo - Zlatá kaplička téhle země včera v poledne. Poprvé cvakla spoušť v 11.45 -podruhé ve 12.05. Taková to byla generální stávka! Zůstali jen sirotci u kulometů... a hrály jim nervy.

A dále text:

◎ Newyorské Times píší: Agrese vrací dějiny do doby Hitlera a Stalina. SSSR už utrpěl velikou ztrátu své prestiže, nicméně ještě by mohl něco zachránit okamžitým odchodem svých vojsk.

◎ V době včerejší generální stávky stáli pracovnici našeho londýnského vyslanectví před budovou a zpívali hymnu. BBC vysílala z tohoto aktu reportáž a ve 12.00 zařadila na oba své okruhy Dvořákovu Mou vlast.

◎ V Plzni zahájil provoz Pionýrský dům na pomoc zaměstnaným matkám.

◎ Ministr zahraničí dr. Jiří Hájek se cestou z Vídně do OSN zastavil v Bruselu. Odmítl tvrzení, že Československo požádalo okupanty o vojenský zásah a odmítl komentovat sovětské veto v Radě bezpečnosti.

◎ Všechny italské listy otiskují fotografie z Prahy: tanky a mezi nimi rozhořčení, udivení, zrazení Češi.

◎ Demonstrace mládeže v Římě trvají již dva dny. Na benátském náměstí spálila mládež sovětskou vlajku.

◎ Italská vláda se obrací přímo na vládu SSSR aby stáhla svá vojska a vrátila respekt mezinárodnímu právu.

◎ Naše vláda na svém zasedání vyslechla zprávu o činnosti našich hromadných sdělovacích prostředků a prohlásila; že jsou majetkem čs. lidu a nikdo jiný nemá právo zasahovat do jejich činnosti.

◎ Ministerstvo práce a sociálního zabezpečení zajistilo výplaty pro důchodce.

◎ Obyvatelé Krymské ulice v Karlových Varech přejmenovali své bydliště na ulici dr. Čestmíra Cisaře.

◎ Před plzeňské rádio přistavili autobusáci dva vleky, aby na lidi, strážící rozhlas nepršelo.

◎ Podle agentury TASS přišel včera na oficiální návštěvu do Moskvy president Ludvík Svoboda v doprovodě Dzúra, Indry, Husáka, Pillera, Bilaka a Kučery. Jak oznámila agentura bude president republiky jednat „o společných zájmech".

◎ Matka prvního tajemníka ÚV KSČ paní Dubčeková, prosila sovětské velení o propuštění svého syna Alexandra. Sovětské velení oznámilo, že Alexander Dubček není zajištěný, že jenom vyjednává.

◎ Obsazení letiště Praha-Ruzyně a ostatních civilních letišť na území ČSSR bylo uskutečněno bez souhlasu Správy dopravních letišť. Toto obsazení bylo provedeno za přímé pomoci několika příslušníků Ministerstva vnitra naší republiky.

◎ Zahraniční studenti z arabských zemí a Afriky ve svém prohlášení uváději, že měli možnost po řadu let sledovat poslední vývoj v Československu a nemají důvod se domnívat, že by došlo k jakékoliv kontrarevoluci. Žádají okamžitý odchod okupačních vojsk a prohlašují, že zásah armád Varšavské smlouvy, bude mít v budoucnosti tragické důsledky pro rozvoj osvobozeneckého hnutí v zemích třetího světa.

◎ Československá tisková kancelář pracuje i nadále, přestože její pracovnici museli opustit budovu v Opletalově ulici.

◎ Včera večer něco po 9 hodině „sovětští osvoboditelé" v postranních ulicích Prahy hasili plynové lampy. Pokud nešly uhasit, tak je rozbíjeli.

◎ Okupační vojska už dvakrát střílela zcela bezdůvodně na dětskou nemocnici na Karlově náměstí v Praze. Jsou zničeny operační sály, děti spí na chodbách.

◎ Ministři Československé legální vlády, kteří jsou v zahraničí – Šik, Hájek, Trakon, Gašparík a Vlasák, se obrátili na vlády všech států se žádostí, aby neuznaly případnou okupační kolaborantskou vládu, aby využili všech diplomatických cest k tomu, aby vojska pěti zemí opustila Československo.

◎ Studenti, kteří jsou ve Francii organizují akci SOS – studentská organizace svépomoci. Starají se o turisty, kteří se nemohou vrátit do vlasti. Všichni Čechoslováci jsou podporováni francouzským úřady.

◎ Sovětský list Pravda dnes poprvé oznámil, že okupace neproběhla hladce a že některé komunistické strany se postavily proti okupaci.

◎ Včera v polednich hodinách předčasně ukončil svoji práci Mezinárodní geologický kongres. Kongresu se zúčastnilo kolem 3000 delegátů z více než 90 zemí světa. Mnoho z přítomných delegátů darovalo svou krev a své jmenovky nosili zahalené v černých stužkách. Na závěr kongresu početnější delegace ostře odsoudily počínání okupantů v naší zemi. Medaile a diplomy na závěr kongresu nemohly být uděleny, neboť je okupanti nechtěli vydat z obsazené Československé akademie věd.

◎ Při kontrole osobního vozidla včera na Jiráskově městě se řidič zeptal vojáka: hledáte zbraně? Támhle jsou – a ukázal na děla, tanky, kulomety.

Na straně 4 a 5

7 fotografií pod nadpisem "SNÍMKY MAJÍ DOBROU PAMĚŤ" a těmito jednotlivými legendami:

1(Běží ! Běží ! volávali Husité.
Hoří ! Hoří ! volali jsme u rozhlasu.
Kdo s čím zachází, tím také schází.
(Hořící sovětský tank u budovy Čs. rozhlasu)

2) Beze slov
(Známá fotografie protiletadlového dvojčete před palácem Kinských s nápisem "Sovětské umění dvacátých let")

3) Jungmanne, Jungmanne, konečně ses dočkal slovanské vzájemnosti....
(Jungamnnův pomník na stejnojmenném náměstí polepen nejrůznějšími plakáty a obklopený obyvatelstvem.)

4) Přátelský bodyček
(Sovětský tank najíždí na osobní soukromé auto)

5) Jeden z nás, ze čtrnácti svorných milionů
(Občané sklánějící se nad padlým mužem)

6) Takhle to začalo. Ráno 21.8.1968 v Ruzyni.
(Serie pěti snímků přistávajícího vojenského ropravního letadla)

7) Zatraceně neradi jsme si na ně museli takhle posvítit. První tanky jedou od Ruzyně.
(Sovětský tank osvětlený se strany osobním autem)

Strana šest

Další tři fotografie: a) Pohřební průvod čs.-sovětského přátelství
(Sovětské tanky obklopené hustě občany)

b) Pačemu ?
(Sovětský tank ničí strom na ulici)

c) Malověrní, myslete na chorál !
(Socha Sv. Václava obklopená občany)

Gangster a dobrodruh pod ochranou SSSR podniká svoji gangsterskou činnost

Podle informací Čs. rozhlasu kolaborant a zrádce Šalgovič je z Dejvic, ze Sadové ulice. Byli jsme se tam podívat. Komplex budov je střežen tanky z postranní ulice. Z hlavní ulice Leninovy, stojí pouze dva ozbrojení vojáci za dvířkami malé zahrádky jdoucí kolem domu. Budova je chráněna i vojsky, která obklíčila generální štáb. Z postranní ulice, kde je hlavní vchod, je vidět i na dvůr. Tam jsou hloučky sovětských vojsk a celá řada osobních soukromých automobilů takřka všech výrobních značek. Do Leninovy ulice jsou spuštěny dvě státní vlajky. Nemohu tuto situaci nekomentovat. Zatím co někteří sovětští okupační důstojníci při rozhovorech krčí rameny a říkají: My nic, my jsme jen vojáci a plníme rozkaz, jejich velení spolupracuje a ochraňuje gangstera, který se vzepřel ústavě a zákonům a chystá represálie proti lidem. Tento gangster se vzepřel rozkazu svého nejvyššího velitele, presidenta republiky Ludvíka Svobody, kterého Sovětský svaz jako presidenta uznává a na jednáních v Moskvě jej přijal s nejvyššími státními poctami. Proč tedy vojska této velmoci spolupracují s takovým člověkem, kterého, kdyby se vyskytl v řadách jejich armády a bezpečnosti, za této bojové situace by zastřelili pro odepření rozkazu.

Yorku, aby posoudila čin, který je hrubým porušením suverenity svrchovaného státu. J. Malik mimo jiná lživá tvrzení prohlásil, že život v ČSSR probíhá normálně a že všechny instituce svobodně fungují. Toto tvrdil patnáct hodin poté, kdy byla např. zabrána okupanty Československá tisková kancelář, která až do poslední chvíle vysílala do světa zprávy o situaci v naší zemi. Ve 23.40 hodin 4 tanky obsadily rohy Václavského náměstí, ulice Politických vězňů a Opletalovy ulice, kde se ČTK nachází. Před vchodem do budovy zastavilo deset kamiánů s okupanty, kteří vstoupili do budovy naší tiskové agentury. Obsadili všechna pracoviště, nařídili vypnout dálnopisy a zakázali přítomným agenturním pracovníkům zvedat zvonící telefony. Okupační vojáci potom vytrhali kabely od dálnopisů. Hodinu pak byli nuceni redaktoři, písařky, technici sedět před namířenými hlavněmi pistolí a samopalů. Vojáci, kteří přišli zabrat ČTK byli velice ospalí, téměř usínali. Situace, v níž ospalý člověk tiskne spouště ostře nabitého samopalu je pro ty, kteří před samopalem bezbranně sedí hrozná. Asi za hodinu přišel důstojník okupační armády a oznámil, že práce v ČTK se dočasně přerušuje a vyzval všechny zaměstnance ČTK, aby opustili dům. Doporučil jim, aby šli spát ke svým známým do okruhu 10 km, protože za hodinu začne stanné právo a těch deset kilometrů prý hravě do té doby ujdou.

Od 23.40 hodin 21. srpna 1968 tedy svobodná ČTK v Opletalově ulici mlčí a vysílá jinde.

Ostrovy života

Ve středu v první den okupace, kdy zvláště v centru Prahy byla situace velmi nepřehledná, se prodávalo na dolním rohu Václavského náměstí ve velké samoobsluze. Kupoval jsem si mléko a rohlíky právě v době, kdy za velkými skleněnými výklady přejel hořící sovětský tank. Od rozhlasu se ozývala střelba a já platil. Prodavačka vyťukala sumu, řekla sousedce: „To je hrozný, vždyť nás postřílejí!" a mně s úsměvem pravila: „Tak to bude tři šedesát."

V pátek, třetí den okupace byl obnoven provoz v kavárně Slávii. Před kavárnou stojí tanky, některé jejich hlavně se divoji hlaňově do výkladů, za nimiž několik lidí pije kávu a džus. Je to absurdní, nepochopitelný svět. Ale díky odvaze a práci všech, kteří udržují ostrovy normálního běžného života.

ZE SJEZDU

Veliteli Lidových milicí a prvnímu tajemníkovi ÚV KSČ Alexandru Dubčekovi

Současně na vědomí prezidentu republiky, armádnímu generálovi Ludvíku Svobodovi,

Na vědomí Oldřichu Černíkovi, předsedovi vlády Československé socialistické republiky.

Příslušníci Lidových milicí v Praze v této těžké době projevují vysokou kázeň, řídí se pokyny předsednictva ústředního výboru Komunistické strany Československa pro ozbrojené síly Československé socialistické republiky, jejichž součástí Lidové milice jsou.

Ubezpečujeme Tě jako velitele, že i nadále se řídíme rezolucí přijatou na celostátním aktivu Lidových milicí ze dne 19. 6. 1968 v Praze a že plně stojíme za nově zvoleným Ústředním výborem Komunistické strany Československa. Jsme připraveni při normalizaci vztahů plnit všechny úkoly a ve spolupráci s Veřejnou bezpečností a jednotkami Lidové armády zabezpečit klid a pořádek, který je základním předpokladem pro plnění akčního programu strany při rozvoji Československé socialistické republiky.

Podepsáni příslušníci útvarů Lidových milicí
V Praze 23. 8. 1968

Jak byla zabrána ČTK Jakub Malík lhal v Radě bezpečnosti

Předevčírem v 15 hodin se sešla Rada bezpečnosti OSN v New

O fantastickém úspěchu XIV. mimořádného sjezdu KSČ dnes už ví každý. Přesto považujeme za prospěšné seznámit vás s některými podrobnostmi, které jsme se dozvěděli od našich delegátů:

○ Sjezd zrušil mandát dosavadního ÚV a ÚKRK.

○ Kolaboranti nutili Mlynáře a Šimona, ovšem ti odmítli, přijmout vysoké a státní funkce. Nutili i presidenta Svobodu, aby jmenoval kolaborantskou vládu.

○ Delegáti ze Žiliny, Banské Bystrice a Košic poslali 50 hlasů a vzkaz: Považujte vše co přijmete za náš souhlas.

○ Netleskalo se, protože po prvém pětiminutovém potlesku pro Dubčeka, dostali delegáti ze vzdálených domů upozornění, aby se ztišili.

○ Ze sekretariátu v Trenčíně přišel vzkaz od matky Alexandra Dubčeka. Zdravila sjezd a tím i syna.

○ O schůzce v hotelu Praha dne 21. srpna Martin Vaculík řekl, že nikdo z přítomných členů předsednictva ÚV KSČ (kdy jedna část jednala pod ochranou a druhá pod hrozbou okupantských vojáků) nikdo nemohl potvrdit, že by někdo vojska do naší republiky pozval.

○ Dozvěděli se také o Mestekově vyjádření k delegátům XIV. mimořádného sjezdu: „Co je to vůbec za delegáty, to bylo všechno ilegálně voleno, nemají mandát strany . . ."

○ Místo sjezdu bylo na několika jiných místech markýrováno. Hledali nás helikoptérami. Odpoledne o nás věděli. Záchranky, auta s benzinem houkaly, a lidé okolo místa sjezdu vyvěsili transparent s usnesením, že zůstanou, dokud nebudou násilím rozehnáni.

○ K událostem okolo zasedání předsednictva ÚV KSČ tu noc, kdy došlo k zákeřné agresi, jsme se dozvěděli: Po projednání dopisu, který poslal Brežněv, přijalo předsednictvo jednomyslně (zase půlná věrolomnost Indry a Koldera) stanovisko, které potom bylo vysíláno v rozhlase a uveřejněno v tisku. Po té bylo jednání přerušeno. Smrkovský, Špaček, Dubček, Kriegel zůstali na ÚV, Šimon odešel do budovy MV, kde byli tajemníci OV. Do kanceláře Koldera odešli Indra, Barbírek, Rigo, na chodbě při obcházení ÚV zůstali Kapek, Lenárt, Piller. Barbírek a Rigo se oknem domlouvali s Literou a Sinačem. Litera žádal, aby zajistili delegáty ze Slovenska na sjezd. Naznačili pokrčením ramen, že nemají zájem. Soudruh Svoboda a Černík, byli vyzváni, aby odjeli na Hrad a předsednictvo vlády. Ve 4.10 bylo obsazeno předsednictvo vlády, kde byl soudruh Černík, Boček, Strougal, Hamou. Do kanceláře přišli tři řadoví vojáci námořní pěchoty a jeden civilista, šofér velvyslanectví SSSR, zřejmě pracovník NKVD a odvedli je do suterénu (soudruha Zahradníka například v pyžamu). Přesvědčovali soudruha Černíka, že proti němu nic nemají, aby uznal okupaci, Černík odmítl s kýmkoliv jednat. Okamžitě odstřihli telefony. Do 7 hodin večer byli drženi ve sklepě. Po tá byl soudruh Černík odvezen údajně na sovětské velvyslanectví, ostatní pracovníci propuštěni. Hamouz a Strougal se dostali do bezpečí – byli omylem propuštěni, pak je hledali. Členové vlády se dali pod ochranu sjezdu, hodinu na něm byli přítomni a pak jeli na Hrad.

Dopis od Sally

Milé divky,
vy jste mi nejčastěji psaly své dopisy, proto píšu dneska hlavně vám. Teď se jistě i vám zdají všechny starosti, které jste měly, a o nichž jste mi psávaly malé a nicotné. Věřily jste mi však, a já vám odpovídala tak jak jsem myslela, že je to nejsprávnější. Dnes se já obracím se svou velkou starostí na vás. Mnoho chlapců, a jsou mezi nimi jistě i vaši milí chodí po ulicích a vyzývají k mítinkům, s holýma rukama se staví proti tankům a kulometům. Vidím vás často s nimi a je mi úzko. Věřte mi, nemá to smysl. Ti kteří v tancích sedí jen čekají na nějakou provokaci, aby mohli dát rozkaz ke střelbě. A střílejí. Na titulním listě prvního zvláštního vydání MS jste viděli chlapce, kteří nesou československou vlajku zbrocenou krví svého kamaráda, zbytečné oběti okupace. Choďte kolem okupantů jakoby nebyli. Opravdu nemáme nic jiného,než svou hrdost a klid. Nechte je být. Stejně už nikdy nevymažou ze své paměti vaše slzy i zlobu, nenávist, kterou vidí v očích nás všech. Pozvěte své chlapce na rande, jděte se s nimi i projít, neprovokujte však. Cítíte-li se zbytečné, přihlaste se na pomoc v obchodech, pomáhejte nemocným a starým lidem. Chraňte malé děti. Věřím, že zase budeme mít možnost psát si o starostech, které mají mladí lidé v mírové zemi. Těžko bych však hledala slova útěchy pro ty z vás, které byste mohly své chlapce ztratit. Věřím, že mne poslechnete.

Vaše SALLY

NÁŠ KOMENTÁŘ

Je to zvláštní. Čtvrtý den okupace vysílá na území naší republiky více svobodných vysílačů než včera a předevčírem. Teprve navečer prvního dne objevili okupanti České Budějovice. Budovu Československého spisovatele hledali po Národní třídě celé odpoledne, a když ji nalezli, postavili nejsilnější stráž před vchod, ústící do sousední vinárny Viola. Ještě 8 hodin po obsazení kanceláří Rudého práva jela tiskárna v přízemí, protože tam je nenapadlo se podívat. Z uzamčené kanceláře pod střechou Četky se vysílalo dokonce den a noc od chvíle, kdy byla budova obsazena okupačními vojáky, kteří přehlídli jedny postranní schody. Ve středečních dopoledních hodinách hlídali několik hodin budovu ÚV ČSM v domnění, že se jedná o parlament. A takových příkladů by se dalo nalézt bez počet.

Lze to jistě kvalifikovat — a bylo to již učiněno — jako břídilství okupantů, „kteří ještě 48 hodin po obsazení se nezmohli na takový důkaz gramotnosti, jakým byla památná vyhláška velitele Prahy Blaskowicze, vylepená v prvních hodinách okupace před téměř třiceti lety".

Mám však za to, že to břídilství není břídilstvím z neschopnosti, ale břídilstvím z překvapení. Je důsledkem přepočtu, chybného odhadu naší vnitřní situace okupanty. Počítali s tím — a byli tak informováni — že přijedou a pouhým faktem namířených děl se přetočí kolo, jež vynese na povrch imperialismem ohrožované komunisty. Že v každé vesnici a městě, v každém závodě je bude čekat utlačovaná skupina, která se sama chopí moci.

Okupanti kolem otočili a k jejich překvapení část, jež vyplula na povrch, je prázdná.

Jsou nutně dezorientováni, protože to odporuje informacím, s nimiž sem přijeli.

Podobně chybný odhad zavinil před několika lety invazi USA v zátoce Sviní proti Kubě. Američané tehdy, podle informací CIA, jeli pomoci Kubáncům „svíraným komunistickým terorem". I oni byli informováni, že svobodní Kubánci čekají na osvobození. Narazili však na jednotný odpor a byli jednou nohou v louži světové ostudy a krachu svého vlivu. Jenomže tehdy stál v čele Ameriky J. F. Kennedy, který dokázal napravit slepotu své kontrarozvědky, dokázal couvnout a vyváznout s pověstí ne sice bez šrámů a také ne zcela zničenou. Sovětský svaz má ještě tuto možnost. Den po dni ji bude ovšem ubývat.

DŮLEŽITÁ VÝZVA!

Vážení mladí čtenáři, včera jsme se na vás na stejném místě našeho druhého zvláštního vydání obrátili s důležitou prosbou, kterou jste splnili. Dnes k tomu ještě připojujeme:

1. Rozdávejte dále okupantům překlady projevů prezidenta republiky, usnesení Ústředního výboru KSČ a všechna prohlášení našich legálních státních a stranických orgánů.

2. Udržujte na ulicích klid jako se vám to dařilo doposud a v případě potřeby se spojte s našimi uniformovanými příslušníky Veřejné bezpečnosti.

3. Pomáhejte při zásobování obchodů s potravinami. Hlaste se ve všech prodejnách. Čekají na vás.

4. V případě zadržení některého z automobilů, v kterém se pohybují lidé, kteří zatýkají naše občany, nedopusťte, aby došlo k jejich masakrování, neboť každá takováto událost by byla zneužita. Podobné akce nemáme zapotřebí. Jednání těchto lidí je proti zákonům naší socialistické republiky.

5. Nehazardujte se svými životy a dodržujte — pokud bude ještě trvat — zákaz vycházení od 22 hod. do 6 hod. či případně stanné právo.

6. Pokračujte v zamazávání a sundavání i čísel na domech. Často tam totiž bývá i název ulice. Odstraňte seznamy obyvatel v domech a štítky na dveřích. Nepodávejte informace neznámým osobám.

7. Pokračujte v označování kolaborantů svými letáky.

8. Vážení čtenáři, v případě, že se odmítli náš svobodný legální rozhlas a že i legální noviny a časopisy budou mít stížené pracovní podmínky a nebudou moci vycházet, budete se každou chvíli dovídat velké množství zpráv, které často budou i provokativní. Nenechte se dezorientovat.

VAŠE REDAKCE MS

Ještě během dneška vyjde u nás prohlášení ústředního výboru KSČ na tisíci gramofonových deskách. Děkujeme všem, kteří se o to zasloužili.

SLOVA NA ZDECH

Přátelský stisk
(Na rozbitém automobilu v Nekázance)

Lenine probuď se, Brežněv se zbláznil
(Museum a všude jinde)

Kde je ta ulice, kde je ten dům?
(Zpěv pracovníka NKVD dnes v noci v Praze)

Sovětský cirkus opět v Praze
(Staroměstské náměstí)

Moskva 1800 km
(Národní třída)

Sapér Vodička měl pravdu
(Na maďarském kulturním středisku)

Koldere, Koldere, nikdo ti to nežere
(Po celé Praze)

Sovětské automaty vás obslouží rychle a bez čekání
(Perštýn)

Nenechte si ujít výstavu sovětských pracovních oděvů, která se koná v Praze
(Spálená)

Násilí stvořilo první otroky, jejich netečnost zachovala je navždy
(Národní třída)

Pošťák to najde, rošťák ne
(Heslo, vyzývající ke strhávání tabulek á čísel z domů)

Stačí jen jeden krok kupředu, aby ten kdo nám stál po boku, nám stál v zádech
(Na podjezdu ve Strašnicích)

SDĚLANO V SSSR (azbukou)
(Na rozbité cisterně u rozhlasu)

RADA NAŠIM OKUPANTŮM!

K dokonalé okupaci Československa by bylo třeba:

a) Ke každému občanu naší republiky postavit jednoho vojáka s bajonetem.

b) Každou hodinu jej střídat, aby nepodlehl našim revizionistickým ideím, které by mu ztupily ostří jeho bodáku.

c) Povolejte tedy nejméně 28 miliónů vojáků a počítejte také s tím, že každý voják se musí podrobit po třech stáních ideologické očistě!

Heslo týdne

OD NEZNÁMÉHO AUTORA

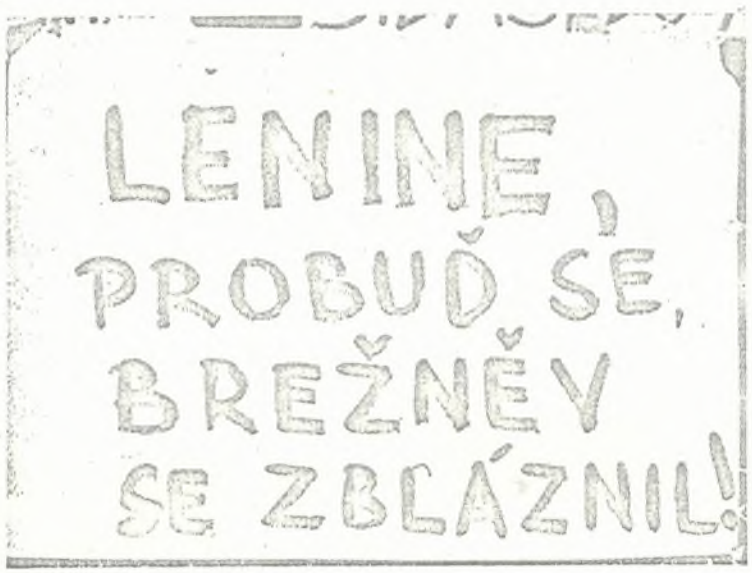

psáno na tanku

Mladý svět postihneme úderem
(zrádci v čele s Kolderem)

Mladý svět mě velmi vzteká
(vzkaz od Mesteka)

Mladý svět je pěkná sebranka
(Šalgovičova ochranka)

Na Mladý svět jdeme s bičem
(zrádci v čele s Šalgovičem)

Děkujeme čtenářům za doručená hesla. Máme radost, že máte smysl pro humor.

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

24. SRPNA 1968

my 68

Dvou stránkové vydání na formátu A 4 na jednom listu.

První strana:

Myslete na chorál, malověrní, myslete na chorál!

František Halas

Milí čtenáři,

čtete první číslo dosud svobodného MY 68. Až dosud jsme spolupracovali na vydávání Mladé fronty. Teď nám obětaví pracovníci, jejichž jména neuvedeme, ale nezapomeneme, vytvořili podmínky pro vydávání vlastního listu. Ještě vás upozorňujeme, že do dnešního odpoledního vydání MF jsme předali materiál získaný od osoby velmi blízké presidentu republiky Svobodovi. Tento člověk s ním byl v denním telefonickém styku až do jeho odjezdu do SSSR. (Úryvek z rozhovoru na jiném místě.) Doufáme, že od něj získáme další autentické svědectví po presidentově návratu z Moskvy.

Čtěte a rozšiřujte Myčko!

Mluvil jsem denně s presidentem

„Myslím, že není možné, aby ustoupil jakémukoliv nátlaku. Věřím, že splní všechno, co řekl před svým odjezdem do Moskvy. Znám jej dlouho. Víra, že je to člověk čistého charakteru. Věřím mu. Vím, jak hluboce se jej dotklo napadení naší republiky Sověty a jejich spojenci.

... Jim nedůvěřuji, on s nimi má však také své zkušenosti z toho, co prožil v Rusku za druhé světové války. Předtím než se stal Hrdinou Sovětského svazu, seděl před soudem tzv. trojky, a to zpravidla znamenalo smrt. Nezalekl se jich tehdy, vydržel. Jsem přesvědčen, že stejně nekompromisní je i teď. Nedá si nic vnutit."

(Úryvek z materiálu, který jsme kompletně postoupili dnešní dopolední MF.)

Doslechli jsme se, že v nočních hodinách prohlásil soudruh president, že pevně stojí za našimi oprávněnými požadavky. V případě, že nebudou splněny, vrátí prý sovětské vládě všechny řády včetně titulu Hrdina SSSR.

Jsme ještě svobodni

MY 68: Jsi představitel mládeže. Měl bys jí něco říci. Chceš to udělat pod svým jménem, nebo...

Dr. Z. Vokrouhlický, řečený vok: Žádné nebo neexistuje. Nepracujeme v ilegalitě. Jsme stále ještě ve svobodném státě. Ptejte se.

MY 68: Co mají mladí lidé v této chvíli dělat?

Vok: Totálně bojkotovat a ignorovat okupanty. Ti se teď sami snaží navazovat kontakty. Jsou nervózní, snaží se dobrat nějakého ospravedlnění pro svou okupaci. Ignorujte je: Heslo: Nevidím agresora. Jsou vzduch. Ne, vzduch

Pokračování na str. 2

Říkám jim „ANO"

„Co říkáš okupantům?" zeptal se mě přítel.

„Okupantům říkám ANO," odpověděl jsem.

Málem mě zabil. Vteřinu před smrtí jsem mu to stačil vysvětlit. Říkám jim ANO, protože to je zkratka pro Absolutně Neschopné Okupanty.

Důkazů pro to je milión.

Především nedokázali dát na našem území dohromady svou pořádnou vysílačku a své kydy a hlody museli vysílat z Maďarska, Moskvy a z Ulbrichtlandu (NDR se mi jaksi nechce napsat).

Nedokázali umlčet naše svobodné vysílačky.

Nedokázali si vzít s sebou na tento agresívní výlet pár buchet do bařohu. Mají nebo budou mít co nejdřív všichni hlad. Budou to řešit rabováním. (Už s tím začali.) Tím nepochybně dále posílí naši lásku k nim.

Obsadili spoustu bezvýznamných budov a zapomněli na... na to je však nebudeme upozorňovat.

Nedokázali zabránit konání XIV. sjezdu KSČ.

Přímo klasický je případ, který vejde do historie této okupace: Na budově velká cedule (zřejmě primitivní představa — čím větší cedule, tím důležitější budova). Pod ní stráž. Pak se ptají, co za důležitou budovu blokují. Občané jim ochotně přeložili nápis na ceduli. Leninskou cestou za další úspěchy při budování socialismu a komunismu!"

Měli jste vidět ta ústa dokořán.

Němečtí okupanti dostali za války od Američanů přezdívku ZELÍ.

Těmhle těm říkám ANO.

Absolutně Neschopní Okupanti.

A ti by chtěli u nás zavádět pořádek.

Myslete na odplatu, kolaboranti, myslete na odplatu!

MY 68

Pokračování z první strany

Jsme ještě svobodni

ne, ten přece potřebujeme. Jsou nic. NIC.

MY 68. To jsi odpověděl spíš na otázku, co nedělat. Co ale dělat?

Vok: Nabídnout se na obvodních národních výborech a pomáhat při zásobování, které začíná váznout. Rozvážet chleba na kolech, motocyklech. Vyjet třeba i na chmel, aby se sklidilo, co se dá. Oč méně bude chmele, pšenice, o to méně bude později piva, mouky...

MY 68: Jsi předsedou Mezinárodního svazu studentstva. Co ten pro nás dělá?

Vok: Slušně to říci nelze. Obrátili jsme se na sekretariát MSS se žádostí o podporu studentů celého světa. Sekretariát MSS bohužel nezaujal žádné stanovisko... ale jak víte i bez něj, na celém světě se šíří hnutí studentů a mládeže proti okupaci Československa.

MY 68: Už léta hostíme sekretariát MSS v naší zemi, že?

Vok: Ano, ve Vocelové ulici v Praze na Vinohradech.

NEUTRALITA

Ráno 21. srpna jsme se probudili do dne, který nás zbavil všech iluzí. Na počátku tohoto týdne jsme věřili a milovali, na konci týdne nevěříme a nenávidíme.

Okupací Československa dokázal Sovětský svaz, že pro splnění svých cílů se nezastaví před pošlapáním svobody kteréhokoliv národa. Dokázal, že sobecké zájmy jeho politiků jsou důležitější než pojmy čest a bratrství. Před námi jsou černé dny, týdny a měsíce. Nesmíme připustit, aby se protáhly v roky, aby u nás byl znovu nastolen režim nesvobody a strachu.

Naši spojenci jsou dnes našimi nepřáteli. V budoucnu se chceme spojovat pouze s těmi, kterým nebude vadit naše svoboda.

Dnes však nevíme o nikom, kdo by nám mohl pomoci. Zbývá nám pouze pokus o vyhlášení neutrality ČSSR.

Je dosažení neutrality reálné? Je to hlas rozumu? Možná že ne! Ale je to mnohem více! Je to projev zklamání všech našich nadějí. Je to projev touhy po svobodném a poctivém ižvotě. Je to volání po svobodě pro nás i pro naše děti.

Nepodaří-li se nám získat neutralitu dnes, udělejme vše pro to, abychom ji získali zítra.

Nechceme, aby naše děti vyrůstali v režimu přetvářky, nechceme žít ve státě násilí, nechceme, aby i naši vojáci potlačovali svobodu národů. Máme jiné východisko než usilovat o neutralitu?

ZDRAVÍME SVÉHO PŘÍTELE

a dlouholetého spolupracovníka Karla Jezdinského, redaktora svobodného vysílání Československého rozhlasu. Děkujeme mu za vše, co dosud pro naše národy udělal. S dojetím a hrdostí na to, že se můžeme počítat mezi jeho přátele, jsme všechni dnes ráno dopis Karla Jezdinského předsednictvu nově zvoleného ÚV KSČ, v němž oznamuje své rozhodnutí stát se členem Komunistické strany Československa. Vzýváme všechny své čtenáře: Následujte příkladu čestného člověka Karla Jezdinského!

PRAHA, HESLA A MARXISMUS

Jsou jich tisíce, okupantům se nelíbí, a proto je strhávají. Nám se však líbí. A nejvíc to, že žádné z nich nenapadá marxismus-leninismus, Marxe a Lenina. Mnoho se jich právě Lenina dovolává. Jako to s portrétem Lenina s napřaženou pravicí a s nápisem: „Jdite domoj, rebjata!", nebo další: „Lenine, probuď se, Brežněv se zbláznil."

Nejsme proti marxismu, proti socialismu, jsme proti jeho deformátorům, kteří se nezastavují před ničím. Ani před zákeřným nočním útokem a prolévánim krve

ROZHLASOVÁ VÝZVA

V sobotu v 11 hodin vysílal svobodný vysílač Severní Čechy výzvu, v které říká: „Všichni, kdo jste pro Dubčeka, Svobodu, Černíka, Smrkovského ozdobte své osobní a nákladní vozy československými státními vlajkami. Ať okupanti vidí, kolik nás je. Vy kteří můžete — pište po silnicích vápnem heslo: „Jdite domoj!" Přidáváme se k této výzvě. Ano, pište vápnem. Papírové plakáty okupanti strhávají.

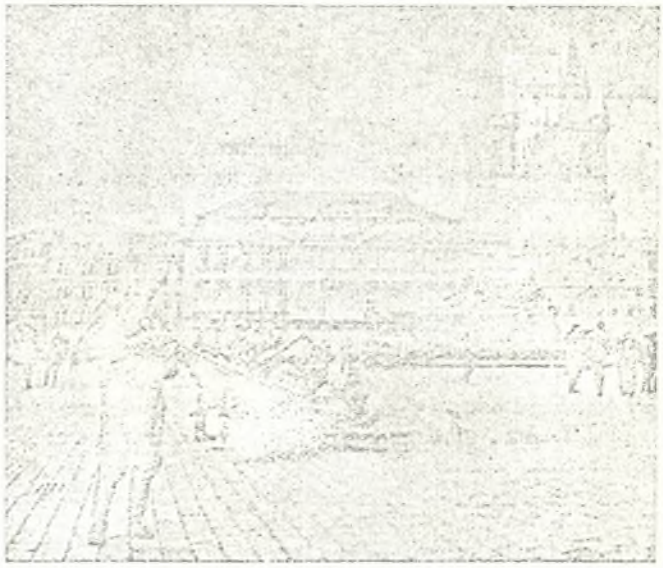

Z prohlášení komunistů Hlavní vojenské prokuratury

Komunisté pozdravují výsledky historického zasedání mimořádného XIV. sjezdu KSČ a prohlašují svoji bezvýhradnou podporu nově zvoleném ústřednímu výboru KSČ.

Pro nás komunisty Hlavní vojenské prokuratury jsou jedinými stranickými směrodatnými činiteli orgány zvolené mimořádným XIV. sjezdem KSČ a novým ústředním výborem KSČ. Ti, kteří ztratili zbytek smyslu pro odpovědnost vůči lidu a zbytek úcty k sobě samým a pokusili se vystupovat samozvané ve svých již neexistujících funkcích, budou pro nás jedině tím, co pro všechen náš lid — zaprodanci a zrádci, vůči nimž bude namístě nejen hněv lidu, ale i postup podle jeho zákonů.

Jako vojáci Československé lidové armády hlásíme se k našemu zákonnému velení, k vrchnímu veliteli, presidentu Československé socialistické republiky armádnímu generálovi, hrdinovi ČSSR a SSSR Ludvíku Svobodovi, k Národnímu shromáždění v čele se soudruhem Smrkovským, vládě ČSSR v čele se soudruhem ing. Černíkem.

Uposlechnutí rozkazů jakýchkoliv jiných činitelů je aktem proti našemu lidu, proti naší republice a jejím zákonům. V souladu se socialismem je budování nové, spravedlivé, humanní společnosti, nikoliv vak okupantské znásilňování svobodných národů.

Jakékoliv činy proti lidu a jeho zákonům budou i podle těchto zákonů posuzovány."

„Vojenský soud to je samec," napsal K. H. Borovský. Jsme rádi, že můžeme v protikladu s jeho zkušenostmi tisknout toto sympatické prohlášení.

ŽÁDÁME GENERÁLNÍHO PROKURÁTORA,
ABY VYDAL ZATYKAČ NA A. INDRU, V. BIĽAKA,
D. KOLDERA, O. ŠVESTKU, V. ŠALGOVIČE
A JEJICH KUMPÁNY
PRO ZLOČIN VLASTIZRADY!

II.
ZVLÁŠTNÍ
VYDÁNÍ.

Student

TÝDENÍK MLADÉ INTELIGENCE

Praha 24. srpna 1968.

30

STUDENT .. 24. SRPNA 1968 - II. ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

Jednostránkové vydání normálního novinového formátu.

Hovoří Moskva, hovoří Vltava...

POLITIKA

Známe onu tvář podobnou lvounu. Široký nos, kosti a obočí jako pěst. Sedlácká postava a ruce jako naběračky. Tihle lidé jsou, v knihách se to říká, poctiví, přímí, neagresivní.

Politika je z těch oborů lidské činnosti, v nichž se tyto vlastnosti objevují hrozně málo a to ještě jen proto, aby se pak bylo čemu smát.

Leonide Brežněve, byl jste prý kdysi dělníkem a dneska jste se dožil toho, že mohla být napsána věta : Brežněv je Hitler. Kdy jste přestal být poctivým člověkem? Bylo to už v té opojné chvíli, kdy jste dosáhl prsty k moci, ucítil její vůni a byla vaše, sáhl na bič a on se pak pohyboval sám, pronesl slovo a vycvičení lidé, chudinky lidé, se začali pohybovat?

Kdy jste přestal být poctivým člověkem? Tehdy, nebo až ve chvíli, kdy jste učinil běhví už pokolikáté co svět stojí čin, který je připisován Jidáši Iškariotskému?

Pro normálního Evropana není příjemné se dívat na líbající se muže a vy jste si v tom liboval - je to ruský zvyk, to vím, ale na mnoho ruských zvyků a manýr jsme si nezvykli. Poslední z nich je váš čin, Jidáši Brežněve. Říkal jste slova : přátelství, věčně a jiná slova. Všichni se pamatujeme. A pak jste políbil Alexandra Dubčeka. Všichni jsme to viděli.

/A HNED PŘISTOUPIV K JEŽÍŠOVI, ŘEKL : ZDRÁV BUĎ, MISTŘE, A POLÍBIL JEJ.
ALE JEŽÍŠ ŘEKL JEMU : PŘÍTELI, NAČ JSI PŘIŠEL? TEDY PŘISTOUPILI A RUCE VZTÁHLI NA JEŽÍŠE, A JALI HO.
Mat, 26, 49.50/

Nejímá vás trochu hrůza z toho, že všechno už bylo? Že už jste byl, Brežněve?

Je možné, že v této chvíli už zdaleka nejste ten hlavní, kdo rozhoduje, vojáci už střílejí. Avšak byl jste to vy, kdo políbil a prodal. Je vám to asi jedno, ale kdesi v Evropě je několik miliónů lidí, jež vás nenávidí!

DÁVEJTE POZOR NA ZLODĚJE A NÁSILNÍKY. ZASTRAŠUJTE JE VŠEMI ZPŮSOBY! KDO KRADE, JE KOLABORANT.
NA KAŽDÝ DŮM : SMRT KOLABORANTŮM!
HESLO DNE : SMRT KOLABORANTŮM!

BRATŘI BARBAŘI OBSAZUJÍ VYSOKÉ ŠKOLY, ŠLAPOU PO AKADEMICKÉ PŮDĚ, VYSMÍVAJÍ SE ZÁSADÁM SLUŠNOSTI. PROTESTUJEME PROTI SOVĚTSKÉMU FAŠISMU!!!

VLAST NEBO SMRT!
ZVÍTĚZÍME.

KDY JEŠTĚ SE SOVĚTSKÝM SVAZEM?!

TOTÁLNÍ BOJKOT. NIKOHO NEINFORMUJTE.
NEROZUMÍM RUSKY - NĚPANIMÁJU PA RÚSKY.
MĚSTA A ULICE BEZ JMEN.
LIDÉ BEZ PAMĚTI.
NEDEJTE JIM PÍT, NEDEJTE JIM JÍST!

STALIN ŽIJE!

Stalinova totalitní diktatura, reprezentovaná dnes Brežněvem, Kosyginem a Podgorným, usiluje o likvidaci našich národů. Čeká na příležitost, aby mohla rozjet svou smrtonosnou mašinérii, která za Stalina zlikvidovala 25 miliónů sovětských občanů.

CHYTŘE NENÁVIĎTE! NENECHTE SE ZABÍT. ZATÍM JE JEŠTĚ NADĚJE.

NENECHTE SE ZLOMIT! PŘEJDĚTE DO PSYCHOLOGICKÉHO PROTIÚTOKU! OBKLOPTE OKUPANTY ZDÍ POHRDÁNÍ!
ŘVĚTE POTICHU!

ČESKOSLOVENŠTÍ STUDENTI A UČITELÉ! VE JMÉNU CTI A SVĚDOMÍ NAŠICH NEŠŤASTNÝCH NÁRODŮ, VE JMÉNU SVOBODNÉHO MYŠLENÍ A VĚDĚNÍ NETOLERUJTE VE SVÉM OKOLÍ JAKÝKOLIV KOLABORANTSKÝ ČIN.

SMRT KOLABORANTŮM

SOUDRUHU GENERÁLNÍ PROKURÁTORE

Žádáme Vás, abyste ve smyslu platných zákonů ČSSR neprodleně zahájil trestní stíhání těch, kteří v nejtěžších a nejtragičtějších chvílích českého a slovenského národa, zradili svou vlast Československou socialistickou republiku, kteří zradili Komunistickou stranu Československa a ideály osvíceného humanistického socialismu, kteří spolupracovali a spolupracují s nepřítelem proti legální československé vládě, Národnímu shromáždění a presidentovi republiky, kteří se podíleli a podílejí na nepřátelské okupaci.

Ve smyslu této výzvy občanům Vám, soudruhu generální prokurátore, oznamujeme jména těch vlastizrádců o kterých víme:
Kolder, Bilak, Indra, Švestka, Piller, Jakeš, Mestek, Hoffman, Sulek, Rigo, Nový, Rytíř, Lenárt, Šalgovič, Rezek, Ripl, Kožuch, Hubina, Klíma, Špelina, Beran, Bokr.

Občané, zapamatujte si jejich jména.

Pryč s okupanty, smrt kolaborantům!!

OBČANÉ!

Oznamujte místně příslušným prokurátorům všechny případy kolaborace. Kdo zradí, nemůže očekávat milost; vedle nejhlubšího morálního opovržení je třeba, aby kolaboranty postihly i trestně právní důsledky: Kdo ve spojení s cizí mocí, nebo cizím činitelem spáchá trestný čin rozvracení republiky, teroru, záškodnictví, nebo sabotáže, bude potrestán odnětím svobody na 12 až 15 let nebo trestem smrti. /§ 91 tr. zák. č. 140/1961, Sb. - V l a s t i z r a d a.

Ausgerechnet v Rusku

ZNÁME BERIJOVSKÉ METODY, METODY NKVD. ZNÁME ZÁSADU STALINSKÉHO PRÁVA O PŘIZNÁNÍ JAKO NEJVYŠŠÍM DŮKAZU VINY. NEPŘETRŽITÉ VÝSLECHY, BITÍ, PROVOKACE, SPECIÁLNÍ "LÉKAŘSKÁ PÉČE", BERIJOVSKÉ GORILY ZACVIČENÉ V PROCESECH 30tých a 50tých LET:
DUBČEKU, SVOBODO, KRIEGLE, ČERNÍKU, SMRKOVSKÝ, HUSÁKU, ŠIMONE, ŠPAČKU - V Y D R Ž T E.

vám poděkování a lásku vám

hlasatelům, technikům, redaktorům a všem ostatním spolupracovníkům svobodného rozhlasu. Díky Vám patří především za to, že jste svou občanskou statečností, neúnavností a obětavostí překazili plány interventů na vyprovokování tzv. kontrarevoluce. Jedině díky Vám se podařilo až dosud ochránit tuto zemi od chaosu, který by zmařil veškeré naděje.

Celý národ si Vás váží, obdivuje Vás a bude Vás bránit.

SLEDUJTE VYSÍLÁNÍ SVOBODNÉHO ROZHLASU, SLEDUJTE SVOBODNÝ TISK NEPROPADEJTE PANICE!

POLITIKA

1

ANTONIO GRAMSCI

PRAVDA JE REVOLUČNÍ

24. srpen 1968

POLITIKA č. 1 - 24. SRPNA 1968

Čtyřstránkové vydání normálního novinového formátu.

(Poznámka EVALUACE: Předsednictvo ÚV KSČ se 3.7.1968 rozhodlo založit tento nový marxistický týdeník pro politiku a společenské problémy. Měl začít vycházet nejpozději 1.9.1968 a nahradit dosavadní kulturní tvorbu.)

Strana první:

V záhlaví nápis:

MIMOŘÁDNÝ XIV. SJEZD KSČ:

okupaci neuznáváme, trváme na odchodu cizích vojska,
generální stávka naše zbraň

a dále:

Včera 22. 8. v 21.15 skončil 14. sjezd KSČ svou první část zasedání. Zvolil na něm nový 144členný ÚV a 37 členů Ústřední kontrolní a revisní komise. Přihlásil se plně k Akčnímu programu strany a k naší poslední cestě. Přijal rezoluci o situaci v zemi, o které píšeme na jiném místě a výzvu ke komunistickým stranám, aby usilovaly o skončení okupace v naší zemi. Zasedání se účastnilo z řádně zvolených 1543 delegátů 1219 — mnozí se nemohli dostavit, protože byli zajati okupanty; ke konci zasedání bylo přítomno na 50 delegátů ze Slovenska, jejichž příjezd byl komplikován mnoha překážkami. Sjezd usnesl, že jeho zasedání bude permanentní a že bude v projednávání dalších významných otázek pokračovat, jakmile to poměry dovolí. Před úsvitem 23. srpna skončilo i první zasedání nového ÚV, které zvolilo svým prvním tajemníkem zase Alexandra Dubčeka, dosud internovaného a rozhodlo, aby řízením předsednictva strany byl dočasně pověřen nově zvolený tajemník Věnek Šilhan, náš přední ekonom.

Komunisté, občané! Řiďte se nadále jen směrnicemi tohoto nového ústředního výboru. Je jediným stranickým reprezentantem, který má plnou důvěru všeho našeho lidu. — Počítejte s tím, že okupanti se budou snažit získat zrádce z členů některých bývalých funkcionářů.

NOVĚ ZVOLENÝ ÚSTŘEDNÍ VÝBOR KSČ

delegáti XIV. sjezdu KSČ zvolili za členy nového ústředního výboru tyto soudruhy:

1. Dubček Alexander
2. Černík Oldřich
3. Svoboda Ludvík
4. Špaček Josef
5. Císař Čestmír
6. Smrkovský Josef
7. Šimon Bohumil
8. Kriegel František
9. Černý Josef
10. Hájek Jiří
11. Hrdinová Libuše
12. Kadlec Vladimír
13. Krejčí Josef
14. Slavík Václav
15. Starý Oldřich
16. Šik Ota
17. Kebrle Vladimír
18. Šabata Jaroslav
19. Ondráček Karel
20. Přibyl Josef
21. Vojáček Bohumil
22. Zuda Josef
23. Pavlíček Karel
24. Vojáček Bořivoj
25. Petránek František
26. Salák Libor
27. Klága Petr
28. Doležal Zdeněk
29. Soukalová Olga
30. Mrázek Karel
31. Šmidke Vlado
32. Ploss Jiří
33. Mára Josef
34. Rybář Jaroslav
35. Polívka Miloš
36. Bejček Karel
37. Hlaváček Mojmír
38. Králík Bedřich

39. Hašek Josef
40. Zelenková Jiřina
41. Svoboda Jaroslav
42. Čáteřka Jan
43. Smejlk Zdeněk
44. Matějíček Vojtěch
45. Dejl Ladislav
46. Kábele Antonín
47. Faloušek Rudolf
48. Káninský Josef
49. Černý Rudolf
50. Klinger Miloslav
51. Jindřich Václav
52. Sýkora Jaroslav
53. Loskot Josef
54. Poulus Zdeněk
55. Svoboda Josef
56. Trojánek Vojtěch
57. Šauer Břetislav
58. Šimeček Václav
59. Stoklasa Jiří
60. Klánský Jan
61. Koubek Josef
62. Kratochvíl Zdeněk
63. Tousa Václav
64. Jeřábek Jan
65. Němcová Jarmila
66. Jarolím Rudolf
67. Šimek Miroslav
68. Kargel Vladimír
69. Frank Jaromír
70. Oldina Josef
71. Popluda Jaromír
72. Falc Jaroslav
73. Píšer Josef
74. Hejzlar Zdeněk
75. Hrobek Antonín
76. Jelínek Jan
77. Haur Josef
78. Burlán Václav
79. Smidka Josef
80. Galuška Miroslav
81. Goldstücker Eduard
82. Hanzelka Jiří
83. Pavel Josef
84. Erban Evžen
85. Pelikán Jiří
86. Hübl Milan
87. Litera Jaromír
88. Pavlíček František
89. Šilhan Vánek
90. Brož Bohumil
91. Judl Jiří
92. Kosík Karel
93. Kratěna Josef
94. Mac Zdeněk
95. Němčanský Miloš
96. Sochor Lubomír
97. Vorel Karel
98. Záruba Antonín
99. Vodsloň František
100. Vaculík Martin
101. Mlynář Zdeněk
102. Tepek František
103. Šišovský Jozef
104. Husák Gustav
105. Hladký Milan
106. Colotka Peter
107. Pavlenda Viktor
108. Zrak Jozef
109. Kočtúch Hvezdoň
110. Novomeský Ladislav
111. Števček Pavol
112. Sádovský Štefan
113. Sedláková Mária
114. Klokoč Ondrej
115. Turček Július
116. Vale Ján
117. Neoveský Kliment
118. Malý Jozef
119. Opavský Jozef
120. Nar Jozef
121. Jankoch Anton
122. Ťažký Anton
123. Popich Egyd
124. Nepša Milan
125. Dzúr Martin
126. Skalka Jozef
127. Belaj Jaroslav
128. Kocelanský Ján
129. Balla Alojz
130. Boder Jozef
131. Pírč Ján
132. Farega Michaji
133. Sabolčík Juraj
134. Varga Pavol
135. Pezler Otto
136. Puzlová Pavlína
137. Marko Ján
138. Petruňa Fedor
139. Trömi Augustín
140. Pracházka Ján
141. Graca Bohuslav
142. Zamek Andrej
143. Machačová Božena
144. Borůvka Josef

PRVNÍ ZASEDÁNÍ NOVÉHO ŘÁDNÉHO ÚV KSČ a ÚKRK

Necelou půlhodinu po skončení prvního jednání mimořádného 14. sjezdu zahájil s. Vodseloň zasedání nově zvoleného ÚV a ÚKRK. Zasedání ÚV KSČ zvolilo také nové předsednictvo a projednalo konkrétní úkoly pro nejbližší hodiny a dny. Zasedání ÚV KSČ skončilo v ranních hodinách v pátek, takže další materiály ze sjezdu a seznam členů nového předsednictva přineseme v příštím čísle, podaří-li se nám toto číslo vydat.

PROHLÁŠENÍ MIMOŘÁDNÉHO XIV. SJEZDU KSČ

Soudružky a soudruzi, občané ČSSR,

dnes 22. srpna 1968 byl zahájen mimořádný sjezd KSČ, kterého se účastní řádně zvolení delegáti a který přijal toto původní prohlášení:

Československo je suverénním a svobodným socialistickým státem, opírajícím se o vůli a podporu svého lidu. Jeho suverenita byla však 21. srpna 1968 porušena okupací vojsk SSSR, Polska, NDR, Bulharska a Maďarska.

Tento čin je zdůvodňován ohrožením socialismu a tím, že o zásah bylo požádáno i některými vedoucími československými činiteli. Jak vyplynulo z včerejšího prohlášení ÚV KSČ, z druhého rozhlasového projevu prezidenta republiky, z prohlášení Národního shromáždění i vlády republiky a prohlášením předsednictva ÚV Národní fronty, žádný kompetentní stranický ani ústavní orgán o takový zásah nepožádal.

V Československu nebyla žádná kontrarevoluce a nebyl ohrožen socialistický vývoj. Vzniklé problémy byl lid a strana schopni vyřešit sami, jak prokázala obrovská důvěra, které se nové vedení strany, v čele se s. Dubčekem těšilo. Přistupovalo se naopak k realizování

základních Marxových a Leninových představ o vývoji socialistické demokracie. Československo také nepoušilo své spojenecké závazky a povinnost a nemá ani ani do budoucnosti nejmenší zájem na tom, aby žilo v nepřátelském vztahu s ostatními socialistickými státy a jejich lidem. Tyto závazky byly však porušeny vojsky okupujících zemí.

Byla pošlapána svrchovanost Československa, spojenecké svazky a Varšavská smlouva i dohody v Čierné a v Bratislavě. Někteří vedoucí činitelé státu a strany byli protiprávně zatčeni, izolováni od lidu a zbaveni možnosti vykonávat funkce, byla obsazena řada objektů ústředních orgánů. Došlo tak k těžkým bezprávím.

Sjezd důrazně žádá, aby byly ihned vytvořeny normální podmínky pro činnost všech ústavních a politických orgánů a aby byli ihned propuštění zadržení pracovníci a umožnil se jim výkon jejich funkcí.

V této těžké chvíli se stává jednota všeho lidu, jednota našich národů a semknutost kolem naší strany nejnaléhavějším požadavkem dne. Ani násilným zásahem nepřestal být lid Československa jediným oprávněným a svrchovaným vládcem své země. Obrana svobody v socialistické vlasti není jen záležitostí komunistů, ale všech Čechů a Slováků a dalších národností, všech dělníků, rolníků, příslušníků inteligence a mládeže, všech jimž leží na srdci důstojný a svobodný život naší socialistické země. Komunisté mohou uskutečnit svou vedoucí roli pouze tím, že se stanou nejaktivnějšími a nejobětavějšími organizátory úsilí o odchod cizích vojsk. Mohou dosáhnout tohoto cíle v nejužší jednotě se všemi vlastenci a se všemi aktivními demokratickými silami v naší společnosti.

Stav, který v naší zemi nastal jednadvacátého srpna nemůže být trvalý. Socialistické Československo nikdy nepřijme ani vojenskou okupační správu ani domácí kolaborantskou moc, která by se o síly okupantů opírala.

Mimořádný XIV. sjezd strany prohlašuje, že uznává jedině zákonně zvolené ústavní činitelé, prezidenta republiky Ludvíka Svobodu, předsedu NS Josefa Smrkovského, předsedu vlády Oldřicha Černíka a další stojné jako Alexandra Dubčeka v čele strany. Neuznává — však ani jako členy strany ty členy dosavadního Ústředního výboru, kteří by v této těžké zkoušce neobstáli.

Základním požadavkem je samozřejmě odchod cizích vojsk. Nebudou-li uvedené požadavky splněny, zejména nebude-li do 24 hodin zahájeno jednání o odchodu cizích vojsk s našimi svobodnými ústavními a stranickými činiteli a neučiní-li o tom s. Dubček věcné prohlášení k národu, vyzývá sjezd všechny pracující, aby pod vedením komunistů uskutečnili v pátek 23. srpna ve 12.00 hod. v poledne protestní hodinovou stávku. Současně se usnáší, že v případě nesplněných požadavků bude přijímat další nezbytná opatření a po volbě Ústředního výboru pověří těmito opatřeními tento nově zvolený Ústřední výbor, který bude jediným zákonným reprezentantem strany.

Sjezd se obrací na všechny komunisty a na všechny občany naší země, aby i nadále byl zabezpečován klid, pořádek a disciplína a nedopustilo se, aby z naší strany došlo k činům, které by mohly přinést vážné škody zemi a občanům.

Sjezd ukládá všem stranickým organizacím a orgánům plnou realizaci tohoto usnesení.

N

Strana druhá:

Fotografie tanků v okupované Praze a tyto články:

KRACH okupace

Třetí den již trvá absurdní okupace socialistické země socialistickými armádami těch, kteří se vydávají za naše spojence. Třetí den se pokouší zpracovat naše veřejné mínění okupantská vysílačka Vltava.

Dodnes se však nepodařilo získat pro ni žádného českého hlasatele, pro okupační vysílač Vltava dodnes u nás nikdo nedemonstroval za pobyt vojsk v naší republice, dodnes se nepodařilo ovládnout živý organismus ani našich státních orgánů, ani naší strany, která dokonce pod hlavněmi děl konala svůj 14. sjezd. Tento sjezd přijal ve svých resolucích jako jedno z hlavních usnesení prohlášení o svrchovanosti našeho státu, o jejím bezohledném pošlapání a vzal na sebe závazek: neodejdou-li okupační vojska, nebude-li normalisována činnost našich ústavních orgánů, stanou se komunisté největšími bojovníky za odchod okupačních vojsk. To je také první úkol nově zvoleného ústředního výboru KSČ, jemuž stojí v čele dál — bohužel dosud internovaný — Alexandr Dubček. Tento ústřední výbor byl zvolen v těžké situaci. Ti, co jsou jeho členy, nejsou žádní zrádci, ani bábovky. Svůj úkol splní. Kdyby měli představitelé SSSR, NDR, Polska, Maďarska a Bulharska skutečně na mysli zájmy socialismu a míru a nikoli jen brutální zájmy mocenské, museli by sami a iniciativně novému ústřednímu výboru v tomto úkolu pomáhat. Každá hodina hanebné okupace přináší nesmírné škody donedávna tak upřímnému přátelství československého a sovětského lidu. Mezinárodní dělnické hnutí je zasaženo těžkým úderem, z něhož se možná bude vzpamatovat celá léta. Kdo je tedy nepřítelem socialismu? Místo úspěchu přinesla okupace krach. Tak se na ni díváme my i celý svět.

N

srpnové absurdity

PODLE TISKU A DOPISŮ PŘEDSTAVITELŮ SSSR, POLSKA, NDR, MAĎARSKA A BULHARSKA ŘÁDILA V ČESKOSLOVENSKU AŽ DO 21. SRPNA KONTRAREVOLUCE. V TÉ DOBĚ BYL U NÁS KLID A MÍR, NIKDO NEBYL ZABIT.

Před půlnocí toho dne nám „přišli na pomoc". Dnes, třetí den jejich pomáhání, je už jen v Praze 13 mrtvých, 164 raněných, celkově pak desítky mrtvých, přes tisíc raněných, v našich městech jsou miliónové škody, rozvrácená doprava a trvající úsilí o úplné rozvrácení našeho politického i hospodářského života.

Četli jsme a slyšeli celou řeku slov o nerozborném přátelství. Mluvili jsme o něm taky a mysleli je vážně.

Přátelství bylo pošlapáno okupací; k dovršení hanby obsadila sovětská vojska dokonce ústředí Svazu čs.-sovětského přátelství v Praze a jeho pracovníky vyhnala.

V oficiálním prohlášení o příchodu cizích vojsk na naše území oznámil TASS, že armády přišly na žádost skupiny čs. představitelů z řad vlády a ústředního výboru KSČ.

Na zasedání ziomku ÚV KSČ, které se konalo v noci 22. 8. v hotelu Praha — dokonce za účasti sovětských ozbrojených jednotek v sále — na přímo položenou otázku nikdo neodpověděl, že by o příchod žádal. Přitom v tomto torsu ÚV neměly většinu progresivní síly.

V četných slavnostních prohlášeních a rezolucích sovětské vlády se mluví o suverenitě, nevměšování, právu na svobodné řízení vlastních záležitostí.

Prvním činem okupantů bylo zajištění prvního tajemníka ÚV KSČ soudruha Dubčeka, předsedy vlády O. Černíka, předsedy národního shromáždění J. Smrkovského, předsedy NF F. Kriegla, předsedy Nejvyššího soudu dr. Bočka. Prezident republiky L. Svoboda byl obklíčen na Hradě sovětskými tanky.

Komunisté a socialistické země vždy usilovali o ochranu hodnot vytvořených minulými generacemi. Vzpomeňte, s jakým rozhořčením psal Ilja Erenburg o tom, jak nacistické jednotky zničily za války sochy v Carském Sele.

Tisíci střelami zničily sovětské jednotky fasádu památného Národního musea na Václavském náměstí. Pro nic, za nic.

Okupace je motivována zájmy a ochranou socialismu, dělnické třídy a jejího předvoje, Komunistické strany.

Proto obklíčili budovu ÚV KSČ (starý ÚV i většina aparátu byla přitom z dob Novotného) více než 50 tanky, proto obsadili tiskárnu Rudého práva, aby nemohl normálně vycházet ústřední orgán Komunistické strany. RP ovšem vychází v jiné tiskárně. Dělnická třída sama a iniciativně pomohla, aby zmařila rozvrat, organizovaný „spojenci".

CELÁ LAVINA LŽÍ SE VYVALILA NA POVRCH V SOUVISLOSTI S HANEBNOU OKUPACÍ. JE TO POUČENÍ, KTERÉ NEZAPOMENEME.

KAFKIÁDA

Jsou unaveni, špinaví, nemají se kde umýt, nikdo jim nepodá vody a musí mít žízeň, ze všech nároží a výkladních skříní na ně volají nápisy: Jděte domů! Když projíždějí na tancích a obrněných transportérech hlavními ulicemi, provází je pískot. Otcové přišli do našich měst jako osvoboditelé ověnčení květinami. Nikdy na ně nezapomeneme. Synové jako okupanti svobodné země, jejíž lid se provinil jen jedním: chtěl si ve své zemi budovat socialismus po svém. Ověnčili se nesmazatelnou hanbou.

□

Snad jim někdo řekl, že se jim dostane stejného uvítání jako jejich otcům v roce pětačtyřicet. Divi se, je všude stihá opovržení.

„Proč nám projevujete takové nepřátelství?" ptají se. „Přišli jsme vám pomoci."

„Proti komu?" ptáte se.

„Proti těm, kteří útočili na vaši komunistickou stranu, na její vedení, na vládu."

„Aha, řeknete si, proto tedy zatkli Dubčeka, Černíka, Smrkovského, Kriegla, Špačka, Císaře.

□

Každý rozhovor začíná slovem: „Počemu?"

„Byly tady nepořádky. Proto jsme přijeli."

„Zval vás někdo?"

„Vaši dělnici, skupina z vedení KSČ."

„Můžete nám snad někoho jmenovat?" ptáte se.

Chlapec se samopalem v ruce je překvapen, že se vůbec takhle můžete ptát:

„Copak nevíte, že by všechny hned pověsili? Jako ty dělníky, kteří napsali dopis moskevské Pravdě."

To se dějou věci! Ale teď už snad by je mohli jmenovat, když je tady tolik zbraní, namítnete.

„Proč se ptáte mě? Zeptejte se Brežněva," říká otráveně chlapec se samopalem v neblahé úloze okupanta.

□

Teď už můžeme být klidní. Podařilo se nastolit pořádek, který nám tolik „chyběl". Tramvaje už zase jezdí, lidé — i když ne všichni — už mohou jít do práce, možná, že časem zmizí fronty před obchody, budete si moci koupit chleba, máslo, mouku, otevřou se restaurace — začne se hrát fotbal a otevřou se banky a pošty, bude zase vysílat televize, možná, že vyjdou i noviny a když ne, sáhneme po nástěnkách. V ulicích hlavního města se nebude střílet jako na Divokém Západě, ani na Museum nebudou stříllet kulomety, nebudou se zabíjet lidi, nespokojené živly budou vsazeny za mříže. A tak snad po nás budou chtít, abychom radostně říkali: „Díky vám, přátelé z bratrských zemí, za tuto nezištnou, internacionální výpomoc."

□

My jim dáváme letáky a ilegálně vytištěné noviny, oni nám dávají čerstvé výtisky Pravdy. Obojí je zadarmo.

„Čitajte, tam vsjo napisano", říkají lidem bezelstně. Pod hrdým názvem je psána strašná, neuvěřitelná lež: spojenecké vojenské jednotky nehodlají zasahovat do vnitřních záležitostí Československa. Možná, že právě tyto tanky rozsévaly smrt u Rozhlasu, ničily Zlatou Pragu. Možná, že právě jejich děla byla namířena na dveře budovy ústředního výboru KSČ, když odtud vyváděli Alexandra Dubčeka, Josefa Smrkovského, Oldřicha Černíka. Nebo to snad jsou ty, které stály s namířenými děly před Rudým právem, před Svazem spisovatelů, před Svazem čs. sovětského přátelství?

□

Mohli jste vidět tanky i před rodným domem Franze Kafky na Starém Městě. Kafkiáda dostala svůj konkrétní symbol.

BUĎME Z KŘEMENE

ZAČAL TŘETÍ DEN OKUPACE. Na lidech je patrná únava, ale nálada stoupá. Vydrželi jsme, nepovolili ani o píď. Za těch dvacet let prázdného pozérství a frází jsme se naučili nenávidět Potěmkinovy vesnice, prázdná hesla, citáty. A hle! Domy, ploty, sloupy, chodníky, silnice, vše je pomalováno a ověšeno provoláními, hesly, citáty. Lidé je hltavě čtou, vzrušují se jimi. Ta provolání nejsou jenom dílem profesionálů — novinářů, mnohem více se na nich podílejí amatéři. Bude-li celý národ z křemene, musíme se z toho vykřesat! — povzbuzuje nápis proti nádraží Praha—Těšnov. U Vojenské nemocnice pomalovaly děti všechny sloupy: Sovětští vojáci, máte srdce? Jděte domů! Chceme Svobodu a Dubčeka! Kolaboranti a zrádci, třeste se! Vůle národa zvítězí! — Jména zrádců jsou pohotově doplňována. Kolder, Mestek, Indra, Biľak. Mezi nimi jméno Barbirkovo je vyškrtnuto. Rehabilitoval se.

Noviny vycházejí navzdory tomu, že jejich tiskárny byly okupovány. Rozhlas vysílá, občas i televize. Bez důvěry lidí, bez jejich pomoci bychom byli bezmocní. Včera, když jsem se vracela večer domů, vezla mne kus cesty dodávka. Rozhazovali jsme po Letné a Dejvicích Večerní Prahu, provolání vysokoškoláků a provolání národního výboru občanům Prahy 6. Noviny rozvážel šofér z Pražských pekáren a cukráren. Místo dortů. Říkal, že už mu jednou celý náklad tiskovin sovětští vojáci zabavili. Jel znovu. Od ministerstva vnitra nás pronásledovaly dva sovětské motocykly. Ujeli jsme jim. Díky všem, kteří nám pomáháte!

Na Prašném mostě povídal jeden pán: Takovou okupaci jsem nezažil. Je to fraška, úplný Kocourkov. Vždyť si s tím Rusové ani nevědí rady. — Je to fraška, byť velice truchlivá. Dobré je na ní, že si s námi skutečně neporadí. Zbraní se nedá zvítězit nad silou ducha, nad pravdou. Národ je z křemene, nezradí!

■

Sovětské veto v Radě bezpečnosti

Sovětský delegát vetoval v noci na pátek projednávání okupace Československa v Radě bezpečnosti. Očekává se, že některé země budou usilovat o svolání mimořádného Valného shromáždění OSN, kde sovětské veto neplatí. Kanadský delegát v Radě bezpečnosti předložil návrh, aby OSN vyslala do Československa svého vyslance, který by usiloval o jednání, jež by mělo skoncovat s okupací.

■

Neplní ani vlastní rozkazy.

Ve čtvrtek odpoledne vydalo velitelství vojsk Varšavské smlouvy rozkaz svým jednotkám, okupujícím ČSSR, podle něhož měly být vyklizeny nejpozději do půlnoci ze čtvrtka na pátek sovětskými i jinými vojsky všechny prostory před kasárnami čs. lidové armády, před stranickými a vládními budovami a měly se zcela stáhnout z menších míst. Ve velkých městech jako v Praze měly uvolnit všechny dopravní tepny a jejich technika měla být odstraněna z komunikací do parků a na okraj měst. Spáchané škody měly být podle seznamů nahrazeny.

Ráno však byla pořád ještě obklíčena budova ÚV KSČ desítkami tanků, na křižovatkách dál stály tanky i obrněné transportéry, také mosty zůstávaly obsazeny a jen zčásti sjízdné. Ostatně stačí projít Prahou a každý se může na vlastní oči přesvědčit, jak „uvolňují" naše hlavní město.

*

Národní shromáždění, v němž zasedá od 22. 8. nepřetržitě 169 poslanců, kterým se podařilo dostat do budovy NS, poslalo bratrské poselství Slovenské národní radě s výzvou vytrvat za soudruhy Dubčekem, Smrkovským, Černíkem, Svobodou, Krieglem, Husákem a dalšími, legálně zvolenými a pověřenými. Věří, že v bratrské jednotě vytrvají společně až do vítězného skončení boje proti okupaci.

*

Většina železničářů odmítá spolupracovat s okupanty, kteří se pokoušejí dokázat, že práce železnic bude zajištěna, když budou drážní objekty obsazeny cizími vojsky. Nevyjednávejte o tom s okupačními jednotkami! I železnice patří nám a okupanti na ni nemají co pohledávat!

Kromě fotografie raněného, kterého další občané odnášejí, tyto články:

KOMUNIKÉ ZE ZASEDÁNÍ NOVĚ ZVOLENÉHO ÚV KSČ

1. ÚV KSČ zvolený mimořádným 14. sjezdem strany se sešel v přítomnosti ústřední kontrolní a revizní komise dne 22. srpna 1968 v nočních hodinách na svém I. zasedání a zvolil své předsednictvo ve složení: soudruzi Dubček, Smrkovský, Černík, Špaček, Kriegel, Šimon, Císař, Šik, Šilhan, Slavík, Hrdinová, Matějíček, Kabrna, Hejzlar, Litera, Goldstücker, Vojáček, Hübl, Moc, Šimeček, Husák, Zrak, Ťažký, Sádovský, Colotka, Turček, Pavlenda.
2. Plénum ÚV KSČ zvolilo jednomyslně prvním tajemníkem ÚV KSČ s. Alexandra Dubčeka.
3. Plénum ÚV KSČ zvolilo člena předsednictva ÚV KSČ soudruha Věnka Šilhana tajemníkem ÚV KSČ a pověřilo jej řízením předsednictva ÚV po dobu nepřítomnosti prvního tajemníka soudruha Dubčeka.
4. Plénum ÚV KSČ přijalo pro nejbližší období politické a organizační opatření k řešení vážné politické situace v zemi.
5. Plénum ÚV KSČ, které je jediným právoplatným vedoucím orgánem strany v období mezi zasedáním sjezdu, žádá všechny nižší stranické orgány, aby se ve své činnosti řídily výhradně pokyny tohoto legálního ÚV a jeho předsednictva.

VÝZVA KOMUNISTICKÝM STRANÁM SVĚTA

Odpoledne 22. 8. přijal mimořádný XIV. sjezd svou druhou rezoluci, určenou všem komunistickým a dělnickým stranám. Říká se v ní, že naše strana nastoupila v lednu cestu obrody socialismu, začala důrazněji rozvíjet jeho demokratické a humanistní principy v souladu s podmínkami naší vývojové etapy. Věřila, že budou respektovány zásady svrchovanosti a nevměšování. Z toho vycházelo vedení naší strany i při všech poslednových dvoustranných a mnohostranných jednáních, věřilo také, že všechny sporné otázky budou řešeny jednáním. Tato politika získala naší straně nebývalou autoritu a podporu lidu. Mimořádný XIV. sjezd měl tuto nastoupenou cestu dále rozvíjet a upevňovat. V této chvíli však vojska Varšavské smlouvy bez jakýchkoliv důvodů a souhlasu legitimních vládních a stranických činitelů, proti vůli všeho našeho lidu násilně obsadila naše území, způsobila rozvrat. Ústavní činitelé našeho státu a představitelé strany nemohou řádně vykonávat své funkce. Někteří z nich jsou internováni. Tento okupantský čin musí mít zhoubné následky pro celé mezinárodní a komunistické hnutí.

Ve výzvě se dále praví, že se proto sešla více jak potřebná většina delegátů mimořádného XIV. sjezdu, která se obrací na zahraniční komunistické strany s prosbou, aby podpořily tyto tři základní požadavky: 1. Propustit okamžitě na svobodu všechny internované představitele strany, vlády, Národního shromáždění, České národní rady a Národní fronty a umožnit jim, jakož i presidentu republiky, ničím nerušený výkon funkcí.

2. Okamžitě obnovit všechny občanské svobody a práva.

3. Neprodleně zahájit urychlený odchod okupačních armád.

Výzva v závěru žádá, aby zahraniční komunistické strany vyjádřily svůj názor představitelům stran, které jsou odpovědny za kroky v naší zemi, a aby uvážily možnost a vhodnost svolání komunistických a dělnických stran, jejichž jednání by se zúčastnila i naše delegace.

PRESIDENT LUDVÍK SVOBODA DO MOSKVY

V pátek 23. srpna 1968 před devátou hodinou ráno odletěl do Moskvy z vlastní vůle president republiky Ludvík Svoboda. Před odletem pronesl do rozhlasu projev, v němž oznámil, že nepodepsal a nepodepíše nic, k čemu by byl násilím nucen. Řekl, že stojí dál pevně za soudruhem Dubčekem i Černíkem.

V letadle s ním do Moskvy odletěli 2—3 členové nového ÚV KSČ a 2—3 členové naší legální vlády. Stejným letadlem také letí členové presidentské kanceláře dr. Novák a dr. Klusák — a také Bilák, Piller, Indra, Dzúr a Kučera.

Podivné složení delegace nás nutí přijímat zprávy z Moskvy s největší ostražitostí.

Přinášíme projev presidenta republiky generála Ludvíka Svobody před odletem do Moskvy, jak jsme ho zachytili z rozhlasu:

„Drazí spoluobčané!

Včera, dne 22. 8. 1968, jsem měl jednání s představiteli Sovětského svazu v Praze o řešení situace vzniklé vstupem vojsk SSSR a dalších zemí na území našeho státu a obnovení řádného fungování ústavních orgánů ČSSR. Poté, co tato jednání nevedla k uspokojivým výsledkům, požádal jsem po dohodě s vládou, která zasedá, o přímé jednání s nejvyššími představiteli Sovětského svazu. Dnes ráno tlumočil velvyslanec Sovětského svazu v Praze kladné stanovisko vedení Sovětského svazu. Spolu se mnou odjíždějí do Moskvy gen. Dzúr, Dr. Husák, Piller, Biľak, Indra a Dr. Kučera. O své cestě jsem informoval Národní shromáždění republiky. Obracím se na Vás, milí přátelé, děkuji Vám za podporu a důvěru a prosím, abyste touto důvěrou podpořili a svým uvědomělým postojem pomohli vytvořit podmínky pro nadcházející složitá jednání. Musíme se pokusit nalézt čestné východisko ze situace, která hrozí tragickými důsledky pro naši vlast a všechen náš lid. Jde o to dále budovat naši republiku, jít cestou demokratizace a rozvoje naší vlasti v duchu odkazu lednového pléna. Předpokládám, že se vrátíme ještě dnes večer. O výsledcích svého jednání budu ústavní orgány a Vás všechny po svém návratu informovat."

Dne 23. 8. 1968 v 9.45 hodin

V TĚCHTO POHNUTÝCH DNECH, které prožíváme, naši nezdolnou mravní vůli a hrdé vědomí jen znovu posiluje skutečnost, že se včera v Praze sešel — navzdory všem nástrahám a překážkám — a uskutečnil své jednání XIV. sjezd Komunistické strany Československa. Víc jak 1100 řádných delegátů se dostavilo na určené místo, zní to až neuvěřitelně, že všemi možnými i nemožnými dopravními prostředky — a přece zasedalo a přece se právoplatně uskutečnilo to, čemu přijeli zabránit okupanti a čeho se zřejmě nejvíc obávali, a to volba nových nejvyšších stranických orgánů, kterým plně důvěřujeme a jejichž zvolení představitelé jsou skutečnými představiteli nás všech, našeho neústupného a hrdého vědomí. Věříme Vám, soudruzi z nového předsednictva ÚV. Nově zvolené plénum ÚV KSČ je jediným a právoplatným vedením naší komunistické strany; přijímáme s radostí, že je už konečně oproštěno od zrádců a proradných lidí s dvojí tváří. Naše morální síla a hrdost našeho vědomí je soustředěna v Komunistické straně Československa, v jejím novém ústředním výboru, v novém předsednictvu, ve společné vůli nás všech neustoupit od započatého obrodného procesu, nevzdávat se představ o vskutku lidském a vskutku demokratickém socialismu. XIV. sjezd KSČ, který se uskutečnil za absurdních a nesmyslných okolností, je naším společným velkým vítězstvím.

Tragický omyl

Ještě před několika dny mohly vzniknout spory o to, kdo je pokrokový a kdo konzervativní, kdo má výhrady k demokratizačnímu procesu, kdo se domníval, že svobody bylo poskytnuto víc, než je zdrávo. Po události, která se stala 21. srpna, se všechny tyto hranice posunuly. Všichni čestní lidé, kterým jde o osud našich národů, o osud socialismu jsou dnes jednotní v jednom: obsazením Československé socialistické republiky se stala nenapravitelná chyba. Došlo k tragickému omylu, který se bude napravovat celá pokolení.

Jsem okupantka

V hostinci jsme seděli u jednoho stolu se starou paní. Na naše poznámky se smutně usmívala. Nakonec řekla lámanou češtinou:

„Vám je asi nepříjemné sedět se mnou u jednoho stolu. Jsem okupantka."

„Odkud jste?" ptáme se.

„Z Polska."

Přijela před dvěma týdny na návštěvu ke své sestřenici. Její příbuzná musila odjet, stará paní zůstala v Praze bez prostředků, bez střechy nad hlavou. Snad pojede vlak zítra.

Víme, že jsou lidé různí. Všude.

A tak jsme se na ni, jak jsme byli u stolu, složili. Plakala, slzy jí tekly po tvářích. Jak prý vám to oplatím, vždyť vás ani neznám. Stydím se.

„Nevadí, jen jeďte domů a vyprávějte, co jste u nás viděla. Nebo snad se vám zdálo, že tady řádily bandy kontrarevoluce?"

„Nechápu to," šeptala.

Vnutili jsme jí peníze. Odcházela se sklopenou hlavou.

Honička na auta

Praha, 23. 8. 11.00 hod. Tramvaje ve středu města stále nejezdí, zato motorová vozidla křižují už všemi směry. Ulice jsou plné lidí. Všichni mají na šatech trikolory. Auta jsou polepená nápisy: Vraťte nám Dubčeka. Na budovách visí portréty presidenta republiky a prvního tajemníka strany. Před chvílí hlásil legální vysílač MV KSČ, aby byla zadržena vozidla značek AE 4001 a ABA 7119, která jedou zatýkat naše představitele. Tato rukou psaná a dokonce už i cyklostylovaná výzva je na každém domě, který míjím. Plakáty s výzvou mají chlapci připíchnuty na zádech. Na náměstí Republiky stojí stále sovětské tanky. Jejich hlavně míří k mostu. Se sovětskými vojáky už nikdo nediskutuje. Lidé je přecházejí nevšímavě. Zato všude velkými písmeny azbukou stojí: Idite damoj! Nestrelajte nas! Tanky patrolují u státní banky. Někdo tu pohotově vylepil plakát:

Na obranu státní banky
nejsou třeba ruské tanky.
Vždyť to ho . . . co tam máme,
sami sobě uhlídáme.

Před ministerstvem dopravy oznamuje jeden občan, že na vlastní oči viděl zadržení automobilu poznávací značky AE 4001. Stalo se to prý u Perly. Mládež pohotově reaguje. Škrtá tuto značku na všech výzvách a doplňuje je o další čísla aut pronásledovatelů, jak je hlásil rozhlas.

Před žádným potravinářským obchodem jsem neviděla frontu. Fronty stojí jen v parčíku u Dětského domu. Tisíce lidí se podepisují do archů. Žádají vyhlášení neutrality ČSSR.

Z aut rozhazují zvláštní vydání novin, provolání nového ÚV KSČ, seznamy jeho členů. Desítky ochotných a dobrovolných kolportérů sbírají balíky a rozdávají noviny a letáky chodcům.

Nevím, kdo organizuje mládež, ale její pohotovost a obětavost je bezpříkladná. Dopoledne začínají vyvěšovat a malovat nové výzvy: Od 12 do 13 hodin vyklidte ulice. Praha bude mrtvým městem. Vyhlašujeme hodinovou generální stávku.

Na Václavském náměstí je plno diskusních hloučků. Debatují ukázněně. Ani tady si nikdo nevšímá sovětských vojáků. Jen k tankům přichází několik mládenců a lepí na ně plakáty: Jděte domů! Vraťte nám Dubčeka! Mladičký voják, sedící na tanku volá na důstojníka. Ten strhává s tanku plakáty a unaveně krčí rameny. Zdalipak cítí okupanti hanbu? Patrně ano, jejich oči těkají, snaží se vyhýbat tvářím kolemjdoucích.

Blíží se dvanáctá hodina. Václavské náměstí se pomalu vyprazdňuje. Lidé nepotřebují rozkazy, tato kázeň je uvědomělá. Na Dětský dům vylepil někdo obraz Waltra Ulbrichta. Je tu vypodobněn jako Rudý Vinettou. Od Národní třídy se ozývá skandování: Neutralitu! Dubčeka! Svobodu!

Je dvanáct hodin. Po celé Praze se rozezněly sirény. Začala generální stávka. Ve 12.35 se Na poříčí ozývá střelba. Není bohužel PRVNÍ.

Strana čtvrtá:

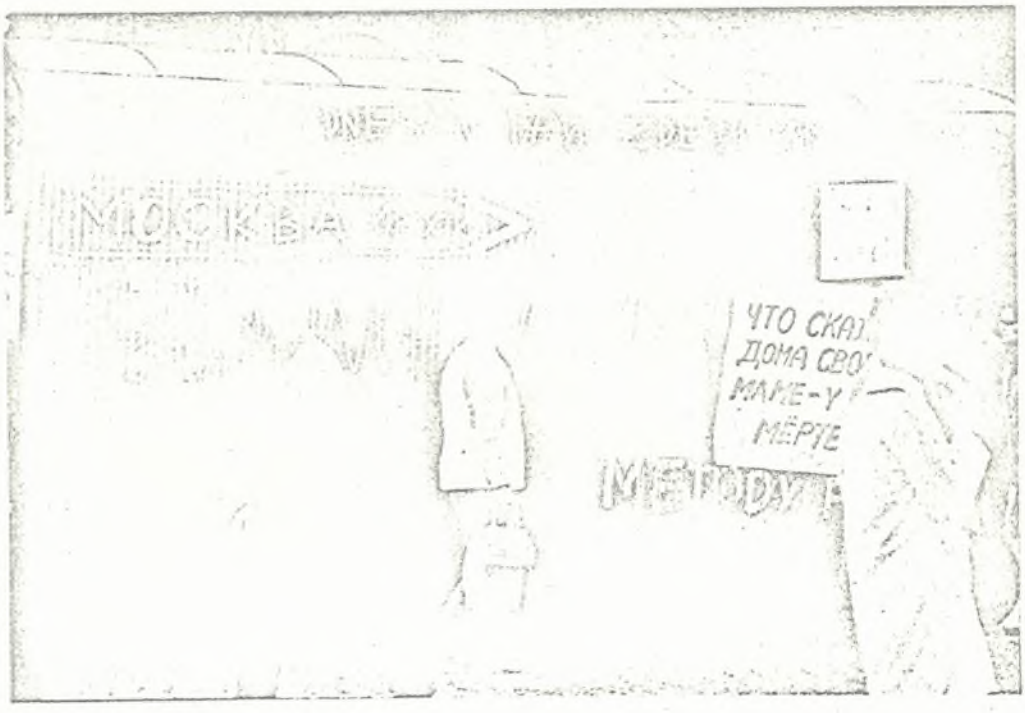

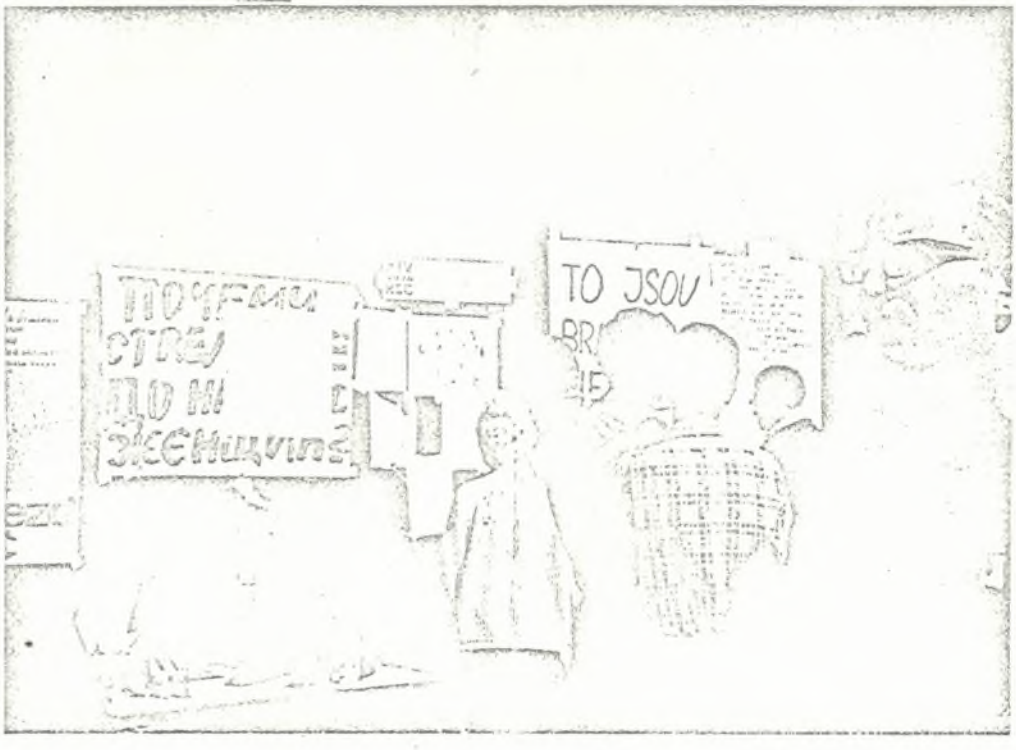

Ванька
иди домой,
ждёт тебя
Танька!

POZOR:

Nevolejte telefonní čísla 534332 a 534334. Jsou odposlouchávána a znevažována.
Nedávejte se vyprovokovat, buďte rozhodní a klidní, ale neuznávejte žádné rozhodnutí okupační moci, ani případných samozvanců, kteří by se chtěli zmocnit ústavních institucí. Hlaste všechno podezřelé do vrátnic velkých závodů.
Nevstupujte do žádných funkcí, které byly řádnými volbami nebo usneseními svěřeny čestným lidem!
Prosíme železničáře a řidiče aut, kteří vyjíždějí daleko do republiky: rozvážejte s sebou vydání našeho tisku!
Na televizním kanálu 1 a 7 se připravují okupanti vysílat svůj program. Dávejte pozor na obličeje i obsah, nevěřte neznámým.
Sovětský velitel vyhlašuje od 22.00 do 5.00 hodin zákaz vycházení. Upozorňujeme, že vojáci mají rozkaz střílet, zvláště na shluky lidí v nočních ulicích.
G. Šalgovič, náměstek ministra vnitra a bývalý plukovník sovětské NKVD slouží okupantům. Příslušníci bezpečnosti odmítejte plnit příkazy zrádců!

FOLKLÓR Z PRAŽSKÝCH ULIC

Bloumám po zahrádce
všude bratři s kvérem
Vasil Biľak pěknej zrádce
my však na něj .....

Mou zahrádku hlína boli
vadnou slunečnice
Drahomír si projev smolí
co lhát republice

Barbírek nám na paprek
napsal že v tom není
že prej stojí za Dubčekem
v tom tragickým dění

Biľak Vasil do mě zasil
nenávist a smutek
není Čecha by ho spasil
nemá kam by utek

Nechoď dál
a zůstaň se mnou chvíli stát
škoda prsou bílých
ruským tankům dát

Smrkovský a Dubček, Černík
sedí někde v cele
ve chlebě jim pošlem pilník
ať je máme v čele

Bloumám po zahrádce
všude bratři s kvérem
Vasil Biľak pěknej zrádce
my však na něj .....

23. srpna 1968

JAK TO VYSVĚTLÍ SVÝM DĚTEM?

Karel Hoffman, ten, který ve funkci generálního ředitele spojů se už tři dny pokouší zlikvidovat svobodné vysílání rozhlasu a televize, má děti. Také Alois Indra, jeden z těch, kteří dlouho dopředu věděli, že se chystá okupace Československa, a založili na tom své sny o kariéře, má děti. Víme to, protože si stěžoval, že mu vytýkají jeho neomalené útoky na tisk.

Jak nyní vysvětlí svým dětem tuto zradu? A jak ji vysvětlí druzí, Biľak, Kolder, Pavlovský, Jakeš?

Na druhé straně naši občané nikdy nezapomenou na plačící maminku Alexandra Dubčeka, která prosila občany, aby chránili jejího syna. Plakala, nevěděla o něm, ale byla na něho hrdá. A synové Alexandra Dubčeka nikdy nezapomenou na svého tátu těchto dnů. Patří nám všem.

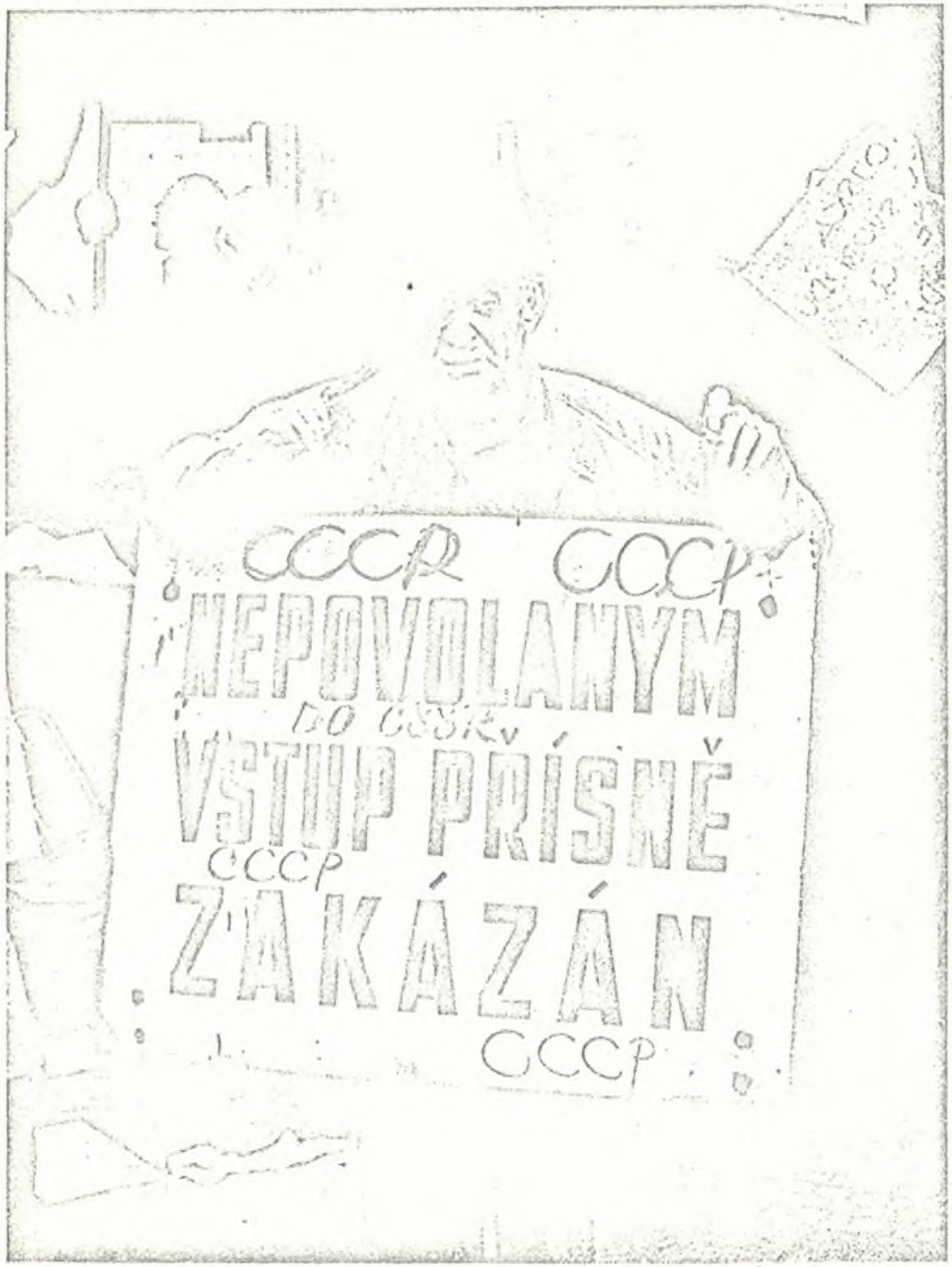

SVOBODA

1945 г. - ВАШИ ОТЦЫ — НА
ОСВБОДИТЕЛИ
1968 г. - ВЫ — ОКУПАНТ

Máte v rukou nultě číslo časopisu Politika, jehož vycházení bylo schváleno v červenci předsednictvem ÚV KSČ za vedení soudruha Dubčeka. Připravovali jsme své první číslo na začátek září, ke stanovenému datu XIV. mimořádného sjezdu. Naši redakci i tiskárnu obsadila okupační vojska. Navzdory tomu vycházíme — ne sice se 48 stránkami, jak jsme předpokládali, ale zato dříve. Zařazujeme se tak do rodiny svobodných časopisů, po bok redaktorům a hlasatelům rozhlasu i televize. Nevíme o osudu mnoha našich spolupracovníků, předních publicistů, kulturních a politických pracovníků. Mnozí byli na právě skončeném sjezdu strany. Oznamujeme všem, že chceme dělat politiku, ovšem takovou, která není svinstvo. Kolaboranty nikdy nebudeme. Redakce Politiky.

Svobodná
DRUHÉ SOBOTNÍ ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ
PRAHA 24. SRPNA 1968
ROČNÍK XXIV. – ČÍSLO 236
mladá fronta
VYTISKLI STATEČNÍ A OBĚTAVÍ VLASTENCI JEDNÉ TISKÁRNY

48

Dvoustránkové vydání na jednom listu v obvyklém formátu.

Strana první:

OKUPANTI

Kamení v očích
vlčáci
k smrti vydrezírovaní
zmatenci bez hlav
lupiči noci

Táhnou Za nimi krev
táhnou Za nimi vyvrácené lípy
táhnou Za nimi prohlášení TASS
táhnou Za nimi Brežněv
notorik nesvobody

Ať jim hoří dlažba pod nohami
ať dští síra nebeská
ať je všude vyslídí
naše nenávist!

(24. srpna)

Opsali jsme v ulicích

Koldere, Koldere, nikdo ti to nežere!

Dubček a Svoboda = svoboda!

Ivan, idi k Nataše!

Soldat, što skažeš mamě? U nas mjortvyje!

A za Indru — ani vindru!

Humor tragických dnů

Ani v těchto tak tragických dnech neneztrácí náš lid humor. Snad nejpřesvědčivějším důkazem je heslo, které jsme viděli v pátek dopoledne na Václavském náměstí: LENINE, PROBUĎ SE, BREŽNĚV SE ZBLÁZNIL!

Na parkovišti v Nekázance, v ulici, kde první den okupace zničily sovětské tanky bezdůvodně asi osm osobních aut (včetně zahraničních), jsou dva tyto zničené stroje s nápisem „VÝSTAVA PŘÁTELSTVÍ".

ží je varován, aby se nevracel do svého bytu;

ředitel pekáren na Plzeňsku, bývalý sovětský partyzán, odmítá vydat ruskému veliteli jediný bochník chleba;

nad noční Prahou je sovětským velitelstvím vyhlášeno stanné právo;

moskevský rozhlas vysílá rozhovor s mladým soustružníkem Michajlem Sabolevem, v němž padne i otázka: Co říkáte rozhodnutí naší vlády zasáhnout do vývoje v Československu? A tázaný bez váhání odpoví: Je to rozhodnutí správné, i s vojenskou okupací!

Co se to stalo?

Ernst Fischer řekl v rakouském rozhlase: Šílenství.

Ale my cítíme ještě něco víc. Konec přátelství s těmi, jimž naše generace důvěřovala. Protože zrada přátel je tisíckrát horší než očekávaný úskok nepřátel.

JIŘÍ LESNÝ

K jednání v Moskvě

NEPODROBIT SE, UBRÁNIT SVOBODU

President republiky Ludvík Svoboda přijel s dalšími členy delegace včera v dopoledních hodinách do Moskvy. Moskevští představitelé uspořádali, jak hlásí TASS, na letišti obvyklou komedii tragičtější o to, že „přivítali" čestnými salvami, nastoupeným vojenským oddílem a hlavními politickými činiteli v čele s Podgorným, Brežněvem, Kosyginem a Suslovem, presidenta okupované a porobené země.

Hned po příjezdu se začalo v Kremlu jednat. Zasedání, jehož se zúčastňují také zrádci čs. lidu, které nikdo nepověřil k cestě do Moskvy a kteří tam odjeli proto, že si to dala Moskva za podmínku – Bilak, Piller a Indra –, pokračovalo až do pozdních nočních hodin (kolem 22. hod.).

Sovětští držitelé moci jednali s naší delegací zpočátku zdánlivě „slušně", přešli však ihned k ostrým výpadům proti naší republice, opakovali celý arzenál lží a chtěli donutit presidenta, aby před nimi kapituloval. To se jim zřejmě nepodařilo, a proto byla „jednání" přerušena. Pokračuje se v nich v sobotu v ranních hodinách.

Podle nepotvrzeného hlášení stanice severní Slovensko se prý jednání zúčastnili také A. Dubček a O. Černík, kteří jsou zatčeni v Moskvě.

Ze všech míst naší republiky přicházejí sta noviska a prohlášení k této cestě. Všichni s staví za presidenta republiky a naši vládu podporují je v jejich statečném boji za ne závislost, svobodu a suverenitu našich zem Jejich hlas se ozývá všude a zalétá i pře hranice vlasti: Neustupovat, zachovat si svo bodu, nikdy nejít potupnou cestou poroby!

Představitelé československé delegace Moskvě si jsou vědomi, že reprezentují jed notnou vůli nás všech nepodrobit se okupac zachovat si svobodu a neustoupit žádném nátlaku. Jde o život naší země, našich dět našich matek a otců, jde o existenci naší sa mostatné země, o svobodu.

Výsledek cesty presidenta Svobody do Mos kvy musí být jen jediný: Neustoupit, obhájit naši věc, nepodrobit se, vrátit znovu svobodu naší vlasti!

Vracejí vyznamenání

Český občan Marian Buršík, žijící ve Velké Británii, se dostavil na sovětské velvyslanectví v Londýně a odevzdal tam všechna vyznamenání, která získal na sovětských frontách ve druhé světové válce. Marian Buršík byl nositelem vyznamenání Hrdina Sovětského svazu. Když svá vyznamenání odevzdával, řekl, že nebude na své hrudi nosit řády země, která pošlapala všechny zákony lidskosti. Podobně jako on odevzdávají svá sovětská vyznamenání i další bojovníci z front druhé světové války.

Naši občané v Praze i v ostatních městech republiky hromadně odevzdávají a ničí legitimace Svazu československo-sovětského přátelství. Ve Výzkumném ústavu zemědělské techniky v Rešicích odevzdali už včera legitimace SČSP všichni vědečtí pracovníci i zaměstnanci ústavu.

Ministr Pavel přebírá řízení STB

Vláda se na své schůzi 24. 8. zabývala činností ministerstva vnitra. Byl na ni několikrát pozván první náměstek ministra vnitra Viliam Salgovič. Jelikož se nedostavil, rozhodla se vláda na návrh ministra vnitra Josefa Pavla zbavit ho funkce náměstka do té doby, dokud nebude jeho činnost v této funkci přešetřena. Řízení STB přebírá osobně ministr vnitra Josef Pavel.

Od 20. srpna jsou rozkazy V. Šalgoviče neplatné.

Žádáme všechny, aby tuto zprávu předali všem příslušníkům ministerstva vnitra.

ODPOR NA CELÉM SVĚTĚ

Československo je takřka jediným předmětem zájmu světa. Televizní vysílačky předávají záběry z okupované Prahy, v novinách je velice podrobné zpravodajství i obsáhlé komentáře. K událostem se vyslovují nejvyšší orgány komunistických a dělnických stran. KS Francie odsoudila vojenský zásah SSSR a zdůraznila, že každá komunistická strana má právo určovat svou vlastní cestu k socialismu. Luigi Longo prohlásil, že italští komunisté jsou zajedno s francouzskými. Anglická KS považuje obsazení ČSSR za tragický omyl Moskvy. Belgická komunistická strana žádá, aby se okamžitě stáhla okupantská vojska z celého čs. území. Představitel KS Švédska řekl, že sovětská vláda je naštěstí pro světový komunismus a že by měla odstoupit.

Naproti tomu postup pěti vlád proti ČSSR schválily komunistické strany Chile, Lucemburska, NSR a západního Berlína, vydržované Moskvou, Čína a Albánie hovoří o hrozném zločinu Kremlu.

AGRESI OKUPANTŮ DO ČESKOSLOVENSKA ODSOUDIL KUBÁNSKÝ MINISTERSKÝ PŘEDSEDA FIDEL CASTRO, KTERÝ OZNAČIL AKT SSSR ZA NESLÝCHANÝ A PODLÝ.

TAK SE PŘIPRAVOVALI

Viděli jsme velitele menší skupiny ruských vojáků, který chodil po Praze s mapou, na které měl zakresleny důležité budovy, které je třeba co nejrychleji zajistit. Budova Literárních listů v Betlémské ulici byla zakreslena červeným kroužkem, a pod ní azbukou napsána jména Vaculík, Jungman ... víc jsme nepřečetli.

V 16.15 dne 21. srpna zabrala skupina budovu Československého spisovatele a Svaz spisovatelů. Nejdříve stála skupina vojáků venku. Na dotaz, proč chtějí vniknout do budovy spisovatele, odpověděl jejich velitel, že naši spisovatelé potřebují ochranu, kterou jim oni zajistí.

Stejně postupovali i při obsazení Mladé fronty, universit a dalších objektů. Prostě všechno měli předem připraveno jako dokonale maskovaní agresoři.

Nebezpečný vlak zastaven

Okupantský vlak s rušícím, vysílacím a odhalovacím zařízením, které mělo znemožnit svobodné vysílání Čs. rozhlasu a Čs. televize, byl našimi železničáři zastaven v pátek ve večerních hodinách 160 km východně od Prahy.

Vyšívané Muzeum

Na budově Národního muzea je vidět tisíce zásahů, které poškodily fasádu této architektonicky jedinečné památky. Prostřílená okna svědčí o tom, že i uvnitř došlo k značným škodám.

Jak nám prozradili pracovníci muzea, sbírky jsou téměř netknuté, protože okupační vojáci střílali nahoru a zásahy jsou většinou ve stropech. V oddělení paleontologie jsme napočítali asi 240 zásahů. V pracovnách jsou rozstříleny vzácné malované stropy, chráněné památkovým úřadem. V Pantheonu jsou zásahy v nástěnných malbách, zřejmě jsou poškozeny varhany a na galerii vypukl požár.

Všechna okna v průčelí jsou rozbita a ve věžičce vypukl požár. Bylo zraněno 16 lidí, kteří se do budovy uchýlili. Na muzeu je výstižný nápis: Ruské lidové umění (výšivky).

OBSADILI UNIVERSITU

Včera obsadila okupantská vojska naši pražskou universitu. Vnikla na akademickou půdu, porušila tak nedotknutelnost akademických svobod a obsadila rektorát University Karlovy v Praze 1, Celetná ulice. Současně obsadila také fakultu osvěty a novinářství, redakci časopisu Universita Karlova a další objekty.

Sovětští vojáci si počínali v budově neurvale, jak je to jejich zvykem, vnikli násilím do některých uzavřených místností a rozstříleli zámky.

Znesvětili tím půdu staroslavné pražské university stejně jako v listopadu roku 1939 nacisté.

Jak nám sdělil městský výbor ČSM, profesoři university a pražští studenti se obrátili na všechny university světa se žádostí o solidaritu a podporu pro okupované Československo.

Konec přátelství

To první ráno okupace si ještě někteří lidé u nás mohli myslet, že jde o zlý sen. Nebo že jde o nějaký strašný omyl, nedopatření, které se musí vzápětí vysvětlit. Po léta slýchali o imperialistických agresorech, kteří čekají jen na vhodnou příležitost, aby nás přepadli, aby nám vzali samostatnost a vnutili nám násilím svou nadvládu. Jenže agresory nám propaganda malovala v jiných uniformách. A vedla k tomu, že obrana země proti agresi se orientovala na docela opačnou státní hranici.

Jak jsme nepoučitelní! Kolikrát už nás historie přesvědčila, jak nespolehlivé je přátelství s velmocí!

Ještě před několika dny nás naši „přátelé" před celým světem ujišťovali, že se nebudou vměšovat do našich vnitřních záležitostí. Dokonce ještě ve čtvrtek, když se události v ČSSR dostaly na pořad Rady bezpečnosti, troufal si sovětský delegát protestovat argumentem, že projednávání československé otázky na půdě OSN by bylo nepřípustným vměšováním!

A zatím:

stáli pracovníci předsednictva vlády i s ministerským předsedou čelem ke zdi, ohrožováni samopaly sovětských parašutistů;

delegáti sjezdu strany se musejí skrývat jako psanci;

Emil Zátopek, legendární čs. sportovec, snad nejoblíbenější mezi sovětskou mláde-

Vydržme, přátelé!

Vláda pracuje v nenormálních podmínkách. Její předseda inž. Oldřich Černík byl odveden sovětskými výsadkáři. Při zasedáních ho zastupuje místopředseda vlády dr. Lubomír Štrougal — je přítomno 22 vládních představitelů. Protože nebyl splněn slib velitele okupačních vojsk o uvolnění budovy předsednictva vlády, může se vláda zabývat pouze běžnými záležitostmi na základě individuálních informací.

Pro jednání presidenta ČSSR Ludvíka Svobody s představiteli SSSR jmenovala vláda do jeho doprovodu dr. Gustava Husáka a gen. Dzúra. Podle článku ústavy ČSSR přísluší po dobu nepřítomnosti presidenta republiky na území ČSSR výkon jeho funkcí vládě.

Vláda se plně cítí vázána svým programovým prohlášením z dubna 1968 ve všech jeho souvislostech, které vychází z akčního programu KSČ a bylo schváleno Národním shromážděním, a na jehož základě dostala důvěru lidu.

Vyzývá občanstvo, aby odsoudilo zrádce a kolaboranty a nespolupracovalo s nimi. Nelze dopustit, aby některý závod, úřad, či instituce přešel do rukou zrádců či kolaborantů, nutno zabezpečit trvalé obsazení pracovišť. Pro Čechy a Slováky by nyní neměla existovat volná sobota a neděle — stávkové výbory musí zůstat na svých místech!

Není větším morálním poličkem okupantům než fakt, že vláda republiky, nový ústřední výbor strany a president stojí jednotně s veškerým lidem proti agresi. Lid této země má k dispozici tak silnou zbraň politického boje, jakým je generální stávka. A posledním slovem v této velké zkoušce může být pasivní rezistence. Ta rozložila už před půl stoletím Rakousko, před 23 lety protektorát a je s to prorazit i cizí okupaci v roce 1968. Akt okupace nebyl projevem síly, ale slabosti.

Ultimátum, které skončilo v pátek v 18 hodin, jsme se nepodřídili. Neskloníme se a nehodláme přijmout vládu, která byla nadiktována z Moskvy, Budapešti, Varšavy, Berlína a Sofie. Okupační velení zatím okupační vládu nedokázalo sestavit.

VYDRŽME PŘÁTELÉ!
BEZ KOLABORACE ZTROSKOTÁ OKUPACE!

Tak řádili agresoři v pražské Nekázance

Přežili jsme Hitlera...

Okupační ráno v Praze vypadá zdánlivě normálně. Lidé jdou po ulicích do práce, jen jejich výraz se změnil. Včera ještě zoufalý, dnes již tvrdý a odhodlaný. Přes noc se objevily na ulicích další plakáty a letáky, uskutečňuje se podpisová akce „Pro Dubčeka a pro Svobodu". Například u nádraží Praha-Těšnov, které je v provozu, se posadili v 7 hodin ke stolečkku dva chlapci a za deset minut se připojilo k pouze jejich včera získaným dvou a půl tisícům podpisů dalších dvě stě. Pražané se zastavují u vylepeného zvláštního vydání našich listů.

Abnormalita přítomnosti okupačních jednotek dnes, v ranním slunci, ještě více vyniká. Kolem ministerstva vnitra stojí tanky a transportéry, sovětští vojáci hlídkují i u výjezdu z tunelu, jímž proudí běžně doprava. Na Švermově mostě, napůl na chodníku a napůl na silnici, hlídkují stále stejné transportéry, jako tam byly včera večer. Hlavně jejich kulometů míří na budovu ÚV KSČ. Vstup do ní je však vyloučen — hradba z tanků a kordón okupantů tomu zabraňuje.

A tak se Pražanům, procházejícím ulicemi hlavního města, střídají před očima jak v záměrně dvou slepených, zcela protichůdných filmech obrázky krutě, surové, s něžným vzezřením slunce zalitých ulic, nábřeží, parků... Krutý je pohled na Pražský hrad, kde nevlaje presidentská vlajka. Nad letenským tunelem hlásá plakát, normálně zvoucí do Parku kultury a oddechu: Přežili jsme Hitlera, přežijeme Brežněva. Sloučení jmen největšího fašisty s největším, pro nás již nyní člověkem, který nemá se socialismem a komunismem vůbec nic společného, je drastické. V dnešní situaci však bohužel pravdivé.

Salvami odpověděli stávce

Těsně před polednem lidé opustili plochu Václavského náměstí. Jako živá plazma vyhrnuli se do okolních ulic. Střed Prahy, srdce země, historicky spojené se všemi velikými událostmi uplynulého století, byl prázdný. Zůstaly na něm jen nezvané okupantské tanky — a papíry, které vítr hnal po dlažbě.

Úděsná byla ta pustota vždy nejživějšího místa hlavního města ČSSR.

Začala generální stávka.

Lidé usedli na okraje chodníků. Stojí u oken se založenýma rukama. Soféři zastavili auta a naplno spustili houkačky. Práce se zastavila. Disciplínovaně, bez pokynů shora, z pevného přesvědčení o své pravdě, lid vyjadřuje svou vůli:

— Okupanti, jděte pryč z naší země!

Sirény a houkačky nepřestávají. Ale v půl jedné zaznělý, do klidu zaplněného jen výkřiky klaksonů, kulometné salvy od Staroměstského náměstí. Nad střechami zděšeně zakroužili holubi.

Ty salvy byly stručnou odpovědí stávce. Tak jasnou, jako je plivnutí do obličeje. Výsměchem lidu, který se provinil jedině tím, že chce žít svobodně, lidsky důstojně, čestně a pravdivě.

A k tomu nepotřebuje protektory.

ZE ZAHRANIČÍ

AKCE ODPORU proti okupaci Československa vojsky pěti států Varšavské smlouvy vzrůstají na celém světě. V Londýně byl zapálen dřevěný dům na sovětské výstavě na protest proti porušení základních lidských práv a mezinárodních právních norem.

PĚT TISÍC osob se shromáždilo v pařížských ulicích, aby demonstrovalo svůj nesouhlas s nezákonným postupem okupantů. Minutu ticha věnovali manifestanti prvním padlým obětem v Praze.

ZAMĚSTNANCI mnoha československých velvyslanectví v cizině vyslovili plnou podporu legálnímu vedení strany a státu v ČSSR, vyjádřili věrnost Dubčekovi, Černíkovi a presidentu Svobodovi.

TRADIČNÍ PODPORU, kterou vyslovuje od počátku obrodného procesu Rumunská socialistická republika Československu, zopakovali včera rumunští rolníci. Prostřednictvím svého svazu, který má několik miliónů členů vyjádřili svůj odpor k okupaci.

NEJVĚTŠÍ organizace západoněmeckých kovodělníků oznámila, že ruší pozvání svých kolegů z pěti zemí, které okupují Československo, na svůj 9. sjezd.

TELEVIZE v západní Evropě vysílala záběry z vpádu sovětských a dalších jednotek Varšavského paktu na území Prahy.

PODLE MOSKEVSKÉHO rozhlasového vysílání, známého svou prolhaností, schvaluje prý obyvatelstvo pěti zemí, které se podílejí na okupaci Československa, hanebný postup svých představitelů. Moskevská Pravda napsala: „Dodržujeme své závazky, smlouvy nejsou pro nás jen kusem papíru. Naše bratrská solidarita to nejsou jen slova, ale efektivní činnost." Cynismus tohoto prohlášení nelze komentovat.

Podle hlášení zahraničního rozhlasu byl obrněný vlak, který vezl ze Sovětského svazu do Československa aparaturu na zaměřování vysílaček, zastaven 160 km od Prahy.

Na návrh Kanady má U Thant vyslat do Prahy svého zástupce, který by jednal s okupanty o propuštění internovaných čs. představitelů.

Přes 5000 Pařížanů manifestovalo u čs. velvyslanectví proti nezákonnému obsazení ČSSR vojsky pěti socialistických zemí.

Prof. Ota Šik vyzval všechny komunistické a dělnické strany světa k urychlené společné schůzce, na níž by mj. posoudily jednání KS SSSR vůči KSČ.

Rakouská televize promítala otřesné záběry z Českých Budějovic obsazených „spřátelenými" vojsky.

V Bruselu skončila rozprava NATO o situaci vzniklé obsazením ČSSR — výsledky jednání nejsou známy.

Okupanti nepatří na olympiádu!

Sport, který nás dovede vzrušovat v době normálního života debatami „šestnáct nebo čtrnáct", nebo „kolik do Mexika", ustupuje v dějinné zkoušce až na samý konec fronty zájmů. Pochopitelně a právem. Naše události však již nyní ovlivňují velké evropské soutěže. Z juniorského mistrovství v Lipsku se stalo pouhé torzo (pokud vůbec pořadatelé našli chuť k jeho zahájení), neboť většina zahraničních výprav do NDR ze solidarity s námi vůbec nepřijela; Švédové se ve veletržním městě jenom otočili a ihned odjeli zpět. Mohou události v Československu ovlivnit i účast na letošních 19. olympijských hrách?

Jistě. Podle informací se sejde Mezinárodní olympijský výbor na řádnou schůzi. Pokud nebude do té doby ukončena sovětská okupace, přijde zcela určitě na program jednání otázka vhodnosti připuštění SSSR, Polska, NDR, Maďarska a Bulharska k vrcholné sportovní události. O podobných problémech se v nedávné době jednalo v MOV již dvakrát. V souvislosti s účastí JAR a Rhodésie. V obou případech prosazoval Sovětský svaz (podporovaný socialistickými státy) tvrdý postup a zamezení účasti státům, které dovolují diskriminaci uvnitř vlastní země, anebo jsou agresivní k ostatním. Přes nelibost předsedy MOV Avery Brundage se podařilo zamítnutí účasti prosadit. Určitě právem. Tím větší je však pravděpodobnost (s plnou podporou právě Brundage), že kolektiv MOV nepřipustí na hry reprezentanty ani jednoho z pěti okupačních států.

Čs. olympijský výbor poslal výzvu olympijským výborům všech okupačních států, aby ve jménu svaté myšlenky Pierra Coubertina a ve jménu lidskosti prosadily u svých vlád ukončení agrese.

Chtějí nás odříznout

Jak došlo k obsazení dvou důležitých spojovacích center? Před Ústřední správou spojů a radiokomunikací na Žižkově u nákladového nádraží přijelo šest tanků a dva obrněné vozy. Sovětští vojáci obsadili obě budovy a při dobývání betonového bunkru v zadní části objektu padly i výstřely. Před stožárem s vlajkou spuštěnou na půl žerdi stojí pojízdný „zátaras", který částečně ochromil okolní dopravu.

Přibližně ve stejné době — ve čtvrtek — došlo k obsazování meziměstské ústředny ve Fibichově ulici. Tam sice nepřijely tanky, nicméně trojice nebo dvojice ozbrojených okupantů obklopují celou budovu. V parčíku před ústřednou stojí navíc již od úterka kolona ozbrojených transportérů. Sluchátka telefonních přístrojů jsou vyvěšena a je tedy prakticky ochromeno spojení s ostatními čs. městy. Pokud se týká mezinárodního spojení, to je blokováno již třetí den. Telefonní technici jsou ale velmi důmyslní a tak jejich (ale nejen jejich) zásluhou zůstal styk s řadou evropských velkoměst nepřerušen.

Co říká sportovní svět

Podle zpráv zahraničního rozhlasu přerušuje mnoho evropských států styky se sportovci pěti zemí, které okupovaly Československo.

Vedení skotského fotbalového klubu Celtic Glasgow oznámilo, že klub nenastoupí proti maďarskému celku Ferencváros v rámci soutěže o Pohár mistrů. Klub chce rozhodně bojkotovat toto utkání.

Pořadatelé mistrovství světa na ploché dráze ve švédském Göteborgu se vyslovili proti účasti sovětských a polských závodníků v této soutěži. Obávají se velkých demonstrací proti plošinářům obou zemí.

Ze Švýcarska se oznamuje, že s největší pravděpodobností nedojde k mezistátnímu zápasu v kopané Švýcarsko—Polsko, který se měl hrát 22. září.

Četli jsme teď tolikrát ten nápis v pražských ulicích. Jediné slovo: PROČ? — Slovo, na které kdekdo z nás teď hledá odpověď. Proč vyjely do našich ulic tanky, proč se u parků ježí minomety, proč střelba do lidí a proč oni hrozivě mlčící mrtví? Ale odpověď z druhé strany, přestože otázka „pačemu" je napsána i azbukou, nepřichází. Vojáci rozesazení na tancích a polehávající v obrněncích, nevědí. Nanejvýš zavrtí hlavou: Příkaz! Ale proč tedy byl dán tento příkaz, který nejenže pošlapává veškerá ujednání mezi socialistickými státy, ale který se protiví i vůbec všem platným normám v mezinárodních stycích? Proč přišel tento příkaz, který je navíc i výsměchem nedávným ujednáním z Čierné a Bratislavy?

Proč?

A nezbývá tedy, když oni mlčí, než abychom hledali odpověď sami. Ne ovšem na vlnách okupantské vysílačky, která tupí jméno naší nejčeštější řeky. Jak soudit o takových slovech, jako například, co jsem na vlastní uši slyšel v nejrůznějších obměnách, že to všecko se vlastně dělá jenom v náš prospěch. Byli jsme prý v strašném nebezpečí, smrtelném nebezpečí. A proto tedy ty tanky, střelba, ti mrtví, jejichž jména nezapomeneme?

Jde to dohromady: zachraňovat a zabíjet?

Jde to dohromady: zachraňovat před nesvobodou, ale nesvobodu přinášet?

Proč?, ptáme se. Čím jsme si vysloužili takový neslýchaný, hanebný zásah? Vždyť jsme je tu vítali přece před léty jako osvoboditele. Naši básníci o nich psali jako o rytířích z bájných kronik.

Ohlížíme se nazpátek. Ale zjišťujeme, že není nejmenšího důvodu, proč bychom měli s neklidem zpytovat svědomí, sypat si popel na hlavu, proč prosit o prominutí, jak by si přáli oni.

Ne, tohle tisíckrát ne!

Stalo se prostě to, že my všichni — komunisté, nekomunisté — jsme tu po Lednu začali vytvářet cosi nového, novou představu o socialismu, že jsme se rozhodli pro jiný socialismus, než jaký mrzačil život a nedovoloval rozvíjet tvůrčí síly, který ochuzoval materiální a v důsledku toho i duchovní hodnoty. Vzepřeli jsme se vládě tmy, otevřeli dokořán okna životu. Ano, našli jsme lidskost, spravedlivý řád pro člověka, aby byl ve světě šťasten, aby netrpěl ani hmotnou ani citovou nouzí. Našim programem se tedy stalo: obrodit socialismus, zbavit jej zhoubných, deformujících příměsí. A říkám-li to, ozývá se proto i slovo tak často slýchané v souvislosti s naší představou socialismu — demokracie!

Což není snad také nejvýraznějším potvrzením těchto sil, že navzdory okupaci, navzdory tankům a dělům, se sešel XIV. sjezd KSČ, který přijal usnesení, mající to všecko přenést nyní v čin? A není už i dnešní odpor lidu velikým činem?

Právě to je naše odpověď na otázku PROČ?

PETR SKALNÍK

56

Večerní Praha

Vydává městský výbor KSČ v Praze

Praha 24. 8. 1968 LEGÁLNÍ SVOBODNÉ VYDÁNÍ

VEČERNÍ PRAHA – 24. SRPNA 1968

57

Dvoustránkové vydání a jednom listu v obvyklém formátu.

Strana první:

První setkání NS s vládou

SVORNOST

poslanců a ministrů

Včera odpoledne došlo poprvé od 21. srpna k setkání Národního shromáždění s vládou. Vládu reprezentovali ministři Rázl, Sucharda a Valeš. Vláda podala zprávu o své činnosti a Národní shromáždění informovalo vládu o svých krocích.

NS i vláda konstatovaly naprostou jednotu názorů na řešení zásadních otázek především v požadování okamžitého odchodu okupačních armád a osvobození intervenovaných představitelů stranických, státních a ústavních orgánů, soudruhů Dubčeka, Černíka, Smrkovského, Kriegla, Špačka a dalších.

NS i vláda se shodly v tom, že je nutno vytvořit všechny předpoklady k tomu, aby další společná opatření koordinovaly. Vyměnily si rovněž informace o svých stanoviscích k odjezdu presidenta republiky k jednání do SSSR. Vyslovily plnou důvěru presidentu republiky a informovaly se, že president před odjezdem ujistil NS i vládu, že nehodlá přistoupit na jakékoliv jednání o jakýchkoliv změnách ve vedení stranických, státních a jiných významných institucí.

Národní shromáždění znovu vyslovilo plnou důvěru vládě a požádalo ji, aby je pravidelně informovalo o svých krocích.

POSLANCI POKRAČUJÍ V PRÁCI

NS pokračuje i dnes ve své práci. Předpokládá se, že jednotlivé výbory posoudí důležité politické a hospodářské otázky a navrhnou opatření vytvářející podmínky pro zvýšenou ochranu práv a bezpečnosti našich občanů, pro zásobování a zdravotní péči a všech otázek, které jsou v popředí zájmu našich občanů v současné době.

Ještě jeden vzkaz z Národního shromáždění:

Děkujeme za projevenou důvěru vyjádřenou v řadě rezolucí potvrzujících souhlas s dosavadním postupem NS. Národní shromáždění bude i nadále pokračovat v duchu přijatých základních dokumentů.

Po jednání s hlavním velitelem spojených armád je zavedena od včerejšího večera plná volnost pro práci Národního shromáždění. To znamená, že každý poslanec i pracovník kanceláře má volnost vcházet do budovy a odcházet z ní. Odpovědnost za přístup do budovy mají pověření pracovníci kanceláře NS.

Hrad se před hlavněmi děl neskloní!

A. Dubček a O. Černík v Moskvě s delegací

Telefonická zpráva dr. Gustava Husáka

Ze Slovenska došla podrobnější informace o údajném zatčení a internování pěti členů ústředního výboru Komunistické strany Slovenska v čele s Ondrejem Klokočem.

Skutečnost je taková, že byli opravdu včera zajištěni a odvedeni z místnosti, kde se nacházeli. K večeru však byli propuštěni a vrátili se na svá místa. Bylo jim také umožněno, aby se telefonicky spojili s dr. Gustavem Husákem, který je členem čs. skupiny v čele s presidentem republiky Ludvíkem Svobodou – která jedná v těchto chvílích (dnes prý od 7,30 hod.) v Moskvě.

Dr. Gustav Husák v telefonickém rozhovoru údajně řekl, že se jednání v Moskvě také účastní Alexander Dubček a Oldřich Černík, kteří byli do SSSR deportováni dříve. Dr. Husák končil hovor tím, že po návratu do vlasti bude neprodleně informovat národ o průběhu jednání prostřednictvím některého ze svobodných vysílačů v Československu. – Tuto zprávu jsme přebrali z vysílání jednoho z našich vlasteneckých vysílačů na Slovensku.

□ □ □

Zpráva z prvního zasedání ÚV KSČ

Po mimořádném sjezdu strany se sešel na svém prvním zasedání ústřední výbor KSČ a vydal toto komuniké:

1. Ústřední výbor KSČ zvolený mimořádným XIV. sjezdem strany se sešel za přítomnosti ústřední kontrolní a revizní komise dne 22. srpna 1968 v nočních hodinách na svém prvním zasedání a zvolil své předsednictvo ve složení: soudruzi Dubček, Smrkovský, Černík, Špaček, Kriegel, Šimon, Císař, Šik, Šilhán, Slavík, Hrdinová, Matějíček, Kabrna, Hejzlar, Litera, Goldstücker, Vojáček, Hübl, Moc, Šimeček, Husák, Zrak, Tažký, Sádovský, Colotka, Turček, Pavlenda a Sámel.

2. Plénum ÚV KSČ zvolilo jednomyslně prvním tajemníkem soudruha Alexandra Dubčeka.

3. Plénum ÚV KSČ zvolilo člena předsednictva ÚV KSČ soudruha Věnka Šilhána tajemníkem ÚV KSČ a pověřilo jej řízením předsednictva ÚV po dobu nepřítomnosti prvního tajemníka soudruha Dubčeka.

4. Plénum ÚV KSČ přijalo pro nejbližší období politická a organizační řešení vážné politické situace v zemi.

5. Plénum ÚV KSČ, které je jediným pravoplatným vedoucím orgánem strany v období mezi zasedáním sjezdu žádá všechny nižší stranické orgány, aby se ve své činnosti řídily výhradně pokyny tohoto legálního ústředního výboru a jeho předsednictva.

ŘIDIČI SANITEK A VOZŮ VB POZOR!

Od ranních hodin byla zpřísněna kontrola vozidel především na výpadovkách, ale i uvnitř města. Okupantská vojska prohlížejí obsah vozidel, zejména hledají v sanitkách a vozech VB.

DELEGÁTI DUBČEKOVI

Drahý soudruhu Dubčeku,

XIV. sjezd strany, který se dnes sešel, posílá Ti vřelé soudružské pozdravy. Vyjadřujeme Ti vděčnost za všechnu práci, kterou jsi pro stranu a republiku vykonal. Skandované volání Dubček, Dubček z úst naší mládeže, která nesla po Praze zkrvavenou státní vlajku za státní hymny a Internacionály svědčí o tom, že Tvé jméno se stalo symbolem naší suverenity. Protestujeme proti Tvému nezákonnému věznění, stejně jako proti věznění ostatních soudruhů.

Sjezd Tě opět zvolil do nového ústředního výboru a vidíme v Tobě nadále našeho předního představitele. Pevně věříme, že vláda věcí českého a slovenského národa, se vrátí do jeho rukou a že Ty se vrátíš mezi nás.

DELEGÁTI XIV. SJEZDU KSČ

☐ Známý rakouský marxistický filosof Ernst Fischer se o agresi armád Varšavské smlouvy vyjádřil: „Je to směs šílenství a zločinu a projev tradičního strachu Rusů ze svobody."

OBROVSKÉ HOSPODÁŘSKÉ ŠKODY

○ Městská statistika o škodách způsobených okupanty
○ Jen v Praze ztrácíme denně šedesát pět miliónů korun

Včera odpoledne vydala městská statistika v Praze několik faktů o důsledcích třetího dne okupace

Prozatím z nich stála přítomnost okupantů ztrátou na vytvořeném hrubém důchodu více než 200 miliónů Kčs. Každý další den ztrácíme 65 miliónů jen v Praze.

Okupace ochromila chod stranických budov, Pražského hradu, předsednictva vlády, ČSAV, Svazu čs. spisovatelů, nádraží, letišť, komunikací, bank, budov spojů, důležitých ministerstev (vnitra, národní obrany, těžkého průmyslu), n. p. Benzina, redakcí deníků, ČTK, televize, rozhlasu.

Nejtěžší ztráty — na životech a zdraví našich občanů — nejsou zatím zcela přesně známy. Odhaduji se na více než 300 zraněných a kolem dvaceti mrtvých. Nelze vyčíslit obrovské ztráty na národním majetku vzniklé bezohledným počínáním okupantů. Uvedená fakta jsou natolik dílčí, nakolik je narušen chod našeho ekonomického a společenského života.

Jediným prokazatelným radostným aktivem je naprostá jednota našeho lidu, věrného Svobodovi, Dubčekovi, Černíkovi a Smrkovskému. Další fakta budou uveřejňována postupně s konzolidací naší městské statistiky.

NKVD „úřaduje"

Podle sdělení očitých svědků přijely včera před polednem k budově hlavní správy Veřejné bezpečnosti v ulici na Perštýně automobily s vysokými sovětskými důstojníky — příslušníky NKVD. Ptali se po náčelnících hlavní správy a když je nanašli, prohlásili, že naší Veřejné bezpečnosti pomohou při udržování pořádku v Praze. Před budovou stojí dva ozbrojení vojáci vojsk Varšavské smlouvy. Proslýchá se, že k zatýkání našich předních činitelů a odpovědných pracovníků neziskali okupanti nikoho z příslušníků Státní bezpečnosti a proto si podobnou činnost zajišťují zcela sami. Vedoucí pracovníci hlavní i městské správy VB byli včas varováni a krátce před příchodem okupačních důstojníků odešli do bezpečí. Mnozí příslušníci STB žádají o přijetí do služeb VB.

Vzkaz dr. ČÍSAŘE: DRŽTE SE!

Drazi soudruzi a soudružky, vřele vítám a plně podporuji Vaše usnesení a rozhodnutí. Děkuji vám za důvěru, že jste mne zvolili za člena ÚV KSČ. Jsem připraven plnit všechny úkoly, které mi budou uloženy. Zatím je mi to znemožněno. Byl jsem ráno 21. srpna zadržen, ale podařilo se mi uniknout. Jsem nyní pod ochranou českých komunistů a vlastenců. Žádám vás, abyste pomohli zabezpečit činnost České národní rady a jejím komisím. Musíme bezpodmínečně splnit všechny povinnosti spojené s přípravou nového státoprávního uspořádání, i za těžkých podmínek. Hodlám uspíšit svolání pléna České národní rady. Předpokládám, že mi bude umožněno toto zasedání řídit. Stejně tak předpokládám, že mi bude umožněno účastnit se práce nového ústředního výboru strany a jeho předsednictva. Očekávám, že se sjednotí úsilí strany, Národní fronty a všeho lidu v čele s novým ústředním výborem a všemi ústavními orgány ČSSR, že se podaří dosáhnout stažení všech okupačních jednotek, plně obnovit státní suverenitu a vytvořit podmínky pro normální život naší vlasti. Posílám vám bojový pozdrav a přeji úspěch vaší práci.

Na shledanou, soudružky a soudruzi.

Váš ČESTMÍR ČÍSAŘ

VOJSKA SSSR

k rumunským hranicím

Podle zprávy, kterou jsme z etéru zachytili v časných ranních hodinách, stahují se sovětské jednotky do blízkosti rumunských státních hranic. Jak je známo, vyhlásil rumunský premiér Nicolae Ceaušescu bezvýhradnou podporu Československu v jeho boji s brutální přesilou. K obraně vlastní země pak dal pokyn k vytváření občanských gard.

BOJÍ SE SAMI SEBE!

Odjezd sovětských turistů za asistence obrněného vozu.

Václavské náměstí. Dnes ráno jsme byli před hotelem Ambasador svědky nezvyklé podívané. Do zakrytého nákladního auta nastupovali turisté s objemnými kufry. Byli to sovětští turisté. Za nimi stál obrněný vůz jako doprovod. Shromážděný hlouček Pražanů vedl se sovětskými turisty tento dialog: „Čeho se bojíte, že máte za doprovod obrněný vůz?" — Odpověď turistů zněla „Kontrarevoluce". — „Setkali jste se s ní u nás?" — zeptali se znovu naši. Rozhostilo se ticho. Z nákladního auta se neozval ani hlásek. I mlčení někdy znamená mnoho.

Smějeme se „bílým" místům

Strhují plakáty, výzvy a fotografie čs. pokrokových představitelů — samozřejmě že tak činí sovětští vojáci, kteří násilně okupují Prahu. Ve dne si netroufají, tak provádějí své „čistky" v noci. To je ovšem zase tma a tak se neodvažují daleko od svých tanků a děl. Zkrátka, takové „bílé" místo na mapě dnešní bojující Prahy se pozná na první pohled. Ani nás to nijak nemrzí. Jednak — není nijakým problémem ho znovu zaplnit, jednak je přímo nálepkou bezradnosti okupačních sil vůči Pražanům, kteří proti nim stojí semknuti prakticky jako jeden muž. Hrdě a nekompromisně.

SVĚT JE NÁM PO BOKU

Sledovali jsme v posledních 24 hodinách celou škálu zpravodajských stanic a přesvědčili jsme se, že svět projevuje našemu spravedlivému zápasu o svrchovanost a právo na vlastní cestu socialistické výstavby plné sympatie.

Z bezpočtu zpráv jsme připravili telegrafický přehled:

☆ Deset z patnácti členů Rady bezpečnosti hlasovalo pro návrh rezoluce odsuzující okupaci ČSSR; tři delegáti se sice zdrželi hlasování, ale jejich vlády odmítly útok na čs. svrchovanost jinou formou. Sovětský svaz použil po 105. v historii Rady bezpečnosti práva veta a znemožnil, aby usnesení vstoupilo v platnost. To však na podstatě výroku Rady bezpečnosti nic nemění. Rada bezpečnosti vyčkává nyní výsledků moskevských jednání. Hájení našich zájmů převzal dr. Jiří Hájek, který včera ve 23 hodin přibyl do New Yorku a odebral se na naši misi v OSN.

★ Demonstrace proběhly a protestní nóty byly odevzdány v Dánsku, Francii, USA, NSR, ve Švýcarsku, ve Švédsku, Izraeli, Ghaně, Tanzánii a řadě latinskoamerických zemí. V Jugoslávii se naší situací zabývá ÚV SKJ. Některé francouzské odborové ústředny ohlásily krátkou protestní stávku na obranu ČSSR. Sovětská okupace vyvolala dokonce i protest v Pekingu.

★ Náměstek předsedy vlády O. Šik a ministr Vlasák jednali v Bukurešti o naší situaci s generálním tajemníkem RKS a předsedou státní rady RSR Ceaušeskem.

★ President Johnson odsunul vzhledem k čs. krizi zamýšlenou schůzku o odzbrojení s premiérem Kosyginem. Kandidát demokratů na úřad vicepresidenta Agniw prohlásil, že zásahem SSSR do vnitřních věcí ČSSR byla otřesena naděje na navázání vztahů západ—východ. Také státní tajemník Rusk hovořil o zkomplikování situace.

Zrádce Šalgovič zbaven funkce

Vláda odvolala Šalgoviče z funkce náměstka ministra vnitra. Jeho rozkazy už neplatí. Funkci velitele státní bezpečnosti převzal přímo ministr Pavel.

STOP drancování!

Je smutné, že v této vážné chvíli se najdou individua, která se neštítí ani drancování. Včera večer se stal terčem jejich nekalé pozornosti automat Jizera na Václavském náměstí.

Na druhé straně je radostné zjištění, že se našlo dost lidí, kteří na ně upozornili příslušníky VB a tak přispěli k zamezení této činnosti a dopadení pachatelů. První na drancovače upozornil jeden občan z Kladna kolem 19 hodin. Za jeho přispění bylo individuum zadrženo.

V 21 hod. byli hlídkou VB zadrženi na Gorkého náměstí další tři mladíci, kteří nesli pytle s vínem, cigaretami a potravinami. Přiznali se, že věci pocházejí z automatu Jizera. Konečně na upozornění neznámého automobilisty byl zadržen jeden muž, který nesl přes rameno celou kýtu masa.

Všichni zadržení pachatelé jsou mimopražští a většinou mladí lidé, kterým při tom nebránila ani trikolora, již byli označeni.

VYZÝVÁME VŠECHNY OBČANY. BRAŇTE DRANCOVÁNÍ! POMÁHEJTE I NADÁLE PŘÍSLUŠNÍKŮM VB V JEJICH SLUŽBĚ PŘI UDRŽOVÁNÍ VEŘEJNÉHO POŘÁDKU.

VÝZVA VOJENSKÉ RADĚ

jmenovitě náčelníku generálního štábu generálu Rusovovi:

Je mimořádně důležité, aby v této pohnuté době jste vy, generálové čs. lidové armády vystupovali hrdě a statečně před okupačními generáli a důstojníky. Ve styku s nimi reprezentujete naši armádu, která stojí bezvýhradně dle svojí přísahy za presidentem a vrchním velitelem armádním generálem Ludvíkem Svobodou. Vaší povinnosti je, pravdivě informovat okupační velitele o bezprávní okupaci naší republiky. Přání skupiny lidí, kteří zastupují jen sami sebe neopravňuje žádný stát na světě k vojenské intervenci. Je třeba vedení okupační armády vysvětlit, že intervence je provedena proti vůli presidenta, Národního shromáždění, předsednictva ÚV KSČ i proti naprosté většině lidu obou našich národů. Zprostředkujte jim konzultaci se zástupci národního shromáždění a ostatních pracovníků zákonných orgánů naší republiky. Současně žádáme všechny důstojníky naší armády na Generálním štábu a Ministerstvu národní obrany, aby v této těžké době pečlivě sledovali chování svých nadřízených k okupačním velitelům. Nebojte se, armáda se dobrovolně odzbrojit nedá. Okupační velitelé si musí uvědomit, že snaha o odzbrojení armády by vedla ke krveprolití a definitivně by přetrhala přátelské svazky mezi prostými lidmi socialistických států, kteří jsou do této agrese falešně nahnáni.

MINISTERSTVO NÁRODNÍ OBRANY

POZOR NA PROVOKACI S ČÍSLY

Po Praze se objevilo na zdech, letácích a automobilech upozornění, že to a ta čísla osobních vozů patří těm, kdo zatýkají naše občany. Upozornění se šířilo s fantastickou rychlostí a lidé uvedená čísla pečlivě hledali. Snad se na některé z těchto čísel upozorňuje právem, ale máme potvrzeno, že mnohá z nich patří nevinným občanům, kteří nemají s okupací a zatýkáním nic společného. Například Coritina poznávací značky ABA 7119, kterou jeté v Perlové ulici na Starém Městě zdemolovali a jejího řidiče ohrožovali, patří pokrokovému architektovi. Podobný případ se stal i s vozem AJ 0844. Zádáme občany, aby se nedali vyprovokovat k nepředloženostem, mohly by být využity proti nám, a aby zbytečně neubližovali svým spoluobčanům. Mají-li o funkci některých vozidel a jejich osádek pochyby, lze je zadržet a prověřit bez násilností.

Zdi křičí...

Co by v normálních dobách připadalo střízlivému českému duchu patetické, je v hluboce nenormálních dnech – normální. Jan Ámos by se zaradoval, v kolika obměnách se na nárožích, kreslicích čtvrtkách i na asfaltu objevilo jeho „vláda věcí tvých se k tobě vrátí...“

Jako v dobách ústního podání se písničky šířily z kraje do kraje se stejnou melodií, ale s textem přizpůsobeným podle citu a vkusu zpěváka, přenášejí se dnes hesla z jedné pražské čtvrti do druhé. Najdete-li tadyhle veliká slova „LENINE PROBUĎ SE, BREŽNĚV SE ZBLÁZNIL!“ o pár ulic dál si to už kdosi přizpůsobil „LENINE, OTEVŘI OČI, BREŽNĚVOVI PŘESKOCILO!“

Vedle prokázaných kolaborantů, jejichž jména „křičí na všech sloupích“, se objevují další podle toho, co den přináší. Na jednom takovém ručním soupisu bylo červeným inkoustem jméno Jiří Franěk, když se proslechlo, že byl postaven v čele Rudého práva. Když to sám vyvrátil, jak bylo ve včerejším svobodném Rudém právu uvedeno, zřejmě týž autor stejným inkoustem Franěkovo jméno poctivě přeškrtal. Každému podle pravdy!

Dosud bezpartijní Karel Jezdinský, redaktor Čs. rozhlasu, požádal o přijetí za „řadového člena komunistické strany bez výhod a privilegií“. Tato jeho členská přihláška byla čtena dnes ráno ve svobodném rozhlase.

„BRATRSKÝ“ POZDRAV Z HELIKOPTÉRY

Dnes dopoledne kroužila nad Prahou helikoptéra s okupantským označením, která rozhazovala balíky letáků, obsahující „Prohlášení k občanům ČSSR“. Tímto prohlášením se na nás obracejí vlády okupantských zemí a ujišťují nás svojí láskou a bratrstvím. Přišli prý na volání vedoucích funkcionářů, kteří zůstali věrni věci socialismu. Nemusely být mimochodem tak anonymní, národ je zná jmenovitě a nazývá je daleko méně uctivě. Z prohlášení několik perliček:

...dnes vám přišli na pomoc třídní bratři...

...nepřátelé se chystali uvrhnout zemi do chaosu, obětovat svobodu a nezávislost vlasti ve svém kořistném sobeckém zájmu...

...ať žije přátelství a bratrství...

S českým lvem...

□ Včera se konaly a dnes pokračují v útvarech Západního vojenského okruhu přísahy vojáků, kteří před několika týdny nastoupili k útvarům Čs. lidové armády. V textu přísahy je vyškrtnuta část, která hovoří o přátelství se SSSR. Vojáci přis[illegible]ahají s nadšením a slibují věrnost v[illegible]chnímu veliteli Ludvíku Svobodovi.

□ V některých útvarech Zápa[illegible]dního vojenského okruhu chtěli vojáci [illegible] okupačních jednotek přebírat zbraně, tec[illegible]hniku a zásoby potravin. Dosud jim v[illegible]sak v žádném útvaru nedali nic. Podl[illegible] ranních hlášení velitelé všech naš[illegible]ch vojenských útvarů odmítli poskytnout [illegible] okupačním jednotkám jakoukoliv mat[illegible]riální pomoc, přesto že někde pr[illegible]ohlásila několikahodinová jednání[illegible]. K násilí zatím nedošlo.

□ Vojáci Západního vojenského okruhu popisují svá kasárna hesly „Ať žije Dubček–Svoboda!" – „Žádáme odchod okupantů!" Přes noc se na přilbách našich vojáků objevili lvíčci, na místě hvězd na opascích tradiční státní znak.

Praha noční střelnicí

Z noční Prahy si okupanti v ruských rubáškách dělali ostrou střelnici. Po půlnoci svištěly střely z těžkých kulometů, samopalů, pistolí a děl. Střílelo se v Pařížské, u Hlávkova mostu, na Žižkově, u Letenského tunelu. Bylo to otřesné, šokující. Nevíme, zda jsou mrtví, nevíme, zda jsou zranění.

O MANŽELÉ ZÁTOPKOVI zahájili velkou podpisovou akci za neúčast sovětských sportovců na olympijských hrách.

Petr Dubček: „Odmítám vyhnanství"

□ Poslední vydání východočeské Pravdy, jejíž redakce bylo včera krátce po 15. hodině v Hradci Králové obklíčena 20 tanky okupantů, přinesla zprávu o prohlášení syna Alexandra Dubčeka, prvního tajemníka ústředního výboru Komunistické strany Československa.

□ Petr Dubček, který je na dovolené ve Sjednocené arabské republice, řekl: **„Nemám žádné zprávy ani o otci, ani o matce. Stejně tak nic nevím o svém bratrovi, který je důstojníkem a byl s otcem v Praze. Já sám odmítám jakékoliv vyhnanství a myslím jen na to, abych se mohl připojit ke své rodině v ČSSR!"**

Smutná noc

Okamžiky posledních 80 hodin se nejenom mně, ale jistě i nám všem vryji trvale do paměti. Včerejší podvečerní chvíle budou mít pro mne pečeť promočeného psance putujícího z místa na místo, protože pro komunistického novináře milujícího pravdu, svobodu a svou zemi není místo, kde by mohl v klidu třeba jen uvažovat.

A tak jsme bloudili ulicemi. První moje zastávka byla na jednom z místních oddělení VB. Tam v hloučku kolem přijímače poslouchali muži v uniformách poslední zprávy. Na stěně visel obraz Alexandra Dubčeka, příslušnost byla jasná. Major, nejstarší z nich, vyprávěl jakou ranou je pro něho okupace Prahy sovětskými vojsky. Je mu 47 let, prožil dvě tragédie, má šedivé vlasy. Když jsem viděl, jak posílají své chlapce na hlídku na Vinohradskou třídu, byl jsem hrdý, že právě takoví lidé jsou v těchto chvílích v bezpečnosti na místech. „Začátek byl plný lítosti a teď zbyl jen [illegible] okoliv podnikat." To byla slova majora na rozloučenou. Když jsem se znovu vydal do města, jeho dlažbu skrápěl déšť. Zmizely tabulky. Na ulicích byly domy bez čísel, ukazatele směru byly přetřeny barvou. Některé – skleněné – byly bohužel zničeny. A pak jsem viděl ruského okupanta na Příkopech v doprovodu české dívky. Ulice byla prázdná. Dívka v tmavomodrých šatech mu česky cosi vysvětlovala a on, nabitý samopal na zádech, poslouchal. A šli spolu dále promočenou pražskou ulicí.

Čím déle bude okupace naší republiky trvat, tím více krys vyleze z děr, tím více kolaborantů a zrádců se objeví. V těchto přetěžkých chvílích, kdy neznáme podrobnosti o osudu našich legálních představitelů, buďme jednotní. Svět nám drží palce, pomáhejte nám všem, kteří za těžkých okolností nepřestáváme pravidelně informovat. Složme všichni tichou přísahu věrnosti republice, svobodě a suverenitě – je [illegible], že [illegible]

Pevný postoj soudruhů z Veřejné bezpečnosti

Ústřednímu výboru KSČ
PRAHA

Vážení soudruzi!

Dnes v ranních hodinách jsme na společném zasedání vyslechli zprávu našeho delegáta o průběhu a výsledcích jednání XIV. mimořádného sjezdu KSČ.

S plnou vážností a rozhodností se stavíme za nově zvolený Ústřední výbor naší strany a přijatá prohlášení.

Slibujeme vám, že budeme plnit usnesení a pokyny jen tohoto Ústředního výboru naší strany, soudruha presidenta republiky Ludvíka SVOBODY, Národního shromáždění pod vedením soudruha SMRKOVSKÉHO a legální vlády soudruha ČERNÍKA.

V Praze dne 23. srpna 1968

Stroničtí a služební funkcionáři
[illegible]

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

PRÁCE

Deník ROH

Praha 24. srpna 1968

PRÁCE – 24. SRPNA 1968 – ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

64

Dvoustránkové číslo na jednom listě v obvyklém formátu.

Strana první:

Ministr dr. Hájek jednal s U Thantem

RADA BEZPEČNOSTI OSN DÁLE ZASEDÁ

Na pátečním zasedání Rady bezpečnosti promluvil jako první řečník čs. zástupce Jan Mužík. Zdůraznil znovu, že okupování Československa cizími vojsky je protizákonné a že právoplatně zvolení činitelé, kteří jsou skutečnými mluvčími lidu, musí mít možnost vykonávat své funkce bez zásahu okupantů. Odsoudil dále nezákonnou činnost okupantů na našem území. Žádal rozhodně skončení okupace, stažení ozbrojených sil, obnovení suverenity a územní nedotknutelnosti naší země. „Chtěl bych zdůraznit — řekl náš zástupce v závěru — jednu věc, za kterou stojíme, a to je věc socialismu. Jsme poslední, kdo by chtěl vidět víc poškozenou věc socialismu, než jak se to právě stalo. Věc socialismu je nám svatá."

Na schůzi dále promluvil jugoslávský zástupce. Prohlásil, že jugoslávská vláda odsuzuje porušení suverenity ČSSR a zdůrazňuje, že okupace není ničím ospravedlnitelná. Na projevy, které odsuzovaly svévolný sovětský zásah, odpověděl sovětský zástupce po svém. Řekl, že je to vměšování(!) do vnitřních věcí Československa.

Čs. ministr zahraničí dr. Jiří Hájek měl v sobotu hodinový rozhovor s generálním tajemníkem OSN U Thantem. Další schůze Rady bezpečnosti měla být zahájena v sobotu v 16,30 hod. Ministr Hájek prohlásil, že podle výsledků jednání v Moskvě se rozhodne, zda na této schůzi vystoupí.

Výzva předsednictva ÚV KSČ

Urychleně konat sjezd KSS

Předsednictvo ÚV KSČ v souhlase s vystoupením slovenských delegátů na XIV. mimořádném sjezdu KSČ, kterým okupační armády nezabránily v účasti na sjezdu, prosí slovenské soudruhy, aby nepodléhali dezorientačním zprávám o odkladu mimořádného sjezdu KSS, které vyvolávají v českých zemích vážné znepokojení. Považujeme za mimořádně důležité, aby se slovenský sjezd konal za všech okolností co nejdříve, tedy bezprostředně.

Předsednictvo ÚV KSČ věří, že slovenští soudruzi udělají všechno pro to, aby se jejich sjezd plně postavil za Dubčekovo vedení, za závěry XIV. mimořádného sjezdu KSČ.

Hofmanové nesmějí dokončit zradu

Ředitel Ústřední správy spojů Karel Hofman byl před dvěma dny vyveden ze své pracovny dvěma samopalníky. Jeho věrní lidé rozšířili, že je statečný a že nezradil. Ochrana zrádce vyšla brzy najevo. Většina pracovníků spojů je poctivá a statečná. Zrádcům sloužit nechtějí a nebudou! Nejenom na Ústřední správě spojů, ale ani v telefonních ústřednách, poštovních budovách atd. Našlo se sice několik Hofmanů, kteří se nestydatě podepsali na papírovou akci zrádců „Kdo je pro Hofmana". Jména zatím neznáme. Jejich rodiny a národ je však odsuzují už dnes. Pro kolaboranty u nás není místa.

Budova Ústřední správy spojů je obsazena okupanty a zaměstnanci jsou většinou doma. Dá se počítat, že v brzké době se vetřelci zmocní plánů naší spojové sítě a budou je chtít využít. Žádáme proto všechny poctivé a čestné pracovníky spojů na všech pracovištích, aby nikdy a nikomu neprozradili ani jediný kabel, vypínač, relé či cokoli pro okupanty potřebné. Nedovolte, aby Hofmanové dokončili svou národní zradu.

ZE SVĚTA

○ Prozatím požádalo 30 čs. občanů o asyl v Rakousku.

○ „To, co se stalo v Československu, je směs šílenství a zločinu, projev tradičních sovětských obav ze svobody," prohlásil rakouský marxistický filosof Ernst Fischer.

○ V indickém hlavním městě se konaly demonstrace na protest proti tomu, že se indický představitel v Radě bezpečnosti zdržel hlasování o rezoluci, odsuzující agresi pěti zemí v ČSSR. Mezi demonstranty byli i poslanci parlamentu.

○ Místopředseda naší vlády O. Šik vyzval v pátek z Bělehradu všechny komunistické a dělnické strany světa, aby prozkoumaly možnost porady, která by se měla sejít co nejdříve.

BAJKY SEDMILHÁŘŮ

☐ Sovětský tisk píše, že naši občané se „přátelsky baví se sovětskými vojáky, a tím projevují vděčnost za pomoc proti kontrarevoluci."

Z LIDOVÉ TVOŘIVOSTI

☐ „Pravdu nezničí tanky, my máme pravdu, vy jenom zradu a bič, jděte pryč, jděte pryč", zpívá se v protestsongu Petra Ulrycha, složeném v těchto pohnutých dnech.

Sobotní glosy

PRVNÍ ILEGÁLNÍ SJEZD

V celé dosavadní historii KSČ nedošlo k tomu, aby se stranický sjezd musel sejít potají, na nezveřejněném místě, v konspiraci. Nic takového nebylo ani v předmnichovské, kapitalistické republice, jejíž vláda komunistům nepřála. Teprve v situaci, kdy komunisté byli již po více než dvě desetiletí vládnoucí stranou, kdy měli mnohem větší důvěru obyvatelstva než kdykoli dříve, museli se řádně zvolení delegáti sjezdu shromáždit tajně, tak, aby je ozbrojená moc nerozehnala či nezatkla. Navíc tato ozbrojená moc, která pro delegáty znamenala skutečnou a jedinou hrozbu, patří Sovětskému svazu, prvnímu socialistickému státu na světě...

Pro hrůznou nesmyslnost současné situace a narušení všech vztahů, které byly tak dlouho vydávány a považovány za posvátné, nemůže být snad výraznějšího příkladu.

NAŠE NEJVĚTŠÍ SÍLA

Samozřejmě, že okupace našich zemí vedle zločinnosti obsahuje i kus šílenství — avšak celá agrese nebyla bez programu. Okupanti očekávali, jak jim to patrně namluvili pokrevní bratři Novotného, že postačí, aby se sovětské tanky objevily v Praze. Pak měla nastoupit opozice, jak ve státních orgánech, tak ve ve straně. Jistě by stačila i slabá čtvrtina členů a úředníků. Měla být obratem prohlášena za jediného reprezentanta země, dodat okupaci zdání práva, vytvořit vládu i stranické orgány. Avšak ani ta čtvrtina se nenašla, ba ani mnohem skromnější zlomek. A co svedeš s hrstkou jednotlivců, jejichž jména jsou navíc už dlouho vykřičená?

Hlavní nadějí na konec okupace a stálou podporu demokratické veřejnosti ve světě tak od první hodiny bylo a stále zůstává: Co nejméně kolaborantů! Co nejméně lidí ochotných naplivat do vlastní tváře!

Světem zní hlas:
Svobodu Československu

Na vlnách éteru, z televizních obrazovek, z prvních stran zahraničního tisku zní k světu a k jeho svědomí jediné jméno: Československo. Národy ve všech světadílech jsou s námi, s naší spravedlivou věcí. Od státníků až po prosté lidi, od předsedů komunistických stran až po jejich řadové členy všichni jednohlasně odsuzují brutální čin, který nemá v dějinách mezi spojeneckými státy obdoby.

Ulicemi měst pochodují manifestační průvody a skandují: „Dubček! Dubček!" — jméno muže, které se stalo symbolem boje za právo a spravedlnost. Světový tisk věnuje mimořádnou pozornost současným jednáním našeho presidenta a jeho doprovodu v Moskvě. Zpravodaj listu New York Times v Moskvě oznámil, že v sovětském vedení vládnou rozpaky. Nad tím, že ti, kdo organizovali násilný vpád do ČSSR se přepočítali, že naše země se sama nezradila, že koně, na které především sázeli, zklamali. Bavorský rozhlas rovněž potvrdil, že Dubček a Černík jsou v Moskvě.

Po celé západní Evropě jsou sovětské zastupitelské úřady pod zesílenou ochranou. V Oslo házeli demonstranti na sovětské velvyslanectví kamény a láhve a skandovali: „Dubček! Dubček!" Do Bonnu musely být povolány ozbrojené posily ze severního Porýní-Vestfálska na ochranu sovětského zastupitelského úřadu. V západním Berlíně zastavilo na 10 000 manifestantů dopravu. V katedrále sv. Štěpána ve Vídni bude v neděli kardinál König sloužit mši za odchod okupantů z naší vlasti. Francouzská agentura AFP k jednáním v Moskvě připomíná, že oficiálně jeli za nás k jednáním soudruzi Svoboda, Husák, Dzúr a Kučera. Ostatní se přidali k delegaci na vlastní pěst.

V OSN přibývá hlasů, aby bylo svoláno mimořádné Valné shromáždění OSN.

Mexický tisk vyslovuje obavy o osud letních olympijských her, které jsou v důsledku vpádu sovětských a dalších vojsk do ČSSR vážně ohroženy. Všechny listy otiskly výzvu Emila a Dany Zátopkových, aby SSSR nebyl připuštěn na OH.

V zahraničním rozhlase byla dále zachycena zpráva o soustředění sovětských a bulharských vojsk na rumunské hranici. Rumunští oficiální představitelé prohlásili, že jejich země je připravena a bude čelit jakémukoli násilí. Londýnský tisk přinesl zprávu, že se na hranicích soustřeďují i polské, maďarské a východoněmecké jednotky.

Odpověď „Vltavě"

Na ulicích Prahy jsou rozhazovány letáky, které omšelými, nám dobře známými frázemi vyhlašují to, co opakuje i vysílač Vltava. Tvrdí, že okupace je pomocí dělnické třídě a čs. lidu na obranu socialistických vymožeností a výsledků lednového plénа ÚV KSČ. Protisocialistické síly se prý zmocnily tisku, rozhlasu a televize (jak obehraná písnička!). Znovu a stále argumentují tím, že naši představitelé nesplnili závazky z Černé a Bratislavy, a proto přišli na pomoc svým „třídním bratrům" na obranu svobody, jíž neustále argumentují! Pod těmito lžemi jsou na letácích podepsány rady ministrů BLR, MLR, NDR, PLR a SSSR. Náš lid projevil takovou jednomyslnost v tichém odporu, že je zbytečné tyto lži vyvracet! Odpovídáme na ně proto pouze slovy polského spisovatele a aforisty S. J. Lece:

SVOBODU NELZE SIMULOVAT!

KONTRASTY

Chodil jsem celé dopoledne ulicemi Prahy a díval se lidem do tváří. Byla v nich hrdost na svůj národ, na svou vlast, na svého presidenta, na svého Dubčeka, Černíka, Smrkovského, Kriegla, i když jim je okupanti sprostě unesli.

△

Sokolovskou ulicí projíždí okupantský transportér a jakýsi důstojník vyhazuje malé letáčky. Obrací se a čeká, zda je někdo zvedne. Zvedlo je několik lidí, nečetlo a zapalovalo. Transportér jel dál.

△

Na Staroměstském náměstí stojí děla a kulomety, kolem nich vojáci s nabitými samopaly, s prsty na spouštích. Nikdo si jich nevšímá, nikdo nerozmlouvá. Zato několik babiček se svými vnoučaty vytrvale krmí hejno holubů. Nevím, co si v této chvíli myslí sovětští vojáci, ale cožpak ty babičky, děti a holubi také patří ke kontrarevolucionářům?

△

Na Dejvickém náměstí stojí dlouhá fronta před obchodem s potravinami. Kolem ní projíždí starý automobil. Z okna vylítne velký balík svobodných novin. Říkám svobodných, i když ti, co je psali, se musí skrývat ve svém městě. Utíkat před okupanty, ale přesto chtějí dát lidem pravdivé informace. Fronta se vine, všichni čtou. Opodál stojí okupantský gazik, najednou se rozjede a důstojník, sedící vzadu, hází do fronty také noviny. Lidé je trhají, zašlapávají, házejí do koše.

△

Před parlamentem za tanky stálí dva ruští vojáci. Špinaví, unavení, nevím, zda také hladoví. Šel kolem starší pán. Zastavil se a začal rozmlouvat. Znal prý několik statečných osvoboditelů, kteří v 45. roce přinesli Praze svobodu. Ty jsme zvali do svých bytů, nechali je vyspat, dali najíst a všechno, co jsme mohli. Vás nechceme!!! Přišli jste nevítáni, nežádáni! Vojáci stojí, odpověď jsem neslyšel. Už nevědí, co odpovědět, snad by také byli rádi ve svém městě, spali na své postelí. Bude to brzo?

Strana druhá:

Prohlášení divadelníků

Přední představitelé Svazu československých divadelních umělců se sešli 23. srpna 1968, aby posoudili současnou politickou situaci v ČSSR a obrátili se k veřejnosti s prohlášením, z něhož vyjímáme: Za významnější pozitivní politickou událost minulých dnů považujeme uskutečnění mimořádného XIV. sjezdu KSČ a zvolení nového legálního ÚV. Tento ústřední výbor legitimně pokračuje v pokrokových snahách a politické linii těch volených představitelů strany, kteří za podpory naprosté většiny lidu uskutečňovali demokratické zásady socialismu v naší vlasti.

Dr. GUSTAV HUSÁK TELEFONUJE Z MOSKVY:

ALEXANDER DUBČEK

se má ujmout funkce

Dnes, v sobotu 24. srpna ve 12.30 hod., hlásil svobodný rozhlas Praha: Podle telefonického rozhovoru dr. Husáka se soudruhem Paulendou, který zprostředkovali velitelé okupačních jednotek, zúčastní se mimořádného sjezdu KSS i první tajemník ÚV KSČ soudruh Alexander Dubček. Chtějí se ho účastnit i dr. Husák a další.

Sdělení československé vlády

DALŠÍ ZPRÁVA — DELEGACE ČSSR POKLÍZÍ NA JEDNÁNÍ V MOSKVĚ JAKO na konstruktivní, s vyhlídkou na oboustranně přijatelné řešení. President republiky i delegace požadují uvolnění zadržených činitelů, aby mohli plně vykonávat své funkce a obnovit činnost ústavních orgánů. Toto přání přijímá druhá strana s u r č i t ý m porozuměním. Další podrobnosti by byly předčasné. Podle dohody s presidentem pouze vláda dostává autentické informace.

PROVOLANIE

ku slovenským komunistom a slovenskému národu

Mimoriadny XIV. zjazd KSČS sa schádzal za veľmi ťažkej situácie a veľmi ľutujeme, že sa na rokovanie mimoriadneho zjazdu bez vlastnej viny doteraz nedostavili všetci právoplatne zvolení delegáti zo Slovenska. Delegáti mimoriadneho zjazdu, ktorí sa na výzvu viacerých stranických organizácií republiky zišli na poradu pod ťarchou mimoriadnej situácie zapríčinenej okupačnými vojskami, ako aj nesprávnym chovaním niektorých členov doterajšieho ústredného výboru strany a vzhľadom k tomu, že sa zišlo 1170 riadne zvolených delegátov s hlasom rozhodujúcim, mohlo sa začať rokovanie Mimoriadneho XIV. zjazdu KSČS. Zjazd potvrdzuje a ubezpečuje slovenský ľud a slovenských komunistov, že plne trvá na tom, aby sa uskutočnil akčný program strany, aby boli riešené základné otázky rovnoprávnosti našich národov formou socialistickej federácie, ktoré zatiaľ na zjazde prerokovány neboli.

Požadujeme od vás, aby ste v plnom rozsahu podporovali prijaté uznesenia a všetky výsledky tohto zjazdu a v duchu rokovania zjazdu aktivizovali prácu všetkých slovenských komunistov, národných výborov i celého slovenského národa.

Len v pevnej jednote všetkého ľudu našej vlasti môžeme odstrániť dôsledky tragédie, ktorá postihla naše národy, jednotným a pevným postojom i aktívnou prácou vytvoriť i na Slovensku podmienky pre aktivizáciu slovenského ľudu a komunistov v tejto osudovej chvíli našich národov.

Ubezpečujeme vás, že všetky výsledky rokovania mimoriadneho zjazdu budú dodatočne prerokované s neprítomnými delegátmi mimoriadneho zjazdu zo Slovenska.

Prítomní delegáti mimoriadneho zjazdu KSČS zo Slovenska považujú prijatie záverov rokovania zjazdu slovenskými komunistami a celým slovenským národom za základný predpoklad jednotného postupu celej strany. Prijaté uznesenia i ostatné dokumenty mimoriadneho zjazdu KSČS sa musia stať najpevnejším putom medzi slovenskými a českými komunistami vo vzniklej politickej situácii i pri jej riešení. Plňte pokyny zvoleného ústredného výboru KSČS. Vyzývame komunistov tvoriacich slovenskú reprezentáciu v tomto ústrednom výbore, aby v duchu týchto záverov organizovali aktívny politický život na Slovensku i činnosť Komunistickej strany Slovenska.

Súdruhovia, pochopte, že v Prahe zasadá i naďalej časť bývalého Ústredného výboru, ktorého platnosť bola rokovaním mimoriadného zjazdu zrušená, čím rozbíjajú jednotu strany a našich národov. Stanoviská niektorých členov bývalého Ústredného výboru dezorientujú prácu komunistickej strany najmä činnosť komunistov na Slovensku. Títo súdruhovia odmietli pozvanie na rokovanie mimoriadneho zjazdu a ďalej pokračujú v zasadaní.

Pochopte mimoriadnu vážnosť tejto situácie, organizujte slovenských komunistov pre plnenie úloh prijatých mimoriadnym zjazdom KSČS. Slovenskí delegáti prítomní na rokovaní zjazdu urobia všetko pre prijatie správnych záverov.

Slovenskí komunisti, slovenský národ, príslušníci národnostných menšín!

Českí i slovenskí komunisti prítomní na rokovaní XIV. mimoriadného zjazdu KSČS myslia na vás a sú presvedčení, že prijímajú závery i opatrenia podľa svojho komunistického presvedčenia a komunistickej cti, vedení jediným cieľom — podporiť s. Dubčeka, Svobodu, Černíka a Smrkovského a trvať na vytvorení normálnych podmienok pre prácu stranických a štátnych orgánov, ktoré riadia.

Verte nám a urobte všetko pre zodpovedný, ale najmä aktívny postup slovenských komunistov.

MIMORIADNY XIV. ZJAZD KSČS

69

Nové informace o situaci ve Státní bezpečnosti

Získali jsme informace, jimiž doplňujeme zprávu zveřejněnou v předešlém vydání o situaci ve Státní bezpečnosti.

Tato zpráva vyzněla bohužel idylicky. Z velmi seriózních míst máme informace, které průkazně svědčí o ostré diferenciaci uvnitř sboru Státní bezpečnosti. Zjednodušeně řečeno, projevují se v tomto sboru pracovníci vlastenečtí a charakterní. Jejich jména zatím nelze zveřejnit. Jsou i jiní, jejichž jména je nutné zveřejnit.

Při komplikovaných postupech, jimiž se získávají informace, může dojít i k nepřesnosti. Bude-li někomu ukřivděno, nechť podá důkaz o pravdě.

Dílčí momenty z průběhu prvních dnů okupace, tak jak jsou svědky dokázány na krajské správě STB a částečně také v centrále, Sadová 21 — zatím uveřejňujeme.

Ve středu v noci, před 2. hodinou Molnar ve své pracovně přijal sovětské důstojníky, kteří přijeli ve volhách a společně oslavovali vstup okupantů do hlavního města. O několik hodin později se pracovník STB Slabý chlubil, že byl pro s. Smrkovského, další, jejichž jména zatím nejsou známa oznamovali, že zatkli s. Kriegla a další.

Krajská správa STB je v rukou kolaborantů a konzervativních živlů. Patří k nim Erben, Karel Pešek, podplukovník Irovský, major Hovorka. Tato správa už ve čtvrtek sestavila zatýkací skupinu asi patnácti „spolehlivých" lidí — jednotlivé skupiny vedou pplk. Zdeněk Macháček, mjr. Jaroslav Vokurka a další. O konzervativním postoji této správy svědčí i další skutečnosti. Například v kulturním odboru STB, jehož náčelníkem je Dvořák starší, byly připraveny seznamy kulturních pracovníků, kteří měli být zatčeni. První, kam někteří z vybraných pracovníků STB vedli sovětské orgány, byla redakce Reportéra. Naštěstí tam však našli velmi málo lidí.

Ve středu a ve čtvrtek se konal aktiv všech odborů STB. První odbor odmítl okupaci, ostatní odbory se nesjednotily v názoru. Někteří vlastenci a poctiví pracovníci odmítli plnit rozkazy Šalgoviče a Rypla. Většina pracovníků Státní bezpečnosti byla mylně informována, že okupace se děje se souhlasem s. Dubčeka a Černíka. Tvrdilo se dále, že s. Smrkovský, Císař, Šik a ministr Hájek připravovali zradu ve spojení se Západem (za tím účelem prý s. Hájek a Šik byli v Jugoslávii), takže zásah varšavských přišel v pravý čas, aby předešel intervenci ze Západu. Už tyto nesmysly způsobily ostrou diferenciaci mezi rozumnými a kolaboranty.

To také dokazují zprávy o tom, že někteří vedoucí pracovníci byli předem informováni o okupaci. O 24 hodiny dříve než nastala, vybrali skupinu asi 25 lidí a zavázali je přísahou mlčení o zradě a zároveň je pověřili různými úkoly. Kromě jiného přípravou přistání sovětských letadel na našich letištích. Jakmile přistála dvě letadla TU 104 se sovětskými důstojníky, řídili sami další přistávání a vyloučili účast orgánů naší STB.

A ještě dvě důležitá upozornění. Do STB se vrátili někteří důstojníci propuštění za vedení generála Pavla. Jsou mezi nimi náčelník rozvědky Houska, náčelník techniky Bokr, Říha a pravděpodobně také Saksl — který, když před časem odcházel, výhrůžně prohlásil, že se ještě vrátí.

Kolaboranti v STB pronásledují své kolegy, kteří nesouhlasí s okupací, tím, že na ulici vykřikují k občanům: „podívejte, to je estébák"!

Zdravíme nové vedení Rudého práva

Jak oznámil svobodný vysílač Čs. rozhlasu Praha, usneslo se předsednictvo ÚV KSČ zprostit Oldřicha Švestku funkce šéfredaktora Rudého práva a jmenovalo do této funkce jeho dosavadního zástupce Jiřího Sekeru. Současně jmenovalo předsednictvo ÚV KSČ dva zástupce šéfredaktora RP — Emila Šípa a Zdislava Šulce. Redakční kolektiv deníku Práce přijal toto rozhodnutí předsednictva naší strany s radostí a uspokojením a přeje novému vedení ústředního orgánu strany v jeho práci, zejména v těchto mimořádně vážných dnech hodně úspěchů.

Současně předsednictvo ÚV KSČ se rozhodlo převzít pod své přímé řízení svobodný vysílač městského výboru KSČ v Praze, který vysílá ode dneška od 14. hodiny jako svobodný vysílač Ústředního výboru KSČ.

TELEGRAFICKY

Alexander Dubček byl Evropskou unií navržen na Nobelovu cenu míru.

Švýcarská vláda se postarala o turisty, kteří dlí ve Švýcarsku a zaručila jim možnost politického asylu, jestliže o to požádají.

Rada bezpečnosti ve své rezoluci mj. žádá, aby U Thant se postaral o propuštění stranických a státních představitelů ČSSR a aby ihned vyslal do ČSSR svého zplnomocněného zástupce.

V NSR byl zastaven na 5 minut provoz jako výraz protestu proti okupaci ČSSR. Je to iniciativa odborů.

Varšavská smlouva přestává být paktem mírovým a stala se paktem válečným. Je to stanovisko Albánské strany práce.

ÚV ČSTV vydal důrazné stanovisko, v němž vyzývá Mezinárodní olympijský výbor, aby nepřipustil okupantské země k účasti na OH v Mexiku. Čs. účast je znemožněna okupací.

Fidel Castro má dnes promluvit v Havaně.

O účastníky rekreace ROH je postaráno

Ústřední správa rekreační péče ROH sděluje rodinám účastníků zahraniční rekreace ROH, kteří jsou toho času v zahraničí, že se vrátí do Československa, jakmile bude obnoveno dopravní spojení.

Všechny zájezdy do zahraničí se ruší včetně zájezdů do čs. zotavovny v Jugoslávii s odletem 25. srpna. Naši rekreanti z Jugoslávie se vrátí jakmile bude obnoveno dopravní spojení.

Odborářské zotavovny jsou běžně zásobovány a o rekreanty je dobře postaráno.

Pokud mají někteří členové poukazy na rekreaci s nástupem na nejbližší dny a mají zájem na rekreaci odjet, mohou podle dopravních možností nastoupit do kterékoli zotavovny ROH bez ohledu na označení zotavovny na poukaze.

Našli jsme se

Zprvu bylo i zoufalství. Když mne o půl druhé v noci vzbudil ve středu telefon, aby mi oznámil, že Rusové jsou již v Ostravě a v Ústí, zalykal se ženský hlas pláčem. Pláčem urážky, pokoření a beznaděje. Teď už to bude pomalu týden. Našli jsme se. Našli jsme se ještě v té přízračné noci. Vojensky provedli okupanti svou operaci bleskově a přesně. Ještě za kalného úsvitu začali střílet na bezbranné na nábřeží u ÚV KSČ. Viděl jsem to — i ten první zakrvácený prapor. To byl konec. Konec strašlivé skleslosti — ten prapor křičel. Volal, abychom se nesmířili, abychom je neuznali, abychom nepoklesli v kolenou.

Co chtěli a co se jim podařilo? Zač podstoupili riziko světové ostudy? Obsadili nás, ale naši komunisté jim pod nosem uspořádali tisícový XIV. sjezd, který zbezvýznamnil kolaboranty. Hlavní politická síla země, KSČ, se pod tímto strašným úderem, který přece jen nikdo nečekal, nejen nerozpadla, ale ukázala se být neobyčejně životaschopnou a zakořeněnou v lidu. Její členové jsou v předních řadách bojovníků za nezávislost naší vlasti. Lidové milice, na které okupanti patrně spoléhali, drží prach v suchu a chrání naše legální představitele a funkcionáře. Armáda dodržela rozkaz, aby nedošlo k masakru, ale považuje se dál za n a š i armádu o své zbraně nikomu nevydává. Pravda, srdce krvácí nad tou devastací měst, nad hospodářskými ztrátami zrovna v době, když už jsme chtěli startovat k něčemu lepšímu, kdy už nás zas práce začala bavit — a teď taková surovost! Ten, kdo se podepsal na Národní muzeum, se těžko může nazývat socialistou. Házejí nám z helikoptér letáky, že nám přišli pomoci, ale i malé děti je trhají a pálí, protože i malé děti vědí, že rozbít někomu dům není bratrská pomoc. Lidé chodí kolem sovětských vojáků, nevšímají si jich. Co bylo nutné, už jim řekli, kdo chtěl pochopit, pochopil, teď už pro nás neexistujete. Nemyslím, že ti chlapci v uniformách budou jednou vděčni těm, kdož je tak zneužili.

Našli jsme se, soudruzi a bratři, marxisté i křesťané, Čech se Slovákem, našli jsme se i sami v sobě — a poznali jsme, že nejsme malé víry. Neboť ne oni, to my bráníme socialismus proti tankům a výpadu — a tohle jednou pochopí i národy zemí, odkud cizí vojáci přišli.

Za Dubčekem!

SVOBODA

ORGÁN STŘEDOČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

NEDĚLE 25. SRPNA 1968

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

SVOBODA – 25. SRPNA 1968 – ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

72

Dvoustránkové vydání na jednom listu v obvyklém formátu.

Strana první:

Bezvýhradně za nově zvoleným ústředním výborem strany

V pátek ve 14 hodin se sešlo nedaleko Prahy plenární zasedání Středočeského krajského výboru strany. Přítomni byli členové KV ze všech okresů i delegáti mimořádného XIV. sjezdu KSČ. Z celkového počtu členů plénu chyběl jen pět soudruhů. Jednání zahájil J. Vilášek, nově zvolená členka ústředního výboru soudružka Zelenková pak informovala plénum o jednání XIV. sjezdu a o jeho závěrech. Potvrdila, že práci v sekretariátu strany byl pověřen soudruh Václk Šilhan a ve funkci tajemníka ÚV potvrzen soudruh V. Slavík. Od soudruhů Mlynáře a Sádovského sjezd očekává jejich jasné stanovisko. Na plénu bylo, vysloveno, že totéž bude nutno učinit u J. Pillera.

Po diskusi k nejdůležitějším otázkám dneška a k situaci ve Středočeském kraji byla přijata rezoluce:

Plénum krajského výboru KSČ bezvýhrad se staví za jednání a výsledky XIV. sjezdu KSČ a za nově zvolený ústřední výbor v čele se soudruhem A. Dubčekem.

Všichni členové krajského výboru odsuzují okupaci naší republiky a prohlašují, že se nestanou pomocníky okupačních armád a nebudou jim pomáhat v jejich nezákonné činnosti. Žádáme, aby okresní výbory strany a ostatní orgány postupovaly stejným způsobem. V žádném případě nedopustíme vznik kolaborantských orgánů!

Je nutno se vyvarovat provokací, které by mohly být vyvolány nezodpovědnými živly a provokatéry. Doporučujeme, aby byly ověřovány zásadní zprávy rozhlasu, které jsou vydávány jménem různých organizací.

Spoluprací s naší bezpečností a armádou je nutno zajistit ochranu obyvatelstva proti akcím okupačních armád a samozvanců ze Státní bezpečnosti.

Vítáme iniciativu pracujících, kteří obětavě zajišťují v obtížných podmínkám základní služby, které potřebuje obyvatelstvo a děkujeme jim.

Krajský výbor KSČ považuje neutralitu naší země za jednu z možností pro uspořádání našeho vztahu k SSSR a ostatním zemím.

Vzhledem k nepřítomnosti vedoucího tajemníka J. Pillera nebylo možno vyslechnout jeho stanovisko v době příprav a konání XIV. sjezdu. Bude o to požádán s tím, aby tento postoj zveřejnil.

KV KSČ prosí všechny pracující kraje, aby v sobotu a v neděli neopouštěli svá pracoviště.

Plénum KV souhlasí s dopoledním prohlášením předsednictva KV KSČ.

Presidentu ČSSR s. L. Svobodovi

Moskva — Kreml
SSSR

Vážený soudruhu presidente!

My pracující SONP Kladno pozorně *sledujeme a netrpělivě očekáváme* výsledky Vašeho složitého jednání se zástupci okupační mocnosti.

Máme Vás všichni rádi, věříme Vám, stejně jako věříme členům Vaší delegace Dr. Husákovi, generálu Dzúrovi, Dr. Kučerovi, jakož i internovaným soudruhům Dubčekovi, Černíkovi, Smrkovskému a dalším.

Nedopusťte, aby o osudu naší země rozhodovali kolaboranti a zrádci typu Bilák, Indra a Piller.

Soudruhu presidente — *buďte statečni, spoléháme na Vás.*

Přivezte zpět dobrý výsledek jednání a spolu s ním internované soudruhy — svobodu a nezávislost naší zemi.

Pracující Spojených ocelářen
Kladno
ČSSR

V Kladně dne 24. 8. 1968

Oldřich Švestka odstraněn

23. srpna vyjádřilo vrchní velení LIDOVÝCH MILIC plnou podporu svému nejvyššímu představiteli Alexandru Dubčekovi. Oznámilo to svobodné vysílání ÚV KSČ Praha.

Z tohoto zdroje jsme se rovněž dozvěděli, že Ústředním výborem Československé komunistické strany byl zproštěn funkce dosavadní vedoucí redaktor Rudého práva Oldřich Švestka. Vedením tohoto listu byli pověřeni soudruzi Sekera, Šulc a Šíp.

NEPOSLOUCHEJTE ŠALGOVIČE

Náměstek ministerstva vnitra Šalgovič se nedostavil na výzvu vlády, aby se zodpovědět a nebo vysvětlil zprávy, které hovoří o jeho zradě. Proto ho vláda ČSSR zbavuje funkce až do prošetření.

Rozkazy, které vydá, jsou neplatné!!!

NS ke hlasům o neutralitě

Národní shromáždání ČSSR nepřetržitě zasedá v nadpolovičním počtu, takže je usnášeníschopná. Prohlašuje, že dobrovolně neopustí budovu Národního shromáždění. Chce být informováno o výsledcích jednání v Moskvě a to přímo někým z účastníků tohoto jednání. K jeho výsledkům si vyhrazuje právo zaujmout jakékoliv stanovisko. Zároveň prohlašuje, že vyžadování neutrality v současné situaci je nerozumné, neboť to jenom ztěžuje naši momentální situaci. Zprávu podával akademik Macek.

OKUPANTI, ZAMEŇTE POSOBĚ

Už trochu mění taktiku. Vzali si na pomoc psychologii. Velmi primitivní psychologii.

Dnes vyhazovali v Praze z letadla letáky. Má to titul Prohlášení k občanům čs. socialistické republiky a podepsány jsou všechny rady ministrů všech okupačních zemí. Opět se tam říká, jak vedoucí straničtí a státní představitelé věrni socialismu se na ně obrátili... Ptáme se kteří. Proč je nejmenují, když jsou tak skálopevně přesvědčeni, že národ, nebo aspoň strana by za nimi šli? Říká se tam, že kontrarevolucionáři se u nás dčrou k moci. My víme, že k moci se „dere" (máme-li už užívat té odporné terminologie) lid, a že se k ní „dudere". A hovoří-li už o kontrarevolucionářích, pak by jim už přinejmenším mohlo dojít, že tak kontrarevoluční úlohu, jakou sehráli oni, v dějinách komunistického hnutí ještě nesehrál nikdo. Okupací Československa dali ránu do zad všem komunistickým stranám západních zemí a bojujícímu vietnamskému lidu. Celé komunistické a dělnické hnutí dostali přinejmenším sto let zpátky. Také se odvolávají na Čiernou, naši představitelé prý nedodrželi slib upevňovat jednotu s bratrskými zeměmi. Naivkové! Což nejsou s to pochopit, že jestliže do úterka 21. srpna ještě šlo upevňovat jednotu a přátelství, pak od 21. srpna v 11.00 hod. si už tuto práci na sebe nikdo nemůže vzít, zmařili ji sami. Snad zase za 100 let.

V jedné věci má ale leták pravdu, plně souhlasíme a podepisujeme. Že přišli upevnit vedoucí úlohu Komunistické strany Československa. Ano, to se jim povedlo! Takovou autoritu strana ještě v národě neměla. Získala ji, protože se postavila proti nim. A udrží si ji, jestliže bude vůči okupantům a jakékoliv snaze vnutit nám jejich vůli neústupná.

Pět minut po tě, co shodili letáky, jsme vyšli do ulic. Místo letáků jsme tam našli roztrhané cáry papíru. A tak tedy žádáme pány okupanty: zamette si po sobě, nemáme teď čas na čištění chodníků. Takovou ozdobu Prahy nepotřebujeme, my ji máme opravdu skvostně vyšňořenou. Plakáty, hesla, aforismy, polepené těsně vedle sebe s nepřeberným množstvím myšlenek a vtipů. Řekneme vám ten nejnovější:

Ivane, jeď domů, Nataša ti chodí s Koljou.

Spojení se soudruhy Špačkem a Císařem

Podle zprávy svobodného brněnského vysílače vysílané v sobotu před 12 hodinou, je soudruh j. Špaček zdráv a je na území ČSSR a také soudruh Č. Císař je mezi svými lidmi. Oba jsou ve spojení s permanentním zasedáním předsednictva ústředního výboru.

Náš delegát v OSN

V pátek půl hodiny před půlnocí vystoupil na třetím zasedání Rady bezpečnosti OSN jako první řečník čs. delegát Jan Mužík. Prohlásil, že chce zdůraznit především tyto skutečnosti:

1. Okupace Československa cizími vojenskými silami je v plném rozsahu nezákonná;
2. právoplatně zvolení činitelé naší republiky jsou skutečnými představiteli všeho čs. lidu a musí mít proto všechny podmínky k tomu, aby mohli vykonávat své funkce;
3. všechny činy okupačních jednotek jsou zcela nezákonné;
4. bezpodmínečně se musí skončit okupace a musí se obnovit v plné míře suverenita a územní samostatnost naší republiky.

V závěru své řeči vysvětlil náš delegát ohlasy a vysvětlování představitelů pěti okupačních států touto slovy: „Chci zdůraznit, že jasně je jedna věc — věc socialismu, za niž stojíme. Ideály socialismu jsou svaté celému pokrokovému lidstvu."

Příslušníkům StB

Podle naší informace více než 300 příslušníků Státní bezpečnosti v Praze odmítlo sloužit zrádcům a okupantům. 200 jich stále ještě pracuje v Praze v Sadové ulici. Vyzýváme i je, odmítněte sloužit zrádcům, národ vás bude proklínat. Nepослouchejte, odmítněte vykonávat rozkazy, nezatýkejte čestné vlastence a komunisty — ještě je čas.

Okupační televize

V noci přivezli sovětští okupanté do Prahy čtyři přenosové televizní vozy. Podle poslední zprávy svobodného rozhlasu jsou umístěny v zahradě sovětského velvyslanectví a okupanti připravují vysílání.

Pracovníci svobodné čs. televize vyzývají pracovníky energetických závodů, aby okupantům zamezili vysílání přerušením dodávky elektrické energie.

Občané!

Zachovejte klid, ale nebuďte neteční! Poslouchejte vysílání svobodných vysílačů, rozšiřujte informace, rozšiřujte noviny, nepomáhejte okupantům, choďte kolem nich jako kolem vzduchu, zachovejte pasivní rezistenci!

Děkujeme za kytici, kterou nám poslali naši čtenáři do redakce, aby vyjádřili, že jsou s námi! Pracujeme v obtížných podmínkách, ale snažíme se stále vydávat nové a nové zprávy a informace. Redakce Svobody se nevzdává!!!

Naše síla je v jednotě!

RUCE PRYČ OD ČESKOSLOVENSKA

Ve čtvrtek večer vysílaly všechny světové televizní stanice reportážní záběry z příchodu sovětských a dalších okupačních jednotek do Prahy a Brna. Potěšitelné je, že z těchto záběrů celý svět viděl, jakého uvítání se okupantům dostalo a jaké kontrarevoluční síly bylo u nás třeba likvidovat. Stovky raněných občanů hovoří za všechny komentáře!

Rumunsko, jež jak známo, připustilo možnost vpádu i do jeho krajů, upřelo včera zraky k Bukurešti. Uskutečnila se tam velká přehlídka stranických ozbrojených sil — oddíly našich Lidových milicí.

Jak oznámil „Svobodný vysílač Ústředního výboru KSČ", při sem-

Varšavské smlouvy — jejichž vojska okupují naši vlast, „přijetí memoranda norské vlády, odsuzující ozbrojený vpád do ČSSR.

Drtivá většina komunistických stran odsuzuje násilný čin pěti států Varšavské smlouvy v čele se SSSR. Na stranu Sovětského svazu se postavili pouze komunistické strany severního Vietnamu a Lucemburska. Všechny ostatní tento čin odsuzují a trvají na stažení okupantských jednotek.

Podle zpráv zahraničních agentur se na rumunsko-sovětských hranicích soustřeďují sovětská vojska. Další zprávy hovoří o tom, že k jižní hranici Rumunska směřují vojska Bulharské lidové republiky.

Z celého světa přicházejí zprávy o protestech lidí nejrůznějších názorů a přesvědčení proti násilí, které je pácháno na naší zemi. V Argentině v Buenos Aires zástupy občanů provolávaly jediné slovo „Dubček Dubček". V norském hlavním městě Oslo se na budovu sovětského zastupitelského úřadu sypa kamení a lahve. Francouzská komunistická strana a komunistické strany skandinávských zemí jednomyslně odsuzují agresi, které se dopustilo pět členů Varšavské smlouvy. V Bonnu musely být na ochranu sovětských zastupitelských orgánů povolány ozbrojené jednotky. Zastupitelství SSSR je neustále obleženo zejména mladými lidmi, kteří vyjadřují protest proti postupu SSSR v Československu. Starosta města Hamburku vystoupil na manifestaci proti okupaci ČSSR. Ve Vídni bude zítra sloužena mše za Československo. Z mnoha míst naší planety docházejí rezoluce Organizaci spojených národů a žádají podporu Československa.

VYJÁDŘÍ SE GEN. RYTÍŘ?

Generál Sachr se obrací otevřeným dopisem k osobě generála Rytíře, o němž se hovoří v souvislosti se sestavováním kolaborantské vlády. Žádá ho, aby se veřejně vyslovil a zprávu dementoval, není-li skutečný zrádný kolaborant.

Výzva prokurátorů ČSSR

Oznamujte zrádce a kolaboranty prokuratuře! Chraňte majetek společnosti i osob! Pomozte našim ústavním orgánům udržet i nadále pořádek! Chraňte své závody, úřady, obchody — jsou jen vaše! Pozor na provokatéry!

V Praze, dne 24. srpna 1968

Prokurátoři ČSSR

Zavřeli nemocnici

Čs. červený kříž žádá, aby byla dodržována mezinárodně uznávaná konvence Červeného kříže. Není možné znevažovat automobily a jiným než zdravotnickým posláním k označování červeným křížem v bílém poli — hrozí nebezpečí, že okupanti nebudou pak respektovat skutečná sanitní vozidla! Zároveň bylo oznámeno, že cizí vojska uzavírají nemocnici v Praze-Krči.

Barbarství na silnicích

Na Tachovsku srazili jedoucí okupační jednotky ze silnice do příkopu jedoucího motocyklistu, kde jej zanechali zraněného zcela bez pomoci. Vyzýváme proto všechny občany, aby se raději na silnicích přesunujícím se okupantům vyhnuli, neboť některým jejich osádkám je vše jedno a neberou na nic ohled ani se neřídí pravidly silničního provozu.

Výzvy obyvatelstvu

Okupační vojska se kromě morálních škod, dopustí, od prvních kroků na území naší vlasti, velkých škod hmotných. Níží komunikace, domy, zahrady a pole. Pod pásy tanků se boří osobní i nákladní automobily atd. Zjišťujte přesný rozsah těchto škod a uchovejte seznamy zatím u sebe až do oznámení místa, kam tyto zprávy posílat.

Odhalujte a opovrhujte zrádci a kolaboranty

Navzdory smutným zkušenostem z hitlerovské okupace, i nyní se objevují zprávy o prvních zločinech podobného druhu. Demaskujte každého, kdo zrazuje, izolujte ho a zabraňte jim v jejich špinavé službě okupantům. Buďte však obezřetní a vyvarujte se všeho omylů, aby netrpěli opravdu nevinní!

Neskákejte na špek provokatérům

Nepřítel má různé zbraně. Je to i provokace. Jednou volají mládež k demonstraci, aby jí v kupě mohli vyprovokovat k neuváženému činu a potom brutálně zakročit, jindy rozhlásí zprávy o odsouzení Alexandra Dubčeka k trestu smrti, po dalším... až kam jejich fantazie sahá. Proto pozor na provokatéry. Upozorňujte spoluobčany!

VYDALI NOVINY JINDE

V pátek byla zastavena jihočeská Pravda, krajský deník KV KSČ. Nejprve přišli do redakce dva civilisté a jeden poručík sovětské armády. Důstojník však brzy odešel a z civilistů se „vykluhali" dva sovětští fotoreportéři, kteří si chtějí udělat v naší republice snímky z vítání sovětských jednotek v Československu. Oba však byli z toho, co zatím u nás viděli, dost rozrušení a brzy z redakce odešli. V tiskárně Strážce v Českých Budějovicích se zatím rozjela rotačka s dalším zvláštním vydáním novin. V 10.15 obsadila tiskárnu okupační vojska a část redakce se jim podařilo zajistit. Jihočeští novináři jistě budou informovat občany dál. Podle poslední zprávy, vyšlo v sobotu 80 000 výtisků Jihočeské Pravdy. Novináři i tiskaři našli nové útočiště. Jsme s vámi, soudruzi z jižních Čech!

Lidi, to je estráda...

Za sovětskými okupačními vojsky přiletěla helikoptérou estrádní skupina. Tato zpráva je jistě potěšila, vždyť svůj vztah ke kultuře už v naší vlasti dostatečně prokázali. Jen bychom této estrádní skupině chtěli doporučit, aby použila také projevů lidové tvořivosti našeho lidu, s nimiž se mohou setkat na návštěvách. Vyjadřují náš vztah k našim dočasným „ochráncům". Sovětští estrádní umělci by je mohli interpretovat coby oblíbené častušky. Zde je jedna z nich.

„Lenine, probuď se,
Brežněv se zbláznil
a Tvoje myšlenky
na věky zradil."

To je jen jedna ukázka, ale protože jsme lidem, mezi nimiž se zrodil Josef Švejk, mohou být dovezení estrádníci bez obav, že by se jim podobného materiálu někdy nedostávalo.

ZPRÁVY Z HLAVNÍHO MĚSTA REPUBLIKY

Praha, 24. srpna 1968 — Z dobře informovaných míst jsme se dozvěděli o celkové situaci v hlavním městě Praze. K vojenským zásahům došlo na Václavském náměstí, Staroměstském a Karlově náměstí, u Palackého mostu, před ÚV KSČ, u letenského tunelu a na několika dalších místech v menším rozsahu. Obsazeny jsou budovy ÚV KSČ, Městského výboru KSČ, KV KSČ, dále Státní banka československá, včetně jejích poboček v Praze 1 a Praze 9, Obchodní banka a Investiční banka. Z nádraží jsou obsazeny Praha-hlavní nádraží, Praha-střed, z budov spojů městská telefonní a telegrafní ústředna a městská správa telekomunikací. Z institucí jsou v moci okupantů ČTK, Čs. akademie věd, Čs. svaz spisovatelů, filosofická a právnická fakulta, ústředí svazu novinářů. Z ministerstev byla obsazena ministerstva vnitra, zahraničního obchodu, zahraničí a ministerstvo národní obrany, dále budova předsednictva vlády, nápravné zařízení Pankrác, Čs. rozhlas a budovy televize. V moci okupantů je i podnik Benzina, letiště Ruzyně a Kbely. Potravinářský průmysl v Praze pracuje na dvě procenta, projevuje se určitý nedostatek brambor a chleba.

DUBČEKOVY TŘÍDY

Praha 24. 8. 1968 — Praha se přes noc změnila. Okupanti strhávali hesla, plakáty a výzvy k občanům! Zbytečně! Ráno se objevili nové. Praha je jediný velký plakát! Okupanti jděte domů!

A ještě jednu změnu zažila Praha v noci. Na výzvu čs. legálního rozhlasu byly strženy všechny tabule s označením ulic i domů! Místo nich se na zdech objevily nápisy — Dubčekova třída apod. Tento nápis nese i jedna hlavní ulice v Libni.

Praha se prostě změnila v Dubčekovy třídy. Ať se okupanti nebo zrádci a kolaboranti orientují! Mají podle čeho!!!

PALBA I NA PEKAŘE

V pátek odpoledne jel kolem budovy ministerstva vnitra v Praze na Letné vůz pražských pekáren, který rozváží po Praze chléb a pečivo. Bez jakéhokoliv důvodu — pokud ovšem nepovažujeme za zločin československou vlajku, zahájili po něm okupanti, střežící budovu ministerstva vnitra, ostrou palbu.

TANK PROTI EMBĚČKU

Poblíž sovětského velvyslanectví, v ulici Pod Kaštany, jel v protisměru sovětský tank. Bezohledně narazil do plně obsazeného embéčka, jehož přední část zcela zdemoloval. Ze srážky s obrněncem vyvázla osádka osobního automobilu s vážnými zraněními.

○ V sobotu ráno již byly v Praze k dispozici nově vylisované gramodesky s prohlášením mimořádného XIV. sjezdu KSČ!

○ Podle zprávy z pražských nemocnic bylo zatím ošetřeno 320 čs. občanů, osm jich svému zranění podlehlo. Charakter většiny zraněných byl střelného rázu.

Vlastenec Ondra Kostík

Obří dopravní velkolodadlo, která mají Čs. aerolinie pronajaty od Aeroflotu a které obstarává dopravu na dálkových mezinárodních linkách, je v Bejrutu. Letounu má smíšenou československo-sovětskou posádku. Sovětští piloti chtěli s letounem odletět do Sovětského svazu, avšak naši piloti v čele s kapitánem letounu Ondrou Kostíkem jim v tom zabránili. Jak jsme se dozvěděli, ani ruská posádka není v názorech na události u nás jednotná. Jeden ze sovětských pilotů — Kazach, odmítl se podílet na přípravě startu letadla do SSSR.

Zrádce Kohoutek

Letiště továrny Aero ve Vodochodech je rovněž obsazeno sovětskými výsadkáři, kteří svými pancérovými transportéry blokují přistávací dráhu. Zaměstnancům továrny není povolen přístup do prostoru letiště, ani k jeho technickým zařízením. Bohužel, našel se mezi pracovníky vodochodského Aera člověk, který se propůjčil ke spolupráci s okupanty a ukázal jim, kde a jak se zapínají signální světla a podobná zařízení. Tímto kolaborantem se stal velitel závodní stráže Kohoutek.

NEUSTOUPÍME!

Mladá Boleslav — Zaměstnanci AZNP pevně stojí za výsledky XIV. sjezdu strany a nově zvolenými orgány. Včera jsme obdrželi jejich prohlášení, podepsal je jménem 15 000 kolektivu škodováků závodní výbor ROH a podnikový výbor KSČ.

Škodováci prohlašují:

Uznáváme na XIV. sjezdu KSČ nově zvolené stranické orgány za jediné, jejichž pokyny budeme respektovat,

doporučujeme naší legální vládě, vedené O. Černíkem, Národnímu shromáždění v čele s J. Smrkovským a presidentu republiky L. Svobodovi, aby zvážili možnosti vyhlášení naší neutrality s úvahou o všech možných dopadech tohoto kroku,

vyslání pozorovatelů OSN a členů Mezinárodního Červeného kříže do naší republiky.

Z nastoupené cesty kolektiv škodováků neustoupí!

Svou podporu presidentu republiky L. Svobodovy vyjádřily i lidické ženy, jež přinesly při prvé okupaci Čech a Moravy oběti největší. Žádají, aby neustoupil před agresory a nesmířil se s nynějším stavem.

Okupanti obklíčili také v Mladé Boleslavi kasárna 9. května, kde jsou naši vojáci v plné pohotovosti a chtěli z neznámých důvodů prorazit do areálu kasáren. Sovětský tank, když vyjednávání nebralo konce, zaútočil s obrácenou hlavní na vrata autoparku. Mladoboleslavští vojáci zachovali klid a rozvahu a včas zabarikádovali vrata vojenskými vozidly. Okupanti později od záměru, dostat se do kasáren, upustili. Avšak střeží jejich obrněné vozy všechny objekty kasáren.

Slovenští komunisté svolali sjezd

Podle zpráv svobodných slovenských vysílaček, sejde se v neděli (25. 8.) sjezd Komunistické strany Slovenska v Martině. Delegáti se již na sjezd sjíždějí. K účasti na sjezdu jsou přizváni také všichni slovenští delegáti XIV. mimořádného sjezdu, který započal ve čtvrtek v Praze.

Dubček v Moskvě?

Jak oznámil slovenský svobodný rozhlas, někteří slovenští soudruzi získali spojení s Gustavem Husákem, který je v Moskvě. Soudruh Husák jim sdělil, že zároveň s presidentem Svobodou jsou v Moskvě i soudruzi Dubček a Černík. O Smrkovském ani slovo.

Vzkazujeme jim úzkostlivé přání národa: Vraťte se nám živí a zdrávi! Jsme s Vámi a neustoupíme!

ПРАВДА

ОРГАН ОРГАНИЗАЦИИ КП ЧССР НОВОДВОРСКА

ПРАГА
27. АВГУСТА 1968 - Г.

Vydání na dvou listech velkého formátu o dvou potištěných stránkách pro okupační vojska v Československu, tištěno azbukou.

Strana první:

V záhlaví tučně latinkou:

NEMIČTE ! URČENO CIZÍM VOJSKŮM !

A dále tyto články:

Советские солдаты и офицеры!

Когда в 1945 году приехали в Прагу на советских танках Ваши отцы, освободившие нас от фашистских захватчиков, мы их принимали с цветами и держали их в объятиях. Но сегодня Вам ни один рабочий, женщина и ребенок не подаст руку, а даже ни стакан воды, ни куска хлеба. Весь народ, все коммунисты и беспартийные, которым дорога судьба социализма в Чехословакии, возмущены тем, что Вы находитесь на земле нашей родины.

Не верьте, что советские войска пригласило в Чехословакию наше правительство и ведение Компартии. Мы, народ, не имеем ничего общего с группой деятелей вокруг Новотного, нанесших огромный ущерб идеям строительства социализма в Чехословакии. Развитие у нас шло спокойным путем. У нас своя, социализму отданная армия и народные милиции, силами которых мы бы и сами с контрареволюцией управились. О приходе советских войск не получили официального сведения ни ведение Компартии, ни правительство и президент республики.

Теперь, когда Вы с Вашими танками и пулеметами находитесь на улицах нашего старинного города, Ваши полицейские интернируют членов нашего законного правительства, национального собрания, ЦК Компартии и делегатов 14. съезда КПЧ. Правительству невозможно работать. Ваша полиция выводит из строя все станции чехословацкого радио. Изза блокады редакций Вашей полицией не выходят газеты. Была забрана даже газета ЦК Компартии Чехословакии Руде Право. Вы видите на наших улицах следы Ваших танков и орудий. В больницах лежат мертвые и раненые, которые ни в кого нестреляли. Спросите сами у себя, почему Вы здесь! Спрашивайте у Ваших командиров, пусть Вам ответят! И действуйте по Вашему убеждению! Помните, что сказал Ленин про суверенитет коммунистических партий, насчет их прав и объязательств решать все вопросы строительства социализма в специфических условиях отдельных стран и про то, что нельзя вмешиваться в их деятельность.

Социалистическая армия должна знать, почему и нее ружья! Против кого! И почему!

- *Сами видите, как нас любите.*
- *Нас можно изнасиловать, но родит все таки не будем!*
- *Ваши танки — наша правда*
- *Спасибо за лекцию дружбы!*
- *Надежда умирает последней*
- *Дубчек Саша, гордость наша!*
- *В конце концов вам удалось обогнать всех империалистов мира.*
- *Танк — это твой аргумент? Нам стыдно за вас.*
- *Идите домой — не будьте убийцами!*
- *Весь народ в тюрьму не посадишь.*
- *Вы были друзьями, сейчас Вы оккупантами.*

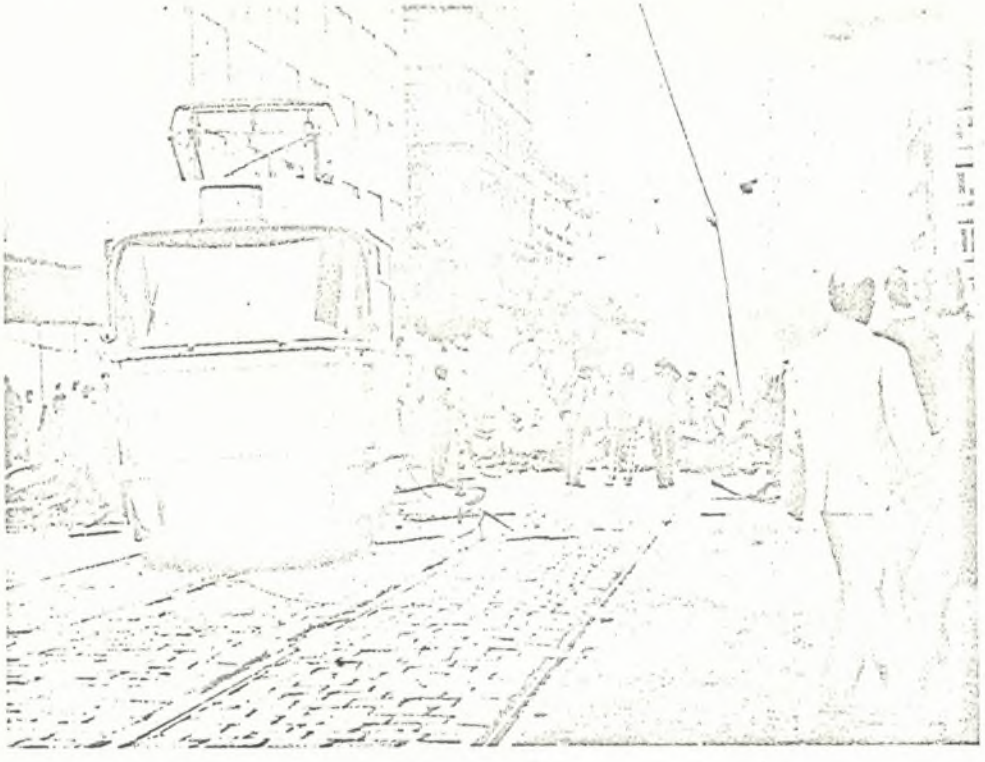

◁ Это ваша правда?...

ПОЧЕМУ?

Советский воин! Может быть Ты не знаешь, что почти все коммунистические партии мира осуждают вооруженный акт против Чехословацкой социалистической республике. Оккупацию осуждают весь цивилизованный мир.

Может быть, что Ты не уделяешь много внимания мнению не социалистических стран. Но надо знать, что решительно осуждают эту измену наших союзников и социалистические страны — Румыния и Югославия и дружеские страны — Индия, Алжир, Танзания. Эта ваша «братская помощ» наносит огромный ущерб авторитету священных идей социализма и коммунизма. Вес мир с недоумением смотрит и задает себе и тебе вопрос — почему?

Танки и стрельба против безоружных граждан — это социалистическая дружба? Это интернационализм?

Не знаю Тебя не известный солдат — но Ты дольжен знать, что русских здесь уважали, хотя и не были и не будут согласны с мнением их правительства, что социализм нельзя построить без цензуры и НКВД, Мы думаем, что это ваше дело и не будем убеждать вас, что это не так.

История чешско-русских отношений — это была истрия дружбы. До сих пор. Сейчас грубая ошибка вашего правительства, которое нарушило суверенитет нашего социалистического государства, подорвала доверие нашего народа к СССР.

Из многих вопросов, которые задает себе в этой ужасной обстановке наш народ, хочу задать Тебе еще один — что бы Ты сделал, если бы в Твою страну пришла без приглашения армия сильнейшего союзника? Приветствовал бы их цветами, или оружием? Мы не сделали ни то, ни другое. Но нет слов, которые описали бы ту огромную и всетящую волну всенародной ненависбо к оккупации. Ты сам это видишь и чувствуешь. Когда Ты вернешься, расскажи, как это насилие нарушило наши взаимные отношения.

Могу Тебе рассказать одну тайну — сколько у нас «контрреволюционеров.» Их легко подсчитать:

14 миллионов

(за исключением несколько десяток обанкротившихся бюрократов весь народ). Потому что буквально вес народ стоит за нашей Коммунистической партией, за Первым секретарем товарищем Дубчеком. Еще никогда не имела наша партия такую поддержку всех рабочих, крестян и интеллигенции как в эту грозную минуту.

Смотри, думай, не забудь то что здесь видел, и старайся понять и разобраться в чем дело. Кто на кого напал, кто разорвал дружбу.

Дружба закаляется кровью, но ёе можно кровью и уничтожить.

4

Мутное утро

Сегодня 21-го августа 1968 г....

Под прикрытием темноты загудело пражское небо басовым гулом тяжелых самолётов. Тесно над пражскими крышами перелетали в интервалах десяти секунд стальные киты, которые привезли много солдат и вооружения. Граждане просыпались и кричали по отдельным сенеходам: «Неужели это правда?»

Мы заняты. Мусорщики и оранжевые кропленые машины аукали и шофоры из кабин кричали: «Идите к зданию Радио!»

Никто не мог понять жалькую правду. Мы захвачены войсками дружественных государств.

Тот, кто прожил оккупацию немецкими фашистами и видел первые приезжающие танки Красной армии — нашей освободительницы, не хотел поверить собственным глазам. Люди ходили по Праге с повесными головами, у некоторых струились слезы по лицам. Приходят известия о занятии отдельных зданий. Телефоны выключены.

Из помещений Радио слышна стрельба. Это как раз у памятного места, где во время Пражского восстания 1945-го года, когда мы освобождались от немецкой фашистской оккупации, пало много чешских людей. Поразительное стечение обстоятельств...

После оккупации Чехословакии захватчиками Советского союза, Германской демократической республики, Польской народной республики, Болгарской народной республики и Венгерской народной республики прошло пять дней.

История знает много примеров захвата. Всегда захватчикам удавалось в самое короткое время создать новое правительство, которое всегда подтверждало поведение оккупантской армии. В Чехословакии до сих пор ничего подобного не случилось.

Почему вы приехали в Чехословакию?

Освободить нас — от чего?

До вашего прихода мы жили спокойно, без страха, под руководством нашей коммунистической партии и строили социализм.

Социализм без Новотного и его прислужников в роде бывшего генерала Шейны, который убежал в США. Социализм под руководством КПЧ во главе с А. Дубчеком, с новым правительством во главе с О. Черником, с новым Национальным собранием во главе с Й. Смрковским и с новым президентом республики генералом армии, героем СССР Л. Свободой.

Вы были плохо осведомлены, как из собственных так из предательских источников, которые наверно думали что как только передатели устранят Дубчека, Смрковского, Черника, Цисаржа, Кригеля, Шпачека и остальных товарищей и принудят президента республики Л. Свободу к повыновению и созданию нового правительства, возьмут руководящим посты в свои руки.

В этом совсем просчитались господа Индра, Колдер, Биляк, Якеш, Местек, Пиллер, Швестка и следующие. Просчитались и ваши партийные и государственные представители. Вы были неверно осведомлены. Народ идёт только за правительством под руководством О. Черника, за Национальным собранием во главе с Й. Смрковским и Коммунистической партией во главе с А. Дубчеком.

Вы свидетели того, как вас наш народ привествует. Он смотртет вас такими же захватчиками, как фашистов из 1939-го года, когда вы стреляете на безоружных граждан нашей республики.

Вы стреляете в людей, которые вас любили. В детей которых мы учили, что Советская армия — армия освободительница. Большинство наших граждан была в СССР, ПНР, ВНР, ГДР и Болгарии. Мы уважали дружбу, которую вы сейчас грубо нарушили. Нашу дружеских чувств в сердцах нашего народа нарастает ненависть к оккупантам.

Тяжело писать эти слова человеку, который был в СССР, учился там, имеет у вас много друзьей. Вас подвели и использовали для самогрязнейшего дела в истории человечества.

Вы переменяете нашу страну в огромный концлагер. Вы хотите внутить нам страх. Какую силу имеет правда, которую надо поддерживать силой танков и самолетов?

Вы приехали ликвидировать контрреволюции, которая никогда не существовала. Уничтожаете наши фабрики, не даете нам возможность работать. Не хотите знать нашу правду. Вам не нравятся наши лозунги и написи. Стреляете. Стреляете в безоружных людей, в детей. Что мы вам сделали? Что сделал парень, который давал гражданам газеты? Что сделал Индра Крагулец. Ему было 20 лет — вы его расстрелили. То, что он хотел с вами дискутировать. Не удивляйтесь, что он не подозравал, что будете стрелять в него — с самого юнного возраста его учили о советской армии, он ходил смотреть танк, который в 1945 г. первым вступил в Прагу. Сейчас он нашел смерть на том же советском танке. Это ваша ПРАВДА? Вы повредили наши постройки, стреляете в исторические памятники, уничтожаете все то, что мы за 20 лет построили.

Каждым днем нарастает число мертвых. Вы убираете наши написи и государственный флаг. Мне стыдно за вас.

Вечный позор тем, которые не стыдились использовать вас к этой грязной политике. Что скажут ваши мамы, когда узнают, что стреляете в безоружных людей? Вася, Коля, Алеша — что сделал вам мальчик, который на мосте имени Палацкого в Праге роздавал газеты? Что не хотел вам эти газеты дать?

Думайте!

Мнение высших представителей нашей страны

Чехословакия является суверенным и свободным социалистическим государством, крепко поддерживаемым волей всего народа. Но 21-го августа 1968 г. его суверенитет был нарушен войсками СССР, Польши, ГДР, Болгарии и Венгрии.

Поводом этого акта является утверждение, что в Чехословакии социализму угрожает опасность, что некоторые чехословацкие представители попросили войска Варшавского пакта о помощь. Но как ясно говорит провозглашение ЦК КПЧ, вторая речь президента республики по радио, провозглашение Национального собрания и правительства ЧССР, никакой легальный партийный ни государственный орган помощи не просил.

В Чехословакии никакой контрареволюции не было и развитию социализма ничего не угрожало. Наоборот, Чехословакия начинала осуществлять основные идеи развития социалистической демократии так, как разработали их Маркс и Ленин. Чехословакия также не порвала свои обязательства к союзникам, но войска пяти стран их порвали.

Высшие представители государства и партии были противозаконно арестованы, множество зданий центральных органов захвачено.

Съезд ЦК КПЧ настаивает на том, чтобы немедленно были созданы нормальные условия для деятельности всех государственных и политических органов, чтобы сейчас же были отпущены арестованные представители и могли исполнять свои обязанности.

Ситуация, которая в нашей стране возникла 21-го августа, не является постоянной. Социалистическая Чехословакия никогда не примет военно-оккупационную администрацию, ни внутреннюю коллаборантскую власть, которая опиралась бы на вооруженные силы чужих армий.

XIV. съезд КПЧ признает только законно избранных конституционных деятелей, президента республики Свободу, председателя Национального собрания Смрковского, председателя правительства Черника впр. включая А. Дубчека во главе партии.

Президиум Национального собрания ЧССР выражает глубокое и принципиальное несогласие с поступком союзных войск, которые начали необоснованно оккупировать нашу республику. Это акт является в наших взаимоотношениях недопустимым нарушением суверенитета нашего государства. Президиум ЦК КПЧ подчеркивает, что этот акт не только противоречит всем принципам взаимоотношений между социалистическими государствами, но попирает основные нормы международного права.

Министры чехословацкого правительства считают акт насильственной оккупации ЧССР порванием соглашений подписанных в Чиерне-над-Тиссой, в Братиславе и в Карловых Варах, порванием, которое крое огромные последствия для всего международного рабочего движения и для дальнейшего развития социализма во всем мире.

Результатом разговоров президента Свободы в Москве должно быть только одно: не отступить, защитить наше дело, не подчиниться, вернуть свободу нашей Родине! Все граждане нашей республики поддерживают президента республики и наше правительство в их мужественной борьбе за независимость, свободу и суверенитет нашей страны. Их голоса раздаются везде у нас и за границей нашей Родины: не отступим, сохраним нашу свободу, никогда не пойдем позорным путем порабощения!

Только тот народ свободен, который уважает свободу других народов.

К. МАРКС.

Наш путь после января 1968

В Московской Правде можно прочесть, что для «чехословацкой весны» характерно подрывание законности и социалистической демократии». Ответить коротко на такое обвинение нелегко, но попробуем.

Честные политические деятели и ученые стремялись уже во время режима А. Новотного реализовать такое углубление социалистической демократии, которое в соответствии с марксистской идеей гуманизма обеспечило бы народу свободную и счастливую жизнь. Но только решения ЦК КПЧ в январе 1968 г. предоставили возможность постепенно реализовать в жизни нашего общества эти идеи, корни которых лежат в гуманистическом учении марксизма-ленинизма.

Мы стремимся создать между обществом и государством такое отношение, в котором гражданин не был бы только подвластным, а свободным человеком, сознательно и вместе со своими согражданами управляющим своим обществом и государством. Предпринимались важные мероприятия для существенного развития ленинской идеи общественного самоуправления. Национальные комитеты (=советы) должны стать настоящими органами местного самоуправления и согласно воле граждан, руководимых Коммунистической партией, заботиться о обеспечении их потребностей и интересов. Настоящими народными представительными органами должны стать и Национальное собрание, чешский и словацкий Национальные советы.

Мы подготовливаем новое, демократическое оформление положения общественных организаций и новое оформление права граждан собираться, которые должны обеспечить гражданам лучшее удовлетворение и реализацию всех их потребностей и интересов.

Мы предприняли первые шаги к существенному развитию демократии в области промышленности, сельского хозяйства и других отраслей народного хозяйства. Мы исходим из того, что надо трудящимся предоставить гораздо большую возможность влиять на деятельность их предприятий и учреждений, нем до сих пор, иначе слова о том, что вся государственная власть исходит из народа, являются пустой фразой.

Свободное общество, в котором идеалы социализма навсегда пустили корни, не нуждается в мелочной опеке служащих во всех областях своей жизни. Глубокая сознательность наших журналистов и работников культуры способствовала отмене политической цензуры, печати, радио и телевидения, которая в прошлом причинила нам большой ущерб. Интересы всего общества вполне достаточно защищены нашим уголовным правом, которое делает невозможным злоупотребление печати.

Подготавливалось мероприятие, предоставляющее гражданам возможность свободного выезда за границу.

Готовится новое, демократическое и социалистическое решение национального вопроса в Чехословакии, которое должно предоставить обоим нашим народам и всем национальным меньшинствам возможность осуществлять и беречь их национальные интересы.

Несправедливости, причиненные нашим гражданам, прежде всего коммунистам, в период культа личности, должны устраняться на основе закона о реабилитациях, который недавно приняло наше Национальное собрание и на основе которого надо противозаконно обиженным людям вернуть честь и возместить материальный ущерб.

Проект нашего демократического социализма исходит из того, что все люди должны располагать возможностью жить в условиях социализма свободно и счастливо; должны иметь возможность свободно выражать собственные мнения, беседовать о них и принимать полное участие в управлении общественными делами.

Ничего из того, что в этой области было задумано или уже сделано, не является шагом назад, от социализма. Впрочем, мы хорошо знаем, что все эти проблемы, которые мы сейчас сознательно и целеустремленно решаем, не являются только нашими проблемами. Благодаря личным контактам и литературе мы знаем положение в других социалистических государствах, знаем, что и в Советском союзе, в Польше и в других странах раздаются требования пути вперед, аналогичного нашему.

Спрашиваем Вас, советские граждане, солдаты, коммунисты: разве это все беззаконие, контрреволюция? Или это наоборот правильный путь к осуществлению идеи социалистического гуманизма?

Это наше дело

Письмо матери Николая

Ваш мальчик уже невернуться. Он пал в Чехословакии в день, который есть для нашего народа темным днем истории.

Николай пал с нашим мальчиком Йиндром. Пали первыми стрелами советских солдатов. Ваш Николай был забит случайно, но наш мальчик Йиндра был забит умышленно.

Это были первие жертвы оккупации. Сегодня уже много мертвых. Наших. О вашем мальчику не могу говорить, потому что я его незнаю.

Я могу говорить о нашем мальчику — Йиндрови. Он был ещё молодый. Ему было только двадцать лет — как вашему Николаю.

Почему его забили? Потому, что он хотель говорить с вашим солдатом? Нечудуйте ему! Он смотрель как маленький на танк, который пришёль первый в Прагу и привезёл нам свободу.

Сегодня был на равнораменном танке забит.

В этот день умерало много наших лудей. Кто что сказал захватчиком Кто их плохо уведомиль, что они стрелают наших лудей, мальчиков, ребят.

Они ничего неделали.

Ваш Николай кричаль в больници «товарищи, товарищи! и думал, что его забила пуля контрареволуционера. Он думал плохо. Господиница, и сейчас в Праге наши солдаты стреляют.

Почему? Потому что мы хотим строит социализ.. Наш чехословацкий социализм. Потому?

Это ваша помощь? Это ваша правда? Это ваша дружба?

Аукают санитарные автомобили. Стреляют. Опять.

СОЛДАТЫ!

Нашим убеждением во время январского пленума Центрального комитета нашей партии было сделано все для того, чтобы свобода нашего народа полностью проявилась в чувстве удовлетворения всего населения нашей республики. Поэтому нас удивило, что солдаты вооруженных сил Варшавского договора по приказу своего командования оккупировали нашу Чехословацкую республику. Мы предполагаем, что эти меры были приняты только потому, что вы не были достаточно и правильно информированы о действительных условиях жизни нашего народа. Мы обращаемся к вам, чтобы вы, солдаты вооруженных сил Варшавского договора, верно поняли действительные взгляды чехословацкого народа к его стремлении к свободе и строительству Чехословацкой социалистической республики, в тесном сотрудничестве с вашими странами. Мы боимся того, что вы эту действенную правду не полностью знаете и поэтому вы являетесь орудием в руках этих сил, которые стремятся подавить свободу народов Чехословакии. Мы понимаем, что мощ вооруженных сил Варшавского договора столь сильна, что отпор населения и вооруженных сил Чехословацкой социалистической республики и оборона государственной республики и оборона государственной границы невозможны.

Этим мы заявляем, что твердо стоим на позициях нашего нового ЦК КПЧ, товарища Дубчека, председателя правительства ЧССР тов. Черника и президента Чехословацкой Социалистической республики — героя СССР, тов. Свободы. Мы не хочем проливать ни вашей ни нашей кровы. Нам хочется, чтобы вы верно поняли нашу обстановку. Это у нас единственная возможность выразить эту точку зрения всего нашего народа и сказать вам, что то, что вы слышите от своих командиров, совсем другое, чем действенная правда об обстановке в нашей республике.

Абсолютное большинство населения нашей республики, кроме предателей, которых мы в течение последних месяцев критиковали за неправильный подход в решении вопросов национального хозяйства, социальных и других вопросов, и которые немогут выражать мнение граждан нашей республики, придерживается нашей точки зрения.

За время существования нашего государства мы были свидетелями подобной интервенции — в 1939-ом году от фашистской Германии. Нам грустно, что сегодня эта история повторяется со стороны тех, кто в этих годах стояли с нами бок о бок. Президиум ЦК КПЧ и правительство республики призывают нас к спокойствию. Мы, как дисциплинированные граждане Чехословацкой социалистической республики, стремимся выполнить это призвание. Но мы требуем от вас, чтобы вы в интересах свободы личности, свободы слова, свободы народов поняли нашу точку зрения и недопустили, чтобы оружие в ваших руках стало оружием против интересов наших народов, наших наций и всех трудящихся.

Мы опасаемся, что выведением радиовещания, телевидения и печати из строя вы сделаете невозможным представителям нашего народа и государства тов. Дубчеку, Чернику и Свободе, свободно выразить их позицию и связаться со всем населением нашей республики. Мы опасаемся, что по тем же причинам не будет высказана полная правда о действительной обстановке в Чехословакии и что это положит тень между нашими народами и странами, который трудно будет позже устранить.

Мы требуем, чтобы у всех граждан Чехословацкой социалистической республики оказалась возможность либо всеобщей забастовкой либо другим способом выразить их позицию к обстановке. При этих способах являются присутствие вооруженной мощи или вооруженная интервенция мнимыми и являться ровными агресии Америки в Вьетнаме или в народной Корее.

Требуйте от своих командиров, чтобы они говорили вам верную и полную правду, чтобы недержали вас в неправдивой иллюзии о своей роли в нашей стране. Такие иллюзии являются сопроводительным явлением каждой диктатуры.

Редакция

Это ваша дружба?

ПОСЛЕДНИЕ ИЗВЕСТИЯ

(25. 8. 22,30

o

МОСКВА — Разговоры советских и чехословацких представителей окончена.

o

МОСКВА — Сегодня открывается конференция высших представителей шести стран Варшавского договора.

o

РПАГА — Оккупация стоит по подсчету чехословацкого правительства каждый день только в Праге 65 миллионов крон.

o

ЧССР — Все ждут приезда партийной и правительственной делегации из Москвы.

o

СЛОВАКИЯ — Подготовляется съезд Коммунистической партии Словакии.

Гражданка Гаспарян спрашивает армянское радио:

«Что такое танк?»

Отвечаем: «Танк это машина, на которой приезжаем в гости к друзьям. При этом возможно и стрелять».

«Будет война или нет?»

Отвечаем: «Нет, война не будет, но будет такая борьба за мир и дружбу социалистических стран, что камень на камени не останется».

Не одна мощь этого мира, если бы из целым адом соединилась неудержя народа образованного, благородного, храброго в подданстве и невольничестве.

Т. Г. Масарык

Это хорошо?

Один сольдат нехотел быть захватчиком. Он отвергнул идти дальше, потому что ему ненрявиться оккупация ЧССП. Приходил к нему офицер и забил его. Генераль армии, который приходил к офицеру сказал вопрос.

Что это?

Офицер говорил что случилось?

Генерал отвечал: Это хорошо.

87

Za Dubčekem!

SVOBODA

ORGÁN STŘEDOČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

ÚTERÝ 27. SRPNA 1968 PŘEČTI A DEJ DÁL!

SVOBODA - 27. SRPNA 1968

Dvoustránkové vydání na jednom listu v obvyklém formátu.

Strana první:

SOUDRUZI, VRAŤTE SE

Ústřední výbor, vláda a Národní shromáždění vyzvali soudruhy, kteří jednají v Moskvě, aby přerušili jednání a vrátili se. Pokládáme tento požadavek za první a nejnaléhavější požadavek dne, ne-li této minuty a vteřiny.

Přesvědčili jsme se o primitivitě, jakou byla okupace provedena. Víme, jakou primitivní psychologii používají ve své propagandě. Ale víme také, že jsou mistry v psychologickém nátlaku na jednotlivce. V osobním psychologickém nátlaku na lidi, kteří jsou členy stejné strany. Totiž, ani ne tak mistři, jako vytrvalci. A celým stalinismem si ověřili nejdůležitější poučku: izolovat. Hermeticky uzavřít jakékoliv spojení, jakékoliv podněty zvenčí, jakoukoliv informaci.

Věříme soudruhům! Věříme, že znají mentalitu našeho lidu a vědí o co jde. Nejsme si ale jisti, jestli vědí, jak se strana jako celek k nepoznání, jakoby zázračným proutkem obrodila, jak v sobě zmobilizovala všechny své nejlepší vlastnosti, které získala z nejsvětlejších stránek historie její a historie našich národů.

Soudruzi, naléhavě prosíme, vraťte se a přesvědčte se o situaci. Poznáte, že nemůžeme v suverenitě ustoupit ani o krok. Že jestliže přijmeme kompromis, pak to může být jen kompromis v mezích velkorysosti vůči poraženému. Kompromis jakkoliv narušující naši suverenitu a položenou cestu by byl nejen pro národ nepřijatelný, byla by to i zlá a nenapravitelná rána pro vedoucí úlohu strany. A zejména by to byl smrtící ráder pro budoucnost mezinárodního komunistického hnutí. Nejde jen o Československo, jde o další životnost Marxových a Leninových myšlenek. My jsme jejich prapor převzali, ne zdegenerovaná sovětská strana. Není to velikáští, je to reálná skutečnost. Ten prapor přebíráme, protože vlivem různých okolností ho převzít musíme.

Okolnosti nám ho vnucují. Není proto třeba mluvit o hrdosti, spíš bychom si mohli vzdychnout, že opět náš malý národ musí přinést jisté oběti, ale nedá se nic dělat. Zklamat nemůžeme, to si naše malé národy také na sebe namohou vzít. Vyznačovali jsme se vždy tím, že jsme v pravý čas věděli co dělat.

Soudruzi, vraťte se! Achillovou patou každého vůdce je jeho spojení s myšlením a cítěním lidu. A až opět navážete jednání, pak za přítomnosti třetího. Aby byly k jednání normální podmínky. Doporučujeme Tita, má rovněž velkou důvěru národa.

NEOPUSTIT NAŠE V MOSKVĚ

Pravda, je třeba rozlišovat NAŠI a „naši". Podle kusých zpráv se lze domýšlet, že jsou v delegaci obojí. Ti „naši" jsou ve výhodě. Chrání je hlavní město okupantů i dělá, mířící proti lidem a jejich obydlí v okupovaném Československu. Těm NAŠIM, presidentu Svobodovi, Dubčekovi a ostatním se těžko vyjednává a člověk se nemůže zbavit pocitu, zda jsou vůbec pušteni ke slovu. Ale to všechno jsou jen dohady, neověřené domněnky, a neměly by vyvolat skeptickou náladu, ale právě naopak.

Snad není pro člověka, který se pokládá za vlastence, revolucionáře horšího stavu, než je nečinnost. Jemu vlastní je aktivita, boj, činy. Čím větší bude celonárodní pohotovost, čím aktivnější bude každý občan jak ve své každodenní práci tak i ve své veřejnépolitické a jiné činnosti, tím více bude posilována ta část našich představitelů, která bojuje důsledně za to, co nám všem přinesl leden letošního roku.

Komunisté a členové ostatních politických stran, sportovci, přátelé z Klubu angažovaných nestranníků a všichni ostatní, nevoláme zatím do jiné zbraně, než do duchovní, morální a pracovní. Podporujte a pomáhejte organizovat každé hnutí odporu proti okupantům, které by je pádně přesvědčovalo o naší jediné touze: aby odtáhli, odkud přišli!

Pište a vydávejte hesla, a to zejména v ruštině, aby si je i ti, co přijeli z východu, mohli přečíst. Vždyť jejich jednání je v hlubokém rozporu s tím, co hlásili lidé, kteří nám ukázali cestu k socialismu, Marx, Engels, Lenin. Hledejte v jejich dílech citáty, které se hodí na současnou situaci u nás a dávejte citáty ve formě hesel ruským okupantům před oči. Ať se konečně začnou učit marxismu, tak jak to má být, v duchu současných situací a ne dogmaticky, mrtvě.

To může být jednou z mnoha forem pomoci těm skutečně NAŠIM jednajícím v Moskvě.

Franta Pátek

V Praze stále násilnosti

Včera v půl jedné odpoledne začala shazovat helikoptéra na Václavském náměstí balík Pravdy. Lidé je trhali a ničili. Okupanti začali chytat lidi a odvádět je pod zbraní do okupovaných objektů. Také před Melantrichem zatkli 13-letého Ivana z Vinohrad, který vylepoval plakáty. Dík srdnatosti příslušníků VB se podařilo tohoto chlapce, který se bránil statnému vojákovi, vrátit na svobodu. Buďme opatrnější a nevydávejme se v nebezpečí.

Prohlášení podnikových orgánů a vedení podniků SONP Kladno

Okupanti, jděte domů!

Podnikové orgány KSČ, ROH, Svaz mládeže a vedení podniku se sešly, aby vyjádřili společné stanovisko k okupaci naší země bývalými přáteli naší socialistické republiky. Ze stanoviska vyjímáme:

Všem pracujícím SONP Kladno!
Velitelí okupačních vojsk Kladna!

o Nemíníme ani na okamžik nic slevit z našeho odporu proti násilné okupaci a stále trváme na původních požadavcích. Znovu prohlašujeme, že vrátí-li se naše delegace z Moskvy se zprávou, že okupanti nerespektují spravedlivé požadavky našeho lidu, přistoupíme ke generální stávce, po které naši pracující volají.

o Naši pracující s rozhořčením odmítají zprávy a celou propagandu šířenou okupačními vysílači Vltava a moskevským vysíláním. Rozhodně odmítáme, aby odpor našeho lidu proti okupaci byl vydáván za řádění kontrarevolučních band, či chuligánů. Pravdou je opak, neboť současný odpor se opírá o spontánní souhlas všech pracujících a jejich vlastenecké cítění. To plně platí i o našich Lidových milicích, které se plně staví za politiku našeho legálního vedení v celém procesu národního odporu a za svého jediného vrchního velitele považují soudruha Dubčeka.

o Vyslovujeme uznání pracujícím našeho podniku za to, že zachovávají klid, rozvahu a dbají pokynů podnikových orgánů. Je potěšitelné, že v průběhu včerejšího dne došlo k určitému zlepšení v plnění denních výrobních úkolů a vyzýváme znovu všechny pracující, aby přes obtížnost zásobovací, energetickou i přísanovou situaci pokračovali v uvědomělém plnění svých úkolů na pracovištích.

Ať žije svobodná Československá socialistická republika!

Podniková orgány strany, odborů, mládeže a vedení podniku SONP Kladno

Pole, ach políčko

U Modřan: V pšeničném lánu stojí tank. Okolo něj dva kombajnéři skízejí. Špinaví, zaprášení jsou všichni tři. Prachem stejného pole. Ale umýt — načisto umýt, se mohou jen ti dva naši. Na třetím navždy zůstane špína okupanta.

U Úval: Na nepřehledném lánu se utábořil tým okupantů. Nevím, jestli ještě platí akce na obdělání ladem ležící půdy. Když ne, měla by se obnovit.

Kolem měst celé ČSSR: Těžké pancíře dupou naší zem. A podzim se blíží, pole je třeba připravit pro příští úrodu.

Traktoristé nečekejte a vyjeďte! Demonstrujte ocelí svých pluhů opovržení nad tunami oceli okupantů. Ať ví, že žádná kontrarevoluce, ale jejich vražedící harabardí vám překáží v práci.

Zbytečné rozhořčení

Ve Stochově jsou mladí lidé lační jakýchkoli úkolů. Chtějí vše, jen ne pobíhat pro nic za nic. To přivádělo místní soudruhy na myšlenku. Předseda MNV promluvil v místním rozhlase: Chmel dozrává, naše zelené zlato. Potřebuje česat. Chlapci a děvčata pomozte! Pár minut po relaci byl větší hlouček mladých pohromadě. Předseda byl pohnut. Hned si prý dojde pro kabát a zařídí další. Když se vrátil, mládež nikde. Začal nadávat, že to jsou celí oni, ta dnešní mládež. Když se vyboural, dozvěděl se, že stochovská děvčata a chlapci už odjeli směrem na chmelnice.

Další zvůle okupantů!

V časných ranních hodinách v sobotu 24. t. m. vnikla skupina sovětských vojsk do objektu Středočeského KNV, umístěného mimo Prahu. Tento objekt, jak vyplývá z jeho charakteru i vybavení, byl určen výhradně pro činnost národního výboru a do svého dokončení nebyl nikdy v provozu. Nebyl v provozu ani v těchto dnech a nemohl tudíž okupační vojska nijak ohrožovat.

Přesto však okupanti třaskavinami úplně zničili jeho vnitřní vybavení, určené k ochraně civilního obyvatelstva v případě ohrožení. Destrukce byly tak silné, že popraskaly i vnější zdi objektu. Při té příležitosti byli internováni 4 naši občané: Správce objektu a domovník a další dva místní obyvatelé, kteří se zařízením neměli nic společného. Okupanti je odvezli až do Tábora a podrobili výslechu. Zejména je zajímalo, zda se z objektu vysílá. Pak je propustili. Tento svévolný čin je v rozporu jak s Ženevskou konvencí z roku 1949, tak s rozkazem velitele okupačních vojsk generála Pavlovského.

---

o ČSČK v Českých Budějovicích převzal od rakouského Červeného kříže dar — 400 krevních konzerv, které poslal do Prahy.

o Začátek školního roku je stanoven na 2. září. V nutných případech může být začátek školního roku v jednotlivých místech upraven podle současných podmínek.

o My mladí občané města Roztok u Prahy odpracujeme brigády v JZD Rozvoj Úholičky podle jejich potřeb a možností. Brigády jsme ochotni odpracovat i v jiných blízkých JZD.

90

Chci být členem strany

Obyčejný kus papíru pravděpodobně vytržený ze sešitu. Slova na něm vyjadřují mnoho z toho, co všichni cítíme! „Na výzvu rozhlasu pokládal bych za čest být členem Komunistické strany Československa, té strany, jejímž představitelem je Alexandr Dubček."

Tato prostá žádost přišla na okresní výbor KSČ v Benešově a dnes je už podepsaný I. H. z Benešova členem KSČ. Toutýž den předevčírem došly na okresní výbor další dotazy a žádosti.

Proud protestů

Na Středočeský KV KSČ docházejí další rezoluce a podpisové listy občanů našeho kraje, komunistů i bezpartijních. Za nově zvolený ústřední výbor KSČ, za výsledky jednání mimořádného XIV. sjezdu KSČ se staví komunisté spolu se všemi pracovníky Středočeského KNV, OV KSČ Příbram, MNV, OV KSČ a všechny složky NF spolu občany z Jílovišť. Podpisovou akci zorganizovala skupina mládeže v Libčicích n. Vlt. Např. na OV KSČ v Příbrami bylo doručeno do 25. 8. 220 rezolucí, 50 000 podpisů na podpisových arších a 100 podpisů kolektivů, poslaných základními organizacemi KSČ, pracovními kolektivy a obyvateli obcí a měst atd.

Co dnes a co zítra

Šestý den okupace jsme položili jednu otázku předsedovi Středočeského KNV Františku Červenkovi.

Co je třeba v těchto dnech především zabezpečovat?

Za nejdůležitější považujeme všemi prostředky zajistit plynulé zásobování obyvatelstva. To jest rozvoz potravin do prodejen. Zde se okresní i městské orgány mohou obracet nejen na podniky a závody, ale také na jednotky naší armády. Apelujeme na pochopení našich lidí a vyzýváme je, aby zbytečně nekupovali nadměrné množství potravin, aby si vypomáhali v případech, kdy dojde k nějaké přechodné poruše v přísunu do prodejen. Další velmi naléhavý úkol je zajistit sklizeň obilí. Škody způsobené okupací jsou již tak velké, nepřipustíme aby se zvýšily tím, že by obilí zůstalo na polích. Pomoc na tomto úseku bude výrazem pravého vlastenectví. Podobně je třeba zabezpečit sklizeň chmele. Organizujte brigády mládeže do chmelařských oblastí, ať zde vypomohou také ti, kteří ze známých důvodů nemohou pracovat ve svých závodech.

Strana druhá:

Představenstva krajské odborové rady a krajských výborů odborových svazů pracujících Středočeského kraje

DĚKUJEME ZA VAŠI PRÁCI

Předsednictva Krajské odborové rady a krajských výborů svazů se plně staví za provolání ÚRO, které odsuzuje protiprávní postup vlád pěti států Varšavské smlouvy a souhlas se závěry XIV. sjezdu.

Vysoce oceňujeme rozvážnost a klid občanů našeho kraje, kteří pracují v této složité politické situaci, i občanské úsilí, které vyvíjejí při zabezpečování chodu našeho národního hospodářství. Žádá a prosí vás, funkcionáři odborů, abyste nadále zabezpečovali chod našich závodů.

Obracíme se k dělníkům, technikům, inženýrům i ostatním pracujícím v průmyslu, dopravě, zemědělství, aby svojí prací zabezpečili ve výrobě potřeby našich občanů a nešetřili přitom svých sil.

Zvláště oceňujeme práci pracovníků potravinářského průmyslu, pekáren, masného průmyslu, mlékáren a prosíme je, aby pokračovali v práci.

Pracující v dopravě osobní i nákladní, železniční, děkujeme vám za dosavadní práci a dokažte i nadále při obtížných podmínkách zabezpečit chod dopravy při dovozu surovin a zboží pro průmysl a obchod.

Soudruzi, i nadále budeme věrni prezidentu republiky s. Svobodovi, vládě naší republiky v čele s předsedou Černíkem, ústřednímu výboru strany v čele se s. Dubčekem a Národnímu shromáždění v čele se s. Smrkovským. Jedině tyto orgány budou pro nás orgány, které uznáváme a podle jejich pokynů v duchu závěru XIV. sjezdu strany budeme pracovat.

Předsednictva KOR a odborových svazů

Vlašimský bojkot

Také Vlašim je nepokořené město! Odboráři Blanických strojíren vyzvali obyvatelstvo k „českému bojkotu" okupantů! To znamená, že všichni ignorují okupační vojska, osloví-li je cizí žoldák, neodpovídají, označují kolaboranty, nastoupí-li kolaborant do autobusu, vagónu, všichni vystoupí. Zatím se však žádný nevyskytl.

Vlašim — město blanických rytířů — je hrdé město! Na ulicích visí československé vlajky na půl žerdi a černé prapory jako v každém jiném městě dnes ve vlasti. Zmizelo označení ulic. Ukazatele jsou zamazány! Na mostě do Vlašimi je nápis NO PASSARAN!

Vlašimí sice projelo hodně cizího vojska, ale samotné město není zatím obsazeno, pulsuje v němž takřka normální život. V Blanických strojírnách každý den zasedá výbor KSČ se všemi předsedy základních organizací, rovněž tak jsou v pohotovosti odboráři. Továrna pracuje a lidé v ní jsou jednotní v kategorickém požadavku: okupanti táhněte domů! Také generální stávka ve Vlašimi jasně ukázala všeobecnou solidaritu! Pracující odesílají protestní rezoluce.

Ani cestou jsme neviděli jiný obraz. Všude jsou smazané cedule, vlajky, černé prapory, protestní hesla na silnicích, na domech. Stejně jako v Praze! Viděli jsme, že Praha a ani ostatní města nejsou sama!

Na benešovské silnici před namířenými hlavněmi nás kontrolují okupanti v sovětských uniformách! „Pistole nět?" ptá se jeden z nich. Ne, pistole nemáme, v tomto případě by nám byly zbytečné. Ale to, co máme společně se všemi v srdci, je daleko nebezpečnější pro okupanty než všechny pistole. A to nám nemůže žádný okupant na světě, ať už v kterékoliv uniformě, nikdy vzít!

Já, Štovík,
kontrarevolucionář ze SVOBODY...

Ahoj, lidi v kraji a v Praze. V duchu letáku s šatníkovým písmem se „děru" k moci — abyste o mě věděli.

Ta baba z Vltavy večer bez přestání mluvila o kontrarevoluci. Skloňovala ji ve všech pádech, chudinka. Bláboly TASS, ječí i další. Ano, jsou u nás „kontrarevolucionáři", všechny jsem si je spočítal a hlásím je do světa: je jich 13 miliónů 998 tisíc 333 a já. Možná, že se drobeček mýlím, třeba je to o pár stovek víc. Jednou to spočítáme, víte statistikové? Půjde to i bez MINSKu 22. To se prostě škrtnou Kolderové, Molnárové, Indrové a další cháska Šalgovičů a Šmytec.

Dovedu si představit, že se vám stýská po mých odstavcích, ve kterých jsme se společně mračili na spálené housky, na to, když nám autobus nezastavil nebo když jsme lamentovali na chudáka výpravčího na Brandýsku, že nám dlouho nezvedá závory. Dneska nám horda tanků přetne cestu — a čekáme už pomalu týden. Stěžuju si, pane Brežněve, Ulbrichte, Gomulko, Kadáre, Živkove. Co vám to vlezlo do hlavy takhle nás zdržovat? Koukejte to okamžitě napravit. Za odpověď považuju chvíli, kdy za Hřensko, Český Těšín, Vyšné Nemecké a za Dunaj odmašíruje poslední půlka okupačního vojáka.

Pamatujte si, že na to nikdy nezapomenem!

Štovík

MALÝ OZNAMOVATEL

○ Hledáme ubytování pro půl miliónu sovětských „turistů". Zn.: S přistýlkou pro tanky, děla, kulomety.

○ Seznámení — mladá, svobodná hledá vážné seznámení s inteligentním okupačním vojákem. Zn.: Najde se vůbec nějaký?

○ Okresní stavební podnik, hledá okamžitě brigádníky nejraději z řad okupantů. Ubytování v terénu je zajištěno. Stravu neposkytujeme. Odlučné bude proplaceno v rublech. Zn.: Nástup ihned bez tanků a samopalů.

PŘÁTELSTVÍ JE PŘERUŠENO

Pane Petře Matko z Moskvy! Dostal jsem váš dopis, adresovaný 10. srpna. Děkujete v něm všem, kteří vás, jako známého „Haškologa" provázeli po stopách Švejkovy anabase z Tábora do Českých Budějovic přes Putim. Svůj dopis začínáte slovy „Drahý příteli". Prosím vás, a nejenom vy, ale všichni, s kterými jsem se během svých pobytů v Moskvě a Moskevské oblasti skamarádil, nenazývejte mne už svým přítelem, aspoň do té doby ne, dokud nedokážete, že jimi skutečně jste. Jinak vám děkuji za zaslané vaše fungl nové ex libris, které vyjadřuje vaše povolání elektroinženýra i vaši lásku k světovému Švejkovi. Nemám tuto proslulou knihu po ruce a asi dlouho mít nebudu, ale jen tak z hlavy vám připomínám pasáž, v níž Švejk, dělaje kvartýrmachra, byl obklopen místními psy, s kterými si povídá asi toto: Přijeli jsme se k vám milánkové vyhajínkovat a napapánkovat. Vy nás máte rádi. Necháváme vám hodně kostiček. Ale to víte, doba je zlá, Moskali vše zabrali.

Tedy ještě jednou, Petře Matko, Sofie Ivanovno a další, škoda, že nemůžem ve vzájemném švejkovském bádání pokračovat. Vaši vojáci se nám postarali o jinou práci. Přátelství je přerušeno!

ARGUMENT

Všechny rozhlasové a televizní stanice světa hovoří již šest dnů na jediné téma: Československo. Všechny stanice. Většina z nich odsuzuje okupaci naší země vojsky Varšavské smlouvy, informuje o událostech v naší zemi, o ohlasech, které se linou na vládních i mimovládních úrovních, o jednání Rady bezpečnosti OSN, o jednání v Moskvě, o kterém je nepochopitelně málo zpráv.

Ale jsou stanice, které okupaci obhajují: mají sídlo ve Varšavě, Moskvě, Sofii, Budapešti, Berlíně a jedna z nich, nazývající se „Vltava" někde na území Československa. Jejich argumentace, kterou obhajují příchod vojsk do naší země, je prostince jednoduchá, až k pláči prostá. Jeden z nejsilnějších argumnetů, který neustále opakují, je to, že okupaci Československa odsoudili také imperialisté a revanšisté ve Washingtonu a v západním Německu. Odsoudili a nelze se jim divit. Proč by ne. Naopak velice se jim hodil tento neskrývaný akt násilí sovětských a dalších vojsk, který náhle je postavil do příznivého světla. Je škoda, že se tyto propagační prostředky nezmiňují ani slovem o tom, jaké stanovisko zaujala Komunistická strana Československa, jaké stanovisko zaujímá český a slovenský lid, který ani na okamžik nezakolísal a je mu lhostejné, co hlásí spojenecká propaganda na své ospravedlnění: Ví, že to, co se stalo, nelze ospravedlnit. A také ví, že okupanti do této země přicházeli a odcházeli. Lid zůstával.

Představitel KAN a KOMUNISTA

V rakouské Vídni se v prostorách našeho velvyslanectví setkal jeden z našich stranických funkcionářů s panem Langrem, představitelem Klubu angažovaných nestraníků. Ten se zde ukryl před okupanty s úkolem, burcovat svědomí světové veřejnosti proti bezpráví, kterého se na naší vlasti dopustili sovětští okupanti. Náš soudruh, který se vracel z dovolené v Jugoslávii mu řekl, že jede domů, kde musí okamžitě začít plnit své stranické úkoly. Pan Langr mu to rozmlouval, varoval ho před nebezpečím, kterému sebe a svou rodinu vystavuje. Komunista rozhodně odmítl. Přijel, zúčastnil se XIV. sjezdu, kde byl zvolen do nejvyšších stranických orgánů. Nyní už velice energicky plní úkoly, dané mu novým ústředním výborem.

Jednoznačně - Ne!

Hovořím s velitelem jedné z posádek na Benešovsku. Okupační důstojníci přišli do jejich posádky, žádali vydání zbraní. Velitel jednoznačně odmítli V neděli přišli podruhé a žádali o vodu. Velitel jednoznačně odmítli Přišli ještě několikrát a vždycky žádali — jednou naftu, jindy zas, že obsadí kasárna jejich tanky a velitel vždycky jednoznačně odmítli — Říká stále stejně: poslouchám jen rozkazy svých nadřízených, plním úkoly podle posledního rozkazu ministra národní obrany — zajišťují techniku a provádím výcvik.

Za postoj vojáků této posádky děkují všichni v širokém okolí — je to postoj jasný, srozumitelný — protiokupační!

VÝSTAVA TĚCHTO DNŮ

Na Benešovsku se rychle našli lidé, kteří uspořádali velmi dobrou výstavu protiokupačních fotografií. Výstava hovoří výmluvně o příchodu jednotek, o tom jak je národ „uvítal". Ukazuje jejich izolovanost, ale také zoufalost tváří. Výstava je dokumentem umění nadšených fotoamatérů, je to jejich způsob boje, způsob vyjadřující odpor k příchodu okupačních jednotek.

Křížem krážem OKUPACÍ

o Nákup brambor pro Prahu a pro svůj okres organizuje Zemědělský nákupní závod Praha-východ. Brambory předávejte jen prostřednictvím ZNZ a Obchodu ovocem a zeleninou.

o Státnímu statku Odolená Voda nabízeli okupanti pomoc při sklizni obilí anebo kulturní brigádu. Byli odmítnuti.

o Ve Štiříně zničili okupanti středisko CO, jehož hodnota byla přes dva miliony korun.

o V pondělí ráno obsadili „bratři" věznici v Ruzyni. Výkon služby příslušníků ministerstva vnitra byl přerušen, kolem budov (i obytných) jsou tanky a hlídkují vojáci. Naši lidé udělali co měli — svým postojem odsoudili tento čin.

o V pondělí ráno po čtvrté hodině bylo obsazeno stanoviště jihočeského svobodného vysílače. Z jiného stanoviště se ohlásil okolo půl deváté.

o Českými Budějovicemi projížděla v pondělí ráno vojenská auta okupační armády. Sovětští vojáci strhávali všechny plakáty, které kde zahlédli. I takové, které oznamovaly konání tanečních zábav. Samozřejmě staršího data.

o Dva synové profesora Hagera byli zatčeni, protože odsoudili okupaci Československa. Prof. Hager je známý tím, že vystoupil jako první proti polednovému vývoji u nás v tisku NDR.

o Výplaty důchodů a penzí budou zajištěny ve stanovených termínech.

o Okupační jednotky při přesunech nechávají povalovat munici na zemi. Upozorňujeme občany, aby ji nesbírali — mohlo by dojít k neštěstí. Upozorňujte na to vojáky a Bezpečnost.

o Pomáhejte rozšiřovat tisk do všech míst kraje. Ať se noviny dostanou i do nejzapadlejší vesničky našeho kraje — i tam na ně lidé čekají.

o Jak jsme se dověděli, ztrácejí se na křižovatkách a jiných místech konve s mlékem. Mléko je určeno pouze pro naše lidi. Je potřeba svoz mléka zabezpečit, aby ani litr nepřišel do rukou okupantů.

o V nemocnici KÚNZ v Praze přijali v posledních dnech k ošetření zejména těžce zraněnou posádku zásobovacího vozu, kterou okupanti zranili na Revoluční třídě. Včera v noci přišli do nemocnice s žádostí ošetření tři sovětští vojáci, kteří hlídkují před ÚV KSČ. Měli nežity.

o Předsednictvo OV KSČ v Kolíně doporučuje plénu vypovědět družbu s okresem Voskresensk na protest proti okupaci ČSSR a toto oznámit sovětskému velvyslanectví v Praze. Dále doporučuje členům strany, aby vystoupili ze Svazu československo-sovětského přátelství a odevzdali legitimaci této organizace. Uznává pouze nově zvolený ÚV KSČ na mimořádném XIV. sjezdu strany. Dále děkuje všem mladým lidem, že se účinně zapojili do podpisové akce, kterou už podepsalo 28 500 občanů.

A NA KONEC...

Z „Nových neučesaných myšlenek" St. Jerzy Lece.

— Ne každá šedá hmota má něco společného s mozkem!
— Když lidožrouti chtějí přijít na chuť vědě, vyříznou učencům jazyky.
— Ruce umyté od krve ve vodách Léthé nezapomínají zabíjet.
— Existují velká slova tak prázdná, že v nich lze věznit národy.
— Myslím si, že někteří vládci by poddaným ufali ruce, kdyby je nepotřebovali aspoň k tleskání.
— Ti, kdo se bojí holé pravdy, odírají z ní kůži.
— Kat vystupuje obvykle v masce — spravedlnosti.
— Když se despoti vracejí k teroru, můžeme klidně spát. Není to žádný podvod.
— Kdo přišel na stopu myšlenky, nechť ji nedává očichávat psům.
— Kde vzít odvahu? Odvážní si ji vzít nedají!
— Ten, kdo pořád šlape po právu, stojí málokdy na pevných nohou.
— Tomu, kdo již jednou byl pomníkem, je zatěžko stát se modelem.
— Touha satrapů: zlomit páteř i těm, kteří ji nemají.
— Hrůza budoucnosti: Mluvící pomníky.
— Opravdový tvůrce si nepřátele tvoří sám.
— Plaval s proudem, ale kraul, aby mu nebylo vidět do tváře.
— Kolik je těch, kteří ponížené pokyvují hlavou, aby se mohli kochat svým pupkem!
— Nediv se, že kdo nevoní, je rád, když mu počkařují.
— Ještě žádný karabáč nezadržel čas.
— Strašný je roubík pomazaný medem.
— Rodinný kruh se nedělá kružítkem.
— Provádějí se prý zkoušky, v jakých politických podmínkách může žít člověk.

Svobodná
DRUHÉ PONDĚLNÍ ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ
PRAHA 26. SRPNA 1068
ROČNÍK XXIV – ČÍSLO 238

mladá fronta

DENÍK MLADÝCH

94

MLADÁ FRONTA – 26. SRPNA 1968 – DRUHÉ PONDĚLNÍ ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

Dvoustránkové vydání v obvyklém formátu.

Strana první:

Lid nepřijme porobu

Původní zpráva Jiřího Hynka

Představitelé KSČ se sešli v neděli k večer u s vedoucími redaktory našeho svobodného tisku, rozhlasu a televize. Zastupující vedoucí tajemník UV KSČ V. Šilhan a člen předsednictva UV KSČ Zd. Hejzlar informovali novin áře o důležitých otázkách současné situace.

Pozornost novinářů byla upřena především k cestě presidenta L. Svobody do Moskvy a k jednáním, která se tam vedou. Tato jednán i se proti očekávání protáhla, nastaly komplikace a není jistota, kdy vlastně skončí, protož e se ho nyní zúčastňují také zástupci okupantských států.

V době, kdy odjel president do Moskvy, zhoršili okupanti svými dalšími brutálními zásahy situaci v Praze. Vzniká nebezpečí různých srážek a provokací okupantů, kteří by chtěli jednak masakrovat naše lidi, jednak dokázat, že je u nás nebezpečí kontrarevoluce, a že tu proto musí zůstat na věčné časy.

„Ústřední výbor KSČ, Národní shromáždění a vláda republiky jsou si vědomy velmi vážné situace, která vzniká tím, že president republiky je mimo hranice státu poměrně dlouhou dobu. Během této doby se pro nás situace nejenom nezlepší, ale v jistých okamžicích i zhoršuje. Proto ústřední výbor KSČ, Národní shromáždění i vláda odeslaly presidentu republiky do Moskvy dopis, ve kterém ho informují o situaci, v němž uvádějí různá konkrétní fakta napjaté situace a v závěru dopisu dávají v úvahu, zda by neměl přerušit jednání, vrátit se do Prahy a konzultovat s našimi politickými orgány, aby ho informovaly o situaci lépe, než je to možné pomocí různých zpráv vysílaných do Moskvy. Tak by získal lepší přehled o atmosféře, která u nás vznikla, a podle ní by pak měl při dalších jednáních postupovat," řekl mj. V. Šilhan.

Je důležité, že obdobné stanovisko si zcela sami vytvořili také představitelé ústředního výboru KSS v Bratislavě, žádající urychlený návrat L. Svobody do vlasti.

Zástupce naší redakce, který se této tiskové konference zúčastnil, položil otázku, zda je ústřední výbor KSČ připraven na různé eventuality, až skončí jednání v Moskvě a president se vrátí domů. Vyslovil názor, že boj za svobodu a za odchod okupantů nesmí skončit žádným kompromisem, žádným novým oklamáním našeho lidu po vzoru bratislavské rezoluce, ani případně nějakým chlácholicím a kompromisnickým výsledkem, za nímž by se ve skutečnosti schovávaly nějaké tajné dohody, které by nebyly lidu sděleny.

V. Šilhan na to odpověděl: „Nepřijmeme takové dohody, které by znemožnily plnění akčního programu KSČ z letošního roku, omezily naše občanské svobody a znemožnily nám provádět započaté reformy v hospodářské a politické oblasti.

Stejně tak nelze přijmout žádné dohody, které by byly v rozporu s programem naší vlády, schváleným Národním shromážděním."

Postoj našeho lidu k tomu, co se zatím nazývá až příliš slušně „jednáním„ v Moskvě i pustit vojenskou okupaci naší země, ubránit svobodu, být pány ve svém domě a vyhnat z naší země lupiče.

PŮL PRAVDY

Moskevský rozhlas, proslulý svými lživými relacemi, řekl po dlouhé době konečně kus pravdy. Hlásil, že proti vojákům okupantských armád stojí česká a slovenská mládež. V tom má pravdu; ovšem, jak už to mezi těmito velmistry lží je zvykem, hned dodal, že většina opozice proti okupantům pochází z řad mládeže a nikoliv od dospělých. Připustil, že prý se ovšem také najdou dospělí lidé, kteří jsou nepřáteli okupantů.

Ano, naši mladí lidé se chovají znamenitě, složili svou zkoušku dospělosti a zralosti na výbornou. Jsou to skvělí, stateční, chytří a neústupní lidé. Jen hlupáci si mohou myslet, že mají jiné názory, než jejich otcové. Všichni bez ohledu věku jsme proti okupantům. To je naše jednota, moskevští lháři!

LUDVÍK SVOBODA ODMÍTÁ KAPITULACI

Moskva: Už čtvrtý den

Jak hlásí agentura AFP, vyvrcholila v neděli čs.-sovětská jednání v Moskvě do těžkého napětí. Podle komentáře z Paříže vyvstaly nepřekonatelné potíže: **President Svoboda odmítl** příjmout umístění okupačních jednotek na západní hranici ČSSR a odmítl znovu zavedení cenzury.

Podle různých pramenů předložila totiž sovětská strana tyto požadavky: Za to, že uzná vedení strany a vlády před okupací, obdrží souhlas k trvalému umístění ozbrojených sil „pěti" především kolem našich západních hranic, bude zavedena cenzura a demokratizace bude zastavena na úrovni květen 68 (jinými slovy SSSR nemíní vzít na vědomí vše, co se odehrálo po květnu včetně XIV. sjezdu KSČ).

Jednání jsou pochopitelně svízelná. V neděli večer obdržela vláda ČSSR z Moskvy tento dopis:

„Drazí spoluobčané, srdečně vás pozdravujeme jménem celé naší delegace. Během dnešního dne bylo dále jednáno a budeme pokračovat i v noci. Víme, že na nás myslíte, i my myslíme na vás, oceňujeme váš klid a rozvahu, které jsou nám zde velkou podporou. Prosíme vás, abyste takto vytrvali i nadále. Ještě jednou vás zdravíme a myslíme na všechny doma.

Vaši Svoboda, Dubček, Císař, Černík, Smrkovský a další."

Z telegramu tedy vyplývá, že v Moskvě je také předseda ČNR dr. Čestmír Císař. Údajně jsou dále přítomni jednání Bohumil Šimon, Josef Špaček a také Oldřich Švestka a východoslovenský svobodný vysílač uvedl nezaručenou zprávu, že do sovětského hlavního města odjel také Rigo.

V pondělí přišel z Moskvy vzkaz od A. Dubčeka:

„Drazí spoluobčané! Zdravíme vás a děkujeme za klid v mimořádné situaci. Naše jednání bude pokračovat i v noci. Těšíme se domů. Podepsáni Svoboda, Dubček, Smrkovský a další."

Dnes ráno byla podle všech příznaků zahájena opět čs.-sovětská jednání. Ve chvíli, kdy píšeme tyto řádky, hlásí světové agentury, že do Moskvy přibyli tajně Gomulka, Ulbricht, Kádár a Živkov, aby se ve vhodnou chvíli připojili, a tak se po Bratislavě znovu uskutečnila schůzka „šesti". Prý má jít o schůzku představitelů Varšavského paktu. Že bude chybět soudruh Ceaušescu, je pochopitelné už ze stanoviska, které rumunský představitel k okupaci Československa už několikrát vyslovil.

Sovětská tisková agentura TASS jako obvykle je ve zprávách z jednání střídmá. V nic neříkajících komuniké je patrna snaha vnést nervozitu do Československa a způsobit napětí mezi československým národem a jeho představiteli a vnést mezi ně nedůvěru.

My doma sledujeme jednání v Moskvě s napětím, ale stále rozvážně a trpělivě. Nedáme se strhnout okupantskými provokatéry, ale tento náš klid je stejně rozhodný jako na začátku okupace: Nepřipustíme okupaci, chceme svobodu!

VLÁDA JE VE SPOJENÍ S PRESIDENTEM

Vláda projednala 24. srpna zprávu náměstka ministra zahraničních věcí o ohlasu vývoje událostí v ČSSR v zahraničí. Uložila mu, aby prostřednictvím velvyslanectví SSSR vyzval představitele intervenčních vojsk k jednání s představiteli vlád o některých naléhavých otázkách, jako je návrat čs. turistů ze zahraničí, otevření brněnského veletrhu apod.

Jedná se dále o dopravě čs. občanů do vlasti a o péči o ně po dobu, než se navrátí.

Zástupce velení čs. armády sdělil vládě, že jsou přesně plněny rozkazy presidenta republiky L. Svobody a min. národní obrany Dzúra. Vláda uložila velení čs. armády, aby ji nadále informovalo.

Vláda schválila opatření, která činí někteří ministři k zabezpečení zásobování. Min. zemědělství a výživy vládu informoval o stavu zemědělské výroby a sklizně. Vláda přitom ocenila pomoc všech pracovníků, zejména brigádníků, kteří pomáhají i ve ztížených podmínkách při sklizni mimořádně důležitých produktů.

Vláda vzala na vědomí telefonickou informaci místopředsedy vlády dr. Colotky, že předsednictvo ÚV KSS a Slovenská národní rada jsou plně solidární s politikou ústavních orgánů ČSSR. Vláda vyslovila souhlas s tím, aby její místopředseda se zatím do Prahy nevracel a nadále se účastnil prací slovenských orgánů.

Vláda je ve spojení s presidentem republiky.

Sejde se ÚV KSČ

Předsednictvo ÚV KSČ svolává na úterý plenární zasedání ústředního výboru KSČ a Ústřední revizní a kontrolní komise. Za přítomnosti tajemníků krajských výborů KSČ a městských výborů KSČ Prahy a Bratislavy má v programu 1. Hodnocení situace od začátku okupace, 2. Zpráva o jednání čs. delegace v Moskvě.

96

Slováci a Češi jednotni

Predsednictvo Slovenské národní rady odpovědělo na dopis České národní rady:

„Pozdravujeme vás v týchto osudových chvíľach, kedy oba naše národy a všetok pracujúci ľud Československa dokazuje pevné odhodlanie hájiť suverenitu a integritu nášho spoločného štátu, budovaného na princípoch socializmu a demokracie tak, ako bola prejavená v našom pojanuárovom vývoji.

Spolu s vami sa domáhame odchodu sovietskych jednotiek a niektorých štátov Varšavskej zmluvy z našej vlasti a obnovenie normálneho života v rodine rovnoprávnych socialistických národov, pod vedením našich politických a ústavných predstaviteľov s. Svobodu, Dubčeka, Smrkovského a Černíka. Sme presvedčení, že morálna jednota a bezprikladná jednotnosť obochh našich národov a všetkého ľudu Československa bude korunovaná úspechom. Pozdravujeme vás, drahí bratia, v pevnej nádeji, že čoskoro vyjde naša spoločná vlasť k šťastnejším dňom."

Co říkají Kladenští

— Jaká je nálada u vás v ocelárnách?

— Normální. Ještě před generální stávkou jsme jako jediní a první na okrese stávkovali, pak ve čtvrtek šli lidé do ulic a teď už se snažíme chod fabriky normalizovat.

Stejně jako celá republika žádáme: aby okupační vojska opustila ČSSR, aby nahradila způsobené škody, aby byli propuštěni všichni internovaní a aby nakonec byla zajištěna nezávislost.

A ještě jedna taková maličkost: byli jsme kolektivním členem SČSP (jednotlivě to nemělo cenu, stejně se nic nedělalo), tak jsme teď kolektivně vystoupili.

NEVĚŘTE!

Jak jsme před polednem zjistili, začal hlásit městský rozhlas v Praze. Nevěřte jim, jsou to zprávy okupantů!

Svět stojí za námi

Když jsem v březnu toho roku přebíral funkci předsedy ÚV ČSM, bylo mi jasné, že budu jeho posledním předsedou. Vývojový trend našeho mládežnického hnutí směřoval k rozbití jednotné jediné organizace — ČSM do několika organizací podle sociálního a věkového složení a zájmů mládeže. Byla to správná tendence a postavil jsem se jí proto do čela. Mnozí mě pochopili a proto podporovali, jiní nepochopili a zatracovali.

Pak ale přišel onen tragický den, 21. srpen 1968 — invaze těch, od nichž to téměř nikdo nečekal. A nás všechny, kteří jsme se předtím postupně rozdělovali a oddělovali, znovu rázem všechny cosi spojilo. Pouty tak silnými, že byly překonány v jediném okamžiku zákonitě a objektivně existující diference mezi jednotlivými skupinami mládeže v mládežnickém hnutí,

Nebylo to nic menšího a nic většího než **vlastenectví**. Vlastenectví, které vytrysklo z hloubi duše mladých lidí a které vedlo k nenávisti k okupantům, byť na jejich čepicích byla rudá hvězda. Vlastenectví a nenávist, které všem chlapcům a děvčatům velely: sjednotit síly do boje proti agresorům. I já komunista, ale především vlastenec, který napomáhal dříve diferenciaci, jsem začal sjednocovat. Nedalo to žádnou práci. Zároveň jsem však přemýšlel a přemýšlím.

Zlé doby přejdou. Historie nezná okupaci, která by byla trvalá. Žoldáci odtáhnou a my se vrátíme, možná k předsrpnovým poměrům. V mládežnickém hnutí se pravděpodobně a zcela správně znovu projeví tendence se členit. Vytvářet organizace podle vých zájmů, věku, sociálního postavení. Neměli bychom však zapomenout na to, co nás jednocuje nyní. Na vlastenectví a nenávist ke všemu, co naší vlast ohrožuje. Tím spíš, že dnes ještě nevíme, jak vlastně všechno dopadne. Jestli dosáhneme skutečné svobody, skutečné demokracie, skutečně lidského socialismu. Ale i kdyby to dopadlo sebelépe, vztah k vlastní zemi je hodnota trvalá. Měla by platit nejen v dobách zlých.

Dnes jsme se sjednotili k společné věci. Mnohde dokonce okolo ČSM. A i když v budoucnu opět bude více mládežnických a dětských organizací, to, co se stalo, nám přikazuje, buďme jednotni i v budoucnu! Buďme jednotni, buďme vlastenci, socialistickými vlastenci. Internacionalismus, aby vůbec mohl existovat, potřebuje především vztah k vlastní zemi. A nezapomeňme také na dnešní nenávist.

Naše socialistická vlast, která tolik utrpěla, od nás bude tuto jednotu vyžadovat. Zbyněk Vokrouhlický, předseda ÚV ČSM.

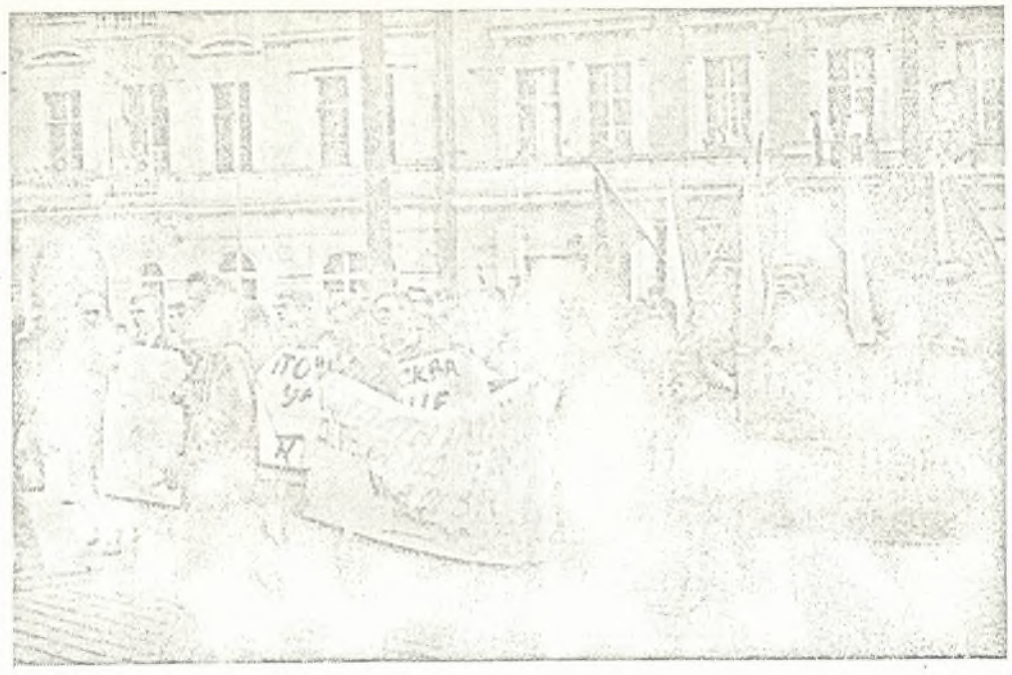

Mladá svobodná Praha

Strana druhá:

ZE ZAHRANIČÍ

Od počátku intervence v Československu nebyly v Moskvě, kromě orgánu KS USA Daily World, dány do prodeje žádné časopisy západních komunistických stran. Jde zejména o deníky L'Humanité (Francie), l'Unitá (Itálie), Morning Star (Velká Británie), Le drapeau rouge (Belgie), Volksstime (Rakousko) a Land og folk (Dánsko). A takhle by to, podle představ okupantů, mělo v budoucnu opět vypadat i u nás.

Ota Šik k situaci. Náměstek předsedy vlády a člen předsednictva ÚV KSČ Ota Šik uspořádal v Bělehradě tiskovou konferenci, na níž zdůraznil, že všechny cíle, jichž okupanti chtěli dosáhnout násilným vpádem do ČSSR, ztroskotaly, a to hlavně díky jednomyslnému odporu obyvatelstva. Okupantům se nepodařilo získat dostatečný počet kolaborantů, z nichž by mohli vytvořit loutkovou vládu.

I zahraniční vozy kontrolovány. Sovětské okupační jednotky jsou nuceny prohlížet v Československu auta označená zahraničními poznávacími čísly — sdělil v neděli večer moskevský rozhlas, vysílání pro Československo. Důvod? Prý je nebezpečí, že tato auta převážejí zbraně.

J. P. Sartre:

JE TO VÁLEČNÝ ZLOČIN

Je to válečný zločin. Známý francouzský filosof Jean Paul Sartre řekl v interview pro římský komunistický list Paese sera, že je cokoliv jen ne antikomunista a pak dodal: „Není mi jasné, v jakém zájmu a ve jménu koho podnikají socialistické, země takový krok! Považuji to za čistou agresi, kterou kvalifikujeme jako válečný zločin ve smyslu mezinárodního práva. Intervence v Československu bude mít negativní důsledky pro celý svět, pocítí to celé demokratické hnutí na Západě a mezinárodní vztahy a mírové naděje pokrokového lidu tím utrpí. Sovětský model není už déle udržitelný, protože je založen na byrokratismu. Nový kurs přijatý Československem by naopak mohl být přitažlivý pro mnoho lidí."

Nedovedou nic jiného než lhát

99

Doklady o kontrarevoluci v ČSSR okupační jednotky pěti signatářů Varšavské smlouvy nenašly — a tak si je vyrábí samy.

Včera rozhlasový vysílač Vltava, německý a moskevský rozhlas oznámily, že v Československu byl dopaden kontrarevoluční vysílač tak dobře zařízení, že je zřejmé, jak dlouho se musely protisocialistické síly připravovat. A jaká je pravda? Aby se okupační síly mohly chlubit činem, rozstřílely budovy a zařízení Čs rozhlasu ve Strašově na Plzeňsku takovým způsobem, že bude trvat tři roky, než bude moci opět vysílat.

Rozhlas, televize a tisk okupační pětky též přinesly zprávy, že kontrarevolucionáři v Československu strhávají obrazy presidenta republiky Ludvíka Svobody, protože odejel k jednání do Moskvy. Pravda? Tak jako v uplynulých nocích v Gottwaldově, Praze a dalších obsazených městech opět strhávaly hlídky okupační armády obrazy našeho drahého presidenta, šlapaly po nich — toto dílo nelze připsat jiným chuligánům.

Můžeme též předpovídat, co bude hlásit TASS dnes.

V neděli večer kolem půl desáté totiž spustily okupační jednotky v hlavním městě republiky děsivou střelbu. Signálem byly salvy automatů, ale během minuty se přidaly v mnoha čtvrtích Prahy kulomety, zazněly i rány z děl pancéřů. Kravál trval asi deset minut. Všechny náboje šly prý do vzduchu. Kromě okupačních vojáků nebyl v té době na ulicích ani človíček, protože po zkušenostech s okupanty střílejícími po všem, co se v noci jen pohne, občané nevycházejí.

A tak můžeme čekat hlášení o tom, jak hrdinně se museli intervenční jednotky v neděli večer bránit kontrarevolučním bojůvkám...

Na mnoha pražských nárožích je barvou napsáno: TASS překonává Goebbelse. K tomu není třeba už nic dodávat.

Jak se píše v deníku Neues Deutschland, byla armáda NDR požádána o pomoc naší vládou dne 21. srpna. Jestli nás ovšem neklame paměť, vpochodovala k nám v noci z 20. na 21. srpna — tedy vlastně s pozoruhodnou předvídavostí.

List Neues Deutschland opomíjí možnosti „vlastních" zdrojů informací a přetiskuje pouze zprávy TASS a moskevské Pravdy. A tak lze — podle Neues Deutschland — konstatovat, že východoněmecký čtenář dodnes neví, že například okupační jednotky zatkly A. Dubčeka, O. Černíka, J. Smrkovského a další vedoucí stranické a státní funkcionáře. Neví, že soudruh Dubček byl na XIV. sjezdu strany opět jednomyslně zvolen do čela KSČ. Neví, že o agresi, na níž se podílejí vojska jeho země, jednala Rada bezpečnosti. Neví, že okupaci Československa odsoudily desítky vlád a mezinárodních institucí, že ji odsoudily desítky komunistických stran, mezi nimi dvě největší západoevropské komunistické strany: francouzská i italská.

A docela určitě se nedoví, že v noci ze soboty na neděli řádili okupanti v pražských ulicích jako pistolníci na divokém západě, že střílelí bez výstrahy po náhodných chodcích, po sanitních i civilních vozech, po hlídkových automobilech naší Veřejné bezpečnosti.

Jiří Lesný

I v Moskvě demonstrace

V posledním čísle MF jsme vás už informovali o tom, že v Moskvě byly zatčeny čtyři osoby z patnáctičlenné skupiny intelektuálů, která připravovala protestní akce proti násilné okupaci Československa. Jak hlásil v noci svobodný československý rozhlas, k protestní demonstraci na Rudém náměstí přesto došlo.

Protestní hladovka

Paříž. — Po celou dobu jsme sledovali cestu osmi statečných mladých mužů, kteří vezli léky do nemocnice Alberta Schweitzera v Lambaréne. Nyní expedice dorazila do Paříže. Jakmile se osm chlapců dozvědělo, co se stalo, rozhodli se zahájit zcela v duchu svého humanitního poslání protestní hladovku před velvyslanectvím SSSR, jestliže jednání presidenta Svobody v Moskvě neskončí úspěšně.

Náš hlas: Jděte domů!

Z DOMOVA

● **Pasová kontrola** na letišti v Praze sdělila, že přistání sovětských letadel v noci z 21. na 22. srpna zajišťovali na přímý příkaz náměstka ministra vnitra Šalgoviče, který je prý ujistil, že tato opatření se uskutečňují se souhlasem předsednictva ÚV KSČ a presidenta republiky. Že jde o podvod, dozvěděli se prý až příštího dne z usnesení předsednictva ÚV KSČ. Všichni pracovníci vyslovují svou věrnost soudruhům Dubčekovi, Svobodovi a Černíkovi. Dobře. Podle našeho názoru pomoc okupantům v rozhodující chvíli nelze nyní zakrýt sebekrásnějším prohlášením.

● **Leták** s titulkem kladenská Mladá fronta si vydává mládež na Kladně. Obsahem tohoto letáku jsou převážně zprávy z legální Mladé fronty se sídlem v Praze a z legálního časopisu Mladý svět. Číslo MF vyšlo také na Zbraslavi.

● **Ulice** a domy Lidic lemují československé, na půl žerdi stažené státní vlajky. Velký plakát v ruštině vyzývá okupační vojáky, aby nestříleli a aby se vrátili domů. Podepsány jsou lidické matky. „Pro každého je to hrozné, ale představte si, jak pro nás," říká jedna z nich. „My už nemáme syny, máme jen vnuky a teď si říkáme, na jak dlouho ještě?" V pozadí za pomníkem, na státní silnici, stojí tanky a auta sovětských okupantů.

● **Naše brněnská pobočka obsazena.** Od druhého dne okupace naší vlasti vycházela brněnská Mladá fronta zcela normálně s vysokým nákladem až do včerejšího dne, kdy byla obsazena a pracovníci vyhnáni. Hned večer však vydali leták v počtu 5000 kusů o pohřbu šestnáctiletého chlapce, jehož zastřelili v okolí Brna okupanti.

● **Čs. olympijský výbor** poslal předsedovi MOV oficiální stanovisko, v němž vyjadřuje svůj názor, že Sovětský svaz a další čtyři okupantské země agresivním obsazením Československa se vyřadily z účasti na olympijských hrách.

Nechtějí nosit cizácké odznaky. Vojenští piloti z útvaru 4450 v Mladé odmítají nosit letecké pilotní odznaky, shodné se sovětskými. Vzkázali nám, že okupantům v ničem nepomohou a budou plnit pouze rozkazy presidenta republiky Ludvíka Svobody.

ČSTV odvolává veškerý sportovní styk na území republiky a současně i mezinárodní styky našich a zahraničních sportovců.

— — —

Setkání se syny

ZASE JE TEDY VIDÍM. *Jsou skoro stejní jako ti před třiadvaceti lety — jejich tátové. Uniformy mají zrovna takové a zbraně podobné. Jenže tenkrát v Osvětimi znamenali pro nás život.*

Ten okamžik 27. ledna 1945 ve dvě hodiny odpoledne, kdy první rudoarmějec přišel do hlavního osvětimského tábora mne poznamenal téměř na čtvrt století života. Od té chvíle jsem je miloval — je i jejich zemi, nedal na ně dopustit, hájil je, recitoval o nich básně. I později, když jsem poznával kolik nesvobody, šovinismu, velkohubosti i přetvářky je v prvním socialistickém státě světa, nalézal jsem pro ně slova omluvy — mají to těžké, velké země, carismus, válka. Ale lid je dobrý. Tvrdili nám — vy jste naši nejlepší přátelé a my vaši.

ZASE JE TEDY VIDÍM. *Jenže tihle nepřinesli svobodu a život, ale smrt a žalář. Přijeli s nimi synové těch, kteří nás za ostnatými dráty vraždili v plynových komorách, obušky, střelami do týla. Otcové stáli proti sobě, muži s rudou hvězdou proti smrtihlavům. Jejich synové jdou společně proti nám. Tehdy tyrani a tehdy osvoboditelé se dnes spojili v okupanty.*

ZASE JE TEDY VIDÍM. *Jenže dnes jsou to nepřátelé a okupanti. Chtěl bych jim říci: Všechno, co kdy v mém srdci bilo pro vás, jste dokázali dokonale zničit. Tam, kde byla vděčnost a láska, je jen hluboký odpor, nenávist a pohrdání. Rudá hvězda osvětimské svobody se změnila v symbol československého žaláře.*

Vězeň z Osvětimi číslo 147 743

NEDĚLE V MONTÉRKÁCH

Je slunečná neděle, vroubená okupantskými tanky se zvukovou kulisou poplašných i smrtících dávek z pušek a samopalů. Po ulicích jezdí obrněné transportéry, ale tady, v jedné z našich největších továren, v pražské lokomotivce n. p. ČKD Praha, zvučí soustruhy, vrtačky a hoří ohřívací pece. Takřka všichni zaměstnanci nastoupili normálně do práce a budou na svých místech odpoledne i v noci.

Jsou tady staří i mladí, kteří se narodili dávno po revoluci a donedávna ještě ani pořádně nevěděli, co je politika a co znamená válka. Teď malují a lepí plakáty, sáčkují pytlíky s moukou, po jednom kilu — aby jejich matky nemusely stát ve frontách a měly z čeho vařit, skládají na nádraží broskve. Jsou všude, kde je jich třeba, kluci, kteří ještě včera brnkali na kytary, a holky, které střídaly v tanečních partnery a přijímaly pozvání na rande.

Hovořím s nimi, jejich tváře jsou skoro ještě stále dětské, ale oči jsou nejlepší legitimace. Jsou vážné a říkají, že za pět dní zestárly o dvacet třicet let. Že dostaly důkladnou životní lekci. Oči hovoří za všechno... Dostal jsem strašný vztek, šeptá dvacetiletý Pavel. Před třemi lety jsem vystoupil z čeecsm. Když přišli okupanti, dostal jsem šok, cítil jsem se sám, co zmůže jedinec proti přesile? A tak jsem přišel na celozávodní výbor a jsem tu ve dne v noci.

Prohlášení zaměstnanců n. p. Mír

Zaměstnanci tiskařských závodů národního podniku Mír co nejostřeji protestují proti násilnému přerušení výroby a obsazení svých závodů okupační armádou. Denně nám vzniká obrovská ztráta a je nám znemožněno informovat v plném rozsahu naše občany pravdivými zprávami. Chceme svobodně pracovat!

Žádáme ústřední výbor naší strany, Národní shromáždění a vládu naší republiky, aby okamžitě zajistily bezpečný návrat naší delegace z Moskvy. Prodlužování pobytu v Moskvě nepřispívá ke klidu našich občanů a nasvědčuje, že ze strany okupantů se projevuje neústupnost. Přijeďte, i když se nedohodnete! Nechceme žádný kompromis!

Z důvodu zrady Německé demokratické republiky a připojení se k okupaci přerušujeme smlouvu o přátelství s podnikem Viktoria z Heidenau. Vyzýváme naše přátele z tohoto podniku, kteří při návštěvě našich závodů velmi sympatizovali s naším politickým vývojem, aby protestovali proti účasti armády Německé demokratické republiky na okupaci Československa.

Znovu žádáme:

1. Okamžitý odchod okupační armády z naší republiky.
2. Okamžité propuštění internovaných našich představitelů.
3. Okamžité zastavení vraždění nevinných občanů a propuštěn všech zatčených osob.
4. Náhradu všech škod napáchaných okupací.
5. Pokračování v našem poslednovém politickém vývoji založeném na svobodě slova a tisku a demokracii.

Slibujeme, že nepodlehneme jakémukoliv nátlaku a odsuzujeme hrstku kolaborantů.

Nechť žije Československá socialistická republika!

Nechť v nejkratší době je opět svobodná!

Chtěli by nás zlomit

Několikrát jsem byl svědkem, jak sovětští vojáci začali palbu bez jakéhokoliv podnětu. Totiž jeden podnět tu byl — že existujeme a oni nás přišli porobit. Pochopil jsem, že i zdánlivá dezorganizace a nelogičnost v chování okupantských vojsk je vlastně záměrem. Pevná organizace dezorganizace — by se tomu dalo říci. Jenže ta dezorganizace má nakonec postihnout nás. Chtějí nás psychicky zlomit.

Někde jsem četl vylepené heslo: Zbavit nás mohou pouze toho, čeho se sami vzdáme. Je to hluboce pravdivé. Kompromisy v Čierné a potom v Bratislavě, nesmyslná snaha zachraňovat prestiž Sovětů, a nepodložené naděje, přinesly po pouhých 18 dnech strašné ovoce.

Uvažuji, co by se stalo, kdyby naši předáci zkušeně předvídali všechny možnosti. Přemýšlím, jak je strašné, že okupantská vojska mohla zcela pokojně a na mnoha místech překročit hranice našeho státu, kterému jsme si v posledních měsících přivykli říkat suverénní.

Nedalo se nic dělat? Vždycky se přece dá něco dělat, nedá-li se člověk zahnat strachem do kouta. Ivan Janda

Ještě si myslíš, že jsme baštou Antonína Novotného? — říká mi jiný chlapec. Ona to nikdy bašta nebyla, bylo to pár patolizalů, podívej, tam je právě jeden z nich...

Dívám se tím směrem, po nádvoří fabriky jde starší člověk, hlavu hluboko vraženu mezi ramena.

Pochopil?

Snad. Ale příliš pozdě.

Jde po nádvoří, stydí se a lidé si ho nevšímají.

Je neděle, slunečná neděle, lidé v lokomotivce pracují a na ulicích řvou tanky a samopaly chrlí poplašné a smrtící dávky.

MLADÁ FRONTA, deník mladých. Vychází ve vydavatelství Mladá fronta, tisknou stateční vlastenci jedné tiskárny. Rozšiřují všichni poctiví lidé.

27. srpna 1968

MLADÁ FRONTA

1. zvláštní vydání

MLADÁ FRONTA - 27. SRPNA 1968 - PRVNÍ ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

104

Jiná"hlavička" než obvykle. Tištěno na růžovém papíře. Rozsah jedna potištěná strana na obvyklém formátu.

PREZIDENT OPĚT V PRAZE

S ním přijeli: Dubček, Černík, Smrkovský, Kriegel, Špaček, Šimon

Dnes v ranních hodinách se do Prahy vrátil president republiky Ludvík Svoboda. S ním přijeli A. Dubček, ing. O. Černík, J. Smrkovský, F. Kriegel, J. Špaček, B. Šimon. Část delegace se měla v Moskvě zdržet ještě po několik dní. President republiky s delegací odjel okamžitě na Hrad. Očekáváme, že se nejdříve naše delegace bude informovat o situaci u nás, než někdo z nich podá zprávu o moskevských rozhovorech.

V Bratislavě začal dnes v noci mimořádný sjezd Komunistické strany Slovenska. Delegáti očekávají, že jim zprávu podá přímo soudruh Alexander Dubček.

Dnešní dopolední schůze Rady bezpečnosti (new-yorského času) byla odvolána, odpoledne se má sejít dr. Hájek s gen. tajemníkem OSN U Thantem. Teprve pak se rozhodne, kdy se RB znovu sejde.

105

Povzbuzení od profesora Štecha

Jaká je to doba, kdy se před tvýma očima dějí dějiny a ty můžeš pozorovat a sledovat jejich vznik v úzkostných a nejistých dnech. Ve chvílích strachu si však uvědomuješ pojednou jsoucnost národa. Co je jinde pojmem, dějinnou, politickou, či socialistickou otázkou v historii, básnickou představou či citovou vírou, objevuje se najednou jako neviditelná síla a živelná moc, která spojuje a váže individuální jedince v příslušníky živelného útvaru. Spojuje, váže a drží lidi, mění je v jednotu, řídí jejich jednání, přemáhá drobnou osobní praktičnost, spekulaci. Vytváří předtím nebývalé vztahy. Ve chvílích obecného zmatku, v návalech náhlých obav, soukromých kalkulací, se stávají před tvýma očima jinými bytostmi, pouhou příslušností k celku, který si předtím sotva uvědomovali, a který nemívá vztah k jejich konání.

Starý churavý člověk se blíží bázlivě k davu čekajícímu na chléb a s úžasem vidí, jak mu sousedé a neznámí ochotně opatřují potraviny. I tam, kde počítal s hodinami postávání, pomáhají neznámému. Ochotně vykonávají zákroky, usmívají se na sebe, vázáni srdečnými úzkostmi, vzájemným přesvědčením, vespolnou nadějí, nenávistí a odporem. Dav už není davem, město přestává být cizí venkovu a ti, kdož si zvykli počítat s každým grošem a jakoukoliv výhodou, se mění v podivuhodnou sílu, která společně miluje i nenávidí, strachuje se toužit a bojuje vnitřně spojená s půdou, dějinami a vitálním elánem, který prostupuje všechny citem, společnou vírou a doufáním. Národ přestává být abstrakcí a stává se silou, která váže a elektrizuje jedince v dříve nepředstavitelné nadstavbě. Jak řekl Jan Neruda: „... jako bílý bůh, to národ spravedlivý." Jeho bytí si právě nyní uvědomujeme.

Smí německý voják na cizí území?

Když si velmoci koncem druhé světové války dělily svět, dohodli se především na tom, že musí všemi možnými prostředky zajistit, aby žádný německý voják již nikdy v budoucnu nemohl vstoupit jako agresor na cizí půdu. Takto si to řekli v Jaltě Stalin, Roosevelt a Churchill. Tak to také nadiktovali do konkrétních dohod v roce 1945 v Postupimi, kdy už na troskách Reichstagu vlál vítězný prapor.

Stanovili tehdy, že se v Německu nikdy nesmí objevit militarismus, neonacismus a revanšismus. Konkrétně to pak vyjádřili v ustanoveních o zřízení čtyř okupačních zón, o prohlášení fašismu za válečný zločin a stíhání válečných zločinců i mezinárodním tribunálem, o dekartelizaci velkých koncernů, o zákazu Německu vyrábět atomové, bakteriologické a chemické zbraně. Němcům bylo dovoleno vybudovat jen minimální armádu, nezbytně nutnou pouze k ochraně vlastních hranic. Všechny velmoci se slavnostně zavázaly, že nikdy nedopustí, aby byt jen jediný německý voják se stal znovu agresorem.

A najednou se stalo neuvěřitelnou skutečností, že to byli právě vojáci NDR, kteří pod sovětským velením přešli hranice cizího státu se zbraní v ruce opět jako okupanti. To je porušení Postupimské dohody mnohem vážnější, než např. výstavba základen bundeswehru ve Španělsku nebo ve Francii. Jsou přísně omezena a nestřílí se z nich, zatímco u nás se už z německých zbraní v rukou německých vojáků třiadvacet let po válce znovu střílelo! A že tito vojáci své „umění" nezapomněli, dokazují masakry v Liberci i jinde.

Dvacet let nás z Berlína varovali před západoněmeckým nebezpečím. Dvacet let nás zapřísahali svým přátelstvím. Ale protože se asi domnívali, že jsme nedoslýchaví, přišli nám to sem říci — zbraněmi.

Lidová úsloví:

Pán bůh za šest dní stvořil svět a okupanti za šest dní nevytvořili ani vládu.

Černé divadlo zahájilo předčasně sezónu: 21. srpna o 23. hodině. —

Okupantům ani vodu, leda Šaraticu.

Pojďme všichni v jeden šik,
Dubček je náš Jánošík.

Heslo:

Dějiny těchto dnů se píší azbukou, ale vejdou do všech abeced světa.

Důležité - pro národní výbory

Podle rozkazu velitele okupačních vojsk generála Pavlovského, nesmí okupační jednotky zasahovat do našich vnitřních záležitostí, musí opustit objekty československé armády, stáhnout vojenské jednotky z malých míst a ve velkých městech je umístit v parcích a na volných prostranstvích. Neblokovat veřejné a státní budovy, povolit, aby banky vydávaly peníze, evidovat škody způsobené vojskem.

Tento rozkaz obdržely všechny okupační jednotky. Proto národní výbory musí vystupovat jako orgány místní státní moci v souladu s platnými zákony a normami. Násilné zásahy okupačních vojsk je třeba považovat za protiprávní, odporující ústavě, zákonům i rozkazu velitele okupačních vojsk. Pro národní výbory nejsou směrodatné žádné rozkazy velitelství cizích vojenských jednotek. V případě nutnosti je třeba s nimi jednat výlučně v kolektivu a nikdy jednotlivě. Závažné problémy konzultovat s nadřízenými složkami.

Současně ÚV KSČ sděluje nižším orgánům, aby pracovaly v maximálně možné legalitě a konspirativní metody práce přejímaly jen v případě krajní nutnosti. Nechť nezapomínají, že jsou legálními orgány ve své vlastní zemi.

Konec prázdnin

Jak nařídil ministr školství, všude tam, kde to je jen možné, má školní rok začít normálně — 2. září 1968. Ale věřte — školu, kterou jsme za tento týden dostali, ta vydá za všechny university. Nejen pro nás, ale i pro naše nezvané hosty.

Pozor na provokatéry

Bylo zcela zaručeně zjištěno, že po Praze i jiných místech se pohybují česky hovořící civilisté, kteří se připojují ke skupinkám našich občanů a sprostými nadávkami se snaží vyprovokovat střetnutí s okupačními vojsky. Zachovejte klid a rozvahu, okupanty i provokatéry ignorujte!

STRUČNĚ:

○ Vláda ČSSR zaslala sovětské vládě ostrý protest proti tomu, že dne 25. 8. ve 21,45 hodin byla auta ministrů Krejčího, Řeháka a Pence na cestě z Hradu ostřelována okupačními jednotkami. Dále vláda protestuje proti tomu, že v Praze jsou dosud veřejné budovy, zvláště předsednictvo vlády, obsazeny vojáky, ačkoliv jejich stažení přislíbil již ve čtvrtek jejich velitel gen. Pavlovský.

○ Dnes se koná pohřeb ve strašnickém krematoriu sedmadvacetiletého dělníka Zdeňka Příhody, zastřeleného okupanty.

○ Býv. generál Šejna tvrdil v New York Times, že opustil ČSSR proto, že se mu nepodařilo informovat A. Dubčeka o chystaném sovětském útoku na Československo. Zabránil mu v tom především Kolder(?!)

○ Moskevský rozhlas: 400 amerických delegátů na geologickém kongresu v Praze byli agenty CIA. Jak prý si jinak vysvětlit, že už několik hodin po okupaci začalo v ČSSR pracovat 10 vysílačů tak silných, že mohou pocházet jedině ze zámoří?

○ ČTK: 500 účastníků geologického kongresu se v Praze ihned po okupaci přihlásilo jako dobrovolní dárci krve.

○ V londýnské sněmovně promluvil premiér H. Wilson, který z čs. skutečnosti vyvodil závěr o nutnosti upevnění NATO. Britská vláda ani neuvažuje o přerušení styků s pětí zeměmi, neboť jde o konflikt uvnitř komunistického světa. Nežádá to vůči nám ani dr. Hájek, uvedl Wilson.

○ Z dvojplošníku se včera nad Prahu sypaly balíky moskevské Pravdy.

○ Tito po rozhovorech s Ceaušeskem prohlásil, že Jugoslávie by považovala napadnutí Rumunska za válečný akt. SFRJ povolala do armády některé ročníky. Rumunsko ujistil svou podporou Čou En laj.

○ Podle sdělení Středočeského KV KSČ v celém kraji sílí důvěra v KSČ a je značný zájem o přihlášky do strany.

○ Kladenská mládež ze svých řad vytváří mladé milice.

○ Vláda svolává poradu předsedů KNV.

○ Ze schůze vlády se sděluje, že je zajištěn plynulý platební styk. Poštovní úřady dostaly pokyny, aby zajistily výplaty penzí a důchodů.

Poučné dokumenty

SOVĚTSKÁ NÓTA NĚMECKÉMU VELVYSLANCI V MOSKVĚ HRABĚTI VON SCHULENBURGOVI

Z 18. BŘEZNA 1939 (výňatek).

2. Sovětská vláda nezná žádné státní zřízení, které by zmocňovalo hlavu státu zrušiti bez souhlasu národa nezávislou existenci státu. Je těžko připustit, že by některý národ dobrovolně chtěl souhlasit se zničením své nezávislosti a s včleněním do jiného státu, a tím méně by to chtěl národ, který po staletí bojoval za svou nezávislou existenci.

3. Princip sebeurčení národů, na nějž se nezřídka odvolává německá vláda, předpokládá svobodné vyjádření vůle národa, které nemohou nahradit podpisy jednoho nebo dvou jednotlivců, třeba měli jakkoliv vysoké postavení. V daném případě nebylo žádného vyjádření vůle českého národa, dokonce ani ve formě plebiscitu, jak tomu bylo například při rozhodování o osudu Horního Slezska nebo Sárské oblasti.

4. Ježto tu nebylo žádného vyjádření vůle českého národa, nelze jinak, než považovat okupaci českých zemí německými oddíly a z toho vyplývající akce německé vlády za svévolné, násilné a útočné.

VARŠAVSKÁ SMLOUVA O PŘÁTELSTVÍ, SPOLUPRÁCI A VZÁJEMNÉ POMOCI.

Článek 8. Smluvní strany prohlašují, že budou působit v duchu přátelství a spolupráce k dalšímu rozvoji a upevnění hospodářských a kulturních styků, řídíce se zásadou vzájemného respektování nezávislosti a svrchovanosti a zásadou nevměšování do vnitřních věcí druhého státu.

SOVĚTSKÝ NÁVRH DEFINICE ÚTOČNÍKA PŘEDLOŽENÝ SSSR NA VIII. ZASEDÁNÍ VALNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ OSN (výňatek).

1. Za útočníka v mezinárodním konfliktu bude považován stát, který se jako první dopustí některého z těchto činů:

a) vypoví válku jinému státu,

b) jeho ozbrojené síly, i bez vypovězení války, proniknou na území jiného státu,

c) jeho pozemní, námořní nebo letecké síly budou ostřelovat území jiného státu nebo vědomě napadnou jeho lodi nebo letadla.

6. Žádná úvaha rázu politického, strategického nebo hospodářského ani snaha o využití přírodního bohatství na území napadeného státu nebo o získání jiných výhod nebo výsad jakéhokoliv druhu, ani poukazování na značné rozměry investovaného kapitálu nebo na jiné zvláštní zájmy na tomto území, ani odmítání přiznat mu podstatné znaky státu, nemohou ospravedlnit napadení, předvídané v bodě 1, ani hospodářské, ideologické či nepřímé útočné činy předvídané v bodech 2, 3, 4.

Ospravedlniti útok nemohou zejména:

A. Vnitřní situace kteréhokoliv státu, jako např.:

a) zaostalost některého národa politická, hospodářská nebo kulturní.

b) nedostatky vytýkané správě,

c) vytvoření nebo trvání toho či onoho politického, hospodářského nebo sociálního řádu.

Tato Mladá fronta vychází v úzké spolupráci s KV NF Středočeského kraje.

V PRAZE V ÚTERÝ 27. SRPNA 1968 ROČNÍK XXIV.

Svobodné slovo

LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ, NOSITEL ŘÁDU PRÁCE

Kdo zradil,
toho zrada čeká,
kdo zrazen,
ve cti bude žít.

SVOBODNÉ SLOVO - 27. srpna 1968

109

Dvoustránkové vydání na jednom listě normálního formátu.

Strana první:

Jednání v Moskvě skončena

KONEČNĚ DOMA

S DELEGACÍ, VEDENOU PRESIDENTEM REPUBLIKY LUDVÍKEM SVOBODOU SE VRÁTILI I INTERNOVANÍ ČLENOVÉ ALEXANDER DUBČEK, OLDŘICH ČERNÍK A JOSEF SMRKOVSKÝ, SPOLEČNĚ S PŘEDSEDOU ČS. STRANY SOCIALISTICKÉ, DR. B. KUČEROU.

PRAHA. — Krátce před půlnocí skončily v Moskvě rozhovory s Československou delegací v čele s presidentem republiky Ludvíkem Svobodou. Jednání probíhala — podle zprávy TASSU — v otevřeném a soudružském ovzduší.

Dnes v časných ranních hodinách se vrátila československá delegace do Prahy. S presidentem republiky Ludvíkem SVOBODOU se vrátili i internovaní představitelé, první tajemník ÚV KSČ Alexander DUBČEK, předseda vlády ing. O. ČERNÍK, předseda NS Josef SMRKOVSKÝ, předseda ÚV NF dr. Fr. KRIEGEL, dr. J. ŠPAČEK, vedoucí taj. doc. B. ŠIMON. S delegací se vrátil z Moskvy též předseda Čs. strany socialistické, ministr spravedlnosti dr. Bohuslav KUČERA.

Krátce po 10. hodině se sešla na Pražském hradě vláda, kterou její předseda ing. O. ČERNÍK informoval o jednáních v Moskvě. Během jednání se do schůze dostavil, srdečně pozdravován, president republiky Ludvík SVOBODA.

Krátce po půl jedenácté hodině projelo Václavským náměstím auto s některými členy naší moskevské delegace a dostalo se jim bouřlivého uvítání.

V době, kdy vychází toto vydání, zasedá v Praze Národní shromáždění, ve kterém jeho předseda Josef SMRKOVSKÝ podává zprávu o jednáních v Moskvě.

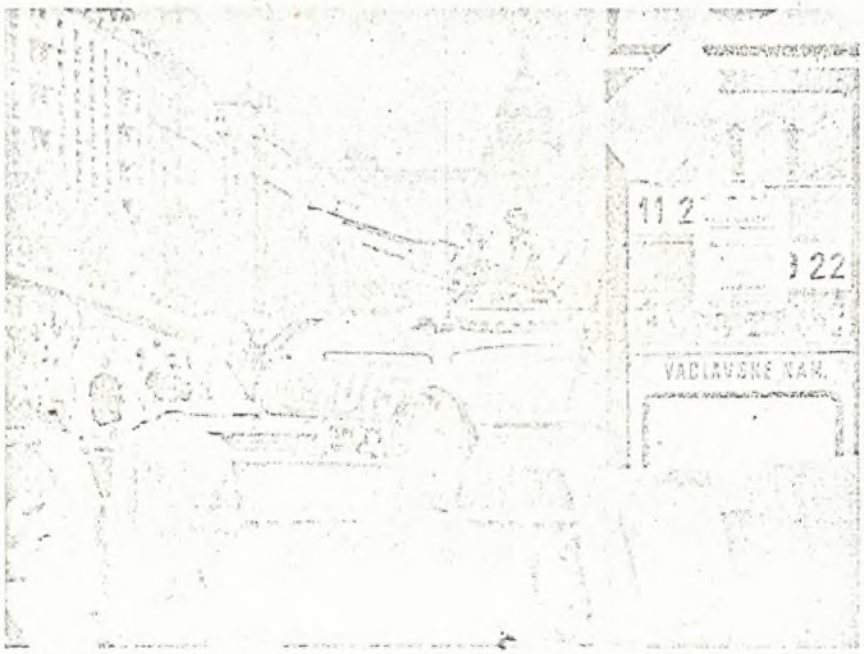

1/c

Děkujeme statečným doma

J. SMRKOVSKÝ PO NÁVRATU Z MOSKVY

Krátce po návratu čs. delegace z moskevských jednání poskytl předseda Národního shromáždění Josef Smrkovský rozhovor zpravodaji Čs. rozhlasu. Řekl v něm:

Těžko se mi mluví – Chci se prostřednictvím rozhlasu poklonit před naším národem a naší stranou.

ROZHLAS: Kdo všechno se vrátil?

SMRKOVSKÝ: Vrátili jsme se všichni, kteří jsme tam byli.

ROZHLAS: I Kriegel, Šimon ...?

SMRKOVSKÝ: Celá delegace.

ROZHLAS: Co budete nyní dělat?

SMRKOVSKÝ: No, někdo spí, protože dvě noci jsme nespali, druzí pracují, máme toho dneska před sebou ještě mnoho.

ROZHLAS: Kdy členové delegace promluví k národu?

SMRKOVSKÝ: Bude mluvit president republiky i první tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček, ale nevím v jakém pořadí. Neměli jsme možnost stanovit pořadí. Musíme to posoudit a dohodnout se na něm. Není to všechno snadné, ale myslím, že my, ta delegace, která byla v Moskvě, nejdeme shodné názory na to, co a jak dělat. Dnes není čas na nějaké dlouhé řeči. Já sám myslím, že se z toho dostaneme.

Slovo ke dni

V OKAMŽIKU uzávěrky tohoto legálního vydání Svobodného slova (v nenormálních podmínkách) víme jen tolik, že členové delegace jsou už zpátky v Praze, ale neznáme jediné slovo z komuniké. Nevadí. Z budovy Melantricha už odtáhly tanky, v ranních hodinách odcházeli ve skupinkách po dvaceti mužích, a zůstává ještě obrněný transportér s posádkou sovětské vnitřní stráže s plalovými lemovkami na brigadýrkách. A naši lidé kolem jsou připraveni, a další uklízejí na Václavském náměstí zbylé svinstvo.

NASTÁVAJÍ tedy dny bohdá radostnější. Tanky už jsou ve své většině pryč z celé Prahy, zůstává pár pěšáků — a i ti snad zmizí.

SNAD — to podmiňuje všechno myšlení této chvíle. Snad odejdou všichni, snad budou moci dále vycházet skutečně svobodné noviny, uslyšíme skutečně svobodný rozhlas i televizi. Říká se cosi o tom, že bychom měli mít jedinou cenzuru — při psaní o vztazích k socialistickým státům. Boji se, že bychom dál shromažďovali a publikovali dokumenty pravdy uplynulých dnů.

NUŽE — ty dokumenty budeme shromažďovat dál. Jednou zcela jistě spatří světlo světa. A jestliže nás president zaváže, abychom nepsali o socialistických státech, učiníme tak celkem rádi. A důsledně. Nebudeme o nich psát vůbec. Vymažeme je ze svého slovníku. Máme k tomu všichni dost důvodů. Než bychom snad měli psát cokoliv, co by se nesrovnávalo se svědomím a pravdou historie, budeme mlčet. Ale pravdu — v jakýchkoliv podmínkách — nezradíme.

TOLIK za nás. A teď ještě naléhavé slovo k vám všem, kteří jste četli v minulých dnech vydání našeho i ostatních listů, kteří jste naslouchali našemu legálnímu rozhlasu i televizi. Ani v těchto okamžicích jistě značného pohnutí — neztraťte:

● především klid a rozvahu, tak jak jsme ji všichni osvědčili v uplynulých dnech. Nenechali jsme se strhnout žalem a bolestí, nenechme se strhnout ani radostí.

● A neztraťme všichni nejkrásnější výsledek uplynulých dnů — tu obrovskou jednotu, která okupantům nedala spát, která jim nedovolila proměnit náš národ v otroky. Střežte všechny zrádce a kolaboranty, všechny, za něž se musí stydět jejich česká či slovenská matka. Ale zase — nenechte se strhnout jen podezřením — prověřujte, prověřujte, prověřujte. Nesmíme nikomu ublížit. Musíme i v příštích dnech dokázat, že jsme pro socialismus lidskosti.

● A TEĎ už nashledanou — v dalším čísle našeho listu. Ať už vyráběném v nenormálních podmínkách, či v naší tiskárně. Ale vždy s pravdou.

● Doc. dr. Löbl, místopředseda Čs. strany socialistické, se připojil v Jugoslávii ke skupině našich ministrů.

Škody na budovách se již opravují

Ve stavu domovního majetku je to nejhorší v Praze 2, kde se bojovalo o Čs. rozhlas. Značně byly poškozeny domy na Vinohradské třídě a v okolních ulicích, dále na Karlově náměstí a nábřeží. Také Praha 1 a některé další ONV nesou stopy střelby okupantů. Od tanků jsou hodně poškozeny chodníky, zejména obrubníky. OPBH udělaly okamžitá opatření k provedení nutných oprav a odbor bytového hospodářství NVP má k dispozici 208 bytů v novostavbách na sídlišti v Krči, které dá obvodním národním výborům k dispozici pro vyklizení objektů určených ke zbourání.

Zdravotní výbor NS zjistil, že v Praze je více než 40 případů naprosto zdemolovaných bytů. Každý z postižených dostane zálohu až do Kčs 3 000 na nejnutnější výdaje, oblečení atd.

Školská správa NVP i školské správy ONV učiní všechno proto, aby vyučování na školách bylo možno zahájit 2. září.

Vláda ČSSR Radě ministrů SSSR

VLÁDA ČSSR se obrací na Radu ministrů SSSR s naléhavou žádostí o neprodlený a účinný zákrok proti nepochopitelným nepřístojnostem, kterých se dopouštějí příslušníci vojsk varšavské smlouvy, kteří obsadili ČSSR. Tyto nepřístojnosti jdou tak daleko, že pokojné obyvatelstvo a dokonce členové československé vlády jsou bez příčiny ohrožování na životě. Konkrétně byly dne 25. 8. 1968 v 21.45 hod. při návratu ze zasedání vlády na Pražském hradě ostřelování ministr těžkého průmyslu s. Krejčí, ministr dopravy s. Řehák a ministr hornictví s. Penc. Výsměchem lidským vztahům bylo dokonce obvinění ministra dopravy, že z jeho auta bylo vystřeleno, ačkoliv nikdo ve voze neměl zbraň. Takové věci se dějí přímo pod Pražským hradem, několik hodin po jednání se sovětským velvyslancem v Praze, který přislíbil více spolupracovat se zákonnou vládou při zmírňování následků obsazení ČSSR vojáky pěti států Varšavské smlouvy. Tyto příklady Vám mohou sloužit k tomu, v jaké atmosféře žije obyvatelstvo našeho hlavního města. Vláda ČSSR žádá proto důrazně Radu ministrů SSSR, aby u vědomí své odpovědnosti vyvodila neprodleně závěry z těchto skutečností. Současně se vláda ČSSR obrací na Radu ministrů SSSR se žádostí, aby dala svým vojskům příkaz uvolnit v Praze veřejné budovy, zejména budovy Předsednictva vlády, aby tato měla alespoň minimální základní podmínky svou svou činnost, která jí byla fakticky znemožněna. Toto uvolnění bylo přislíbeno již ve čtvrtek dne 22. 8. 1968 presidentu republiky s. Svobodovi generálem Pavlovským.

Zásobování zajištěno

Zásobování je plynulé, poptávka uspokojována, zásoby stále doplňovány, nebezpečí nedostatku nehrozí. Podle odhadu jsou zásoby podle druhů v rozpětí na 4–14 dnů, další přísuny jsou závislé na přísunu který probíhá bez potíží. O ryby je zájem malý, v drůbeži jsou všechny pohotové zásoby připraveny k dodání do trhu. Očekává se přísun 140 q kachen. V mléce jsou dostatečné zásoby, zhruba na 3 týdny. Spotřeba chleba v Praze odpovídá zhruba 200 % zvýšení. Také zásoby mouky jsou dostačující. Do prodejen se rozvážejí brambory, hlavně na sídliště.

Zátopek podpisuje

BYLO ráno těsně před devátou. Po Národní třídě mírným poklusem probíhá a uniká žadatelům o autogramy muž jehož jméno se vzrušením proběhlo několikrát v posledních dnech na vlnách éteru. Emil Zátopek.

Podpisuje a jen prosí: „Pusťte mne, později na to bude čas! Musím teď na schůzku s novináři!" Lidé chápou — a Emil je vyproštěn. Jeden autogram připojil i pro naše čtenáře.

Národní shromáždění stále zasedá

ZA ÚČASTI 191 poslanců jednalo včera plénum Národního shromáždění o aktuálních vnitropolitických i zahraničně-politických otázkách. Místopředseda NS bratr poslanec Dohnal podal zprávu o zasedání předsednictva NS, místopředseda ÚRO Pacovský informoval o situaci ve světovém odborovém hnutí. Vzato na vědomí opatření vlády k platebním stykům. Jde o zajištění výplaty mezd a požitků ze sociálního zabezpečení. Sjezdu Komunistické strany Slovenska posláno pozdravné poselství.

Národní shromáždění se omluvilo parlamentu v Norsku, jehož členové měli k nám přijet na návštěvu v rámci spolupráce členů Meziparlamentní unie, a parlamentu v Chile, kam měla odcestovat delegace NS, jejímž členem byl jmenován i bratr poslanec J. Fleyberk. Ze smluv o přátelství se spřátelenými socialistickými zeměmi projednalo Národní shromáždění jen smlouvu s Rumunskem.

Jednalo se také o soudcích rehabilitačních senátů a utvořeny komise samosprávní, bezpečnostní, informační, zdravotní a kulturní. Učiněna také opatření k zajištění sklizně chmele a k vyřešení situace na Ostravsku, kde se vyskytly obtíže při těžbě uhlí. Po návštěvě delegace NS na Ostravsku nastoupili horníci na normální směny, takže potřeby hutí a energetiky jsou zajištěny.

Jedna denně

V PRVNÍ DEN osvobozovacího manévru spojeneckých armád nahnali 40 km od Prahy zrádcovští intelektuálové, kteří se nazvali „zastánci humanity" houf dětí z jednoho ústavu přímo před sovětský tank. Tankisté si okamžitě uvědomili, že by mohli některé dítě zranit, a raději strhnuli tank stranou do hlubokého srázu a všichni v něm zahynuli. Neváhali ani okamžik, nepřemýšleli, a obětovali se pro skutečnou humanitu.
To si nevymyslel ani TASS — tento skvost je ze včerejšího myšlího pištění kolaborantského I. kanálu okupantské televize.

Na straně první jsou ještě otištěny 4 fotografie z okupované Prahy.

Na straně druhé:

Dopis do NDR a Polska

Předsednictvům LDPD
a Demokratické strany Polska

OBRACÍME SE NA VÁS v tragických dnech našich národů, kdy naše vlast je obsazena cizími vojsky mezi nimiž, bohužel, jsou i vojenské jednotky z Vaší země.

Ujišťujeme Vás, že v této době pevně stojíme za naším prezidentem Ludvíkem Svobodou, zákonnou vládou a dalšími ústavními orgány a plně podporujeme nový ústřední výbor Komunistické strany Československa zvolený na mimořádném zasedání XIV. sjezdu strany, v čele s Alexandrem Dubčekem. Ani v nejmenším přitom neustupujeme od naší socialistické cesty, kterou je socialismus demokratický a humánní.

Víme dobře, že ve Vaší zemi jsou pokrokové síly, které s tímto brutálním zákrokem na našem suverénním státě nesouhlasí a otevřeně dávají nám najevo své sympatie.

Žádáme Vás, v těchto pro nás tak těžkých chvílích, abyste svým vlivem protestovali ve všech nejvyšších státních orgánech a působili proti nezákonné okupaci naší země, a tím potvrdili, že Vaše dřívější vztahy k nám byly upřímné.

V Praze dne 26. srpna 1968

PŘEDSEDNICTVO ÚSTŘEDNÍHO
VÝBORU ČS. STRANY SOCIALISTICKÉ

JSME VE SVÉ ZEMI

VIA FACTI – obsazením budov a provozů – znesnadnili okupační činitelé činnost některých našich legálních institucí. Ty však samozřejmě vykonávají nadále svou práci. Týká se to vládních míst, veřejné bezpečnosti, tiskových orgánů. Velké deníky, týdeníky, časopisy, veškerá tisková síť – nemluvě o rozhlasu a televizi – plní své funkce nejen obětavě, ale především profesionálně a tudíž v maximální míře spolehlivosti. Jejich zásluhou je veřejnost informována o průběhu událostí, o životě republiky, o mezinárodních událostech, které se dnes bezprostředně dotýkají našich záležitostí. Funguje pošta. Z provozu je sice vyřazena meziměstská a mezinárodní telefonní ústředna a jiné spoje, nicméně velmi přesně se vypravuje a doručuje listovní pošta. Jsme svědky každodenního úsilí pracovníků z nejrůznějších oblastí činnosti o zajištění normálního chodu věcí.

V této souvislosti se ztotožňujeme se stanoviskem ústředního výboru KSČ, s požadavkem zákonnosti a svrchovanosti, který včera tlumočilo Rudé právo. „Zachovejte ve své práci nejvyšší možnou míru legality!" zní výzva, „Pracujete ve vlastní zemi a pro tuto zemi. Nepodléhejte psychóze ilegality!"

Ano, přátelé a spoluobčané! Věcně, odborně a s vědomím morální převahy a práva, které je přece na naší straně, setrvávejme na svých místech a velmi precizně a organizovaně se věnujme své práci – i když někdy v improvizovaných podmínkách, které nám byly vnuceny okupací, vojenským obsazením některých našich pracovišť. Pracujme, pokud možno, l e g á l n ě ! Jsme ve vlastní zemi.

HISTORIE SE NEOPAKUJE

VŠEOBECNĚ přijatý názor tvrdí, že se historie neopakuje. Malá retrospektiva to však příliš nepotvrzuje.

„Čechoslováci, národ nevyzývavě odhodlaný, přemohli již nejúžasnější překážky a nečekají, že v budoucnu budou mít lehký život. Mnohému se naučili a není pochyby, že jsou nyní nejzdatnějším slovanským národem. Demokracie je v nich tak pevně zakořeněna, že se lid dovede postavit proti politickým klikám, které by chtěly zavádět nějakou pseudodiktaturu, jak ukázaly nedávné události.

„Události z 20.–22. května učinily na československý národ mocný dojem. Jejich mobilizace byla provedena přesněji a rychleji, než snad sami pokládli za možné. Ukázalo se, že morálka československých vojáků je výtečná. Je zřejmé, že československý lid stojí celou duší při svých generálech a při svých demokratických a odvážných politických vůdcích."

Ne, není to omyl v označení měsíce, kdy se zmiňované události staly, je to jen úvaha A. Wiskemannové v politickém sborníku The Fortnightly, který vyšel v srpnu 1938, tedy přesně před třiceti lety.

Velvyslanec a jeho úřad

V ZÁPLAVĚ poznatků a poučení, jež přinesl poslední týden by neměla zaniknout role, kterou v nich sehrál sovětský velvyslanec v Praze Červoněnko. Byl předem informován o tom, že se připravuje ozbrojený vpád vojsk jeho země do Československa, sám aktivně hanebnou okupaci připravoval. Při nejv Československu se zřetelem k chystaměním zprávami o politické situaci němu přepadení našeho státu.

Je jinou otázkou, že jeho zprávy byly zřejmě nepřesné, ne-li katastrofálně nepodložené. Protože sovětské vedení nepochybně počítalo na základě Červoněnkových zpráv s tím, že se najde hned v prvních chvílích dostatečný počet kolaborantů a zrádců, kteří by okupaci obhajovali. Skutečnost se ukázala být toho druhu, že současný sovětský velvyslanec jen stěží může za své služby počítat v Moskvě s nějakým příliš vysokým vyznamenáním.

V Praze samotné je ovšem svou účastí v připravované agresi proti hostitelské zemi naprosto znemožněn a těžko se najde ve světě nějaký stát (s výjimkou ovšem přímých účastníků okupace), který by přijal velvyslance s takovou minulostí.

V řadě obrázků, jež až příliš neodbytně nabízejí současné dny v Praze, by se neměl ztratit obrázek sovětského velvyslanectví v bývalé bubenečské Petschkově vile. Tento „zastupitelský úřad" se proměnil v jediný vojenský tábor, na jehož zahradě se soustředila vojenská technika štábu okupantů, hlavně spojovací, rozhlasová a televizní. Vše jest obklopeno tanky a obrněnými vozy, jejichž celkový počet se blíží stovce. Sovětští „diplomaté" přijímají i návštěvy u vrat, uprostřed kordonu vojenských hlídek okupační armády a přímo pod hlavněmi děl jejích tanků. Nejen českoslovenští občané, ale i mnoho cizích diplomatů se pozastavuje nad tímto prazvláštním obrázkem diplomatické činnosti a diplomatického úřadu.

Pozor na Volhy

PŘED sovětským vyslanectvím v Dejvicích stojí neustále vozy volha, barvy černé, jasně modré a béžové. Zřejmě jde o vozy dopravené sem okupanty ze zahraničí. Snadno se poznají podle bílých evidenčních čísel na černém podkladě, v poněkud menším provedení než je u nás obvyklé.

Patří k nim

O ŘEDITELI Československé tiskové kanceláře Sulkovi se toho moc do nedávných dnů nevědělo. Nyní patří na pranýř národa a je jen charakteristické pro něj i pro všechny jemu podobné, že těsně před naším napadením byl odvolán na nucenou dovolenou, když se v ČTK zjistili značné finanční machinace. Přesto okamžité ve chvíli okupace se dostavil do budovy ČTK a nutil redaktory vydat prohlášení TASSu o okupaci již přeložené do češtiny, a to ještě plné tři hodiny než bylo touto agenturou oficiálně vydáno. Jeho pokus zcela ztroskotal a on sám zůstal jen spolehlivým potvrzením, že ke kolaboraci se mohou snížit pouze lidé s podobným kriminálním charakterovým profilem.

NICOLAE CEAUŠESCU PROHLAŠUJE V HARGHITĚ:

JAKO ROVNÝ S ROVNÝM

BUKUREŠŤ – V pondělí navštívila rumunská stranická a vládní delegace, vedená předsedou státní rady republiky Nicolae Ceaušescem rumunské župy Brašov, Covasna a Harghita. Ve městě Miercurea Ciuc v harghitské župě pronesl Nicolae Ceaušescu další významný projev.

Provedl analýzu vnitřní situace v Rumunsku a zdůraznil, že země zastává se vší rozhodností principy jednání mezi socialistickými i jinými zeměmi jen na základě rovnoprávnosti, svrchovanosti a nezávislosti. Může dojít k nedorozumění, řekl rumunský státník, avšak řešit je lze jen bileterálními nebo multilaterálními jednání při respektování těchto zásad.

V Československu nebyl a není důvod pro vojenskou intervenci. Rumunská delegace, která nedávno dlela v Československu, se mohla přesvědčit, že tam socialismus není v nebezpečí. Rumunsko je pro rozvoj přátelských styků mezi socialistickými zeměmi, jen za podmínek vztahů „rovného s rovným".

Respektujeme, uvedl dále, různé formy budování socialismu v různých zemích a respektujeme jejich zvolené stranické a státní činitele. Tak i rumunský lid sám si volí a bude nadále určovat metody své socialistické výstavby. ve vlastní zemi.

MOSKVA – Moskevský deník Izvestija opakoval ostré útoky proti Rumunské socialistické republice, jejíž vedoucí politikové prý svým postojem „nahrávají litikové prý svým postojem „nahrávají imperialistům". Současně odsoudil schůzku Nicolae Ceaušesca s místopředsedou Československé vlády Otou Šikem, ke které došlo v uplynulých dnech v Bukurešti.

Smutná bilance

Zdravotní péče v Praze je zajištěna jsou zesíleny služby na chirurgii. Záchranná služba má ve službě neustále všechna vozidla. K 26. 8. do 8 hodin bylo ošetřeno nemocných 340, z toho hospitalizovaných 110, zjištěných mrtvých 21, z toho zemřelých po převozu do nemocnice 12, zjištěných u pohřební služby 9. Přesné stavy raněných i mrtvých je velmi obtížné zjistit.

ZE ZAHRANIČÍ

© MINISTR ZAHRANIČÍ dr. Jiří Hájek byl přijat generálním tajemníkem OSN U Thantem. Dr. Jiří Hájek zůstane i nadále v New Yorku.

© Naši krajané v USA uspořádali v sobotu v Chicagu manifestaci na protest proti přepadení Československa, na níž kromě několika amerických senátorů promluvil i guvernér státu Illinois Oto Kerner, který je českého původu. Podobné manifestace chystají i jiná americká města.

© Městská rada italského průmyslového města Modeny zrušila s okamžitou platností družbu s hlavním městem Kazachstánu Alma Atou.

© Jugoslávští spisovatelé přijali zprávu o naší okupaci "s hrůzou". Vyjadřují plnou solidaritu a jsou rozhodnuti protestovat, aby socialismus a svoboda byly zničeny bajonety.

© Indická ministryně Gándhiová odsoudila invazi do ČSSR. Stejně se zachoval i sudánský ministerský předseda. Vláda Peru hodlá přerušit styky se všemi východoevropskými zeměmi.

© V Maďarsku, Polsku a v NDR se už zase vyrábějí hromadné rezoluce ze závodů, schvalující „opatření pěti socialistických zemí na záchranu socialismu v Československu". V NDR byli zvlášť pilní – tam se takto osobně projevují i někteří takéumělci. Jejich jména nám však nic neřeknou.

ZPŮSOB BOJE

S ROSTOUCÍ zvůlí okupantů se adekvátně zvyšuje i odpor celého národa. Ještě to není odboj, ale s největší pravděpodobností se téměř veškeré obyvatelstvo zorganizuje v nepočetné akční skupiny, s nimiž si okupanti nebudou vědět rady. Program třetího odboje zatím nikdo neformuloval, není dosud jasno, zůstaneme-li pouze u pasivní rezistence, nebo přejdeme k jiným formám. Nemůžeme totiž neustále chodit se vztyčenou hlavou a uraženou hrdostí v očích, nemůžeme zůstat lhostejní proti zatím ojedinělým vyrabováním potravinářských obchodů a vykrádáním zásobovacích aut, proti šacování občanů zatím na některých výpadovkách, kdy jim okupační vojska zabavují aparáty, tranzistory a někdy i věci osobní potřeby, tedy zboží, které stálo mnoho peněz, mnoho práce, nemluvě již o vůli

PROTILIDOVÝ charakter činnosti okupačního vojska je natolik zřejmý, že bojovat proti němu je svatou povinností skutečně celého národa. Toto vojsko bylo nasazeno údajně proti kontrarevolucionářům, antisocialistickým živlům atd.; toto vojsko však ochromilo běh celého národního hospodářství, způsobilo stagnaci a každou minutu pokračující zaostávání všech průmyslových odvětví za světovým průměrem, za nímž jsme byli už tak dost daleko, toto vojsko neslýchaným způsobem sáhlo svýma barbarskýma rukama na československou kulturu a vědu. Není dosud jasné, jestli naši vynikající učenci, spisovatelé, politici a jiní příslušníci duchovní elity národa budou úpět v osvědčených lágrech sovětských (se zostřeným pracovním režimem) nebo v nově zbudovaných lágrech československých (se zostřeným pracovním režimem). Podstatné však je, že na signatáře „Dvou tisíc slov" se prý už pořádají honičky. Jejich smysl lze snadno domyslet. Důsledek pozatýkání nejen signatářů bude takový, že tato země se rázem ocitne o padesát let zpět.

BOHUŽEL prostředky a způsoby boje malého proti velkému jsou vždycky omezené. V našem případě je situace o to horší, že o regulérním boji nemůže být řeči — obrovský protivník je natolik blízko u našeho krčku, že stačí několik málo chybných kroků a zaváhání a dostaneme ocelový obojek, který živí nesejmem. Naděje, že Sovětský svaz bude respektovat naši případnou neutralitu, kterou by uznal celý svět, je sice dobrá věc, ale reálnější je s tím nepočítat. Sověti sami od sebe neodtáhnou. Ve svém skepticismu sice nejdu tak daleko, abych věřil, že Československo bude sovětským Vietnamem, nicméně můžeme se stát totálně ujařmenou kolonií, kde budeme doma asi tak, jako černoši v Jihoafrické republice, nebo v nejlepším případě jako Španělé pod Francovou diktaturou. Protože nemůžeme vyhazovat do povětří sovětské sklady pohonných hmot, klást nástrahy odloučeným jednotkám a likvidovat osamocené příslušníky okupačních vojsk, protože nemůžeme otravovat studně a sabotovat výrobu či prostě používat již známé způsoby odbojové a partyzánské činnosti, musíme se chovat takto:

Ignorovat do slova a do písmene významu tohoto slova každého jednotlivého cizího vojáka.

Mít pro ně vždycky jen jednu oficiální konvenční tvář, bránit se projevu sympatie i nenávisti, neprovokovat.

Tvrdě jim znepříjemňovat zavedení jakéhokoli jejich opatření, i kdybychom z něj měli mít osobní prospěch.

Nezištně a bratrsky se vzájemně podporovat.

Netolerovat v žádném případě kolaboranty.

Jestliže se na tomto programu sjednotíme, snad dokážeme, že citlivá ruská duše pochopí mentalitu tohoto národa, pochopí, že půda tu plodí jen tomu, kdo na ní pracuje.

Nová povídka o Švejkovi

ŽIJEME těžké chvíle a přece se ozývá humor na ulicích i na nástěnných novinách. I Švejk se tu objevil. A ví se o něm v Praze toto: Přišel k Brežněvovi a praví: „Poslušně melduju pane Brežněv, já bych rád věděl, jak jste tu ofenzivu dokázal tak báječně udělat."

„Celej vtip, pane Švejk," vysvětluje Brežněv, „je v tom mít správný kliče k situaci. A ty já mám. Ulbricht z Berlína, to je první kliček, Gomulka, to je ten, co se už naučil poslouchat, a to je druhej kliček. Třetí kliček je Kadár, ten se v tom přece vyzná a ten čtvrtej Živkov z Bulharska je taky správnej."

Švejk se podrbal za ušima a povídá: „To já znal jednu paní ze Žižkova a taky nosila celej svazek klíčů jako ta Bílá paní co strašila ty feudály. Jenže ta paní ze Žižkova takhle jednou měla hrozně naspěch, v tom spěchu nemohla najít ten správnej klíč, a třeba mi to nebudete věřit, ale vona se..."

Ani Caesar, ani Napoleon

HROMADY ohořelých trosek, které ještě před několika dny byly nablýskanými embéčky nebo cortinami... Vypálené oči oken, za nimiž se ještě včera možná ozýval šťastný smích dětí... Za prostřílenou výlohou čerstvé stopy kulek v novém nábytku, který měl možná už zítra doplnit váš byt... Podobné obrazy jsou bohužel až příliš všední skutečností dnešní okupované Prahy. Skutečností stejně příznačnou jako domy popsané a polepené vlasteneckými hesly, prostoduchý výraz ve tvářích vojáků, které nejistota a strach nutí bezhlavě pálit do čehokoli a kohokoli, dlouhé fronty před potravinářskými obchody a stažené rolety obchodů ostatních.

DĚJINY okupace jsou téměř stejně staré jako dějiny války. Studenti jistě nemají příliš v lásce takového Caesara, nebo Napoleona, abychom jmenovali aspoň dva z velmistrů válečného řemesla. Ale buď jak buď, přece jenom vzbuzují do určité míry respekt, neboť je dokonale ovládali. I když neměli k dispozici moderní psychologii, byly jejich argumenty vždycky na úrovni doby – stačí si přečíst například „Zápisky o válce galské". Proto se oba právem stali idoly všech pozdějších dobyvatelů a diktátorů, Adolfa Hitlera nevyjímaje. Když v březnu 1939 vtrhli nacisté do Československa, měl již Hitler v rukou aspoň pozvání stařičkého Háchy. A nacistická invaze rozhodně také netrpěla oragnizačními nedostatky.

OD TÉ DOBY se u nás vžilo, že každé násilí je fašismus. Svět je někdy plný paradoxů. Kdo by v památném květnu 1945 mohl tušit, že sláva osvoboditelů se po 23 letech změní přes jedinou noc v hanbu agresorů, láska a vděčnost v pohrdání a nenávist? Varšavská pětka, která poslala proti nám svá letadla a tanky si zřejmě neuvědomila, že i násilí páchané ve jménu revoluce a socialismu je a zůstane násilím jako každé jiné. Tento fakt si však tím více uvědomuje každý z nás, kteří jsme se stali obětí brutálního přepadení jež nemá v historii obdoby.

ABYCHOM se však vrátili ke „klasikům". I jejich činy byly z morálního hlediska samozřejmě neomluvitelné, žádný z nich se však neodvážil napadnout svého spojence. V tomto ohledu tedy mají páni Brežněv, Gomulka, Ulbricht, Kádár a Živkov smutný historický primát. Žádný z agresorů také dosud nedokázal sjednotit tak dokonale svět v odporu proti sobě jako tito „stratégové boje proti imperialismu".

HUMANITA nikdy nepatřila ke ctnostem útočníků. I na tomto poli jsou však naši bývalí spojenci světovými rekordmany. Kdo zasévá smrt do míst, jež jsou zasvěcena neúnavnému boji o lidské životy, kdo se neštítí herodesovských praktik vraždění těch nejbezbrannějších, v kom se nepolmne svědomí při pohledu naživat dohasínající v prachu ulice, kdo chladnokrevně ničí poklady minulosti i plody tvořivé práce našich dnů – o tom je sotva možno prohlásit: Člověk – to zní hrdě!

PO LÉTA jsme se setkávali s legendou o sovětském člověku, který měl být ztělesněním humanitního ideálu Maxima Gorkého. Dnes prožíváme hořké, ale nesmírně poučné vystřízlivění z tohoto snu. Tváří v tvář brutálnímu bezpráví si ještě výrazněji uvědomujeme cenu socialismu s lidskou tváří, který sjednocuje celou naši společnost. A je to právě jeho idea, která je v tragických dnech okupace naší společnou oporou.

SUVERENITA - SVOBODA - SOCIALISMUS

PRÁCE

V PRAZE DNE 29. SRPNA 1968

Cena 40 hal.

117

PRÁCE - 29. SRPNA 1968

Čtyřstránkové vydání obvyklého formátu.

-118

Strana první:

otiskuje PROJEV ALEXANDRA DUBČEKA, PŘEDNESENÝ 27. SRPNA 1968.
USNESENÍ NS Z 28/ SRPNA 1968
PROVOLÁNÍ PŘEDSEDNICTVA ÚRO Z 28. SRPNA 1968

a dále:

POŽADAVEK NOVINÁŘŮ

Všechny redakce pražských listů žádají, aby cizí vojska okamžitě opustila budovy redakcí. V době, kdy opět pracuje legální vláda a po prohlášení, že se cizí vojska nebudou vměšovat do vnitřních záležitostí našeho státu, chtějí novináři v duchu usnesení ÚV KSČ, vedeného prvním tajemníkem Alexandrem Dubčekem, vlády ČSSR vedené předsedou ing. O. Černíkem a pod vedením presidenta republiky Ludvíka Svobody podpořit úsilí našich legálních orgánů a nalézt východisko v těchto těžkých chvílích.

Hrdě a klidně

Z prohlášení Vysokoškolského výboru KSČ a KRK VV KSČ přijatého dne 27. 8. 1968

Žádáme, aby naše legální stranické a státní orgány obhajovaly tyto požadavky:

1. Okamžitý, bezpodmínečný a úplný odchod všech cizích vojsk a plný přechod správy země na naše státní orgány.
2. Respektování všech důsledků a principů našeho demokratizačního procesu.
3. XIV. sjezd a jím zvolené legální orgány strany jsou jediným oprávněným mluvčím KSČ.
4. Plná náhrada všech škod způsobených okupací.

Občané — můžeme se bránit jen hrdým a klidným odporem, odporem minulých dní.

Vysvětlení a prosba

Deník Práce vycházel v tyto dny v různou dobu denní, obvykle jen pro Prahu. O důvodech netřeba hovořit. Pracujeme dosud ve značně ztížených podmínkách, naše tiskárna i redakce deníku jsou obsazeny cizími vojsky. Prosíme čtenáře, aby nás omluvili, že nejsme schopni dát jim v novinách v tento den nic víc, než oficiální informace.

Strana druhá:

PROJEV PRESIDENTA REPUBLIKY Z 27. SRPNA 1968

a dále:

119

Čeho se nevzdáváme,
to nikdy neztrácíme. (Schiller)

Dokážeme najít východisko?

Naši drazí spoluobčané!

Svými myšlenkami jsme každým okamžikem s vámi a rozumíme vám.

Cítíme svou odpovědnost za důvěru, kterou jste nás obklopili.

Prosíme vás, ve jméno všeho, co je drahé naším národům:

Nedejte se unést svými city k ničemu, co by znamenalo národní katastrofu!

Všechno teď závisí na vás, na vašem rozhodnutí. Rozhodujte státnicky a moudře. Víme, že jste toho schopni. Hlavní otázka dneška zní: Dokážeme najít východisko v těchto těžkých chvílích? Nebo dovolíme, aby neodpovědnost nerozvážných či síly cizí socialismu vyvolaly zásah vojska, která jsou na našem území?

Chce snad někdo, kdo má rád naši socialistickou vlast, aby se tato vojska zase vrátila do ulic našich měst, z nichž už většina odešla a budou dále odcházet, myslí snad někdo, že si sami vládnout neumíme? My věříme, že to dokážeme za jakýchkoliv podmínek!

Žádali jste, aby se vámi volení představitelé opět ujali svých funkcí. Jsme vám za to vděčni a zavázáni do konce svých životů. Prosíme vás však v této chvíli o jediné, podpořte to, proč jsme se do svých funkcí vrátili, to, co je podmínkou, aby vaše i naše úsilí mělo smysl! Podpořte snahu o konzolidaci, aby vojska z našeho území mohla začít postupně odcházet a nakonec vůbec odejít.

Postavte se spolu s námi proti všemu, co stojí tomuto úsilí v cestě. Pomozte nám zabránit provokacím, zabraňte hazardní hře o osudy našich národů!

V tom je celý smysl našeho jednání. To je předpoklad, abychom mohli pokračovat v politice, které jste dali svou důvěru.

Vaše důvěra nás zavazuje. Jsme však povinni této zemi z vašeho pověření vládnout. Umožněte nám to, žádáte-li od nás, abychom vám sloužili.

President ČSSR
L. Svoboda v. r.

Za ÚV KSČ
A. Dubček v. r.

Za vládu republiky
O. Černík v. r.

Za Národní shromáždění ČSSR
J. Smrkovský v. r.

PROHLÁŠENÍ ÚV KSČ
ZVOLENÉHO XIV. SJEZDEM

Naše veřejnost přijímá s hořkostí a s pocitem zklamání komuniké o jednání našich představitelů v Moskvě. Sdílíme tyto pocity a plně prožíváme vážnost této chvíle. Ustupujeme přesile, ale nikdy se nevzdáme požadavku suverenity a svobody. Chápeme těžkou situaci, ve které s. Dubček a další soudruzi v Moskvě pracovali, oddělení na delší dobu od nás.

Soudrusi, bratři, přátelé, nezoufejte, není všem dnům konec. Socialismus s lidskou tváří stále zůstává posláním našich národů. Nepodařilo se svrhnout legální vládu, zničit náš politický systém a natrvalo okupovat naši vlast. Váš heroický postoj v posledních sedmi dnech umožnil mnohé zachovat pro budoucnost. Vyzýváme vás ve jménu jednoty, která nás v uplynulých sedmi dnech spojovala: zachovejte klid, hrdost a rozvahu!

Ústřední výbor jedná a promýšlí vzniklou situaci. Uděláme všechno, co je v našich silách, abychom společně našli východisko a pomohli vytvářet podmínky pro budoucnost našich národů. Věřte nám, buďte s námi, my jsme s vámi!

SILNĚJŠÍ MUSÍ BÝT ROZUM

Tisková konference s předsedou vlády Ing. O. Černíkem — President republiky Ludvík Svoboda vyzývá ke spolupráci

Praha - Hrad. — Na pražském Hradě se včera konala tisková beseda s předsedou vlády Ing. O. Černíkem, na niž se dostavil též president republiky Ludvík Svoboda. Ing. Černík hovořil o průběhu jednání v Moskvě a o situaci, která vznikla v naší vlasti po příchodu cizích vojsk. Výsledkem jednání, jak známo, bylo, že se vojska začala stahovat do vyhrazených prostorů a že postupně z naší země odejdou. Předseda vlády s uznáním hovořil o důstojnosti a pevné odvaze našeho lidu, poděkoval i novinářům za to, jakým způsobem informovali veřejnost a zachycovali veřejné mínění a jak se postarali o to, aby se svět dověděl o situaci v Československu. V současné době pracují mezivládní komise na postupném odchodu vojsk. Součástí dohody je i to, že se cizí vojska, ani jiné orgány nesmí vměšovat do vnitřních záležitostí.

Co je nyní třeba? Především nenechat národ na holičkách. Malé národy se mohou bránit jen svým intelektem, řekl premiér O. Černík. Rozum do hrsti a nedat provokaci. Hovořilo se i o některých rozhodnutích, která mají vést k normalizaci poměrů. Nesporné je právo KSČ koncipovat svou vlastní politiku a směr vývoje.

Soudruh Černík se pak radil s představiteli novinářů o tom, jak zaručit klidný chod novinářské práce. Obrátil se na ně slovy: „Neutíkejte od práce. Je lehké vyjádřit své city a myšlení tím, že od toho půjdu. To ovšem není řešení."

President republiky Ludvík Svoboda srdečně a upřímně pozdravil novináře a zdůraznil, že jde o to, abychom ne cestou boje, ale smíru našli východisko z těžké situace. Do Moskvy odjel z toho důvodu, že nemohl a nechtěl přistoupit na to, aby vláda byla zbavena svých legálních práv. Nemůže jít v této chvíli jen o cit, řekl president republiky, silnější musí být rozum.

Situace v Praze

Praha (ČTK) — Na Václavském náměstí byl včera pořádek. Lidé ukázněně přecházejí ulice, prodavačky umývají výkladní skříně obchodů. Objevují se nové nápisy, jako např.: „Stůjte pevně za lednem, ať se zase pozvednem". Mladí chlapci dávají také do pořádku pomník sv. Václava; myjí a lešti ho, lidé tam nosí čerstvé květiny. Na pomníku jsou rovněž nově přilepené nápisy: „Vydržet! Vydržet!". Před pomníkem stále hoří svíce mezi květinami. Mládež uctívá památku neznámého čtrnáctiletého chlapce.

Rozkaz ministra vnitra

Všem příslušníkům SNB i příslušníkům Sboru nápravné výchovy

Události posledního týdne postavily náš národ do velmi svízelné a složité situace. Všichni občané naší vlasti dokázali, že jsou odhodláni bojovat za humánní, demokratický, socialistický společenský řád a v naprosté jednotě projevili plnou důvěru a oddanost legálně a demokraticky zvoleným státním a politickým představitelům.

Spolu s našimi občany, příslušníky Čs. lidové armády a Lidových milicí stáli v jedné řadě i příslušníci SNB a Sboru nápravné výchovy. Dovolte mi proto, abych vám touto cestou poděkoval za statečný a pevný postoj, jímž jste jasně prokázali oddanost své socialistické vlasti. Jsem přesvědčen, že i nadále budete obětavě a svědomitě v zájmu všech našich občanů plnit úkoly potřebné pro zachování pořádku a klidu, a tím přispějete k normalizaci poměrů ve státě.

Věřím, že i naše občanská veřejnost vám bude jako v posledních dnech při plnění úkolů napomocna.

Josef Pavel, ministr vnitra
plk. Ján Majer, náměstek ministra

Nedůstojné kompromisy

Členové presidia Československé akademie věd s pochopením a dojetím vyslechli projevy našich zákonných představitelů, zejména prvního tajemníka ÚV KSČ Alexandra Dubčeka.

Situace, v níž se ocitla nyní naše země, nás nutí střízlivě, realisticky a věcně se rozhodovat. Takové rozhodování pochopitelně zahrnuje i jistě ústupky, zejména tehdy, rozhoduje-li se pod tlakem přesily. Abychom však mohli rozhodnutí, která za těchto podmínek vznikla, respektovat, musíme mít záruku, že tlaku této přesily nebude déle zneužito. Bez takových záruk považujeme kompromisy za nepřijatelné a nedůstojné.

Presidium ČSAV zdůrazňuje, že podle jeho přesvědčení rozhodně nelze přijmout kompromisy ani ústupky v těchto bodech:

- obnovení plné suverenity Československé socialistické republiky a neodkladný odchod všech cizích vojsk,
- zachování a další rozvíjení demokratických principů života a činnosti státu, strany a celé společnosti bez jakýchkoli vnějších zásahů,
- důsledné respektování naší socialistické zákonnosti, zamezení jakékoli perzekuce těch, kteří se neprovinili proti zákonům naší republiky a naopak potrestání všech, kdo se trestních činů dopustili.

To, co jsme prožili v minulých dnech, nemůžeme nikdy vymazat ze své paměti. I když třeba budeme nuceni o svých pocitech a myšlenkách mlčet. I ve své další práci se budeme řídit zásadou, že povinností vědy a vědců je hledat pravdu a jenom pravdu a tuto pravdu také důstojně hájit.

Presidium
Československé akademie věd
V Praze dne 28. srpna 1968.

Z PROJEVU Dr. G. HUSÁKA NA SJEZDU KSS

A DÁLE:

Tisková konference se Šejnou?

Americké ministerstvo zahraničí oznámilo v New Yorku, že se ještě tento týden pokusí svolat ve Washingtonu tiskovou konferenci s generálem Šejnou. Tisková konference má být svolána poté, když bylo novinářů žádáno vysvětlení rozhovoru, který byl uveřejněn v listu New York Times. V tomto rozhovoru Šejna popřel, že se pokoušel udržet vojenským nátlakem bývalého presidenta Novomého ve funkci.

K zasedání RB

Čs. delegace v OSN v úterý oznámila, že se již nezúčastní jednání Rady bezpečnosti o situaci v Československu. V prohlášení odevzdaném tisku delegace prohlásila, že vzhledem k přímým jednáním na nejvyšší úrovni, která probíhala v Moskvě, se čs. vláda domnívá, že jednání v Radě bezpečnosti není toho druhu, aby vedlo k řešení této důležité otázky. Dále se AFP dozvěděla, že ministr zahraničí dr. Hájek se brzy vrátí do Prahy.

Je v nás však touha —
roztřesené
obrysy světa ustálit
je v nás touha — zadržet ten
málem
už nezadržitelný pád,
zastavit sesouvání
bytostí našich, podepřít
ty, kterým země pod nohama
tak utíká, že hlavou vrážejí
do zkamenělé minulosti
je v nás však touha — celé
noci
s rozpřaženýma rukama
stát mezi hrozbou chvějících se
stěn,
aby se nezřítily na kolébku,
je v nás však touha — zaskočit
ten pád
alespoň v požehnané vteřině
početí
je v nás však touha — vypustit
hlubokým povzdechnutím
prázdno, které
kosmicky rozpíná se v člověku
je v nás však
prostá touha —
žít!

(Závěr z básně Františka Hrubína EPILOG ze sbírky Hirošima)

SULÍK ODVOLÁN

Praha (ČTK) — Předseda vlády ing. Oldřich Černík informoval zástupce ČTK, že vláda na své včerejší schůzi odvolala z funkce dosavadního ústředního ředitele ČTK Miroslava Sulíka a pověřila vedením ČTK Jindřicha Suka.

Děkujeme všem ZA BEZPŘÍKLADNOU STATEČNOST

Komuniké ze zasedání ÚV KSČ a ústřední kontrolní a revizní komise ze dne 28. srpna 1968

Členové ÚV KSČ a ÚKRK, zvolení naléhavým zasedáním XIV. sjezdu KSČ, se na své dnešní schůzi rozhodli disciplinovaně podporovat vedení strany v čele se s. Dubčekem a přispět k sjednocení sil celé strany, zvládnout složité úkoly nynější těžké situace v naší zemi.

Dohodnutý politický postup budou nyní realizovat v místech svého působení. Pevnou oporou k tomu jsou slova důvěry, vyjadřovaná v dnešních rezolucích krajů, okresů a závodů, adresovaná ústřednímu výboru KSČ.

Soudruzi a soudružky, občané Československé socialistické republiky. V těchto historických chvílích považujeme za svou povinnost poděkovat vám za bezpříkladnou statečnost, ukázněnost a podporu myšlenkám demokratického, humanistického socialismu; za jednotu a upřímné vlastenectví.

Zvláště oceňujeme obětavost pracovníků v průmyslu a zemědělství, ve zdravotnictví, v dopravě zásobování a energetice, nezdolnou vůli všeho lidu při zajišťování chodu našeho hospodářství a základních potřeb lidu. Mimořádný dík patří pracujícím vysočanských závodů v Praze, bez jejichž podpory by nebyla možná politická práce vedoucích orgánů KSČ v kritických dnech.

Děkujeme příslušníkům Lidových milicí za jejich vysokou uvědomělost, pohotovost a obětavost, za jasný postoj po boku všeho lidu. Příslušníci naší lidové armády a rozhodující většina našeho bezpečnostního sboru svým vystoupením získali úctu a vážnost všech spoluobčanů.

Děkujeme dále všem pracovníkům hromadných sdělovacích prostředků, kteří po ztrátě svých základních pracovišť dokázali za pomoci odborných závodů a mnoha občanů vybudovat stanoviště náhradní a v hodinách osudové zkoušky vyjádřili vůli a cíty našeho lidu.

Soudružky a soudruzi, občané, vysoko oceňujeme vaši vlasteneckou socialistickou práci. Jsme s vámi — buďte s námi!

Zasedání ÚV KSČ bylo zakončeno zpěvem Internacionály

ROZHLASOVÝ PROJEV PŘEDSEDY VLÁDY

a dále:

122

Svět hodnotí jednání v Moskvě

Sympatie, podpora, solidarita na naší straně

Pozornost celého světa je stále zaměřena k Československu. Komentáře se zaměřují k hodnocení moskevské dohody i k perspektivám, jaké má naše země. Není třeba zdůrazňovat, že sympatie světové veřejnosti jsou stále na naší straně a že nás provází přání, abychom z bouřného času, jímž nikoliv z vlastní vůle procházíme, vyšli co nejlépe, a mohli realizovat v naší zemi socialismus skutečně s lidskou tváří, jak bylo a je naším přáním.

Bez komentáře uvádíme slova ze sovětské Pravdy, která ve středu napsala, že „úspěšný výsledek moskevských rozhovorů mezi SSSR a Československem zvrátil záměry kontrarevolucionářů". Podle Pravdy tkví stěžejní význam moskevských rozhovorů v tom, že více než kdy jindy upevnily jednotu sovětského bloku a vyloučily veškerou hrozbu kontrarevoluce. Náš soudný lid sám jistě posoudí, do jaké míry se s pravdou shoduje tvrzení Pravdy, že „události posledních několika dnů ukázaly, jak moudré a šťastné bylo rozhodnutí bratrských stran poskytnout bratrskému československému lidu nutnou pomoc". Pravda uzavírá: „Lze jen doufat, že československý lid pod vedením své komunistické strany dokáže zasadit kontrarevolucionářům nezbytnou drtivou ránu." My doufáme spolu se všim lidem, že naše strana v čele s A. Dubčekem nás vyvede z dnešní svízelné situace a že nám bude dána možnost, abychom mohli budovat socialismus podle svých představ, podle představ, které zdaleka nebyly všude dobře pochopeny.

Britský rozhlas uspořádal v úterý večer diskusi o výsledcích československo-sovětského jednání. Známý britský komentátor Leighty označil za velký úspěch čs. strany už to, že A. Dubček mohl promluvit k čs. lidu, třebaže právě jeho odstranění bylo jedním z hlavních cílů sovětského zásahu. Za další úspěch označuje skutečnost, že ve společném Komuniké není ani zmínky, že příchod vojsk Varšavské smlouvy si vyžádali čs. představitelé. Další účastníci diskuse poukázali na to, že původním záměrem bylo též zřízení loutkové vlády, ale „postoj všeho československého lidu byl takový, že nebylo možno loutkovou vládu vytvořit, aniž by to vyvolalo prudký výbuch." Za nepříznivé se považuje zejména to, že není stanoven termín skončení pobytu cizích vojsk v ČSSR.

Západoněmecká rozhlasová stanice Deutschland reagovala na moskevské komuniké zdrženlivě. Britská vláda vyčkává, co se v Československu bude nyní skutečně dít. Norský ministr zahraničí Lyng označil výsledky moskevského jednání za diktát okupačních mocností. Švédský ministerský předseda Erlander prohlásil, že v každém případě lze hodnotit jako klad, že čs. lid dostal zpět svou legální vládu. Holandský parlament v úterý odsoudil vstup armád varšavské pětky do ČSSR. Francouzská vláda soudí, že prozatím je nejdůležitější, že se zabránilo trvalé přítomnosti sovětských a ostatních cizích vojsk v centru Prahy a jiných velkých měst. Vláda USA prohlásila, že dokument z Moskvy bedlivě prozkoumá, zejména z hlediska práv, jež jsou Československu zaručena Chartou OSN.

Středeční jugoslávský tisk věnuje moskevskému jednání a ohlasu na něj mimořádnou pozornost. Borba označuje dohodu za kompromis, který „nemůže být trvalý", zvláště proto, že ho bylo dosaženo „za velmi nepříznivých okolností pro čs. představitele, jejichž země je násilně okupována, aniž to nějak vyprovokovala". List dále poznamenává, že „je možno říci, že politika násilí neměla úspěch", a zdůrazňuje, že Češi i Slováci dokázali, že neztratili víru v socialismus a jeho ideály. „Dokázali dramaticky, že jim nikdo nemůže upřít právo na demokratickou socialistickou společnost, jaká jim vyhovuje a právo na nezávislé budování socialismu.

123

Za Dubčekem!

SVOBODA

ORGÁN STŘEDOČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

ČTVRTEK 29. SRPNA 1968 PŘEČTI A DEJ DÁL!

SVOBODA – 29. SRPNA 1968

Čtyřstránkové vydaní v obvyklém formátu.

124

Na straně první přetištěn projev Alexandra DUBČEKA, který pokračuje i na druhé straně. Jinak uveřejněny tyto články:

Drazí spoluobčané!

Svými myšlenkami jsme každým okamžikem s vámi. Cítíme s vámi a rozumíme vám. Cítíme svou odpovědnost za důvěru, kterou jste nás obklopili. Prosíme vás, ve jménu všeho, co je drahé našim národům: Nedejte se unést svými city k ničemu, co by znamenalo národní katastrofu. Všechno teď závisí na vás. Na vašem rozhodnutí. Rozhodujte stálicky a moudře. Víme, že jste toho schopni. Hlavní otázka dneška zní: Dokážeme najít východisko z reálné situace a vládnout si sami v těchto těžkých chvílích? Nebo dovolíme, aby neodpovědnost nerozvážných či síly cizí socialismu vyvolaly zásah vojsk, která jsou na našem území? Chce snad někdo, kdo má rád naši socialistickou vlast, aby se tato vojska zase vrátila do ulic našich měst, z nichž už většina odešla a budou dál odcházet? Myslí snad někdo, že si sami vládnout neumíme? My věříme, že to dokážeme. Dokážeme za jakýchkoliv podmínek. Žádali jste, aby se vámi volení představitelé opět ujali svých funkcí. Jsou vám za to vděční a zavázáni do konce svých životů. Prosíme vás však v této chvíli o jediné: podpořte to, proč jsme do svých funkcí se vrátili. To, co je podmínkou, aby vaše i naše úsilí mělo smysl. Podpořte snahu o konsolidaci, aby vojska z našeho území mohla začít postupně odcházet a nakonec vůbec odejít. Postavte se spolu s námi proti všemu, co stojí tomuto úsilí v cestě. Pomozte nám zabránit provokacím, zabraňte hazardní hře o osudy našich národů. V tom je celý smysl našeho jednání. To je předpoklad, abychom mohli pokračovat v politice, které jste dali svou důvěru. Vaše důvěra nás zavazuje. Jsme však povinni v této zemi z vašeho pověření vládnout. Umožněte nám to! Žádáte-li od nás, abychom vám sloužili.

Podepsáni:
president Čs. socialistické republiky Ludvík Svoboda,
za NS ČSSR J. Smrkovský,
za vládu republiky ing. O. Černík,
za ÚV KSČ A. Dubček.

Milý soudruhu Dubčeku,

poslouchali jsme váš rozhlasový projev se slzami v očích i se zaťatými pěstmi zároveň. Plně chápeme vaši situaci a neradi bychom nějakým krokem vaši už tak strašnou a těžkou situaci ještě více zhoršili. Názor redakce nejúplněji vyjadřuje obsah Svobody z uplynulých týdnů. Jako jednotlivci jsme všichni byli odhodláni neustoupit ani o krok. Chceme se však řídit vašimi moudrými radami s důvěrou, že povedete naši stranu a naše národy spolu s presidentem republiky soudruhem Svobodou a ostatními pokrokovými představiteli naší země, v jejichž revoluční schopnosti a prozřetelnosti chceme plně důvěřovat.

Věřte, že to, co se stalo, se nás dotklo tak strašně, že sebelepší lékař nás už nikdy absolutně neuzdraví. Ale nechceme myslet jen na sebe, ale i na naše děti a příští generace a pro ně, spolu s vámi připravit lepší život, hodný představ o socialismu. To vám při velké důvěře k vám a ostatním soudruhům, slibujeme!

Kolektiv komunistické redakce SVOBODY

Telegram

Mimořádnému sjezdu KSS
v Bratislavě!

Drazí soudruzi delegáti,
bratři Slováci!

V den výročí Slovenského národního povstání, které je symbolem boje za svobodu obou našich národů, proti okupaci cizími vetřelci, symbolem boje za důstojný život člověka, za národní svébytnost a státní samostatnost, za vpravdě lidské a demokratické podmínky života našich národů, je naším přáním, aby jednání vašeho sjezdu vyjádřilo ducha těchto idejí.

Věříme, že v těchto těžkých chvílích pro naše národy svým jednáním a závěry plně vyjádříte suverenní právo vašeho lidu na vpravdě lidskou tvář socialismu v naší zemi.

Jsme s vámi, buďte s námi!

Středočeský krajský výbor KSČ

Stanovisko rozšířeného pléna středočeského KV KSČ

Společná schůze pléna Středočeského krajského výboru KSČ, sjezdových delegátů z kraje a zástupců okresních výboru vyslechla v úterý večer informaci o moskevských jednáních a o jednáních pléna ÚV KSČ. Přítomní soudruzi projednali činnost krajské stranické organizace v nových podmínkách. Schůze ocenila vysokou aktivitu stranických organizací a všech komunistů. Ukázala, že je nutné tuto aktivitu udržovat i v příštích dnech tak, aby komunisté byli schopni operativně reagovat na stále nové se tvořící podmínky. Důležité je být na úrovni událostí a sjednocovat všechny orgány ve společném postupu.

Společná schůze přijala stanovisko k současným událostem. Podkladem k jeho zpracování se stalo stanovisko ÚV KSČ kladné.

Celá naše strana i národy naší země se dnes seznámily s komuniké z jednání v Moskvě i s projevy obou našich států. Národy i celá naše strana si byly vědomy vysoké odpovědnosti našich představitelů, kteří donuceni ozbrojenou silou museli nedobrovolně znázadnout a jednat mimo hranice našeho svobodného suverénního státu, aby, vyjadřujíce vůli a odhodlání všeho našeho lidu, obhájili naše nezadatelné právo jít svojí vlastní cestou rozvoje socialismu.

Proto jsme všichni jako jeden stáli za nimi a podporovali svojí rozvahou, klidem a jednoznačným stanoviskem, že nesouhlasíme s okupací naší drahé vlasti. Chceme stát za nimi i nadále. Nemůžeme se však ztotožnit s výsledky těchto jednání. Ty jsou pro nás pokořením a my, národy Komenského, Husa, Fučíka, Štúra, Hviezdoslava, Svobody a Dubčeka, se nepokoříme.

Komuniké bylo přijato pod tlakem, podpisy pod ním byly vynuceny hrozbou přítomnou okupační armády a proto se s ním nemůžeme ztotožnit a nikdy je nepřijmeme.

Nemůžeme souhlasit s tím, že pod komuniké jsou podepsáni i lidé, kteří v tomto státě již nikoho nezastupují a proto toto komuniké nemůže být právoplatné a konečné.

Plně se stavíme za linii mimořádného, XIV. sjezdu KSČ, uznáváme a plně podporujeme nový ústřední výbor zvolený na tomto sjezdu. Proto žádáme o urychlené svolání delegátů XIV. sjezdu, aby sjezd znovu pokračoval.

Žádáme pokračování jednání se zeměmi Varšavské smlouvy za rovných podmínek a na našem území a delegovat na ně řádně zvolené zástupce v čele se soudruhem Dubčekem.

V této situaci tak vážné pro celé mezinárodní komunistické hnutí, věrni odkazu Marxe, Engelse a Lenina, doporučujeme předsednictvu ÚV KSČ zvážit svolání mezinárodní porady komunistických a dělnických stran do Prahy, informovat je o skutečném postoji naší strany a lidu a požádat je o pomoc při řešení naší společné a spravedlivé věci. Společně s nimi dosáhnout prosazení principu rovnosti a demokracie, svobody a suverenity, nevměšování a nedotknutelnosti ve vzájemných vztazích mezi socialistickými zeměmi, komunistickými a dělnickými stranami, společně s nimi prosadit záruky, že již nikdy nebude mít místo v těchto vztazích nátlak a síla ani velmocenský postoj.

Chtějí-li sovětští představitelé skutečně pomoci při normalizaci politických a hospodářských poměrů v naší zemi, ať vyslyší přání lidu, ať netrvají na svých ničím nepodložených podezřeních, ať okamžitě odvolají svoje vojsko, ať neztěžují naši práci nerespektováním oprávněných požadavků. Ujišťujeme každého, že máme dost sil udělat si pořádek ve své zemi sami.

Nesouhlasíme ani s termínem komuniké, hovořícím o postupném odchodu okupačních vojsk. Žádáme jednoznačné stanovisko. Máme svoji armádu, která vysoké morální kvality v posledních dnech jasně prokázala. Ona je zástitou proti nepřátelí zvenčí. A proti vnitřnímu nepříteli vystoupí každý poctivý občan naší republiky. Socialismus si nikdy nikým vzít nedáme.

Pokračování na 2. straně

Strana druhá:

Stanovisko KV KSČ

Dokončení z 1. strany.

Krajský výbor KSČ po vyslechnutí zprávy soudruha Pillera, vysvětlení dotazů a vyjádření soudruha Dubčeka, vyslovuje soudruhu Pillerovi důvěru. Soudruh Piller se jednoznačně staví za výsledky XIV. sjezdu.

V této souvislosti krajský výbor odmítá označování lidí zrádci a kolaboranty, aniž pro to mají faktické a podložené důkazy. To je v souladu s usnesením XIV. sjezdu.

Soudruhu Dubčeku, plně chápeme Tvoje pocity a rozumíme jim. Stojíme za Tebou. Nemůžeme ale jinak, než své cítění i cítění našeho lidu takto vyjádřit. Zároveň Tě žádáme, abys veškerá jednání o další situaci ve státě a straně vedl na základě usnesení XIV. sjezdu.

V těchto dnech Komunistická strana Československa získala nevídanou podporu všeho našeho lidu a proto ji nesmíme zklamat.

Středočeský KV KSČ,
delegáti XIV. sjezdu
Středočeského kraje
a představitelé okresních
OV KSČ Středočeského kraje.

Praha, 27. srpna 1968.

126

křížem krážem

● První v okrese Praha-východ se se svým příspěvkem na činnost ústředního výboru KSČ zvoleného na XIV. sjezdu, který nemůže disponovat finančními prostředky přihlásili komunisté a pracující vodárny Káraný. OV KSČ Praha-východ předali 1800 korun.

● Aero Vodochody vyslalo brigády na dokončení žní na farmě státního statku Odolená Voda a 60 učňů z tohoto závodu odjelo na chmel. Zemědělský nákupní závod Praha-východ vykoupil i přes ztížené podmínky, 1900 vagonů obilí. Do splnění chybí 350 vagónů.

● Z 15 přihlášek čtrnáct z VB. Desítky přihlášky za člena KSČ dostávali funkcionáři závodních organizací v neklidných dnech uplynulého týdne. Jsou mezi nimi zejména mladí. I v tom tragickém úterku, kdy se vrátila naše delegace z Moskvy, se lidé hlásili. Z patnácti schválených je čtrnáct příslušníků Okresního oddělení Veřejné bezpečnosti Kladno, jejichž průměrný věk je 22 let.

● V Říčanech se sešli komunistá na schůzích svých stranických organizací a jednoznačně se postavili za nový ústřední výbor zvolený XIV. mimořádným sjezdem strany. Podobně se stalo v Mnichovicích.

● Družstevní kombajn na Karlovarsko. V JZD Ledce-Přelíc na okrese Kladno chápou, že sílu myšlenek demokracie a socialismu zajistí prací a plněním úkolu, aby byla zajištěna výživa našeho národa. Proto na výzva z Karlovarska nabízejí kombajn i s osádkou, která by mohla odjet do ohroženého pohraničí na žně 31. srpna.

● Dva tisíce lidí na chmelu. Poprvé v uplynulých mimořádných dnech byly 27. srpna plně pokryty potřeby zemědělských závodů na kladenském okrese při slizní chmele a využity na plné obrátky i sušisí kapacity pro optimální sklizeň. Ze závodů odjelo 900 brigádníků a dalších tisíc se jich přihlásilo přímo v obcích a školách. Včera 28. srpna odjel stejně vysoký počet lidí, zachraňujících chmel.

● Hornický den letos bez veselic. Ve středu ráno se sešli členové oborové komise dolů společně s předsedy závodních výborů ROH z jednotlivých dolů kladenského revíru. Navrhli, aby letošní Den horníků, který provázejí tradičně slavnosti a veselice, byl pouze pracovní. Na schůzích přímo na šachtách bude zhodnocena hornická práce a předána vyznamenání nejlepším havířům.

● Středočeský průmysl masný oznamuje, že má dostatek skvařeného sádla a může ho dodávat do okresů podle potřeby.

Sulek odvolán

Předseda vlády ing. Oldřich Černík informoval zástupce ČTK, že vláda na své včerejší schůzi odvolala z funkce dosavadního ústředního ředitele ČTK Miroslava Sulka a pověřila vedením ČTK Jindřicha Suka.

Dnes plénum KNV

Dnes v 9 hodin dopoledne se sejde plenární zasedání krajského národního výboru v budově KNV. Projedná zprávu rady o opatřeních, která učinila v minulých dnech a úkoly při obnově chodu hospodářství a státní správy.

Jednání předsedů KNV s vládou

V budově ministerstva národohospodářského plánování v Praze se konala v úterý 27. srpna porada předsedů KNV, kterou řídil předseda vlády inž. Oldřich Černík a již byli přítomni i někteří ministři. Soudruh Černík úvodem informoval o průběhu jednání naší delegace v Moskvě. Zástupci jednotlivých krajů se pak vzájemně informovali zejména o hospodářské, politické a vojenské situaci ve svých krajích a dohodli se na účelné spolupráci, která bude směřovat především k nápravě škod a normalizaci hospodářské situace — v oblasti výroby, dokončení sklizně, zásobování obyvatelstva apod. Předsedové KNV ocenili uvážlivý postoj v těchto dnech, činnost národních výborů všech stupňů, pracovníků ve zdravotnictví, tisku a rozhlasu, složek bezpečnosti a armády. Zdůraznili nutnost mobilizovat nyní dostatek pracovních sil na sklizeň chmele a obilí. Mezi přední úkoly patří dále odstranění potíží v dopravě, úpravě silnic a městských komunikací. Tyto a řada dalších námětů byly předmětem včerejšího jednání vlády, která rovněž na základě dalších informací a námětů jednotlivých ministrů bude formulovat konkrétní závěry na řešení problémů, vyplývajících ze současné situace.

Je třeba dále vysoce ocenit, že do Prahy se dostavili předsedové KNV i z nejvzdálenějších krajů aby spolu s předsedou vlády projednali vzniklou situaci a opatření vedoucí k normalizaci poměrů v naší vlasti.

127

Náš hlas je pevný a jednotný

Našim státním a stranickým orgánům i do naší redakce stále přicházejí ohlasy a rezoluce, v nichž stranické organizace a pracující zcela vyjadřují svůj postoj k současné situaci. Ve všech těchto rezolucích je pevný a jednoznačný požadavek odchodu cizích vojsk z naší vlasti a plná podpora a důvěra našim státním a stranickým představitelům, tak jako tomu bylo dosud.

● Více než osmnáct set pracujících n. p. Silnice KNV Praha mimo jiné píší, že se stejnou rozhodností a plnou důvěrou k jejich politice budou plnit úkoly, kterými je pověří.

● Pracující Brandýských strojíren a závěrem považují dohodnuté závěry v Moskvě za výsledek nátlaku a nerovných podmínek při jednání. Věří, že ÚV KSČ má dostatek politických sil k úspěšnému konečnému vyřešení všech dosud nevyřešených záležitostí. „Jsme si vědomi," píší, „že k tomu všemu je především třeba jednoty národa a klidu."

● Pokud chcete znát mínění našich národů, vyhlaste plebiscit před očima celého světa! — To je jeden z požadavků usnesení, které přijali na svém shromáždění pracující TOS Rakovník. Dávají plnou důvěru soudruhu Dubčekovi, aby tento i další jejich požadavky prosazoval.

● Dvacet tisíc kováků z Kladna v dopise ústřednímu výboru KSČ, vládě, Národnímu shromáždění a prezidentu republiky mj. říká: „Od ledna jsme hlásili, že chce-li KSČ stát v čele tohoto státu, v čele dělnické třídy a všech pracujících, nesmí se nikdy odklonit od spravedlivé vůle národa a tato vůle je vyjádřena našimi požadavky v tisících rezolucích, podpisových akcích, v hrdinských činech našeho národa i v mrtvých, kteří za tuto ideu umřeli. Ústoupit od těchto cílů znamená zradit závěry lednového pléna a XIV. sjezdu strany.

● Okresní výbor KSČ, okresní kontrolní a revizní komise a rada ONV v Kutné Hoře odmítají formulaci moskevského komuniké a naléhavě žádají, aby Národní shromáždění trvalo na okamžitém odchodu vojsk, aby naší vlasti byly nahrazeny všechny škody, způsobené příchodem těchto vojsk na naše území, aby nebyly omezovány humanitní a demokratické principy stranického a veřejného života a respektována rozhodnutí XIV. sjezdu.

● Předsednictvo OV KSČ v Ženešavě se plně staví za ÚV KSČ zvolený na mimořádném XIV. sjezdu strany a jeho závěry a vyjadřuje svou důvěru soudruhům Svobodovi, Dubčekovi, Smrkovskému, Černíkovi, Kriegelovi a ostatním na tomto sjezdu zvoleným. „Chápeme, že realizace našeho stanoviska nebude snadná, ale jsme toho názoru, že v této chvíli je nutné si zachovat svoji tvář, zachovat jednotu a postupovat v naší práci s vědomím, že nepracujeme a nepiníme úkoly pouze dnes, ale i zítra."

● Ve svém stanovisku pracující n. p. Janka v Radotíně píší, že chápou ovzduší, v němž bylo dosaženo dohody a podepsáno závěrečné komuniké v Moskvě. Oceňují statečnost části naší delegace, která hájila základní požadavky československých národů.

● Pracující Kablo Kladno, komunisté, příslušníci Lidových milicí, mládežníci i odboráři ujišťují soudruhy Svobodu, Dubčeka, Černíka, Smrkovského, Kriegla a Císaře, že provokacím budou umět čelit a obracejí se na všechen náš lid s výzvou k tomuto způsobu boje na každém místě, který bude hrázi proti hrubé síle.

● Předsednictvo Středočeského krajského výboru Národní fronty (složené z představitelů Komunistické strany Československa, Československé strany socialistické, Československé strany lidové, Revolučního odborového hnutí, mládeže, Svazu protifašistických bojovníků a Spotřebních družstev) prodiskutovalo na své schůzi komuniké z jednání v Moskvě, projev prezidenta ČSSR arm. generála Ludvíka Svobody a projev prvního tajemníka ÚV KSČ s. Alexandra Dubčeka a zaujalo toto stanovisko:

1. S lítostí konstatujeme, že jednání v Moskvě probíhalo za nenormálních okolností, pod tlakem a že odporuje cítění našeho lidu. Proto se nemůžeme ztotožnit s obsahem tohoto komuniké.

2. K řešení současné situace vyslovujeme plnou důvěru a podporu našim představitelům, prezidentu republiky L. Svobodovi, prvnímu tajemníku ÚV KSČ s. Alexandru Dubčekovi a předsedovi ÚV NF dr. Františku Kriegelovi.

3. Vyzýváme všechny složky NF, aby se neformálně sjednocovaly na společném postupu a aby vysvětlovaly občanům realisticky současnou situaci a oceňly jejich postoj i jejich práci v této těžké době.

Ze zasedání ústředního výboru KSČ

Členové ÚV KSČ a ÚKRK, zvolení naléhavým zasedáním XIV. sjezdu KSČ, se na své schůzi 25. srpna 1968, rozhodli disciplinovaně podporovat vedení strany v čele se soudruhem Dubčekem a přispět ke sjednocení úsilí celé strany zvládnout složité úkoly nynější těžké situace v naší zemi. Jednomyslně dohodnutý politický postup budou nyní realizovat v místech svého působení. Pevnou oporou k tomu jsou slova důvěry vyjádřovaná v množství rezolucí z krajů, okresů i závodů adresovaných ústřednímu výboru KSČ.

Soudruzi a soudružky, občané Československa!

V těchto historických chvílích považujeme za svou povinnost poděkovat vám za bezpříkladnou statečnost, ukázněnost a věrnost myšlenkám demokratického humanistického socialismu, za vaši jednotu a upřímné vlastenectví. Vysoké morální kvality našeho lidu získaly sympatie pracujících na celém světě a pomáhají překonávat důsledky tragických událostí v naší zemi.

Zvlášť oceňujeme obětavost pracovníků v průmyslu a zemědělství, ve zdravotnictví a v dopravě, v zásobování a energetice, neochvějnou vůli všeho lidu při zajišťování chodu našeho hospodářství a základních potřeb lidu. Mimořádné díky patří pracujícím vysočanských závodů v Praze, bez jejichž podpory by nebyla možná politická práce vedoucích orgánů KSČ v kritických dobách.

Děkujeme příslušníkům Lidových milicí za jejich vysokou uvědomělost, pohotovost a obětavost, za jasný postoj po boku všeho lidu. Příslušníci naší lidové armády a rozhodující většina našich bezpečnostních sborů si svým vystupením získaly úctu a vděčnost všech spoluobčanů.

Děkujeme dále všem pracovníkům hromadných sdělovacích prostředků, kteří po ztrátě svých základních pracovišť dokázali za pomoci odborných závodů a jednotlivých občanů vybudovat tiskařské stanoviště náhradní a v hodinách osudové zkoušky vyjadřovali vůli a cíty našeho lidu.

Soudruzky a soudruzi, občané! Vysoko oceňujeme vaši vlasteneckou socialistickou práci.

Jsme s vámi, buďte s námi!

128

Prohlášení Národního shromáždění

Všemu lidu Československé socialistické republiky! Národní shromáždění vycházejíc z jednotné vůle lidu, vyjádřené ve stovkách rezolucí, které docházejí na adresu Národního shromáždění, považuje za nutné prohlásit:

1. Národní shromáždění považuje nadále obsazení Československé socialistické republiky vojsky pěti států Varšavského paktu za protiprávní, odporující mezinárodním smlouvám, chartě Spojených národů a Varšavské smlouvě.

2. Národní shromáždění vzdává dík presidentu republiky, představitelům československé vlády, komunistické strany a Národní fronty za jejich úsilí při moskevských jednáních a oceňuje jejich úsilí zaměřené k odstranění dnešního nenormálního stavu v naší zemi.

3. Národní shromáždění je přesvědčeno, že jediné místo této země je ve společenství socialistických národů a států.

4. Národní shromáždění je přesvědčeno, že naše armáda je schopna zabezpečit naše západní hranice a žádá vládu, aby důsledně rozhodně trvala na stanovení a důsledném plnění konkrétních termínů co nejrychlejšího odchodu cizích vojsk z naší země.

5. Národní shromáždění požaduje, aby byla neodkladně zabezpečena nerušená svobodná činnost všech ústavních, vládních a státních orgánů a institucí, všech legálních sdělovacích prostředků. Zároveň trváme na tom, aby byli propuštěni na svobodu všichni naši občané, kteří ještě jsou protizákonně zadrženi československými a jinými orgány od 21. srpna.

6. Národní shromáždění zdůrazňuje, že neochvějně setrváváme na zásadách a politice prohlášených u přijatých akčním programem Komunistické strany Československa a programovém prohlášení čs. vlády. Poslanci se zavazují, že vyvinou maximální úsilí, aby náš demokratizační proces probíhal bez rušivých jevů.

7. Národní shromáždění bude projednávat v nejbližších dnech zprávu vlády o výsledcích jednání v Moskvě a vládní prohlášení. NS vychází stále ze svých dokumentů, které přijalo ode dne 24. srpna.

8. NS vyzývá všechen lid, aby udržel pevnou jednotu, aby zabránil provokacím, které by poskytly záminky k novým zákrokům proti zájmu lidu a našeho státu. Jen rozumem a rozvahou můžeme vyjít ze situace, kterou jsme nezavinili, vrátit se k normálnímu životu, byť za těžkých podmínek a pokračovat v budování Československé socialistické republiky podle tužeb a představ svého lidu.

Toto prohlášení NS Československé socialistické republiky bylo na dnešním dopoledním plenárním zasedání přijato jednomyslně.

Praha 28. srpna 1968.

Památce hrdinů

Padl u pražského rozhlasu, když šel s ostatními mladými manifestovat svůj nesouhlas. Proti tankům, obrněným autům a rojnicím samopalníků.

Jmenoval se Milan Kadlec a zastřelil ho cizí voják, jen o málo starší své oběti. Milana Kadlcea pochovávali jeho kamarádi u kostelíka sv. Matěje nad Šárkou. Nad jeho rakví plakali jeho nejbližší i stovky těch, kteří jméno Milan Kadlec slyšeli poprvé v onen černý den 21. srpna 1968. Pionýři, jejichž vedoucím v Praze 6 — Na Petřinách Milan Kadlec byl, mu naposled na rakvi svázali pionýrským šátkem kytičku růží. Přemnozí se loučili s Milanem Kadlecem slovy, která tonula v bezmocných slzách. Avšak žádná slova život nevrátí...

■

Každý pohřeb je velice smutný, je-li při něm hymna, tisíckrát smutnější. Jako když se pohřbíval Jan Opletal... Se Zdeňkem Příhodou jsme se rozloučili ve strašnickém krematoriu. Je první, nebo jednou z prvních obětí okupace, kdo to ví, přehled o padlých není úplný. V malé obřadní síni (proč?) krematoria byli s matkou, bratrem a sestrou — Zdeňkovi kamarádi, spolužáci, spolupracovníci a pražská mládež. Všichni ve stísněné atmosféře a stísněném prostoru dali s neobyčejným pohnutím své poslední sbohem.

Od Zdeňkova spolužáka jsme se dověděli, že dvanáctiletku absolvoval zesnulý ve Slovenské ulici, pak studoval Umprum, chtěl být malířem a sochařem. Potom chtěl na Akademii výtvarných umění, ze známých důvodů se na ni nedostal. Byl to nesmírně přímý a čestný člověk. Jeho spolupracovník — mimochodem bývalý partyzán — nám zase řekl toto: „Zdeněk pracoval v Armabetonu jako kopáč, na pracovišti ve Vinohradské nemocnici. Jeho bratr Luboš je tam stavitelem. Byl to výborný chlapec, pracoval jako otrok, i legrace s ním byla. Jsem stále připraven opět partyzánčit."

Zdeněk Příhoda byl vyslovene zavražděn. V první den okupace na motorce na Černokostelecké. Vyhnul se tanku, ale tank si ho našel. Mladý, nadějný a talentovaný život je pryč.

Tvrdá realita

Čtenářům co dnešní Svobodě bude vždy třeba jiná, než všechna ta čísla, která jsme s pomocí obětavých tiskařů, vlitků a kolportérů vyšlapali od prvního dne obsazení našeho území a dnově za těchto nenormálních podmínek vydáváme. Volíme jinou terminologii, jiné formulace hledáme často méně jadrné, o některých věcech ani více nehovoříme, než bylo nezbytně nutné, neboť nevíme, jak jsou na tom naši státotvorní lidé dovedli ignorovat, když nebyla možná diskuse.

Nebudeme se to budeme dělat s chutí. Mnohem raději bychom nekompromisně vyžadovali jak rekordně návrat cizích vojsk jako rekordně byl jejich příjezd. Také bychom rádi slyšeli stanovy. Také by nám vyhovovalo, abychom nemuseli číst pod komentář, jehož argumentace a terminologie nám, mírně řečeno, jde proti srsti, podněty soudruhů, kterých si i nadále velmi vážíme. Od učitého svědka jsme slyšeli, jak se soudruh president choval v Moskvě jako hrdina. Víme už, že se všichni vrátili na pokraji svých fyzických a duševních sil. Tušili jsme to, také jsme v poslední Svobodě pod titulkem Soudruzi, vraťte se, tuto předtuchu vyjádřili. A zároveň jsme řekli, že kompromis je možný jen v mezích velkorysosti vůči porazenému. Tato mez snad byla překročena, přijímáme ji ale malosti tak velkých. A pro sebe si ponecháme velikost malého národa, který bojuje a vítězí intelektem.

V úterý jsme viděli průvod mladých, kteří rozhodčímě prohlašovali: nechceme na kolena. Bylo to dojemné. Ano, v této chvíli se zdálo, že jsme na kolenách. Zvykáme ale realitu tohoto konstatování. Uvažme, že na kolenou jsou i ti, kteří nám svobodně projevili své sympatie, ale nic více nemohou dělat. Síla velmocí nás udržuje v šachu všechny. To je nejtvrdší realita těchto dnů, o které jsme sice vždy vědeli, ale jaksi jen teoreticky. Teď nám byla názorně předvedena. Vezmeme ji tedy v úvahu a budeme podle ní jednat.

Jsme ve sféře těch zájmů, v nichž se bude z pozice síly vyvíjet tlak na naše demokratické vymoženosti. Kdybychom se sešli v druhé sféře, bylo by možná vybírovějšími prostředky, ale se stejným cílem usilováno o socialismus. My ale chceme demokratický socialismus. Je částečně ohrožen. Ale cesta zatarasená není. Na tom naši soudruzi v Moskvě trvali, z toho neslevili, proto je budeme podporovat. Kdyby kdokoli jejich jednání byl vzdor, pokusil bychom se všemi hledati návrat k takovému socialismu, jaký si představujeme, je tady na nás, na všech, kteří jsme v těchto dnech byli tak neobyčejně jednotní, abychom hrdinně trvali a prosazovali, byť v obtížnějších podmínkách, demokratický socialismus, socialismus s lidskou tváří. Netřeba snad zdůrazňovat, že bez suverenity nelze ani o socialismu ani o demokracii mluvit.

Představitele naší strany a ostatní představitele nás žádají o pomoc a podporu v udržování klidu a v tom, aby nebyla poskytnuta záminka k dalším zákrokům. My jim tu podporu dáme. Nehodláme dát zbytečně podnět k provokacím, které v těchto dnech spravedlivě vzplanuly. Ale neboť si také nikdo nejvíce neuvědomuje, že je lze vymazat. To je také tvrdá realita. Rozum lze korigovat, srdce má ale své zvláštní zákonitosti a mozkem to neovlivníš.

Berme v úvahu kompromis, ke kterému došlo a zřejmě dojít musel. Uvědomujeme si ale i hranice, za které žádný lidský rozum jít nemůže. Bude-li se od nás požadovat její překročení, poznají to naši členové podle toho, že ve Svobodě nenajdou jména, která tam byli zvykli číst.

Mezníky této hranice lze ve stručnosti charakterizovat těmito pojmy: suverenita, leden, XIV. sjezd, vyloučení kolaborantů, svoboda tisku a projevu. To všechno nás sjednotilo a to všechno pro nás platí i nadále. Nechť nás sjednocuje i umění zachovat se v těchto dnech statečně a znemožňovat všechno nám národní intelekt ke konečnému vítězství nad hrubou silou.

Strana čtvrtá:

Proč jsem vstoupil do strany

Ale to je přece soudruzi, dneska velice jednoduché není třeba velkých slov, protože velká slova malé činy značí.

Třeba proto, že mi před očima včerejší bratři surově zastřelili čtrnáctiletého chlapce pak o den později starého pána, který si vyšel s hůlčičkou podívat se, jaký je dnes krásný boží den, a padl, nechápaje nic z toho, jak osmnáctiletou, která si vyběhla s naší veselou národní stužečkou na schůzku s milým.

pak na mě najely tanky u rozhlasu a řval na mě nějaký jejich kaprál, či co to bylo, pak hořely domy a ženy hlasitě plakaly, a člověk se mně ptal, proč? Proboha, proč? Vždyť jsem je ještě včera miloval, vždyť jsem si myslel, že komunismus má jen jednu tvář, tu lidskou, o najednou vidím tváře dvě, ten náš komunismus, naplněný hlubokým humanismem, a ten Brežnevův, proč to neříci, připomínající mi i s těmi zavražděnými, pláčem žen a skřípěním zubů mužů 15. březen 1939.

A byl jsem po dvě noci naplněn nespavým hněvem a bezmocností, a napadlo mě, že je to proto, že jsem vlastně sám. Jistě to napadlo všechny muže, kteří nestojí v řadách Strany jako třeba toho zoufalého grafika a malíře Sovu, který mě dnes s pláčem prosil, abych mu pomohl někam se zařadit.

A napadlo mě, že když jsem sám, pak mám jenom křídu, pouhé zdi baráků, ale chyb: mi soudruh, aby mi kryl záda.

A napadlo mě, že jediná síla, která nám ještě dnes zbyla, je ukryta ve skutečně organizované komunistické straně.

A taky je tě asi proto, že nastala bojová situace, v níž člověk, vstupující teď do Strany svého lidu, nemůže očekávat žádné výhody. Spíš kulku. Od těch druhých, kteří si taky říkají komunisti.

A víte — stát v boji mimo, to je asi — zrada.

Karel Fabián, spisovatel

Situace SČSP v kraji

Zcela přesnou informaci máme z okresu Praha-západ. Ze 110 organizací oznámila zatím pouze 1. organizace v Lipencích, že se rozpouští. Předseda páté organizace v Řeporyjích oznámil, že našel doma v poštovní schránce na 50 legitimací členů, předseda organizace na státním statku v obci Lichoceves sdělil, že odmítá nadále vykonávat tuto funkci. Rovněž Šroubárny Libice dal okresnímu výboru SČSP na vědomí, že ruší své kolektivní členství.

Z ostatních okresů kraje víme pouze tolik, že v Berouně se rozpustilo předsednictvo OV SČSP, a v Kladně pozastavil okresní výbor pro velké množství vracených legitimací již v neděli činnost.

Slovenští komunisté sněmují

Včera pokračoval v Bratislavě sjezd Komunistické strany Slovenska. Během dne až do naší uzávěrky, přišlo velice málo zpráv. Větší pozornost vzbudil diskusní příspěvek Gustava Husáka, který odmítl uznat výsledky XIV. sjezdu strany s odůvodněním, že se XIV. sjezdu KSČ zúčastnilo málo delegátů ze Slovenska, a s tím, že sjezd nebyl připraven ústředním výborem strany. Gustav Husák se vzdal funkce v novém ústředním výboru. Diskusní příspěvek na Slovensku vyvolal polemiku. Její výsledky nebyly ještě známy, ale pro politickou situaci v Československu bude stanovisko slovenského sjezdu k této otázce velice důležité.

Opět Dubčekova směna

Na dole Zápotocký vyzval ve středu úsek A 4 havíře podniku ke zlikvidování manka z posledních dnů. Výzva nezůstala bez odezvy. Pracující všech hladenských dolů, výstavbového podniku i ústředních dílen ve Peherách se rozhodli o volné sobotě pracovat a opakovat úspěšnou „Dubčekovskou směnu".

Učitelé chystají nový školní rok

Pracovníci školského odboru KNV jsou na svých místech a pokračují v přípravách na zahájení školního roku. Své stanovisko k současným událostem zaslali všem školským pracovníkům v okresech a ředitelům škol spolu s pokyny, aby na všech školách pokračovali v přípravách na zahájení školního roku 2. září. Pokud by někde nebyly podmínky k zahájení školního roku k tomuto dni, jsou pracovníci ONV a ředitelé škol zmocněni zahájení školního roku o několik dní odsunout.

Organizace škol zůstává nezměněna, tak jak o ní bylo rozhodnuto před prázdninami. Odbor školství dále zajišťuje podle pokynů rady KNV, aby školy pomohly při sklizni chmele. Nemají námitek, aby na chmel šlihed odjeli i učňové zemědělských odborných učilišť a studenti zemědělských škol a ZTŠ, kteří již letos na chmelnicích pracovali.

Brambory pro Prahu

V Praze je svízelná situace v zásobování bramborami. A protože benešovský okres je jednou z významných hospodářských oblastí, obrátil se náš zpravodaj dnes ráno na ředitele zemědělského nákupního a zásobovacího závodu v Benešově se žádostí, aby čtenáře informoval o situaci.

„Brambory se vyorávají," řekl nám soudruh Kožený, „a my je také od pátku vozíme do Prahy. Protože je však přerušený telefonní styk, vznikají nám v Praze určité organizační problémy. Dovezli jsme například brambory na místo, kde nám neměli dostatek. Proto jsme včera dojednali v Praze další opatření. Vyšli nám vstříc zejména ČSD, takže v těchto dnech zasíláme do Prahy 100 vagónů brambor. Do konce týdne jich bude 200 vagónů. Dohodli jsme také, že z Kladna a ze Zbraslavi si pro brambory přijedou s vlastními auty. A potíže? Hlavní spočívá v přerušení telefonním spojení, které nám velmi ztěžuje operativní zásahy a rozhodování.

VČERA na naší planetě

NEW YORK: Československá delegace v OSN oznámila, že se již nebude zúčastní jednání Rady bezpečnosti OSN. Jednání Rady bezpečnosti není podle československého názoru s to vyřešit tuto důležitou otázku.

ŠVÉDSKO: Švédský ministerský předseda Erlander prohlásil, že v každém případě lze hodnotit jako klad, že československý lid dostal zpět svou legální vládu.

MOSKVA: Oficiální sovětský tisk včera napsal, že „úspěšný výsledek moskevských rozhovorů mezi SSSR a Československem zvrátil záměry kontrarevolucionářů".

WASHINGTON: Oficiální Washington se vyhýbá jakékoliv kritice výsledků československo-sovětského jednání v Moskvě. Americká vláda bude prý pečlivě zkoumat komuniké a důsledky na Československo z hlediska práv, které má Československo na základě charty OSN.

ŘÍM: Generální tajemník italské komunistické strany Luigi Longo řekl, že na výsledcích moskevského jednání je nutno kladně hodnotit skutečnost, že za této dramatické situace bylo konečně možno dospět k politickému řešení. Věří, řekl, že dohoda umožní KSČ bez vnějšího zasahování pokračovat v procesu demokratické obrody.

PAŘÍŽ: Politické byro Francouzské komunistické strany vydalo komuniké, v němž označuje sovětsko-československou dohodu za pozitivní fakt.

LONDÝN: Britské politické kruhy prohlásily, že budou československo-sovětskou dohodu hodnotit až podle toho, jak bude uskutečňována.

BĚLEHRAD: Asi 25 000 československých turistů uvízlo v důsledku okupace v Jugoslávii. Dostávají pomoc od jugoslávských a československých úřadů. S jejich odjezdem do Československa se počítá v těchto hodinách.

Přísaha Československu

Přísahám při památce všech velkých mrtvých za svobodu a pravdu, na svoji čest a svoje svědomí, že nikdy nezradím svoji vlast, národ, jednotu, svobodu, demokracii, Dubčekův socialismus lidské tváře, naši nezničitelnou, čistou pravdu.

Přísahám, že zůstanemu věrní Československé komunistické straně, která si zaslouží naši bezvýhradnou důvěru!

Přísahám, že nikdy nezradím a zůstanemu věrní našim nevudul, m hrdinům, čestným synům našeho národa s. Ludvíku Svobodovi a Alexandru Dubčekovi a všem čestným lidem v čele národa a státu.

To slavnostně přísahám!

Brandýs nad Labem, dne 28. srpna 1968, v 6.30 hod. odpřísáhnuto na shromáždění pracujících Brandýských strojíren a slévárem.

Včera v hlavním městě

Na Václavském náměstí byl včera pořádek. Lidé ukázněně procházeli ulice, prodavačky umývaly výkladní skříně obchodů. Objevily se nové nápisy, jako např.: „Stůjte pevně za lednem, ať se zase pozvednem".

Mladí chlapci dávali také do pořádku pomník sv. Václava, lidé tam nosí čerstvé květiny. Na pomníku jsou rovněž nově přilepené nápisy: „Vydržet! Vydržet!". Před pomníkem stále hoří svíce mezi květinami. Mládež uctívá památku neznámého čtrnáctiletého chlapce.

Středa v plné práci

Výroba ocelí v Kladně pokračuje, stejně jako v minulých dnech. Na Staré huti jedou všechny provozy.

Na Poldině huti se radí další tavby ušlechtilé oceli. Martinská šestka odpíchla v dopoledních hodinách další takovou tavbu, stejně jako ostatní agregáty. Kolektivy elektrické pece Z pokračují v sérii taveb kuličkové oceli, která je specialitou poldovské nové ocelárny.

Během úterka odeslali ze Staré huti více než 2200 tun válcovaného zboží.

Také kladenská Kablovka vypravila ve středu dopoledne sedm vagónů s kabely do celé republiky.

Zvažte, co jsem napsala

Vážení soudruzi, nezlobte se, že vám to píši neučesaně, jen tak, jak to cítím, ale věřte, že je to vyjádření mého upřímného přesvědčení. Nečetla jsem Marxe, Engelse, Lenina, nevyrostla jsem v komunistickém prostředí. Když u nás po revoluci zvítězila komunistická strana, bylo to pro mne něco úplně nového s čím jsem neměla doposud žádné zkušenosti. Od té doby jsem z mnoha stran a od různých lidí slýchala moc, moc o komunismu hovořit a začala jsem o tom také moc a moc přemýšlet. Několikrát mně byl vstup do komunistické strany nabídnut, ale odmítla jsem. Udělala jsem si o komunismu svoji představu, podle které je komunismus něco vrcholně lidského, spravedlivého a poctivého. To se nějak nesrovnávalo s tím, co jsem měla možnost velmi často poznat. S konáním, které bylo v rozporu s tím, co se hlásalo, bezcharakternost některých licoměrníků, kteří na sebe brali masku poctivých straníků, ale strana jim byla hlavně prostředkem pro získávání osobního prospěchu.

Po vývoji u nás od začátku roku jsem vycítila, že ten směr, který u nás komunismus začal dostávat, by mohl odpovídat mým představám a začala jsem uvažovat o vstupu do strany. Velmi důkladně jsem zkoumala jak sebe, tak vývin událostí. Od začátku naší okupace moje přesvědčení stále sílilo. Po příjezdu našich zástupců z Moskvy a po vyslechnutí komuniké z Moskvy, tak projevů presidenta republiky Ludvíka Svobody a prvního tajemníka ústředního výboru KSČ Alexandra Dubčeka, celým srdcem jsem obdivovala jejich charakter a odvahu a chápu jejich těžkou pozici. Mají moji plnou důvěru a lásku. Věřím, že jejich osobnosti jsou nám zárukou, že bude učiněno vše co bude v jejich silách, aby vše dobré co bylo započato, bylo s úspěchem dokončeno, když je plně podpoříme a nezradíme. Zvažte prosím to, co jsem vám upřímně napsala a když poznáte, že jsou moje slova míněna poctivě, vyměňte mne tento dopis za přihlášku do strany.

V Praze 28. srpna 1968.

Alexandra Kolínová,
Praha 4

Sportovní aktuality

Mnozí příznivci sportu, zejména kopané, uvažují o tom, zda je možné, aby se už tuto neděli hrály další zápasy oblastních fotbalových soutěží. Některé oddíly se dokonce na to dotazují.

Domníváme se, že to tuto neděli nebude. K tomuto závěru nás vede několik okolností. Přes veškerou snahu není obnovena v plném rozsahu doprava, z čehož vyplývá, že by se oddíly v mnoha případech na hřiště svých soupeřů nedostavily. Některá fotbalová hřiště jsou dosud zabraná okupačními vojsky a nelze jich použít. Závodníci, zejména mladí, jsou na brigádách a jiných pracovištích než obvyklých. Oddíly by těžko nastoupily ve svých nejlepších sestavách. Není také jasno v otázce uzavírací doby. Některé oddíly kraje jsou dosud na zahraničním zájezdu a nikdo neví o jejich nynějším pobytu.

Souhrn těchto okolností nedává naději. Věříme však, že o týden později, 8. září, bude situace už normalizována.

Ústřední výbor československého svazu tělesné výchovy, jak se dovídáme, ve středu od ranních hodin zasedá a jedná o možnostech rozvinutí tělovýchovy a sportu v plném rozsahu.

Růža se mi rozbrečela

To víte ženské. Když se v těchto dnech tu a tam někdy sejdeme, hned abych jí vyprávěl, co nového. A tak povídám: O vojáčkovi, kterému se u Buštěhradu porouchal automobil a jeho soudruzi se na něj vykašlali a on tam zůstal několik dní bez jídla a pití, protože místní kluci udělali kolem něho hradbu a kamením byli odhodláni bombardovat každého, kdo by chtěl kolaborovat. No, co jakápak lítost. Oni také s námi slitování nemají a pak, ani jejich vlastní se o něj nestarali. Pak ji zas vykládám humornou příhodu, kdy nás zastavil jiný ješáček a prý, abychom mu ukázali kufr. Řidič ho otevřel a okupant se podivuje malému balíčku jemných papírků. Na jeho što eto, mu soudruh řidič v mírném předklonu předvádí, k čemu je toaletní papír. Voják chvíli kouká udiveně a pak se mu líc rozjasňuje, ťuká se do čela a spokojeně konstatuje: Da, ja póňal. Jindy zas chtěl vidět jiný bagáž v zadu u šestsettrojky a ejhle, tam motor. S odpovědí, že je to rezerva, se spokojuje a posílá nás k čertu...

Byl jsem ochoten vykládat dál, ve snaze svou milou polovičku v dnech onoho hrůzného týdne (už vstupujem do druhého) trochu pobavit, ale místo smíchu slyším srdcervoucí lkaní. Slzy se jí valily po tvářích a mezi škytáním brečlavě popotahovala: Tohle mi už neříkej, to je strašné. Já vím, že si nezaslouží nic než opovržení, nikdo jim nesmí ani vody podat, ale ti kluci přeci za nic nemohou. Já je vždycky měla tak strašně ráda, všechno bych pro ně udělala a teď je veškerému přátelství veta. Ale řekni mi, Šťovíku, jak to mohli ti jejich velitelé a představitelé udělat...

Inu ženské, to víte, mají měkké srdce, ale hergot, kde mám ten kapesník. Už zas mám nudli u nosu a mokro ve vočích...

Šťovík

132

PRÁCE

DENÍK REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ

V PRAZE DNE 30. SRPNA 1968 Cena 40 hal.

PRÁCE – 30. SRPNA 1968

133

Čtyřstránkové vydání obvyklého formátu.

Strana první:

ROZHLASOVÝ PROJEV PŘEDSEDY NS SMRKOVSKÉHO (pokračuje i na straně druhé)

a dále:

Ze zasedání předsednictva České národní rady

Svobodu – suverenitu – klid

Praha — Ve středu se sešlo předsednictvo České národní rady, jehož jednání se zúčastnila delegace Slovenské národní rady. Schválilo postup vedení ČNR v uplynulých dnech a vyslovilo znepokojení nad tím, že se výkonu svých funkcí dosud neujali předseda ČNR dr. Čestmír Císař a místopředseda dr. Josef Špaček. S delegací Slovenské národní rady bylo dohodnuto plné rozvinutí prací a úzká spolupráce při přípravě federativního uspořádání ČSSR. Předsednictvo přijalo prohlášení k 24. výročí Slovenského národního povstání. V prohlášení se praví:

Předvečer čtyřiadvacátého výročí slavného Slovenského národního povstání zastihuje naši republiku v mimořádné situaci, kdy byla porušena svrchovanost naší země, která dosud žila intenzivním odhodláním vtisknout socialismu jeho pravou, lidskou tvář. Letošní rok, rok 50. výročí vzniku československého samostatného státu, přinesl našemu lidu toužebně očekávané vydechnutí, svobodu a v zápětí i nebývalou aktivitu obou našich národů. My, členové České národní rady, i v této pohnuté době věnujeme všechny své síly pro to, aby v jubilejní den 50. výročí našeho společného života, k 28. říjnu 1968, mohlo být vyhlášeno federativní uspořádání Československé socialistické republiky. Aby se však mohly ideje federalizace vpravdě uskutečnit, je naprosto nezbytné, aby byla našemu lidu vrácena svoboda, suverenita a klid k práci a životu. Žádáme proto o neprodlené stanovení a důsledné plnění konkrétních termínů co nejrychlejšího odchodu cizích vojsk z naší země. Stavíme se jednoznačně za státní a politické orgány ČSSR v čele se soudruhy Svobodou, Dubčekem, Smrkovským a Černíkem a žádáme, aby se i představitelé České národní rady soudruzi Císař a Špaček ujali výkonu svých funkcí.

KOMUNIKÉ sekretariátu SOF

Dne 28. srpna 1968 se sešel sekretariát SOF konečně v plném složení ve svém sídle v Praze. Stalo se tak po prvé poté, co se vytvořila vážná situace v důsledku vstupu ozbrojených sil pěti socialistických zemí Varšavské smlouvy na československé území. Vzhledem k tomu, že v posledních dnech byli tajemníci SOF na různých místech, mohli si teprve nyní vyměnit informace a vzájemná stanoviska a seznámit se s dopisem Ústřední rady čs. odborů z 22. srpna. Zároveň se seznámili s ústním prohlášením, jež učinil generální tajemník SOF L. Saillant 21. srpna v Budapešti, jakož i s dopisem generálního tajemníka a předsedy SOF R. Bitossiho, a který předali tito dva představitelé SOF 24. srpna 1968 S. Gáspárovi, generálnímu tajemníku Ústřední rady maďarských odborů a členů výkonného výboru SOF s prosbou, aby jej zaslal národním ústředním SSSR, NDR, Polska a Bulharska.

→

Toto prohlášení z 21. srpna a dopis z 22. srpna. Zároveň se seznámili intervencí pěti zemí Varšavského paktu vůči Československé socialistické republice a vyslovily politování nad tímto činem.

Sekretariát konstatuje, že v důsledku mimořádných okolností se nemohlo veřejné mínění seznámit s těmito akcemi a usnáší se proto zveřejnit dopis z 24. srpna 1968.

Sekretariát SOF plně schvaluje tento dopis, odsuzuje vojenskou intervenci vůči ČSSR, která je v rozporu se všemi základními zásadami, na nichž spočívá samotná existence SOF a které byly svobodně přijaty všemi národními ústředními — členskými organizacemi SOF.

Sekretariát vyjadřuje svou plnou solidaritu s pracujícími a lidem Československé socialistické republiky a vysoce oceňuje jejich klid a rozvahu. V zájmu odborové jednoty a proletářského internacionalismu varuje zároveň pracující celého světa před spekulacemi a machinacemi zejména těch, kdož dosud neodsoudili a nadále se zdržují odsoudit agresi amerických imperialistů ve Vietnamu.

Respektování svrchovanosti, národní nezávislosti každé země, nevměšování se do vnitřních záležitostí, úsilí řešit sporné národní problémy cestou jednání a bez po-

Pokračování na 2. straně

KOMUNIKÉ sekretariátu SOF

Dokončení z 1. strany

užití síly a války, to jsou pravidla, která nabývají plného svého smyslu jedině tehdy, mají-li skutečně celosvětovou platnost.

Na těchto zásadách může docházet ke zmírňování mezinárodního napětí, která podporuje rozvoj styků mezi odbory a mezi národy, styků, které již samy o sobě přispívají k dalšímu zmírňování mezinárodního napětí.

Sekretariát SOF si vroucně přeje, aby byly překonány mimořádně vážné důsledky způsobené situací, která vznikla intervencí v Československu a v tomto smyslu se zavazuje učinit vše pro to, aby zásady solidarity, přátelství a spolupráce, které SOF vždy hájila, opět zvítězily v zájmu a ve prospěch pracujících celého světa.

Sekretariát SOF ujišťuje československé odbory, že vyvine nejvyšší úsilí, aby pomohl pracujícím a lidu Československa obnovit normální a mírový život a vytvořit tak nejlepší podmínky pro další výstavbu socialismu v této zemi bez přítomnosti cizích armád.

Sekretariát SOF bere na vědomí komuniké podepsané v Moskvě československou a sovětskou delegací.

V Praze dne 28. srpna 1968.

Skončil XIV. sjezd KSS

Mimořádný sjezd Komunistické strany Slovenska vzal na vědomí písemné prohlášení 30 členů ÚV KSČ zvoleného na XIV. mimořádném sjezdu KSČ a 6 členů předsednictva ÚV KSČ o tom, že nemohou přijmout členství v ÚV. Příčiny uvedli podepsaní funkcionáři a zaslali ústřednímu výboru KSČ. S tímto stanoviskem vyslovili souhlas i slovenští delegáti mimořádného XIV. sjezdu KSČ v počtu 247. V důsledku toho mimořádný sjezd KSS usuzuje, že zmíněný ÚV nemůže považovat za celostátní řídící orgán strany. V žádném případě tím nechceme oslabit jednotu českých a slovenských komunistů a jejich úsilí o společnou realizaci polednového vývoje u nás pod vedením s. Alexandra Dubčeka. Jednota komunistů je zárukou jednoty našich národů.

Nové orgány KSS

Po skončení mimořádného sjezdu KSS sešel se na prvním zasedání nově zvolený ÚV KSS. Plenum ÚV KSS na tomto svém prvním zasedání jednomyslně zvolilo do funkce prvního tajemníka ÚV KSS s. dr. Gustáva Husáka.

Plénum potom zvolilo předsednictvo ÚV KSS v tomto složení: dr. Gustáv Husák, Koloman Boďa, Samuel Falfan, Robert Harenčár, Ondrej Klokoč, Stanislav Lucák, Ladislav Novomeský, Viktor Pavlenda, Štefan Sádovský, Mária Sedláková, Anton Ťažky a Jozef Zrak.

Členy sektetariátu ÚV KSS se stali: dr. Gustáv Husák, Ladislav Abrahám, Bohuslav Graca, Viktor Pavlenda, Štefan Sádovský, Július Turček a Jozef Zrak.

Tajemníky ÚV KSS byli zvoleni tito soudruzi: Bohuslav Graca, Viktor Pavlenda, Štefan Sádovský, Július Turček a Jozef Zrak.

Předsedou kontrolní a revizní komise je Ján Kostolanský.

Zpráva o skončení mimořádného sjezdu KSS

Ve čtvrtek v ranních hodinách skončilo jednání mimořádného sjezdu KSS. Delegáti přijali a schválili toto usnesení:

Mimořádný sjezd KSS, který se konal ve dnech 26.—29. srpna 1968 v Bratislavě, skončil svou práci a uložil nově zvolenému ÚV KSS:

1. Přehodnotit práci členů bývalého ÚV KSS a přijmout opatření, vyplývající z tohoto přehodnocení.

2. Vzhledem k tomu, že stranické organizace a orgány nemohly zaujmout stanovisko k návrhu nových stanov strany, který měl být podkladem pro jednání sjezdu, ukládá sjezd nově zvolenému ÚV KSS zejména projednání návrhu nových stanov v organizacích na Slovensku a zaujímat k nim své stanovisko i v duchu federativního uspořádání státu.

3. Projednat zásady federativního uspořádání strany, politického systému, státoprávního uspořádání a práv národnostních menšin. Federativní uspořádání řešit na národním principu, na základě připravených dohod se zajištěním skutečně rovnoprávných vztahů našich bratrských národů v duchu prohlášení České národní rady a Slovenské národní rady tak, aby ústavní zákon o federaci mohl být Národním shromážděním přijat do 28. října 1968.

4. Projednat všechny diskusní příspěvky, rezoluce, dopisy, návrhy a připomínky, adresované sjezdu, zhodnotit je a zaujmout k nim stanovisko a informovat o nich příslušné stranické orgány a organizace.

President L. SVOBODA na tiskové konferenci na Hradě

Zemřel M. Frič

Prý umřel na rakovinu žaludku. Nevím, píšu tento malý nekrolog v situaci, která mi nedává možnost, abych si mohl všechna fakta kolem jeho smrti důkladně prověřit. Ale věřím, že člověku může puknout srdce žalem ještě dříve, než by je přiměl k zastavení nemocný žaludek. Smrt Martina Friče nám musí bezděky připomenout i smrt Karla Čapka, který byl téměř jeho generačním druhem, i když asi o deset let starším...

Frič natočil přes sto filmů a byl jedním z našich nejplodnějších režisérů, jeho tvorba ve třicátých letech tvoří celou éru naší kinematografie, od filmů s Vlastou Burianem, přes veselohry, adaptující komedie Osvobozeného divadla s V+W, až k filmům, natočeným podle románů a dramat Karla Čapka. Jedním z jeho nejvýznačnějších filmů posledních let byla Hvězda zvaná Pelyněk, dílo o rumburské vzpouře, o lidech, podléhajících kruté, brutální přesile...

Za normálních dob psaly by se o Fričovi dlouhé nekrology. V těchto chvílích se zatím musíme spokojit jen malou kytičkou.

Sport až za 14 dní?

Na mnoha hřištích nebo v jejich těsné blízkosti jsou vojska, v Praze např. na Slávii, na Julisce, na Děkance. Sportovci nemají kde trénovat a zdá se, že celostátní a jiné mistrovské soutěže začnou nejdříve za 14 dní. A to ještě bude záviset na letecké dopravě, která je prozatím vyloučena. Ústřední sekce kopané začíná řešit mimořádnou situaci.

Ústřední sekce kopané prostřednictvím mezinárodního oddělení ÚV ČSTV odřekla utkání s bulharskými a polskými reprezentačními týmy, která byla sjednána na 8. a 25. září.

Také ústřední sekce lehké atletiky odřekla střetnutí s muži Maďarska a kolektivy žen Bulharska a Maďarska, připravovaná na polovinu září.

Je pravděpodobné, že se v Praze neuskuteční ani turnaj reprezentačních hokejových mužstev u příležitosti 50. výročí ČSSR. Pak by mohla hokejová I. liga začít už koncem září.

Rozkaz vrchního velitele

PRESIDENT REPUBLIKY, ARMÁDNÍ GENERÁL L. SVOBODA VYDAL 28. SRPNA ROZKAZ ČS. LIDOVÉ ARMÁDĚ, V NĚMŽ SE PRAVÍ:

Obracím se na vás, velitele, politické pracovníky, stranické a společenské organizace, vojáky a občanské pracovníky, abyste i nadále všestranně podporovali další vedení strany a státu a všeho našeho lidu při urychlené konzolidaci života v naší socialistické vlasti.

Jako vrchní velitel ozbrojených sil Československé republiky ukládám:

1. Naddlo upevňovat v Československé lidové armádě organizovanost, vojenskou kázeň ČSLA a přesně plnit rozkazy a nařízení velitelů a náčelníků a zabezpečit vysoký stupeň připravenosti bojové techniky.

2. Poskytnout všestrannou pomoc územním stranickým orgánům a národním výborům při obnově normálního života v naší zemi.

Strana třetí:

Vyřiďte obdiv pracujícím

Sekretariát SOF navštívil ÚRO

Ve čtvrtek odpoledne navštívili sekretariát Ústřední rady odborů členové sekretariátu SOF v čele s generálním tajemníkem Louisem Saillantem. Předseda ÚRO s. Poláček vyslovil sekretariátu SOF dík za podporu a solidaritu.

Nám jde o to — řekl — abychom mohli sami uspořádat naše politické poměry v duchu Akčního programu KČS, v duchu lednového zasedání KSČ a realizovat náš program, který jsme přijali jako návrh k celoodborové diskusi. Události, k nimž došlo v těchto dnech, nám způsobily řadu obtíží, dočasně nás zbrzdily na této cestě. My však pevně věříme, že v jednotě našeho lidu, v jednotě našeho odborového hnutí a za velké podpory a solidarity, které se nám dostává od pracujících velikého počtu zemí, dokážeme vytvořit ty podmínky, které umožní naší vládě dosáhnout toho, aby z celého našeho území odešla cizí vojska.

co nejlepších podmínek pro pokračování socialistické výstavby v jeho zemi, bez přítomnosti cizích vojsk. Domníváme se, že si uvědomujete význam tohoto prohlášení. Odpovídá základním principům, jež opravňují SOF k existenci. Kdybychom vás byli nebyli schopni o tomto ujistit, byla by SOF zbytečná. Odsuzujeme vojenskou intervenci ve vaší zemi, neboť je v protikladu se základními principy SOF. Jsme si vědomi, že prohlášení sekretariátu SOF vyvolá diskuzi v jiných orgánech SOF. Jsme si naprosto jisti, že myšlenky a zásady jež vedly sekretariát k tomuto vyjádření, nebude moci popřít nikdo, kdo bude chtít zůstat věren stanovám SOF a usnesením šesti světových odborových sjezdů, jež se konaly od roku 1945.

Vyřiďte, prosím, pracujícím rukou i ducha ve vaší zemi náš obdiv. Katastrofa se mohla rozšířit na Evropu a na celý svět, kdyby byl československý lid nebyl dokázal to, co dokázal v posledních dnech. Svou politickou zralost, své socialistické uvědomění, svou semknutost kolem své vlády, své strany a presidenta republiky.

Předseda ÚRO Karel Poláček poděkoval za tato slova a ujistil generálního tajemníka SOF, že bude tlumočit toto stanovisko SOF všem členům ÚRO.

Zotavovny čekají

Ústřední správa rekreace ROH sděluje, že zotavovny ROH jsou běžně zásobovány a pracují zcela normálně. Účastníci, kteří mají poukazy na domácí rekreaci, mohou ještě v tomto týdnu nastoupit do kterékoliv zotavovny bez ohledu na označení zotavovny ROH, která je uvedena na poukazu. Doporučujeme dále, aby od neděle 1. září rekreanti pokud možno odjížděli do zotavoven uvedených na poukazech, avšak v případech, že z různých důvodů chtějí zvolit jinou zotavovnu ROH, budou v ní přijati.

Zájezdy do zahraničí nebudou v nejbližších dnech uskutečňány, neboť nelze zabezpečit dopravu. O naše skupiny, které jsou nyní v zahraničí, je postaráno a podle dopravních možností se vracejí po skončení pobytů domů.

Dobrá úroda chmele

Ministři ing. Josef Krejčí a Josef Borůvka s náměstky si včera prohlédli oblast, kde se sklízí chmel, a přesvědčili se o stavu sklizně v okresech Louny a Rakovník. Úroda chmele je výborná, je třeba jen urychleně sklízet. V okresa Rakovník nastoupilo 15 000 česáčů, chybějících 3 000 bude zajištěno z obvodu hlavního města a Středočeského kraje. V Lounech je 27 000 česáčů, chybí ještě 6 000, které dodá zejména Východočeský a Severočeský kraj a Praha. Předpokládá se, že do soboty 31. srpna bude potřeba kryta. Generální ředitelství dalo pokyn podnikům, aby uvolnily pro sklizeň chmele všechny pracovníky, kteří mohou v současné době postrádat.

---

o Rodičům dětí, které se léčí v jugoslávském Medulinu, oznamuje ministerstvo zdravotnictví, že se děti ve stanovenou dobu, tj. 1. září 1968, nevrátí. Jejich příjezd bude včas oznámen prostřednictvím zdravotnických odborů KNV.

V PRAŽSKÝCH ZÁVODECH NEZTRÁCEJÍ HLAVU

Srdce nepřestalo bolet, lidský mozek formuje pevné rozhodnutí, že se nikdy nevyrovnáme s těmi, kdož pošlapali naše národní city, ale život, který se nesmí zastavit, nemá-li dojít ještě k větším škodám, nutí naše pracující, aby se dívali tvrdé realitě zpříma do očí.

REALITĚ ZPŘÍMA DO OČÍ

Ve čtvrtek jsme zašli do vysočanské Pragovky za předsedou ZV ROH Miroslavem Machem. Právě u něj byli zástupci provozu 420. Není žádné tajemství, že v Pragovce činí srpnové ztráty přes šest miliónů Kčs.

Pracující provozu 420 přišli s návrhem pracovat v prodloužených směnách, a to v ranních a nočních tak dlouho, dokud nebude vyrovnán skluz, ve výrobě a obracejí se na všechny pracující podniku, aby následovali jejich příkladu. Pro ženy se uvažují výjimky, zvláště pro ty, které mají děti. Pragováci se potřebují vyrovnat se zrušením odpolední směny, kterou zrušili z důvodů špatné osobní přepravy. Provoz 420 to již vyzkoušel a jeho ztráty jsou minimální. Jeho návrh, aby prodloužené směny se zavedly v celém podniku, schválila včera schůze předsedů všech dílenských výborů. Současně provoz 420 vyzval všechny pracovníky nevýrobních útvarů a administrativní pracovníky, aby pomohli výrobě zmírnit skluz a zabezpečit úkoly v letošním roce.

NESLEVUJME!

V podniku Ústav sér a očkovacích látek se i v uplynulých dnech za mimořádně těžkých podmínek lidé velice obětavě snažili především kontrolovat výrobu a zabezpečit expedici naléhavě potřebných léčiv a přípravků. Do balíren a do umýváren lahviček nastoupili pracovníci z administrativy a technici z útvarů, v nichž se dá v budoucnosti zpoždění dohonit. Na pomoc ženám upravil závodní výbor ve vlastní zasedačce improvizované jesle s kvalifikovanou pečovatelkou. Při řešení nejnaléhavějších problémů si vypomáhají solidárně se sesterským Výzkumným ústavem imunobiologickým.

Organizace KSČ byla ve dnech ohrožení nejvíce akceschopná. Odborová organizace pracovala ruku v ruce s KSČ, mládež společně se závodní Lidovou milicí, která byla připravena chránit závod proti vstupu cizích vojsk. V závodním výboru zastávají názor, že vyšší odborové orgány by měly s nimi konečně navázat přímé a těsnější kontakty, než tomu bylo v uplynulých dnech.

KAŽDÝ ZA SEBE A VŠICHNI DOHROMADY

V manifestu o sedmi bodech vyjádřili pracující Tesly Hloubětín každý za sebe a všichni dohromady svůj postoj a přesvědčení v těchto dnech. Plně podporují soudruhy Svobodu, A. Dubčeka, O. Černíka, J. Smrkovského a Fr. Kriegla. Postavili se za akční program KSČ a za ÚV KSČ, zvolený na XIV. mimořádném sjezdu. Slíbili věrnost socialismu s lidskou tváří a zachování rozvahy a klidu za všech okolností. Požadují zachování samostatnosti, celistvosti, suverenity a občanské svobody naší republiky. Žádají odchod cizích vojsk v nejkratší době. Každý za sebe a všichni dohromady pevně stojí za tímto svým slibem a svými ideji.

MZDY FORMOU ZÁLOH

Za Technometrou v Praze 10, na okraji hlavního města, jsou umístěny cizí jednotky. To ovlivňuje nepříjemně i pocity lidí v závodě. Přesto tam uvažují, jak nahradí ztráty výroby z minulých dnů, kdy jim bylo znemožněno chodit do práce. V těchto dnech už je celý kolektiv pohromadě. Aby lidé nebyli poškozeni za ne vlastní vinou vynechané směny, přišel dílenský výbor v ohrobně závodu se zajímavým námětem. Aby již tak ochuzené hospodářství nebylo ještě více škodné, doporučují tam, aby podnik uhradil tyto mzdy formou záloh střediskům. Tyto částky budou pak uhrazeny postupně v mimořádných směnách apod.

DUBČEKOVI POMŮŽEME VŽDYCKY

V závodě ČKD Polovodiče v Praze-Nuslích se ve středu sešla celozávodní schůze, jíž nám řekl předseda ZV ROH, ztratili naši lidé veškerou důvěru ke slibům a prohlášením představitelů pětí zemí. O to víc se semkli v důvěře k soudruhům Svobodovi, Černíkovi, Smrkovskému a Dubčekovi, kterému v rezoluci dali slib, že jsou připraveni vynaložit všechny své síly k tomu, aby mu pomohli zvládnout nesmírně těžkou situaci v naší zemi. Žádají, aby mimořádný XIV. sjezd KSČ, jehož jednání bylo přerušeno, pokračoval a byli na něj jako hosté přizváni Bilak, Pillo, Švestka, Kolder, Indra a další, jejich jednání v uplynulých dnech bylo v rozporu s občanskou i stranickou ctí. Nechť z této činnosti složí straně účty!

Národní shromáždění v rezoluci požádali, aby nedopustilo, aby z našeho veřejného života zmizeli lidé, kterým pracující od ledna věří a věřit nepřestali. Jako hlavní předpoklad pro klidnou práci a zdravý vývoj celé naší země požadují pracující nuselského závodu ČKD Polovodiče maximálně urychlený odchod cizích vojsk. Pak budou pracovat jako snad nikdy dosud, neboť budou mít jistotu, že pracují pro sebe a že si budou moci také svobodně sami o všem rozhodovat.

Našim čtenářům

Milí naši, věrní přátelé,

rádi bychom dále s vámi všemi navazovali onu kouzelnou, vzájemnou výměnu myšlenek a poctů. Proto vám chceme říci toto:

Jsme ti, kteří jsme byli. Jsme takoví, jakými jsme byli. A takovými chceme zůstat. Budeme psát jen to, čemu věříme. Lhát nebudeme. Nebudeme-li moci o něčem psát pravdu, raději o tom nebudeme psát vůbec. Budeme i nadále s vámi a věříme, že i vy budete s námi. A že si budeme rozumět.

VAŠE REDAKCE PRÁCE

Generální tajemník SOF Louis Saillant prohlásil, že v minulém týdnu nebylo jediné minuty, jediné hodiny, jediného dne, v němž by se soudruzi z vedení SOF nesnažili najít způsob, jak přijmout opatření konkrétní solidarity s československými pracujícími. Dokument, který přijal sekretariát SOF ve středu, není žádný hrdinský dokument — řekl Louis Saillant.

To, co jsme dělali po třiadvacet let, jsme nyní udělali i pro vás. Bylo by zcela nepochopitelné, kdyby to byla SOF neučinila, zejména proto, že jí už třináct let poskytujete pohostinství ve své zemi. V komuniké, které vydal náš sekretariát, je obsažena věta, ujišťující československé odbory, že SOF nezanedbá nic, co by mohlo pomoci lidu ČSSR k obnovení normálního a klidného života a k vytvoření

Doprava nadále omezená

HLAVNÍ PŘEKÁŽKOU JE NOČNÍ STŘELBA

Zatímco vlaky a autobusy ČSAD přivážejí pracovníky do pražských závodů se vzácnou pravidelností, pražská městská doprava tak zatím činí se značným zpožděním, což přirozeně narušuje chod důležitých podniků. Předseda celozávodního výboru ROH Luboš Kulíšek z ČKD-Lokomotivka to právem považuje za jednu z největších nesnází při uvádění závodu do normálního provozu. Lidé sami dělají co mohou. Někteří zaměstnanci chodili do práce pěšky až za Smíchova a dokonce i z Modřan. Absence prakticky není, ovšem začíná se pozdě, protože městské tramvaje a autobusy nevyjíždějí včas.

Dopravači se už ve středu rozhodli, že budou jezdit ráno od 4,30 hodin do 23 hodin v noci. Museli to odvolat, protože přes všechna ujištění Bezpečnosti i vojenských orgánů se znovu ozývala střelba. Nezbylo než se vrátit k omezenému provozu. Řidiči a průvodčí, aby se dostali včas na své pracoviště, jsou totiž svážení služebními vozidly hodinu před vyjetím první tramvaje či autobusu, prakticky tedy již po třetí hodině ranní, a to za současného stavu nelze bez obrožení jejich zdraví či životů riskovat. Další nesnáze mají opraváři s poškozenými kabely, uloženými často pod měkkou vrstvou chodníků či záhonů, dnes zničených tíhou tanků, které na nich parkovaly. Tramvaje a městské autobusy či trolejbusy budou tedy vyjíždět včas, až ustane noční střelba.

Kluk z Dubčekovy ulice

Stál na rohu jedné Dubčekovy ulice, kterou zrovna v tom místě protíná zase jedna ulice Svobodova. A čekal na tramvaj, která jezdí na sídliště Černíkovo.

Vzpomínám si — abyste to místo našli — že přímo naproti je park, v němž se k nebi tyčí samé rovné Smrky.

Ten kluk tam stále trpělivě čekal na svou tramvaj. Bylo mu nějakých patnáct, šestnáct let. V ruce měl velký pytlík s jablky. Kolem procházeli náhodní chodci. Mladí, starší, ale i mnozí, jimž pěk už vnitř do nákou hůlčičky, s jejichž pomocí se šourají po chodnících. Stařečkové a stařenky.

A ten kluk, co tam proti těm Smrkům naproti stál, si všímal hlavně těch lidí s těmi hůlčičkami. Ale i těch jen o trošičku mladších, jimž nohy ještě dobře slouží. Co chvíli vykročil každému z přicházejících stařečků a stařenek naproti, sáhl do pytlíku a ...

Brzo měl pytlík prázdný. Za chvíli se však znovu objevil a — v ruce nový pytlík. Tam tam stál snad dvě hodiny. Viděl jsem také, jak mnohé stařečky a stařenky převáděl přes ulici, jak jim přinášel odkudsi nejnutnější nákupy.

Nevím, jak dlouho v té Dubčekově ulici ten kluk stál. Odjel jsem. Dočkal jsem se konečně zase té své tramvaje, která jezdí do velikého sídliště Velké Naděje. Z okna tramvaje jsem se ještě za tím klukem ohlédl. Okno mělo křišťálově čisté sklo. Bylo jím tedy dobře vidět. Na toho kluka!

Najednou se mi zdálo, že to okno, kterým se dívám, je nějak zvláštní. Jako bych se náhle neděsil ani z tramvaje. Promnul jsem si oči, ještě jednou — a pořád jsem viděl jedno a totéž.

Místo kluka — nevím, jak se to mohlo stát — vyrostl tam v tom místě znenadání mladý, krásný — rovný Smrček!

SAR k československé krizi

KÁHIRA — Oficiální kruhy v Egyptě jsou silně vzrušeny a zmateny; zprávy z 21. srpna označovali Egyptané za „nejhorší od červnové agrese 1967". Vláda SAR se ocitla v obtížném postavení; v případě, že by mlčky vyslovila souhlas, sankcionovala by tím izraelský vpád proti Arabům. Kdyby odsoudila použití vojenské síly proti Československu, riskovala by ztrátu velké vojenské, hospodářské a další pomoci Sovětského svazu.

Káhirský tisk po počátečním zmatku zachovává vládní linii. Šéfredaktoři byli, jak tomu bývá v podobných obtížných situacích, instruováni, aby „všechno citovali, ale nic nekomentovali".

Prostí lidé žijí již po měsíce v nejistotě a v rostoucí apatii. Přesto mnozí podotýkají, že „Sovětský svaz nezasáhl v roce 1967 proti agresi vůči arabským zemím a nyní vpochodoval do socialistické země".

A konečně znamená obsazení Československa rozsáhlou protikomunistickou kampaň v celém arabském světě, útoky proti všemu pokrokovému. V arabských zemích i samotné Káhiře se už objevily i četné hlasy proti nynější Násrově politice.

Humprey kandidátem demokratů

Při nepokojích v Chicagu zraněno na 300 osob

Chicago — Ve čtvrtek byl na sjezdu demokratické strany v Chicagu nominován kandidátem na presidentskou funkci vicepresident Hubert Humphrey. Již v prvním kole získal Humphrey 1 762 hlasů, zatímco jeho nejvýznamnější oponent MacCarthy jen 601 hlasů.

Hubert Humphrey je představitelem liberálního křídla demokratické strany. Jeho stanovisko k vietnamskému konfliktu, ve kterém se solidarizoval s presidentem Johnsonem, vysvětlují jeho přívrženci jeho pověstným patriotismem. Humphrey se ucházel o nominaci na demokratického kandidáta do presidentské funkce i v roce 1960, kdy však byl poražen J. F. Kennedym. Podle posledních zpráv byl kandidátem demokratické strany na funkci vicepresidenta zvolen guvernér státu Maine Edmund Muskie. Během sjezdu demokratů došlo ve středu města k rozsáhlým nepokojům, při nichž bylo zraněno více než 300 osob.

ZE SVĚTA

Na křeslo v Bílém domě má podle výzkumu veřejného mínění v USA provedeného Harrisovým ústavem největší naději republikánský kandidát Richard Nixon. Vede před oběma uchazeči demokratů Humpreyem a McCartym rozdílem šesti procent.

Do Jižní Afriky hodlá emigrovat řecký král Konstantin. Oznámil to dánský sociálně demokratický list s odvoláním na to, že Konstantin žil v Pretorii za svého dětství několik let.

Jednání Výboru sedmnácti mocností o odzbrojení skončila ve středu v Ženevě bezvýsledně. Není známo, kdy se další schůzka uskuteční.

Studentské nepokoje vypukly ve čtvrtek v Itálii. Levicoví studenti obsadili v Turínu umělecké fakulty, protestují tak proti politice, kterou nedávno vyhlásil ministerský předseda Leone. Demonstranti současně odsuzují využívání čs. otázky k reakční kampani.

Velvyslanec USA v Guatemale byl zastřelen, podle zprávy tiskové kanceláře Reuter, v okamžiku, kdy se vracel z oběda pro zahraniční novináře, který uspořádal guatemalský ministr zahraničí. Atentátník střílel z auta jedoucího velkou rychlostí.

Jugoslávští filmoví pracovníci zaslali řediteli Mezinárodního filmového festivalu v Benátkách L. Chiarinimu telegram, ve kterém jej žádají, aby všechny filmaře a novináře na festivalu seznámil s výzvou k solidaritě s čs. lidem.

V Bruselu se již po sedmé sešla rada NATO a jednala o situaci v ČSSR. Na programu jednání byly zejména důsledky moskevského komuniké na budoucí vývoj v Československu.

Povolení k pobytu v Británii bude na požádání prodlouženo čs. studentům a studentkám, kteří pracovali o prázdninách v britských městech. Britské ministerstvo vnitra dále sdělilo, že čs. chlapci a děvčatu dostanou na požádání další pracovní povolení.

Návštěvy mládežnických delegací v Sovětském svazu odvolal odborový svaz západoněmeckých zaměstnanců (DAG). Zároveň byly zrušeny rozhovory s odborovým svazem ve východním Berlíně, které měly být zahájeny na počátku září.

Soudruh A. DUBČEK při rozhlasovém projevu

RB nadále o ČSSR

NEW YORK — Zástupci západních mocností v Radě bezpečnosti jsou rozhodnuti nestáhnout jednání o Československu z pořadu, dokud nebude jasné, jak čs. lid přijal rozhodnutí učiněná v Moskvě. Jak se oznamuje z OSN, diplomatický zástupce ČSSR Jan Mužík oficiálně požádal předsedu RB, aby učinil potřebné kroky k ukončení jednání o čs. otázce na fóru RB. Předseda rady Castro na žádost čs. představitele zatím neodpověděl.

Srážky na Suezu

TEL AVIV — V oblasti Suezu došlo k dalšímu zvýšení napětí poté, co arabská úderná skupina zajala dva izraelské vojáky a jednoho unesla. Izraelský ministr obrany generál Dajan intervenoval u vedoucího komise OSN pro příměří generála Bulla, který mu přislíbil, že celou záležitost projedná s představiteli SAR v Káhiře.

Avery Brundage ze mládež světa

Podle zprávy v nedělním vydání rakouského deníku Volkstimme zaujal předseda Mezinárodního olympijského výboru Avery Brundage stanovisko k účasti pěti států, které svými vojsky protiprávně obsadily Československo, na olympijských hrách v Mexiku. Řekl:

„Celý svět je plný nesprávností, zášti, násilí a svárů. Ale není to důvod zničit jádro mezinárodní spolupráce a olympijské myšlenky. Ostatně, sportovní soutěže na OH jsou záležitostí jednotlivců a nikoli národů. Zveme do Mexika mládež světa. Rozhodně není odpovědna za špatnosti tohoto světa. Kdyby pokaždé, kdy politikové zraní lidská práva, byly odřeknuty mezinárodní sportovní styky, nemohly by se vůbec konat".

Toto stanovisko jistě přijmeme se smíšenými pocity a s vědomím, že pan Brundage ani v této situaci nezapřel v sobě diplomata, jenž si ví rady v každé situaci.

O účasti čs. sportovců na OH v Mexiku není dosud rozhodnuto, ale je jisté, že se jí nevzdáme.

ČSSR — střed světové pozornosti

PRAHA — Záplava přátelských zpráv a projevů solidarity přes změnu v situaci Československa neustává. Zřetelně z nich vynikají zejména stanoviska jugoslávská, rumunská a italských komunistů, zaznívají však dál i od mnoha institucí i jednotlivců nejrůznějšího zaměření.

JUGOSLÁVSKÁ AGENTURA TANJUG píše, že v Československu se výsledky moskevského jednání přijímají jako rasistické, ale také jako hluboká nespravedlnost a nátlak. Jsou považovány pouze za nezbytný první krok k vyřešení obtížné situace, který odvrátil to nejhorší, co zemi hrozilo — krveprolití, píše Tanjug. Z toho, že se sovětské jednotky do středečního večera nesídlily do okolí Prahy, a že k tomu nejsou ani náznaky, soudí, že se čeká na něco, co přímo souvisí se zasedáním nejvyšších státních orgánů, pravděpodobně na jejich reakci na moskevská jednání a podmínky. Tanjug se proto domnívá, že dohoda byla doprovázena politickými podmínkami, které byly uloženy čs. straně, sčítoly se stanovilo nezasahování do vnitřních věcí.

Jugoslávská agentura přinesla také stručnou zprávu, podle níž si mohou čs. turisté dlící v Jugoslávii vyměnit až 200 Kčs v kursu 77 dinárů za 100 Kčs.

PŘEDSEDA STÁTNÍ RADY RUMUNSKA N. CEAUČESCU opět zdůraznil, že mezinárodní vztahy by se měly zakládat na respektování nezávislosti zemí, jejich národní suverenity, na zásadách spravedlnosti a nevměšování. Zdůraznil, že Rumunsko chce zesílit své styky s komunistickými stranami, které bojují za těžkých podmínek proti kapitalistickému vykořisťování, za sociální spravedlnost a národní osvobození. List Scinteia zveřejnil prohlášení ÚV RKS, podle něhož se mimo jiné vyslovuje požadavek, aby Československu byla garantována svrchovanita. Vyslovuje přesvědčení, že se československé vládě podaří co nejdříve normalizovat situaci.

NA ZASEDÁNÍ ÚV ITALSKÉ KOMUNISTICKÉ STRANY promluvili členové politbyra G. Amendola a G. Pajetta. Oba se plně postavili za zprávu L. Longa, který vyjádřil rozhodný nesouhlas s postupem pěti východoevropských zemí proti Československu a plně podpořil demokratizaci v ČSSR. Amendola zdůraznil, že jeho postoj je výsledkem úvah a odpovědnosti, aby nebylo rozbito vše, čeho se dosáhlo, aby se strana nevzdala svého boje, který jednoho dne změní Itálii v socialistickou zemi. „Nemůžeme čekat, až nás vysvobodí »světová vesnice«, jak to tvrdí čínští soudruzi, nebo »akce socialistických zemí«, jak jsou o tom přesvědčeni sovětští soudruzi".

Podle G. Pajetty moskevské rozhovory ukázaly, že „KSČ je sjednocena a je zástupcem celé země. Z toho hlediska existují objektivní důvody nepřerušovat proces obrody v Československu intervencí nebo tvrdými podmínkami. IKS by si měla zachovat styky se všemi komunistickými stranami a měla by s nimi otevřeně hovořit o úkolu vytvořit skutečnou jednotu mezinárodního dělnického hnutí, jež se může opírat pouze o různost sil z nichž se skládá".

PODLE ZPRÁVY ZE STOCKHOLMU navazuje nyní Švédská komunistická strana spojení s ostatními komunistickými stranami v západní Evropě, aby zajistila možnost svolat konferenci, na níž by strany demonstrativně osvědčily svou podporu Československu. Ve středu se představitel strany Hermansson sešel v Paříži s vedením FKS. Po návratu prohlásil, že obě strany souhlasí s účastí na širších rozhovorech, při nichž by se jednalo o vývoji ve východní Evropě. Švédská strana nabízí, aby se schůzka konala ve Stockholmu.

SKUPINA 19 LABOURISTICKÝCH POSLANCŮ, kteří jsou jádrem levého křídla labouristů v britské Dolní sněmovně, požadovala v dopise šéfredaktoru moskevské Pravdy okamžitý odchod sovětských vojsk z Československa. Poslanci poukázali na to, že „už dávno jsme odsoudili americkou vojenskou akci ve Vietnamu, a naléhali také na vládu, aby uznala hranici na Odře a Nise, prohlásila Mnichovskou dohodu za neplatnou a stáhla postupně britskou porýnskou armádu jako součást společného ujednání o odchodu cizích vojsk ze střední Evropy. Sovětská akce proti Československu zasadila tímto nádějím vážnou ránu. V tomto smyslu je také ranou proti zájmům SSSR a každé jiné země". Tato slova v podstatě charakterizují problémy levice všech západoevropských zemí i USA; především extrémní pravice se cítí velmi posílena ve svých plánech, ve většině vlád se prosazují tendence růstu zbrojení a potlačování sil porozumění.

DALŠÍ HLASY PODPORY

Deník KS Dánska *Land og Folk* s uspokojením konstatoval, že se uskutečnil krok k politickému řešení situace v ČSSR. Toto řešení však není konečná. Je prý také otázka, zda „nebezpečí západoněmeckých vojenských plánů bylo tak vážné, aby bylo třeba obsadit Československo".

Představitelé britského družstevního hnutí, které sdružuje na 470 000 členů zaslalo protest proti obsazení Československa československému a sovětskému velvyslanectví v Londýně. Byl zveřejněn v listě KS Velké Británie Morning Star, který odsuzuje také četné hlasy čtenářů v tomto duchu.

Tajemník jugoslávských odborů Mačič odletěl na zasedání Britského odborového kongresu (TUC) v Blackpoolu. Na cestě se zastaví v Paříži, kde chce projednat se zástupci francouzských odborových ústředen situaci, která nastala obsazením Československa, především přednést stanovisko jugoslávských odborů solidarizujících s čs. dělníky.

Světová rada církví a papež Pavel VI. vyslovili své obavy nad situací v Československu. Rada církví v Ženevě požádala sovětské vedení o stažení ozbrojených jednotek. Švýcarský červený kříž pokračuje v pomocných akcích pro Československo. Do Vídně už přibylo 16 tun potravin, dar několika švýcarských firem, které mají být předány Čs. červenému kříži. Další se očekává v příštích dnech, mezi tím i zásilka léčiv.

Jugoslávská místa odhadují počet cizích vojsk v Československu na 600 000 mužů. Podle Tanjugu byla vojenská operace takového formátu, že musela být nutně plánována a připravována měsíce předem.

DVĚ DEMENTI

Rakouská vláda v oficiálním komuniké kategoricky demontovala zprávu moskevské Pravdy a východoněmecké agentury ADN, že prý bylo v červenci a v srpnu přes Rakousko do ČSSR propašováno 22 vysílačů, vyrobených v NSR a v západním Berlíně.

Americké ministerstvo zahraničí odmítlo sovětská obvinění, že „členové amerických speciálních oddílů, jež nesou označení zelené barety, přešli z Rakouska do ČSSR, aby tam pomáhali kontrarevolucionářům". Obvinění je podle mluvčího ministerstva zcela vymyšlené.

O ČSSR V DRÁŽĎANECH?

Z Bělehradu byl vyslovován dohad, že by se prý představitelé Československa měli během desíti dnů sejít v Drážďanech s představiteli pěti zemí, jejichž vojska jsou v Československu.